

Ўзбек халк кўшиқлари

*МОДА-МОДА
МАРВАРИД*

(Ўзбек халк кўшиқлари)

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАҲРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ — 2006

Тўплаб, нашрга тайёрловчи,
сўз боши ва изоҳлар муаллифи:
Эргаш ОЧИЛОВ

Шода-шода марварид: Ўзбек халқ қўшиқлари. — Т.:
«Шарқ», 2006. — 416 б.

Ўзбек халқ қўшиқларининг катта-кичик нашрлари бир неча марта амалга оширилган. Лекин кўйга солиниб, махсус мусиқа басталаниб, санъаткорларимиз томонидан ижро этилиб келаётган ашулалар ҳозирга қадар бир ерга жамланмаган, алоҳида тўплам ҳолида чоп қилинмаган. Мазкур мажмуа мисолида бу ишга илк бор қўл урилаяпти.

Маълумки, халқ қўшиқлари ўзининг шаклан гўзал ва мазмунан теранлиги, оҳорли ташбеҳларга бойлиги ва юксак бадийяти, жарангдор ва таъсирчанлиги билан алоҳида ажралиб туради. Халқ оғзаки ижоди деб аталган зилол чашмадан баҳраманд булмаган санъаткорнинг парвози баланд булмайди. Ўйлаймизки, ушбу тўпламни мутолаа қилган ҳар бир санъаткор ундаги бирор-бир қўшиқни хоҳ аслича, хоҳ янгича талқинда ижро этишга интилади. Ҳар бир хонанда биттадан халқ қўшиғига янги ҳаёт бағишлаганда ҳам қўшиқчилгимиз қанчалик бойишини тасаввур қилаверинг! Айни жиҳатдан мазкур мажмуа қўшиқсевар халқимизни гўзал бадийят дурдоналаридан баҳраманд этиш баробарида, санъат аҳли учун ўзига хос илҳом манбаи булади, деб умид қиламиз.

ББК.82.3У

© «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси Бош таҳририяти, 2006.

ҚҶШИҚЛАРГА ЖО БҰЛГАН ОЛАМ

Халқнинг ҳаёти бешиқдан қабрга қадар қўшиқ билан боғлиқ: инсон руҳига қўшиқ чақалоқлигидаёқ алла орқали сингади, кейин бутун умри давомида унга қўшиқ ҳамроҳлик қиладди — қувончли кунларида ҳам, қайғули тунларида ҳам. У охират диёрига ҳам йиғи-йўқлов қўшиқлари билан кузатилади. Бинобарин, хулоса қилиш мумкинки, одам боласи қўшиқ тинглаб улғаяди, қўшиқ эшитиб, қўшиқ яратиб яшайди, қўшиқ воситасида дунёни тарк этади. Унинг бутун ҳаёти турли-туман қўшиқларда мужассам.

Қўшиқда халқ ҳаёти бутун қирралари билан, халқ кайфияти барча кўринишлари билан намоён булади. Қўшиқда халқ тафаккури, дунёқарashi, анъаналари, урф-одатлари, ўзига хос хусусиятлари акс этади. Халқ характери бошқа бирор нарсада унинг қўшиқларидагидек аниқ ва ёрқин ифодаланмайди. Аслида халқ руҳиятини унинг қўшиқлари орқали ўрганиш керак.

Бу қўшиқларда халқнинг ҳар қандай давр, ҳар қандай тақиқларда ҳам синмаган метин иродаси, ўлмас руҳи ифодаланган. Энг қоронғи замонларда ҳам сўнмаган ёруғ ишончи ўз аксини топган: халқнинг овозини бўғса, у тили билан, тилини тугтса, дили билан куйлайверган. Ҳар қандай тузумда ҳам халқнинг ижод қилишдан тўхтамаганлиги бунинг ёрқин исботидир.

Халқ яратишдан тўхтаса — ҳаёт тўхтаб қолади. Халқ қўшиқ айтмай қўйса — дунё жимиб қолади. Халқ қўшиқ тингламай қўйса — санъат ўлади. Ҳолбуки, халқ бундай бўлишига сира йўл қўймайди — яшаш, яратиш, ҳузурланишдан чарчамайди. Халқнинг буюклиги сири ҳам шунда.

«Ўзбек халқ қўшиқлари ранг-баранг жанрлардан таркиб топган бўлиб, инсон туғилишидан тортиб то ҳаётининг сўнгги

кунларигача бўладиган жамики маросимлар, анъана ва удумларнинг бари турли-туман қўшиқлардан иборат. Инсон руҳиятининг минг бир хилда товланишлари, ҳасрат-надомати, орзутилаклари, воқеликка бўлган муносабати қалб тўридан булоқдай жушиб, қайнаб чиққан қўшиқларида мужассамлашган. Азалдан қўшиқсевар аجدодларимиз ижтимоий ҳаётнинг мураккаблигини, табиат ва жамият муносабатининг сирларини тушунишга, қалбда тугилган тугёнларни мисраларга жо қилишга интилган. Олис юлдузлар жилосидан тортиб, янги остонага ибо билан қадам қўйган келинчакка билдирилган эзгу тилаклар ҳаяжонини, бургут парвози, маъсума ой карашмаси, япроқларнинг осуда шитирлашини чуқур бадий идрок этган халқимиз ўз ҳис-туйғуларини қўшиқ қилиб куйлаган, ўртанган, ёнган»¹.

Асрларни бўйлаб келаётган халқ қўшиқлари ўзининг гузал шакли, теран мазмуни, чуқур фалсафаси билан ҳаминша тингловчини ҳайратга солиб келади. Халқ қўшиқларидаги соддалик ва равонлик, жозоба ва жарангдорлик, табиийлик ва самимийлик сўз усталари учун мудом етиб бўлмас юксаклик бўлиб келган. Халқ ўз фикрларини доимо қисқа ва лўнда, туйғуларини аниқ ва тиниқ, айни пайтда, гузал ва таъсирчан ифодалайди. У айтмоқчи бўлган гапини гоҳ қават-қават маъно пардасига ўраса, гоҳ жуда содда ифодалаб қўя қолади. Лекин ҳар икки ҳолда ҳам у ўз жозибаси ва таъсирчанлиги билан алоҳида ажралиб туради. Чунончи:

*Оқ олма, қизил олма пишмайдиқан,
Икки яхши бир ерга тушмайдиқан.
Икки яхши бир ерга тушиб қолса,
Бу дунёдан ўтганин билмайдиқан².*

Бир дарахтда ҳам оқ, ҳам қизил олма пишмаганидек, икки яхши ҳаётда камдан-кам бирга бўлади. Ҳаётда асосан ик-

¹ Обидова М. Кириш. Қаранг: Тафаккур чечаклари (Ўзбек халқ қўшиқлари). Тупловчи ва нашрга тайёрловчи Маҳмуда Обидова. — Тошкент, 1992. 4, 5-бетлар.

² Оқ олма, қизил олма (Ўзбек халқ қўшиқлари). Тупловчи Музаёна Алави. — Тошкент, 1972. 170-бет.

ки ёрти — бир бутун қондаси устувор. Мабодо икки яхши бир ерга тушиб қолса, умрининг қандай утганини ҳам билмай қолади. Бу теран ҳаётий фалсафани халқ ана шундай содда ва таъсирчан мисраларда ифодалайди. «Халқ орасида асрлар оша оғиздан-оғизга, наслдан-наслга кўчиб пишган, халқ донолиги сингиб, силлиқланган бундай қўшиқларда ҳар бир сўз, ҳар бир детал алоҳида аҳамиятга эгадир»¹.

Халқ қўшиқларида кўпинча қуйидагича содда ва аниқ қиёслар, ташбеҳларни кўрамиз:

*Яхши билан ўйнашсанг, кўнглинг бозор,
Эмон билан ўйнашсанг, кўнглинг озар².*

«Халқ ижодкорлари ва қўшиқчиларининг сўз, тасвирий воситаларга заргарона муносабати туфайли ҳар бир тўртликда фикр анор доналаридек зич, етук даражада ифодаланганча сайқал топади»³. Халқ сира гапни узоқдан бошламайди, даромад гаплар қилиб, энсани қотирмайди, балки лўндаси — буларини айтади ва жон жойидан олади:

*Гули сапсарни кўринг,
Сувга қараб қайрилади.
Бевафо ёрни кўринг,
Ўлмай туриб айрилади⁴.*

«Халқ шеърятининг лирик марваридлари бўлган қўшиқлар — шакли қисқа, образлари ёрқин, иборалари ўткир бўлади. Шунинг учун тез эсда қолиб, тез тарқалади. Енгил, оммабоп бўлган қўшиқларнинг яна бир хусусияти куй-оҳанг билан айтилишидадир. Халқ қўшиқнинг куйланишинигина эмас, ўйин билан ижро этилишини ҳам истайди»⁵. Шунинг учун ҳам халқ қўшиқлари ҳамма даврларда машҳур ва омма

¹ Алавия М. Ўзбек халқ қўшиқлари. — Тошкент, 1959. 9-бет.

² Оқ олма, қизил олма. 161-бет.

³ Собиров М. Қўшиқлар ҳақида. Қаранг: Келиной қўшиқлари. Ёзиб олувчи ва тўплаб, напрга тайёрловчи Охунжон Собиров. — Тошкент, 1981. 5, 6-бетлар.

⁴ Гулёр (Фаргона халқ қўшиқлари). Тўпловчи Ҳошимжон Раззоқов. — Тошкент, 1967. 19-бет.

⁵ Алавия М. Ўзбек халқ қўшиқлари. 18, 19-бетлар.

боп бўлган. Шунинг учун ҳам санъаткорлар ҳамиша халқ қўшиқларига мурожаат қилиб келишган. Халқ қўшиқларини куйлаган ҳофизнинг довруғи ҳам баланд бўлган.

Халқ қўшиқларига муҳаббат бирор-бир даврда сўнмаган. Ҳатто Шўро даврида ҳам улар алоҳида меҳр билан куйланган ва тингланган. Гарчи баъзи қўшиқлар замон руҳига мослаб ўзгартирилган, ҳукмрон мафкурага бўйсундирилган бўлсада, улар ўз жозибаси, таъсирчанлигини сақлаб қолган.

«Халқ жуда кўп ажойиб қўшиқларни ёдида сақлаб келади. Асрлар бўйи айтилиб келган бу қўшиқлар авлоддан авлодга ўтиб, тобора мукаммаллашган, халқ ҳаётида юз берган ўзгаришлар натижасида доим янгилашиб, энг яхшилари бизнинг давримизга қадар етиб келгандир»¹.

Қўшиқ ҳамиша замон билан ҳамнафас бўлади: давр талабига жавоб бермаган қўшиқлар саҳнадан тушиб қолади ёки янги замонга мослаб қайта ишланади. Масалан:

*Фабриканинг йўлидан
Рўмолча топиб олдим, —*

деб бошланадиган қўшиқни бугунги кунда айтиб бўлмайди. Паранжи ташлаш, инқилоб, партия, колхоз ҳаёти, социалистик меҳнат, ҳатто уруш ҳақидаги қўшиқлар ҳам эскирди. Натижада, совет давридаги кўплаб гўзал ва машҳур қўшиқларни янги замон талабига мувофиқ келмаслиги жиҳатидан ушбу тўпламга киритишнинг иложи бўлмади. Улар аслида машҳур халқ қўшиқларининг шўро даврига мослаштирилган вариантларидир. Масалан, «Самандарингман» — «Овозим», «Чаманингда гулзор» — «Пахтакор қизлар», «Олмача анор» — «Ҳайронинг бўлай», «Отманг мени тошлар билан» — «Завқ», «Чаманда гул» — «Биз тинчлик истаймиз», «Ўзимжон» — «Теримчи қизлар» деб ўзгартирилган. «Йўл бўлсин», «Яллама ёрим» қўшиқлари, кўплаб ёр-ёр, омон ёр ва гулёрлар ҳам замонга мослаштирилган. Айтайлик:

*Ёрим келадир яшнаб,
Зар кокилини ташлаб,*

¹ Визго Г. Кириш. Қаранг: Ўзбек халқ музикаси. IX жилд. — Тошкент, 1962. 9-бет.

*Хипча белини ушлаб,
Шаккар лабини тишлаб¹,—*

мисралари «Колхозчилар қушиги»га айлантирилиб, қуйидагича ўзгартирилган:

*Ишга келасан яшнаб,
Сочларинг уриб ташлаб.
Қушиқ айтиб келасан
Уртоқларингни бошлаб².*

«Ёр-ёр»лар мана бундай тарзда қайта ишланган:

*Келинчакнинг кўксинда
«Олтин юлдуз», ёр-ёр.
Муҳаббатда, меҳнатда
Вафоли қиз, ёр-ёр³.*

«Халқ ашулаларининг яшаши замона талабларига жавоб берадиган даражада бўлишига боғлиқ»⁴. Бинобарин, уларни истиқлол даврига мослаб қайта ишлаш мумкин ва лозим. Зеро, халқ қушиқчилигида шундай анъана мавжуд: халқ қушиқлари ҳамиша замонга мувофиқ равишда ўзгартириб ижро этилиб келган. Халқ қушиқларининг ўзига хос хусусияти ҳам шунда. Мустақиллик даврида ҳам шундай қушиқлар пайдо бўлмоқда. Гўзал, таъсирчан, ўйноқи куй ва қушиқлардан фойдаланиш, уларнинг баъзиларини қайта ишлаб, замонга мослаштириш ижобий натижа бериши шубҳасиз. Масалан, «Фабриканинг йулидан...» қушигига янги матн ёзиб, ижро этса, бундан қушиқчилигимиз фақат ютади.

«Санъаткор ўқимишли, ҳар тарафлама билимли, зукко одам бўлиши керак, — дер экан Комилжон Отаниёзов ўз шогирдларига. — Хонанда саводли, маълумотли бўлиши,

¹ Оқ олма, қизил олма. 46-бет.

² Ўзбек халқ музикаси. II жилд. — Тошкент, 1957. 254-бет.

³ Уша ерда. 232-бет.

⁴ Ахбаров И. Суз боши. Қаранг: Ўзбек халқ музикаси. II жилд. 5-бет

огзидан чиққан сўзнинг маъносига тушуниши учун адабиётни кўп ўқиши керак. Адабиёт билан санъат ога-ини, балки эгизакдир. Ҳақиқий санъаткор шоирлар, адиблар билан яқин алоқада бўлмоғи лозим»¹.

Ҳикоя қилишларича, машҳур хонанда Расулқори Мамадалиев навбатдаги ашуласини тайёрлар экан, ундаги бир сўзнинг мазмунини сира чақолмабди. Уша биргина сўзнинг маъносини тушунтириб берадиган кишини бутун Қўқондан излаб тополмагач, икки кўзи ожизлигига қарамай, шаҳарлараро автобусга ўтириб, Фарғонага боради. Икки кун овора бўлиб, уша сўзнинг маъносини билиб олгачгина қўшигини расман ижро эта бошлайди.

Бундай сўзга талабчан, ўз ишига фидойи санъаткорларни ҳозир топиш қийин. Кўпчилик ёш хонандалар баъзи сўзларнинг маъноси уёқда турсин, ҳатто талаффузини билишмайди. Санъаткорлар ва шоирлар орасидаги алоқалар эса йўқ даражада. Шунинг учунми, ҳозирда қўшиқчилигимиз савияси бир қадар тушганлиги сир эмас. Хусусан, ёш хонандалар мутолаасининг ночорлиги туфайли матн топишда қийналиб, ўзини шоир деб таништирган истаган қофиябознинг этагидан ушламоқдалар шеър ёзиб бер деб. Ёки аввал мусиқа топиб, кейин унга бир амаллаб, маъно-мантиси бўлмаса-да, сўзлар тизмасини жойлаб чиқмоқдалар.

Санъат асари халқ савияси ва дидига мослашиши эмас, балки халқ диди ва савиясини ўзига мослаштириши, кишиларни ҳақиқий санъат дурдоналарини тушуниб етиш қадар юксалтириши, умумий савияни ҳеч бўлмаса бир поғона кўтариши керак. Бинобарин, санъаткор халқнинг ортидан эргашиши эмас, балки халқни ўз ортидан эргаштириши лозим. Санъатнинг вазифаси, санъаткорнинг бурчи шунини тақозо қилади. Бизда эса тескари жараён кечаяпти: ёш хонандаларни-ку қўя турайлик, кўпгина номи чиққан, ёши бир жойга бориб қолган ҳофизларимиз ҳам ёшлар дидига мослашишга ҳаракат қилмоқдалар. Ёшлар орқали ном қозониш, шуҳрат чўққисига кўтарилиш нисбатан осонроқ-да! Лекин бу шуҳрат ёшларнинг кайфияти каби ўткинчи эканлигини унутмаслик керак.

¹ Зоҳидов Ф. Комилжон Отаниёзов. — Тошкент, 1980. 53, 54-бетлар.

Худди ана шундай бир даврда биз мумтоз ашулаларимизга, халқ қўшиқларига кўпроқ мурожаат қилишимиз, уларга суяниб, замонавий қўшиқчилигимиз савиясини кўтаришимиз керак. Мумтоз ашулалар ва халқ қўшиқлари қўшиқчилигимиздаги мавжуд бўшлиқни тўлдирибгина қолмай, унинг савиясини ҳам бир поғона кўтаради, санъаткорларимизнинг масъулиятини оширади, шоирларимизни яхши қўшиқлар ёзишга илҳомлантиради. Мазкур тўплам шу эзгу мақсад йўлидаги амалий қадамлардан бири сифатида юзага келди.

Халқ сўзи билан айтиладиган ашулалар халқнинг ҳамиша севиб тинглайдиган қўшиқлари бўлишига қарамай, айнан миллий қўшиқчилигимиз дурдоналарига айланган машҳур халқ қўшиқлари ҳозирга қадар алоҳида тўплам ҳолида нашр этилмаган. Фақат ўтган асрнинг 30-йиллари ўрталарида шоир Элбек тўлаган халқ қўшиқлари мўъжаз бир тўплам шаклида чоп қилинган, холос. Ўзбек халқ қўшиқларининг мавжуд нашрлари эса халқ оқинлари ва фольклор ижрочилари оғзидан ёзиб олингани бўйича чоп қилиниб келмоқда. Албатта, улар терма қўшиқлар, ёр-ёрлар, ўланлар, лапарлар, ғаллалар, марсиялар, меҳнат қўшиқлари, ҳажвий қўшиқлар сифатида тасниф қилинган. Лекин лирик қўшиқлар мустақил ашулалар сифатида деярли ажратилмаган, улар мавзу ва вазн жиҳатидан ҳам алоҳида туркумларга бўлинмаган. Фольклор ижрочилари репертуарига асосланган бундай сидирга нашрлар санъаткорларимиз учун уларни танлаб, қўшиқ қилишларида муайян қийинчиликлар тугдирмоқда. Хонандалар бу тўртликлар орасидан ўзларига ёққан уч-тўрттасини танлаб олиб, уларни маъноси ўзаро мувофиқ келиш-келмаслиги, вазни турли-туманлигига қарамай, баъзида пала-партиш қўшиққа солмоқдалар, натижада улар айтаётган халқ қўшиқларидаги тўртликларнинг бири боғдан, бири тоғдан бўлиб қолаётгани, ўзаро боғланмаслиги ҳам сир эмас. Ҳолбуки, миллий қадриятлар улуғланаётган истиқлол даврида санъаткорларимиз орасида халқ қўшиқларига қизиқиш кучайиб, улар гоҳ халқ йўлида, гоҳ эстрада жанрида, гоҳ терма қилиб куйланмоқда. Шунинг эътиборига олиб, эл севган санъаткорларимиз томонидан айтилиб келган ва ҳозирда ҳам халқ ўртасида машҳур қўшиқларни танлаб, бир китоб тартиб бердик. Бу қўшиқларнинг матнини то-

пиш осон эмас. Айни жиҳатдан, мазкур тўплам санъаткорларга қўл келиши баробарида, қўшиқсевар халқимизга ҳам муносив тўхфа бўлади, деб ўйлаймиз.

Маълумки, фольклоршуносликда ҳар бир қўшиқнинг мукамал матнини яратиш асосий масала ҳисобланади. Биз эса қўшиқлар матнини танлашда чоп этилган нашрларга таяниш баробарида, уларнинг саҳнадаги ижросини асосий мезон қилиб олдик. Шунинг учун бу қўшиқларни қандай ижро этилган ёки ижро этилаётган бўлса, шундай беришга интилдик: уларнинг тўлиқ ёки қисқарганлиги ижро билан боғлиқ. Чунки мусиқа талабига кўра кўп қўшиқлар асл матнига нисбатан қисқартириб ижро этилгани маълум. Масалан, машҳур ҳофиз, Ўзбекистон халқ артисти Шерали Жураев ижросидаги «Лаълихон» қўшиғи биз кўрган манбаларда «Қизгина» («Ўзбек халқ қўшиқлари», 232, 233-бетлар) ва «Зебижон» («Гулёр», 36, 37-бетлар) номлари билан берилган. Биз бу қўшиқни ижрога асосланиб, «Лаълихон» тарзида бердик ва қисқартириб, фақат ижро этилган қисмини олдик. Зеро, бизнинг мақсадимиз қўшиқларнинг асл ва тўлиқ матнини бериш эмас, балки хонандалар ижросидаги матнини тиклаш. Шунинг учун ушбу нашрда халқ қўшиқларини тўплаш ва нашр этишнинг фольклоршуносликда қарор топган тамойилларидан чекиниш ҳоллари бўлиши табиий. Шу билан бирга, ўзбек халқ қўшиқларини ўз ичига олган китобларда кўплаб қўшиқбоп, ўзи ўйноқлаб мусиқага тушиб кетадиган шеърларга дуч келдикки, зора ҳофизларимизга илҳом бериб, қўшиққа айланса, деган эзгу ниятда уларнинг айримларини тўпламга киритишга журъат қилдик.

Халқ қўшиқлари ижросида ранг-баранглик мавжуд: бу ҳар бир санъаткорнинг халқ терма тўртликларидан ўз дидига мос, дардига ҳамоҳангларини танлаб олиб, қўшиқ матнини шакллантиришига боғлиқ. «Халқ қўшиқлари мустақил тўртликлар шаклида яратилсалар ҳам, бироқ улар алоҳида ҳолида кишилар дилидаги кечинма ва туйғуларни бутун мураккаблиги, давомийлиги билан ифодалай олмайдилар. Шунинг учун қўшиқчилар турли-туман кечинмаларни ифодаловчи тўртликларни мазмун, оҳанг жиҳатидан бир-бирларига уйғунликда улаб, ягона бадий мантиқ асосида мураккаб кечинма

ҳамда туйғуларни тўла қамраб олувчи занжирли композицияга эга бўлган йирик ҳажмли қўшиқлар яратадилар»¹. Масалан, «Ўзганча», «Фаргонача» қўшиқлари ранг-баранг тўртликлар шодасидан ташкил топган.

Қўпгина машҳур тўртликлар бир неча ўнлаб қўшиқлар таркибида келади. Чунончи, қуйидаги тўртлик ҳам «Ўзганча», ҳам «Тановар», ҳам «Менинг борар ерим ушал Наманган», ҳам «Бевафо ёр» қўйи билан ижро этилади:

*Сени — унда, мени — бунда яратди,
Ўртамизда оқар дарё яратди.
Оқар дарё экан — оқди-ю кетди,
Бевафо ёр экан — ташлади-кетди².*

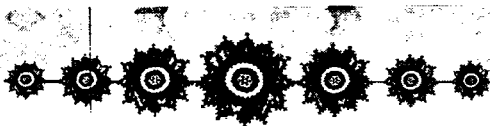
Ёки «Ёрим кетаман, дейди» сатри билан бошланадиган тўртлик «Ўргилай» ва «Том бошида тоғора» қўшиқлари таркибида келади ва ҳоказо.

Баъзи бир қўшиқлар айнан бир хил бошланса-да («Лолача» ва «Лолачага ишим бор», «Сув келар гулду-гулду», «Ёримга бино қўйдим» ва ҳоказо), кейинги бандлари тамомла бошқача. Баъзан эса аксинча: қўшиқлар ҳар хил бошланиб, айнан бир хил тўртлик билан тугайди. Баъзи бир қўшиқларнинг матни деярли бир хил бўлиб, турли куйларга солиб куйланган (масалан, «Қора сочим» ва «Тановар»). Баъзи қўшиқларнинг фақат бир банди такрор бўлса, айримларининг фақат бир банди янги. Баъзида тўртликлар айрим ўзгаришлар билан келади. Кўпинча бир тўртлик асос қилиб олиниб, унинг боши ва охиридаги тўртликлар ўзгартирилган. Лекин уларнинг ҳар бири алоҳида қўшиқ. Шунинг ҳисобга олиб, такрор бўлса-да, бу қўшиқларнинг кўпчилигини ўз номи билан тўпламга киритдик. Зеро, халқ қўшиқларида такрор бўлиши табиий — бу ҳолни деярли барча нашрларда кўриш мумкин.

У ёки бу қўшиқ турли даврларда турли санъаткорлар томонидан турлича куйланган: муайян олинган қўшиқни бир

¹ Носиров Р. Халқ қўшиқларининг занжирли композицияси. — «Ўзбек тили ва адабиёти», 2002 йил, 3-сон, 32-бет.

² Оқ олма, қизил олма. 90-бет.

хонанда нисбатан тўлиқ айтган бўлса, бошқаси уни ижро жараёнида қисқартирган. Кўп қўшиқлар турли мусиқага солинган, бинобарин, мусиқа талабига кўра турлича узун-қисқаликда айтилган. Шунингдек, халқ қўшиқларининг турли воҳалардаги ижроси ҳам баъзида ўзаро фарқ қилади. Халқ қўшиқларининг ранг-баранглик касб этиши сабаблари шунда бўлса керак.

Бундан ташқари, айнан бир хил қўшиқларнинг турли вариантлари мавжуд: «Воҳ-воҳ, тўрам», «Лолача», «Тановар»... Бу қўшиқларнинг ҳар иккала, баъзида ҳар учала, тўртала... варианты ижро этилишини ҳисобга олиб, уларнинг барча вариантларини беришни лозим топдик.

Баъзи бир қўшиқларнинг ҳатто номи ҳам бир хил. Лекин матнида тафовутлар бор. Шунинг учун уларни тартиб рақами билан бердик. Чунончи: Тановар — 1, Тановар — 2, Ҳақкалакам ўйнасам ман — 1, Ҳақкалакам ўйнасам ман — 2 ва ҳоказо.

Қўшиқларнинг номлари асосан уларнинг қайси куйга солиб айтилишига қараб қўйилди. «Тановар», «Фарғонача», «Ўзганча», «Куча боғи» ва бошқалар шулар жумласидандир. Фақат такрорга йўл қўймаслик учун баъзиларининг номлари ўзгартирилди.

Хоразмда дostonлар тор жўрлигида ижро этилганлиги сабабли улар таркибидаги кўплаб қўшиқлар халқ қўшиқларига айланиб кетган. Шунини ҳисобга олиб, тўпламга дostonлар асосида айтиладиган машҳур қўшиқларни ҳам бир туркум қилиб киритдик.

Ёр-ёрлар фақат никоҳ тўйи муносабати билан эмас, балки турли сабаблар билан ва турли мавзуларда айтилган. Масалан, машҳур халқ қўшиғи «Сунбула»нинг матни «ёр-ёр»га солиб ҳам айтилади. Умуман, ёр-ёрлар — халқ қўшиқларининг энг машҳур, энг оммабоп ва энг таъсирчан шакли эканлиги, турли вариантларда ва турлича ижро этилишини ҳисобга олиб, уларнинг ҳам бир неча намуналарини келтирдик.

Ҳақимлар султони улуғ Абу Али ибн Синонинг айтишича, кишининг қўшиқ ва мусиқага муҳаббати ва истеъдоди унинг чақалоқлигида эшитган алласига кўп даражада боғлиқ бўлар экан. Шунини кўзда тутиб ва келгусида қўшиқ бўлиши-

га умид боғлаб, бир қатор аллаларни ҳам тўпламга киритишга қарор қилдик. Зеро, бизга гўзал ва ранг-баранг аллалар керак.

Термалар асосидаги «қўшиқлар ҳар доим ҳам маълум бир шеър асосида айтилавермайди. Бу қўшиқларнинг шеърлари ижрочининг хоҳишига қараб алмашилиб туриши ҳам мумкин. Худди шу сингари термаларнинг куйлари ҳам ижрочига ёқадиган, овозига, дидига мос келадиган, айтилиши ўнгай бўлган куйлар билан ўзгариб туради. Аммо шу нарсани унутмаслик керакки, аксарият ҳолларда у ёки бу қўшиқ-терма куйларининг оҳанг, айниқса, ҳиссий жиҳатдан мазкур шеър мазмуни билан чамбарчас боғланган бўлиши шарт»¹. Кўпгина санъаткорларимиз (Фаррух Зокиров, Кумуш Раззоқова, Лариса Москалёва, Мунаввара Абдуллажонова ва Санобар Каримова) терма тўртликларни қўшиқ қилиб куйлашади. Шундан келиб чиқиб, тўплам охирида терма тўртликларни ҳам илова қилдик.

Хоразм азалдан ўз куй-қўшиқлари билан машхур. Шунинг учун тўпламнинг катта қисмини Хоразм халқ ашулалари ташкил этди. Аслида ҳар бир воҳанинг ўз қўшиқчилилик анъанаси бор. Бинобарин, Фарғона водийси (Фарғона, Андижон, Наманган), Зарафшон воҳаси (Самарқанд, Бухоро, Навоий), Сурхон-Қашқа воҳаси, Хоразм қўшиқларини келгусида алоҳида-алоҳида китоблар ҳолида нашр этиш керак². Хусусан, кейинги йилларда фольклор ансамллари кўпайди, халқ қўшиқчилиги ривожланмоқда.

Халқ қўшиқлари асрлар давомида куйланиб келгани боис улар матнида баъзи бир тушунарсиз — архаик сўзлар ҳам учраши табиий. Шунингдек, қўшиқларда турли вилоятлар, хусусан, Хоразм вилоятига хос шева сўзларига кўп дуч келамиз. Бундай тушунарсиз сўзларга матн остида изоҳ берилди.

¹ Олимбоева, Аҳмедова К. Ўзбек аёли ҳаётида мусиқа. — Тошкент, 1996. 10-бет.

² Бу борада баъзи бир ишлар амалга оширилган. Чунинчи, «Ўзбек халқ музикаси»нинг V жилди Бухоро мақомлари, VII ва IX жилдлари Хоразм ашулалари асосида тартиб берилган. Лекин уларда халқ қўшиқларига эмас, балки мумтоз ашулаларга асосий ўрин ажратилган. Ж. Қобулниёзовнинг «Хоразм халқ қўшиқлари» (Тошкент, 1965), Ҳ. Раззоқовнинг «Гулер. Фарғона халқ қўшиқлари» (Тошкент, 1967), Р. Мустафоқуловнинг «Халқ педагогикаси сарчашмаси. Сурхон фольклори» (Термиз, 1995) тўпламлари ҳам ушбу вилоятлар қўшиқларини тўла қамрамайди.

Мақсадимиз — қўшиқ матни ўқувчига имкон қадар тушунарли бўлсин. Айни пайтда, баъзи шевага хос ва бузиб ишлатилган сўзларнинг изоҳини тополмаганлигимизни ҳам таъкидлаб ўтмоқчимиз.

Маълумки, баъзи бир мумтоз ва замонавий шоирларнинг шеърлари ҳам турли ўзгаришлар билан халқ қўшиқларига айланиб кетган. Жумладан, хоразмлик таниқли халфа Ожиза шеърлари халқ ўртасида машхурлигидан қатор китобларда улар халқ қўшиқлари сифатида берилган. Кўпгина қўшиқларнинг матни бевосита ижрога асосланганлиги боис ушбу тўпламга ҳам баъзи бир шоирларнинг халқона оҳангдаги шеърлари янглиш равишда кириб қолган бўлиши мумкин.

Халқ қўшиқлари матнининг катта қисми нашр қилинмагани, хонандалар уларни турли манбалардан олиб куйлаётганлари сабабли уларнинг ҳаммасини топишнинг имкони бўлмади. Биз фақат энг машхур ва бугунги кунда ҳам айтилаётган қўшиқларни танлаб, тўпламга киритишга ҳаракат қилдик. Бу қўшиқларнинг бир қисмини ўзимиз уларнинг радио ва телевидениедаги ижросига асосланиб ёзиб олганмиз. Албатта, машхур қўшиқлардан ҳам айримлари турли сабабларга кўра тўпламга кирмай қолди. Бинобарин, биз мазкур тўпламни мукамал дейиш даъвосидан йироқмиз. Шунингдек, бу оммабоп нашр бўлганлиги туфайли манбалар кўрсаткичи берилмади. Лекин изланишлар давом этади. Мутахассислар ва мухлисларнинг фикр-мулоҳазалари, таклиф-истакларини эътиборга олиб, кейинги нашрларда уни янада тўлдирамыз ва мукамаллаштирамыз, деб умид қиламыз.

Фурсатдан фойдаланиб, ушбу тўпламни тайёрлашда ўзларининг бегараз маслаҳатлари ва беминнат ёрдамларини дариг тутмаган таниқли фольклоршунос олимлар — филология фанлари докторлари, профессорлар Тура Мирзаев ва Маматқул Жўраевларга ўзимизнинг чексиз миннатдорчилигимизни билдирамыз.

Эргаш ОЧИЛОВ,
филология фанлари номзоди

СУНБУЛА

Сунбула-ю¹, сунбула,
Ўраб олай гул билан.
Менинг кўнглим сен билан-о,
Сен кетасан ким билан?
Қадамингга гуллар очилсин!

Ўчоқ бошида қумғон,
Атрофи баланд кўргон.
Ёргинамга етолмай,
Юрак-бағрим бўлди қон.
Қадамингга гуллар очилсин!

Мен бу ерда ўт ёқсам,
Фарғонада тутуни.
Бу дунёда бормикан
Юрак-бағри бутуни?
Қадамингга гуллар очилсин!

Бу дунёда бор бўлса,
Юрак-бағри бутуни.
Қоғоздан ўчоқ ясаб,
Гулдан қилай ўтинни.
Қадамингга гуллар очилсин!

¹ Сунбула — 1. Ун икки бурждан олтинчиси — Асад ва Мезон буржлари ўртасида жойлашган. 2. Шамсий (қуёш) йил ҳисоби бўйича олтинчи ойнинг арабча номи (22 август — 21 сентябрь даврига тўғри келади).

ДАРЁ — ТОШҚИН

Дарё — тошқин, сувлар — тўлқин, утолмайман-ей,
Отим ориқ — манзилимга етолмайман-ей.
Отгинамни ориқ қилган шул майда тош-ей,
Рангинамни сариқ қилган шул қалам қош-ей!

Оҳ, укажоним-ей,
Қуралай кўзим-ей.
Рангинамни сариқ қилган
Шул қалам қош-ей!

Дарёларнинг ул юзида уйларингиз-ей,
Оқаришиб кўринади бўйларингиз-ей.
Ипданмиди, ипакмиди кийганингиз-ей?¹
Бизлардан ҳам ортиқмиди суйганингиз-ей?

Оҳ, укажоним-ей,
Қуралай кўзим-ей.
Бизлардан ҳам ортиқмиди
Суйганингиз-ей?

Дарёлардан утар эдим, утар эдим-ей,
Манзилимга етар эдим, етар эдим-ей.
Мен севсам-у, у севмаса, мен нетарман?¹
Шўрлик бошим олиб қайга мен кетарман?¹

Оҳ, укажоним-ей,
Қуралай кўзим-ей.
Шўрлик бошим олиб қайга
Мен кетарман?¹
Ёлғиз бошим олиб қайга
Мен кетарман?¹

¹ Бу банд урнида қуйдаги тўртлик ҳам қуйланади:

Дарёларнинг ул юзидан сув келади-я,
Румолига уралибон ёр келади-я.
Румолига уралмаса, ким кўради-я?
Унинг ойдек жамолига ким тўяди-я?

ЙУЛ БУЛСИН

Йул булсин-о, йул булсин,
Босган изларингиз гул булсин!

Гулсапсарни кўринг,
Сувга қараб қайрилади.
Бевафо ёрни кўринг,
Ўлмай туриб айрилади.

Гулмидим очилгани,
Булбулмидинг сайрагани?
Ваъдалар шундоқмиди —
Ўлмай туриб айрилгани?

Олманинг нозиклигининг,
Қуринади донаси.
Баргига шабнам тушибди,
Мен унинг девонаси¹.

Курмайин босдим тиконни,
Тортадирман жабрини.
Курсам эрди, босмас эрдим,
Тортмас эрдим жабрини.

Йул булсин-о, йул булсин,
Босган изларингиз гул булсин!

¹ Бошқа вариантда қўшиқ бу банддан сўнг кўйидагича давом этади:

Нақарот:

Қошни кўринг,
Кузни кўринг,
Ширин-шакар
Сузни кўринг.

Ҳавода парча булут,
Ёмғир ёғиб уттанмикин?
Дунёда ошиқ киши
Муродига етганмикин?

Нақарот:

Йул булсин-ей, йул булсин-ей,
Босган изларингиз гул булсин-ей!

922 663

БОДОМҚОВОҚ

У маҳаллангдан бу маҳаллангга
Йўллар бормикин?
Кўкрагимга ўқ тегибди¹ —
Дориси бормикин?

Оҳ, дориси бормикин?
Дориси бормикин?
Бодомқовоқ, юпқа томоқ,
Додимга етсанг-чи!²

У ёнингдан ўтай, бу ёнингдан ўтай,
Кўнглингни олай.
Тутиқушнинг боласидай
Қўлингга қўнай.

Оҳ, қўлингга қўнай,
Қўлингга қўнай.
Бодомқовоқ, юпқа томоқ,
Додимга етсанг-чи!

Сим-сим оралаб қор ёгадир
Тогни бўралаб.
Ёрим кетди — орқасидан
Қолдим мўралаб.

Оҳ, қолдим мўралаб,
Қолдим мўралаб.
Бодомқовоқ, юпқа томоқ,
Додимга етсанг-чи!
Меъ қандай қилай, укажон,
Ҳолимни сўрсанг-чи?!³

¹ Бошқа вариантда бу мисра «Юрагимга дард тушибди» тарзида куйланади.

² Батъи вариантларда шундан кейин:

Сочи жамалак, қоши камалак,
Қошимга келсанг-чи!

мисралари қўшилади.

ЖОНОН БҮЛАМАН ДЕБ

Жонон бўламан, деб ҳаммани куйдирасанми?
Куйган бу фақирларни яна ёндирасанми?
Эй офати жон, юз йилга довур шундай турасанми?
Ёш бошинг ила севмай, мана шундай юрасанми?
Эй Меҳри Кулол кучасидан ўтмаганим, кел!

Шоядки, сени тушимда кўрсам,
Кел, ўргилайин дебон югурсам,
Дардингни олиб, гамингни сўрсам,
Дарду аламингда чиқди жоним,
Ўртанди жисмим ҳам устухоним¹.

Мен асраган вақтима сен ёшгина эрдинг,
Ҳам эркаю мунисаю юввошгина эрдинг,
Оқ юзлигу холдору қалам қошгина эрдинг,
Ҳар ёққа борар чоғима йўлдошгина эрдинг,
Минг ваъда қилиб, бирга вафо қилмаганим, кел!

Эй ёш юрак, куйдирасан — қайга борурсан?
Бешубҳаю беному насаб қайда туурсан?
Савдо қилайин — борми сенинг асли маконинг?
Жонимни берай — ишқ дўконини қайга қуурсан?
Минг ваъда қилиб, бирга вафо қилмаганим, кел!²

¹ Баъзи вариантларда бу банд тушиб қолади. Шунингдек, бандларнинг ўрни ўзгартириб ижро этилади.

² Бу мухаммасни Олим Девонага нисбат беришади. Лекин асл матн билан ижро нусхаси ўртасида анча-мунча ўзгаришлар мавжуд.

РҶМОЛИМ БОР

Рӯмолим бор, рӯмолим бор,
Рӯмолимда туморим бор,
Бир кӯришга хуморим бор,
Дод, алимдан¹ гетди рӯмол!

Рӯмол тушиб кетди ёпа²,
Ёр эшитса, бўлар хопа³,
Ёрга айтманг, жоним опа,
Дод, алимдан гетди рӯмол!

Рӯмолимнинг учи шойи,
Уртасида бордир ойи,
Олиб беринг, жоним дойи⁴,
Дод, алимдан гетди рӯмол!

Куп чиройли эди рӯмол,
Алимдан учирди шамол,
Ота-онам ҳам камбагал,
Дод, алимдан гетди рӯмол!

Рӯмолда эди хаёлим,
Забун⁵ бўлди менинг ҳолим,
Ҳам тушар ёдима ёрим,
Дод, алимдан гетди рӯмол!

¹ А л — қўл.

² Ё п — кичик канал, ариқ.

³ Х о п а — хафа.

⁴ Д о й и — тоға.

⁵ З а б у н — бечора, ожиз, занф.

ОҒО ДОРОМ

Сизнинг айвон бизнинг айвон эмасми?¹
Ўртасинда чинни нарвон эмасми?²
Галасиз-гетасиз — бир сўз айтмийсиз,
Ҳаммаси юракда армон эмасми?³

Н а қ а р о т:

Ого Дором¹, рўмолингда гулбодом,
Хужик² Дором, белбоғингда гулбодом,

Сори³ ипак тўрни сўлғони қурғой,
Орқама ташласам — ёзилиб турғой.
Ошиқликнинг маънисини билганда,
Ўргатиб-ўргатиб қочқони қурғой.

Н а қ а р о т:

Боғ ёна чиқмадим — гулларни ичи,
Ҳамма ёр ичинда бизнинг ёр кичи⁴.
Улласинда⁵, киччисинда на гап бор,
Ёнина борсангиз — жаннатнинг ичи.

Н а қ а р о т:

¹ Дором — бузиб айтилувчи исм ёки лақаб.

² Хужик — хужазода; ёш, келишган йиғит; сеvimли, чиройли.

³ Сори — сариқ.

⁴ Кичи (киччи) — кичик.

⁵ Улли — катта.

ДИҒАЖОН

Дига, дига, дигажон,
Бекангиз бўлай, огажон!

Сув келади Оқтошдан,
Румолим тушди бошдан.
Румолим тушса-тушсин,
Айрилма қалам қошдан.
Дига, дига, дигажон,
Бекангиз бўлай, огажон!

Ака, отим уч ёшар,
Дарёлар тулиб-тошар.
Ёрим келмай қолганда,
Кўзлардан ёшлар оқар.
Дига, дига, дигажон,
Бекангиз бўлай, огажон!

Чиқдим тоғнинг бошина,
Ёргинамнинг қошина.
Ёримнинг раҳми келмас,
Кўздан оққан ёшима.
Дига, дига, дигажон,
Бекангиз бўлай, огажон!

ҚУТЛУҒ БЎЛСИН ТҮЙЛАРИ

Қутлуғ бўлсин туйлари,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Тенг тушибди буйлари,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Бахтли келин-куёвнинг,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Биз хил орзу-уйлари,
ёр-ёр, ёрон-ей,

Қизлар қўли ҳиноли,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Сўзлари кўп маъноли,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Куёвни маст айлаган,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Келиннинг дона холи,
ёр-ёр, ёрон-ей,

Ўктам экан поччамиз,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Йўлига гул сочамиз,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Кўрманаси зўр бўлса,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Келин юзин очамиз,
ёр-ёр, ёрон-ей,

Жон қизларжон, шошмангиз,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Ҳаддингиздан ошмангиз,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Мард бўлмаса шу йигит,
ёр-ёр, ёрон-ей,
Бўлармиди поччангиз,
ёр-ёр, ёрон-ей.

ДУСТ БУЛАМИЗ

Маст буламиз, лолача,
Рост буламиз, лолача.
Эрта туриб, салом деб,
Дуст буламиз, лолача.

Қизгалдоқ лола эмас,
Капаси қалъа эмас.
Лола униб чиқмаса,
Бу дала дала эмас.

Пичоғи йўқ қин эмас,
Юлдузи йўқ тун эмас.
Лолачани кўрмасак,
Бошқалари ёр эмас.

ОСМОНДАГИ ЮЛДУЗНИ

Осмондаги юлдузни
Санаб етоман, дема.
Юракларим куйдириб,
Ташлаб кетоман, дема.

Ёрим етган ерларга
Мен ҳам бормай қолмайман.
Йўлларига кўз тутиб,
Согинчидан толмайман.

Уйим олди катта бог,
Райҳон экоман, дейман.
Ёримга совға қилиб,
Дуппи тикоман, дейман.

ҲА, ДУРСИ¹

Н а қ а р о т:

Ҳа, дурси, дурси, дурси,
Уйна, бўйингни кўрсин!
Ҳа, дурси, дурси, дурси,
Айлан, белингни кўрсин!

Қора узум қорасидай
Кўзларингдан айланай.
Қизил узум қизилидай
Лабларингдан айланай.

Н а қ а р о т:

Дурси қилиб ажратайлик
Узумни шарбатидан.
Париларга менгзатайлик²
Шу қизни келбатидан.

Н а қ а р о т:

Дурси, дурси деган билан
Узум шинни бўлурму?³
Шинни, шинни деган билан
Оғиз чучук бўлурму?

Н а қ а р о т:

¹ Бу аслида узумдан шинни пишириш пайтида айтиладиган маросим қўшиғи ҳисобланади.

² Менгзатайлик — ухшатайлик.

ШОДА-ШОДА МАРВАРИД

Дарёдан оқиб келоди
Шода-шода марварид.
Рупарамда ўлтироди
Қоши қаро барно йигит.

Қоши қаро барно йигит,
Ҳаргиз ололмайсан мени.
Кокилим қимматбаҳо,
Ташлаб кетолмайсан мени.

Боғдаги барра пиёздек
Қошларингдан айланай.
Янги чиққан майсадек
Киприкларингдан айланай.

Тикилиб турган кийикдек
Бўйларингдан айланай.
Оппоқ-оппоқ марвариддек
Тишларингдан айланай.

КУЧА БОҒИ

Қошингнинг қорасига,
Хол бўлай орасига.
Мунча раҳминг келмайди,
Бировнинг боласига.

Қошинг билан имлайсан,
Зулфинг билан доғлайсан.
Менда нима қасдинг бор,
Ўлдирмоққа чоғлайсан?

ҚАЙДАДУР,
БИЛМАМ,
ДИЛДОРИМ?

Ошиқ эрдим мен бир ёра,
Ахтариб чиқдим гулзора.
Ваъдасида турмасдан,
Айлади мени оввора.

Қайдадур, билмам, дилдорим —
Ақлим олган севар ёрим?

Гулзор қўймайин ахтардим,
Излаб ҳар томонга бордим.
Ҳеч қаердан тополмасдан,
Ҳижронда қолиб қийналдим.

Қайдадур, билмам, дилдорим —
Ақлим олган севар ёрим?

Билмадим, кетмиш қаёна?¹
Айлади мени ҳайрона.
Ҳар томонга назар ташлаб,
Топмадим ёрдин нишона.

Қайдадур, билмам, дилдорим —
Ақлим олган севар ёрим?¹

¹ Халқ қўшиғига айланиб кетган бу ашула матни хоразмлик машхур халфа ва шоира Ожиза (1901—1951)га нисбат бериллади (Қараиғ: *Ожиза. Шеър ва дostonлар.* — Тошкент, 2003. 18, 19-бетлар).

ЧИҚДИМ ТОҒНИНГ БОШИНА

Чиқдим тоғнинг бошина,
Ёргинамнинг қошина.
Ёримнинг раҳми келмас
Кўздан оққан ёшима.

Қизил гул юлдузиман,
Ёқангни қундузиман.
Мани кўп ўртама, ёр,
Онамни ёлғизиман.

Қизил гул дуйим-дуйим,
Қизил гулдайин буйим.
Мендан бошқани десанг,
Сулади ранги-руйим.

СИЗНИНГ АЙВОН

Сизнинг айвон — бизнинг айвон эмасми?
Ўртасида чинни равон эмасми?
Келасиз-у кетарсиз — бир сўз демайсиз,
Бу ҳаммаси юракда армон эмасми?

Тоғда арча минг йил умр кўрарми?
Шохи синса, заргар кумуш қиларми?
Заргарнинг қилгани кумуш бўларми?
Билиб берган кўнгил жудо бўларми?

Сен гўзални излаб, чўлларни кездим,
Ўшал кезган чўллар бўстон эмасми?
Сенинг жонинг менинг жоним эмасми?
Менинг жоним сенга қурбон эмасми?

РАЪНОНИ ГҮРДИМ

Таъриф этай бир ёр аслин:
Ман шу кун Раънони гурдим.
Орзу этиб онинг васлин,
Ман шу кун Раънони гурдим,
Қошлари қарони гурдим.

Н а қ а р о т:

Гурдим, гурдим — нани гурдим?
Қошлари қарони гурдим.

Раъно деган боғда кезар,
Ёқосина дугма дузар,
Ошиқларнинг бағрин эзар,
Ман шу кун Раънони гурдим,
Қошлари қарони гурдим.

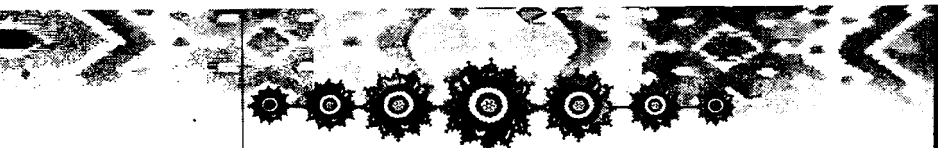
Н а қ а р о т:

Гурмишам саҳар чоғлари,
Сийнама солмиш доғлари,
Билмам кимни суроғлари,
Ман шу кун Раънони гурдим,
Қошлари қарони гурдим.

Н а қ а р о т:

Боғда очилган лоладур,
Ғамзаси жоним оладур,
Ошиу бўлган овворадур,
Ман шу кун Раънони гурдим,
Қошлари қарони гурдим.

Н а қ а р о т:

Гул ичинда ёлгиз ўзи,
Жилва қилиб уйнар кўзи,
Шакардан мазали сўзи,
Ман шу кун Раънони гўрдим,
Қошлари қарони гўрдим.

Н а қ а р о т:

Раъно деган сочи сори,
Сочлари сунбулнинг тори,
Кўрган айтар: кимнинг ёри?
Ман шу кун Раънони гўрдим,
Қошлари қарони гўрдим.¹

Н а қ а р о т:

ЮРАГИМДА ОТИ БОР

Айвонингда утирасан дол бўлиб,
Бир ҳолимни сўрамадинг ёр бўлиб.
Агар кетсам орқамга қарамай,
Истаганда тополмайсан зор бўлиб.

Айвони олдида гўзал боғи бор,
Сузлаганда гўё асал-боли бор.
Бегоналар кўз солмасин ёрима,
Ёшлигимдан кўнглимда ёр оти бор.

Боғинг ичра ўрик бўлиб гуллайман,
Шохларинда булбул бўлиб сайрайман.
Булбулмикан гул шохини қайирган?
Душман бўлар ёрни ёрдан айирган!

¹ Бу қўшиқ ҳам Ожизага нисбат берилди (Қаранг: *Ожиза*. Шеър ва дostonлар. 31, 32-бетлар).

Айвони олдида гўзал боги бор,
Сузлаганда гўё асал-боли бор.
Айвонда утирган уша йигитнинг
Юрагимнинг энг тўрида оти бор.

ФАРҒОНАЧА

Оқ илон, оппоқ илон, ойдада ётгонинг қани?
Мен ёмондан айрилиб, яхшини топгонинг қани?
Бевафо, деб англадим, бағримга тошлар боғладим,
Бевафо сен ёр учун тун-кечалар қон йиғладим.

Тоғдаги юрган кийикка мен нечук занжир солай?
Сен кишининг ёри бўлсанг, мен нечук кўнгил кўяй?
Мен сени ёрим, десам, орқангда ёринг бор экан,
Икки юзинг қип-қизил, лабингда холинг бор экан.

Кичкина чорбоғ ичинда айланур бошим менинг,
Ёр юрган кўчаларда тўкилур ёшим менинг.
Ёр юрган кўчаларни супурай сочим билан,
Чанги чиқса, сув сепай кўзимдаги ёшим билан.

Бир кўриб, бўлдим асиринг — доимо кўргим келур,
Ҳар замон ёдимга тушсанг, сен тараф юргим келур.
Булбулим учди қўлимдан — қайда меҳмондир бу кун?
Булбулимни соғиниб, кўнглим паришондир бу кун.

ЎЗГАНЧА

Тогда арча минг йил умр кўрарми?
Шохи синса, заргар кумуш қиларми?
Заргарни қилгани кумуш бўларми?
Билиб берган кўнгил жудо бўларми?

Сен гўзални излаб, чўлларни кездим, ё-а,
Ўшал кезган чўллар бўстон эмасми?
Сенинг жонинг — менинг жоним эмасми, ё-а?
Менинг жоним сенга-ё қурбон эмасми?

Самарқанд сойида қолди узугим, ё-а,
Қачон келар менинг кўзлари сузугим?
Агар келса менинг кўзлари сузугим, ё-а,
Улардан айлансин-а, тилла узугим.

Сени — унда, мени — бунда яратди, ё-а,
Орамизда оқар дарё яратди.
Оқар дарё экан — оқди-ю кетди,
Бевафо ёр экан — ташлади-кетди.

Баланд тоғ устида бир қизни кўрдим,
Ўзи ҳур, лаблари қирмизни кўрдим.
Жадаллаб бордим у бир сўз қотай деб,
Кўзи уйқуда бўлса, уйғотай деб.

Қизил гул очилиб, қилди нишона,
Сенинг ишқинг мени қилди девона.
Сенинг ишқинг менга қайдан ёпишди?
Танамдан ўт чиқиб, бағрим туташди.

Қизил гул қатма-қат гул аргувори¹,
Қизил гуллар эрур ошиқнинг қони.
Қизил гул тагига борсам — кўрарман,
Сени жону дилим билан севарман.

¹ Аргувон — қизил гул.

ГУЛЁР — 1

Эшигингдан ўтганда, нозанин жоним,
Лайли бўлдингми ёрим, жоним укажон?
Оқ билагинг бўйнимда, гулёр.

Бир кучоқлаб ўпганга, нозанин жоним,
Хафа бўлдингми, ёрим, жоним укажон,
Сунбул сочинг бўйнимда, гулёр.

Қошинг қора бўлгунча, нозанин жоним,
Кўзинг қора бўлса-чи, жоним укажон,
Оқ билагинг бўйнимда, гулёр.
Бир ваъдада турмасанг, нозанин жоним,
Юзинг қора бўлса-чи, жоним укажон,
Сунбул сочинг бўйнимда, гулёр.

Румолим учди-кетди, нозанин жоним,
Дарёнинг шамолига, жоним укажон,
Оқ билагинг бўйнимда, гулёр.
Бизни ёр ташлаб кетди, нозанин жоним,
Бошқанинг хуморига, жоним укажон,
Сунбул сочинг бўйнимда, гулёр.

ЖАҲОНА ГАЛМАС

Энди сандек дилбар жаҳона галмас,
Хўсингни кўрганнинг армони қолмас.
Ёр йўлинда ўлсанг, ёр они билмас,
Ёр йўлинда ўлсам, армоним қолмас.

Румолимни ювиб, сардим¹ гуллара,
Бориб айтинг бизнинг нозли ул ёра:
Румол обборибди аллакимлара,
Энди галса — гиргизмаман уйлара.

¹ Сардим — ёйдим.

ҚАЙЛАРГА БОРАЙ?

Қошингни қора қилган, жонима,
Тоғдаги барра усма.
Ақлимдан жудо қилган, жонима,
Уйдаги бели тасма.

Қайларга борай?
Қайларда турай?
Атласлари бўлмаса, жонима,
Марғилон бора қолай.

Тол экканим йўқ эди, жонима,
Толдирди билегимни.
Ёр севганим йўқ эди, жонима,
Ёндирди юрагимни.

Қайларга борай?
Қайларда турай?
Дуппилари бўлмаса, жонима,
Қуқонга бора қолай.

ГУЛНОР

Аму тўлғониб оқар, гулнор,
Елканни шамол қоқар, гулнор.
Шул элатда бир қиз бор, гулнор,
Ваҳ-ваҳ, юрагим ёқар, гулнор.

Шубҳаларда юрмасин, гулнор,
Ўздан кўп кўрмасин, гулнор.
Йигит деган номимни, гулнор,
Айтинг, ерга урмасин, гулнор.

ҚАЛАНДАР – III

Оқ, ойдин кечалар,
Оппоқ, ойдин кечалар.
Гул билан райхон бурайди
Ёр юрган кучалар.

Ёр юрган кучаларни
Супурай сочим билан.
Чанги чиқса, сув сепай
Кузимдаги ёшим билан.

Ёр юрган кучаларнинг
Оғзи тор бўлгаймикин?
Мен саҳарлар нола қилсам,
Ёр дучор келгаймикин?

Ёр дучор келди яна,
Очилди богнинг гуллари.
Маст бўлиб сайрашади
Боғи Эрам булбуллари.

ДУППИ ТИҚДИМ

Қошинг қароми, қаро?
Қоронғи бўлди ҳаво.
Ҳамма дардга бор даво,
Ошиқликка йўқ даво.

Дуппи тикдим тўр гулик,
Гуллари турлик-турлик.
Шу турганлар ичида
Менинг ёримдир кўҳлик.

ЁРГИНАМ

Қошинг асли қародир,
Ўсма қўйганинг ёлгон.
Сенинг учун мен қўйган,
Менга қўйганинг ёлгон.

Осмонда учта урдак,
Учаласи ҳам бирдак.
Ўлтирган халойиқлар
Очилган қизил гулдак.

Осмонда пилпилайди,
Тургай, десам, бедана.
Лабингдаги холингни
Сепкил, десам, седана.

ҚОРА СОЧИМ

Қора сочим ўсиб, белимга тушди,
Не савдолар менинг бошимга тушди.
Сенинг ишқинг менга қайдан ёпишди?
Танамдан ут чиқиб, бағрим туташди.

Томга пиёз эксам — ўсоман, дейди,
Ёрга бино қўйсам — кетоман, дейди.
Кетма, ёрим, кетма, жоним беройин,
Тилимнинг учидан шакар беройин.

УЙНА, ЛОЛА

Уйна, уйна, ҳай лола, уйна!
Уйнамасанг, ёр қайда, уйна!

Қошинг асли қародир, уйна,
Ўсма қўйганинг ёлгон, уйна.
Сенинг учун мен куйган, дод-ей,
Сенинг қуйганинг ёлгон, уйна.

Қора қошинг пиликми, уйна,
Қора кўзинг йирикми, уйна.
Сени суйиб юрганлар, дод-ей,
Сўраб кўргин — тирикми, уйна.

Қошингни қаросига, уйна,
Хол бўлай аросига, уйна.
Нега раҳминг келмайди, дод-ей,
Бировнинг боласига, уйна.

ҚОШИНГ ҚАРОСИ

Қошинг қароси оламга машхур,
Қизил олма берай — қўйнингга яшир.
Берган қизил олмам қўйнингга турсин,
Менга берган ваъданг кўнглингга турсин!

Қошингни қароси ювса кетарми?
Сенингдек тоза гул боғда битарми?
Сенингдек тоза гул боғда битганда,
Сўраб борсам — боғбон менга сотарми?

ДОҒУ ДОҒ

Н а қ а р о т:

Доғу доғингдан сани,
Бодомқовоғингдан сани.
Ишқинг утида куйдириб,
Куп интизор этма мани.

Бевафо деб англадим,
Қалбимга тошлар боғладим.
Рашк утида ўртаниб,
Тун-кечалар қон йигладим.

Н а қ а р о т:

Мен буён келмас эдим,
Озоринг келтирди мени.
Ўтда ҳам ёнмас эдим,
Ул ёр куйдирди мени.

Н а қ а р о т:

ҲАЛИМ ҚАШҚАРИ

Қора қошим бор менинг,
Қайрилма қош даркор эмас.
Бир адашим бор менинг,
Икки адаш даркор эмас.
Ёримиз омон, омон, омон,
Жонимиз омон, омон, омон.

Ука, мунча чиқарсан
Бу баланд тоғ устига?²
Ҳайдаримни¹ ким кўрибдир
Бу қалам қош устига?²
Ёримиз омон, омон, омон,
Жонимиз омон, омон, омон.

¹ Ҳайдар — икки чаккадан қўйилган кокил.

ГАНЖИ ҚОРАБОҒ

Ганжи Қорабоғдан галдим қошингга,
Санга жоним фидо қилмасам бўлмас.
Қушармисан бошинг манинг бошимга,
Йўлингга жонимни бермасам бўлмас.

Парим ушар ун тўрт кечалик оя,
Оқ юзига сиеҳ¹ зулфлари соя,
Базм айлаб утирган тилло сароя,
Очиқ жавоб берсанг, кирмасам бўлмас.

Рузи² қилса гам-шодининг балоси,
Ўтирган парилар дардим давоси,
Кукларга чирмашар оҳим садоси,
Саройдан солланиб чиқмасанг бўлмас.

ҲАЙ, ЁР-ЁР, АЙЛАНАЙ

Отма мени тошлар билан, ҳай, ёр-ёр, айланай,
Учиб кетай қушлар билан, ҳай, ёр-ёр, айланай.

Қушлар кетса, мен кетмайман, ҳай, ёр-ёр, айланай,
Қузинг тўлсин ёшлар билан, ҳай, ёр-ёр, айланай.

Қуй келади қўзи билан, ҳай, ёр-ёр, айланай,
Бир-бирининг изи билан, ҳай, ёр-ёр, айланай.

Бир-бирининг изини кўр, ҳай, ёр-ёр, айланай,
Ҳамсоянинг³ қизини кўр, ҳай, ёр-ёр, айланай.

¹ Сиеҳ — қора.

² Рузи — рияқ; қисмат.

³ Ҳамсоя — қўшни.

ЮРАГИНИ БИЛИБ ОЛ

Мени кўриб, ой дема,
Қошим кўриб, ёй дема.
Ошиқ булсанг, ўзингни
Ғариб дема, бой дема.

Тог бошида беда бор,
Майдасини элаб ол.
Яхши кўрган ёрингни
Юрагини билиб ол.

Сувга бордим тоз билан,
Сув олдим ҳавас билан.
Бевафолик қилганнинг
Умри утар ёс¹ билан.

Яхши-ёмонни тани,
Эл таниган — эл хони.
Сенга кўнгил берибди
Ўзалларнинг султони.

ОҲ, ЛАЙЛИ

Том бошида тоғора,
Тандир тўла зогора.
Зогорани ёполмай,
Қайнана-келин овора.

Румолим учди-кетди,
Дарёнинг шамолига.
Сени ёр ташлаб кетди
Бошқанинг хуморига.

Ёрим кетаман, дейди,
Кеткизгани кўймайман.
Йулларига чим босиб,
Ўткизгани кўймайман.

¹ Ёс — қайту, аза.

ГАЛДИР

Беқасам тунлар кийиб,
Бунча мени куйдирасан?
Ҳар замонда бир қараб,
Воҳ, беажал ўлдирасан!

Куҳи Қофдан¹ келади
Шаршаранинг овозаси.
Бевафо бир ёр учун
Булдим жаҳон овораси.

Оқ илон, оппоқ илон,
Ойдинда ётганинг қани?
Мен ёмондан айрилиб,
Яхшини топганинг қани?

Оҳ урарман, оҳ урарман,
Оҳларим тутгай сени.
Куз ёшим дарё булиб,
Балиқлари ютгай сени.

¹ *Куҳи Қоф* — Қоф тоғи. Қоф аслида аждодларимизнинг ҳаёлати — тахайюли маҳсули бўлиб, бутун дунёни ураб олган баланд тоғ тарзида тасаввур қилинади. Қофдан Қофгача деган иборанинг дунёнинг у чеккасида бу чеккасида деб талқин қилиниши ҳам шундан.

ЖОНОНГА БОРДИМ БИР КЕЧА

Жононга бордим бир кеча
Бир-бир босиб астогина.
Жонон ётур ноз уйкуда,
Солдим қўлим астогина.

Сесканди-ю: «Кимсан?» — деди.
«Огам ётур мунда!» — деди.
«Билса, сени ҳам ўлдирур,
Қўймас мени мунда», — деди.

Дедим: «Садоганг булайин,
Бир буса бергин жон учун».
«Берсам-берайин жон учун,
Қилма товуш аммогина».

Дедим: «Яна бир буса бер».
Деди: «Уетинг йўқ экан,
Қайдин келибсан — шунда кет,
Кетгин туриб астогина».

СУВ КЕЛАДИ ЛОЙЛАНИБ

Сув келади лойланиб,
Ичида ўрдак айланиб.
Ёр чақирсалар борай,
Ясаниб, хўб шайланиб.

Н а қ а р о т:

Юрсин чорбог айланиб,
Вой, ёрларим, дўст, ёрларим!

Эшигингда нелар бор?
Ўрдак билан гозлар бор.
Ўрдак ўлиб, гоз қолсин,
Душман ўлиб, дўст қолсин!

ГАЙРА-ГАЙРА

Қош агар пайваста¹ булса,
Ўсмани гардон² қилур.
Ёр агар нодон булса,
Ошиқни саргардон қилур.
 Гайра-гайра дам-бадам,
 Оромижоним сен менинг,
 Ширинзабоним сен менинг.

Қоралар, қоп-қоралар,
Ошиққа маъшуқ муралар.
Ёр билан уйнай десам,
Қўймайди бахти қоралар.
 Гайра-гайра, дам-бадам,
 Оромижоним сен менинг,
 Ширинзабоним сен менинг.

Боққа кирсам — боқасан,
Имлаб, қошингни қоқасан.
Қоқма, десам, қоқасан,
Бир балога тоқасан.
 Гайра-гайра дам-бадам,
 Оромижоним сен менинг,
 Ширинзабоним сен менинг.

¹ *Пайваста* — боғланган, уланган, туташган.

² *Гардон* — айланадиган, айланма.

Ширинзабон — ширин тилли, ширинсуз.

ИЛИЛЛА ЁР

— Илилла, ёрим уйгонсин, илилла, ёр, илилла,
Сочлари белига чулгонсин, илилла, ёр, илилла.

— Румолимни олибсан, илилла, ёр, илилла,
Олиб, дорга солибсан, илилла, ёр, илилла.

— Румолимни бер баққа, илилла, ёр, илилла,
— Ҳазилингни қўй аққа, илилла, ёр, илилла.

— Сенга тегмай ман ўлай, илилла, ёр, илилла,
— Сени олмай ман ўлай, илилла, ёр, илилла,
Тоза қолдим чатоққа, илилла, ёр, илилла.

ЧАРХ

Чархим гум-гум этади, гулбоғ,
Товуши Қўқон этади, гулбоғ.
Қўқондаги ўртоғим, гулбоғ,
Дўппи тикиб сотади, гулбоғ.

Чархим таноб ташлайди, гулбоғ,
Бир балони бошлайди, гулбоғ.
Кундошлиги қурисин, гулбоғ,
Кунда уруш бошлайди, гулбоғ.

Ғузапоя ўтини, гулбоғ,
Буралиб чиқар тутуни, гулбоғ.
Ҳеч кишига солмасин, гулбоғ,
Кундошликнинг ўтини, гулбоғ.

БИЛАКУЗУК

— Сой буйида турган йигит,
Қошу кўзин сузган йигит,
Билакузугимни олган йигит,
Беринг энди билакузугимни.

— Сой буйида турганим йўқ,
Қошу кўзимни сузганим йўқ,
Билакузугингни олганим йўқ,
Олганлар берсин билакузугингни.

— Майдон аро юрган йигит,
Саман йўрга минган йигит,
Билакузугимни олган йигит,
Беринг энди, билакузугимни.

— Майдон аро юрганим йўқ,
Саман йўрга минганим йўқ,
Билакузугингни олганим йўқ,
Олганлар берсин билакузугингни.

— Оқ отинга ёл бўлайин,
Ўнг бетинга хол бўлайин,
Ёринг йўқдир — ёр бўлайин,
Энди бергин билакузугимни.

— Оқ отимга ёл бўлар бўлсанг,
Ўнг бетимга хол бўлар бўлсанг,
Ёрим йўқдир — ёр бўлар бўлсанг,
Чунтагимда билакузугинг.

ҚАРҒАЛАР

Қарғалар учса, қарайлик
Марғилоннинг йулига.
Ҳиди келса, маст бўлайлик
Ҳандалакнинг бўйига.

Ҳандалак бўйликкинам,
Сиз унда зор, биз бунда зор.
Тутиқушнинг боласидек
Иккаламиз интизор.

Интизорлик торта-торта,
Танда тоқат қолмади.
Йулчибиндек сарғайиб,
Учарга ҳолат қолмади.

Йулчибиннинг ҳолини
Юрган йўловчидан сўранг.
Биз фақир бечорани
Ақли расо ёрдан сўранг.

Биз гариб бечорани
Ақли расо ёр билмаса,
Кўз ёшим дарё бўлиб,
Оққан балиқлардан сўранг.

БУГУН НАВРҮЗ ЭКАН

Бойчечак чиқибди — бугун Наврӯз экан!
Ҳамма бир-бирига жигарсӯз¹ экан,
Олам ҳам баробар кеча-кундуз экан,
Бойчечак чиқибди — бугун Наврӯз экан!

Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой бобо!
Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой момо!
Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой она!
Бойчечак чиқибди — бугун Наврӯз экан!

Ҳой, боғбон бобо, ниҳолга берсин барака!
Ҳой, деҳқон бобо, далангга берсин барака!
Ҳой чўпон бобо, қўрангга² берсин барака!
Бойчечак чиқибди — бугун Наврӯз экан!

ЎРГИЛАЙ

Шамол эшик очади,
Ёрим писта чақади.
Очма, десам, очади,
Очади-ю, қочади.

Ёрим кетаман, дейди,
Қетгани қўймайман.
Йулларига чим босиб,
Ўтгани қўймайман.

Эшик олди гулҳовуз,
Гул тергали келганмиз.
Гулни баҳона қилиб,
Ёр кўргали келганмиз.

¹ Жигарсӯз — бу ерда: меҳрибон, гамхур.

² Қўра — отар, қўтан.

БОЙЧЕЧАК

Бойчечагим бойланди,
Қозон тула айронди.
Айронингдан бермасанг,
Қозонларинг вайрондир.

Қаттиқ ердан қаталаб чиққан бойчечак,
Юмшоқ ердан юмалаб чиққан бойчечак.

Бойчечакни тутдилар,
Тут ёгочга осдилар,
Қилич билан чопдилар,
Бахмал билан ёпдилар.

Қаттиқ ердан қаталаб чиққан бойчечак,
Юмшоқ ердан юмалаб чиққан бойчечак.

БЎЛСАМ

То менки тирик, ёримнинг ҳамхонаси бўлсам,
Ўлганда яна йўлида остонаси бўлсам.

Ёр ўтса агар из талашур неча рақиблар,
Мен сурма учун хокининг¹ девонаси бўлсам.

Мен нега чидай ўзга билан қилса фароғат,
Агёр ўз-у, мен унинг бегонаси бўлсам.

Бор эрди умид: холи топиб, шамъи жамолин —
Кўрсатса-ю, мен садқан девонаси бўлсам.

¹ Хок — туфроқ.

НИМАЛАР ДЕДИМ СИЗГА?

— Ёр, нималар дедим сизга?
Яна нималар дедим сизга?
Атласлар олинг ва ё бизга,
Атласлар олинг ва ё бизга!

— Ҳа, атласларни кийиб олиб,
Ҳа, атласларни кийиб олиб,
Ҳилвирлаб¹ келасиз-а бизга,
Ҳилвирлаб келасиз-а бизга!

— Ёр, нималар дедим сизга?
Яна нималар дедим сизга?
Ўсмалар олинг ва ё бизга,
Ўсмалар олинг ва ё бизга.

— Ҳа, усмаларни қўйиб олибон,
Яна усмаларни қўйиб олибон,
Учуриб² келасиз-а бизга,
Учуриб келасиз-а бизга!

— Ёр, нималар дедим сизга?
Яна нималар дедим сизга?
Сурмалар олинг ва ё бизга,
Сурмалар олинг ва ё бизга!

— Ҳа, сурмаларни қўйиб олибон,
Яна сурмаларни қўйиб олибон,
Сузилиб келасиз-а бизга,
Сузилиб келасиз-а бизга!

¹ Ҳилвирлаб — хилпираб.

² Ноз-ишва билан қошни уйнатиб дейилмоқчи.

БОШГИНАМ ОГРИЙДИ

— Онажон, онажон!

Бошгинам огрийди-я.

— Бошгинангдан онанг айлансин,
Нималарга огрийди-я?

— Бозорларда булар экан,

Заргарларда турар экан,

Унинг оти тиллақош,

Ўшанга огрийди-я!

— Онажон, онажон!

Бўйнигинам огрийди-я.

— Бўйнигинангдан онанг айлансин,
Нималарга огрийди-я?

— Бозорларда булар экан,

Заргарларда турар экан,

Унинг оти бўйинтумор,

Ўшанга огрийди-я!

— Онажон, онажон!

Қулоққинам огрийди-я.

— Қулоққинангдан онанг айлансин,
Нималарга огрийди-я?

— Бозорларда булар экан,

Заргарларда турар экан,

Унинг оти олтин исирга,

Ўшанга огрийди-я!

ДИЛБАР

Эй, кўзлари мастона дилбар,
Жононлардан жонона дилбар,
Буйларингга бўлай қурбон,
Жон укам, вай, дод-ей,
Оҳ, тишлари дурдона дилбар.

Гуллар очар юзни баҳори,
Кўплар кўзларингни хумори,
Вафо қилсин ҳар кимни ёри,
Жон укам, вай, дод-ей,
Вафодор бўл, мастона дилбар.

Вафолилар доим шодона,
Вафоли бўл доим, мардона,
Вафолилар сургай даврона,
Жон укам, вай, дод-ей,
Вафодор бўл, мастона дилбар.

ЎЛМИШАМ

Жонон, жамолингга қараб,
Санга гирифтор ўлмишам.
Ойдек жамолингга қараб,
Ёлғиз харидор ўлмишам.

Лаъли лабинг устида хол,
Чин ёри-дўстинг кўнглин ол,
Лутф айлабон раҳмингни сол,
Ҳар кеча бедор ўлмишам.

Ман сани ёрим десам,
Ёнингга ёринг бор экан.
Икки юзи қип-қизил,
Лабинда боли бор экан.

ЎЙНАСИН

Гулни тутиб йилда баҳор ўйнасин,
Булбул ўқиб назми шиор ўйнасин,
Ўйнаб-кулиб, қўлда дутор ўйнасин,
Қўл тутишиб, ҳамма қатор ўйнасин,
Ошигининг ёнида ёр ўйнасин,
Маъшугининг кўзи хумор ўйнасин.

Турмушимиз лаззати жондаң ширин,
Бизни замон ҳамма замондан ширин,
Борми нон дўстлик деган нондан ширин,
Дунёда йўқ бизни шу ондан ширин,
Ошигининг ёнида ёр ўйнасин,
Маъшугининг кўзи хумор ўйнасин.

ҲАЙ, ЁР, ЁР, ЁРАММО

Сув айланиб оқмайди, ҳай, ёр, ёр, ёраммей,
Ёр қайрилиб боқмайди, ҳай, ёр, ёр, ёраммей.
Ёр қайрилиб боққанда, ҳай, ёр, ёр, ёраммей,
Бир қилиги ёқмайди, ҳай, ёр, ёр, ёраммей.

Н а қ а р о т:

Таралла, ла-ла-ла-ла, илалла, ла-ла-ла-ла,
Илалла-ла, омон бўлинг!
Таралла, ла-ла-ла-ла, илалла, ла-ла-ла-ла,
Илалла-ла, эсон бўлинг!

Юрдим дарё кечгали, ҳай, ёр, ёр, ёраммей,
Ўлтирдим сув ичгали, ҳай, ёр, ёр, ёраммей.
Ёримдан келса хабар, ҳай, ёр, ёр, ёраммей,
Қанотим йўқ учгали, ҳай, ёр, ёр, ёраммей.

Н а қ а р о т:

ҚИЛПИЛЛАМА

Ч о л:

Қошинг усмадаккина, қилпилама,
Белинг тасмадаккина, қилпилама,
Мен сени кампир десам, қилпилама,
Қилигинг қиздаккина, қилпилама!
Қилпилама, жонгинам, қилпилама!
Қилпилама, жонгинам, қилпилама!

К а м п и р:

Шоли солдим келига, қилпилама,
Тегирмоннинг дўлига, қилпилама,
Шоҳи қийиқ ярашар, қилпилама,
Чолгинамнинг белига, қилпилама.
Қилпилама жоним-ей, қилпилама.

Ч о л:

Белбоғимнинг қиргоғи, қилпилама,
Ширин кампир фироғи, қилпилама,
Қуша қариб юрганнинг, қилпилама,
Ўчмас сира чироғи, қилпилама.
Қилпилама, жонгинам, қилпилама.

К а м п и р:

Рўмолим учи сочиқ, қилпилама,
Келсам дарвозанг очиқ, қилпилама,
Жон тасаддуқ бўйинга, қилпилама,
Булганман чиндан ошиқ, қилпилама.
Қилпилама, жоним-ей, қилпилама.

И к к а л о в и:

Жон тасаддуқ бўйинга, қилпилама,
Булганман чиндан ошиқ, қилпилама.
Қилпилама, жонгинам, қилпилама.

УЯЛМА

Нозингга жон тасаддуқ,
Жонон, десам, уялма.
Буйингга булдим ошиқ,
Маржон, десам, уялма.

Олма, дедим, юзингни,
Ололмадим сўзингни.
Ҳидлаб кўриб ўзингни,
Райҳон, десам, уялма.

Доим қаддингни ўйлаб,
Номингни тилда сўйлаб,
Юрдим маҳалла буйлаб —
Ҳайрон, десам, уялма.

Курдим сени қачонда,
Гулзору боғ, чаманда,
Севдим сени ўшанда,
Богбон, десам, уялма.

Тортма ўзингни нари,
Кузим сенга хумори.
Ошиқларнинг шиори
Ёлгон, десам, уялма.

УТ ЭНДИ ГУНОҲИМНИ

Бош қўйдим оёгинга,
Ўт энди гуноҳимни.
Куйдирма фироқингда,
Ўт энди гуноҳимни.

Тутма газабинг билан,
Шод эт караминг билан,
Ўлдим ситаминг билан,
Ўт энди гуноҳимни.

Ман хаста талабгорам,
Шарманда гуноҳкорам,
Афтодайи¹ ночорам,
Ўт энди гуноҳимни.

Лутфинг-ла адолат қил,
Тузликка² далолат қил,
Ман зорга каромат³ қил,
Ўт энди гуноҳимни.

Келдим санга зор йиглаб,
Арзи дилимни сўзлаб,
Зори дилимни англаб,
Ўт энди гуноҳимни.

Ушбу газалим битдим,
Олтин-кумушинг нетдим?³
Сўзимни тамом этдим,
Ўт энди гуноҳимни.

¹ Афтода — бечора, ожиз, мискин.

² Тузлик — тўғрилиқ, ҳалолалик.

³ Каромат — саховат, мурувват.

ГАЛА ЛАЙЛИМ

Учак¹ учакка боқади,
Елкамни шамол қоқади.
Шул элатда бир хужик,
Бай-бай, ичимни ёқади.

Н а қ а р о т:

Гал-а, Лайлим, Галахон,
Очилган гулим Галахон.
Гал-а, Лайлим, Галахон,
Суна² буйлим, Галахон.

Ўзингиз кичкинасиэ,
Офатижон, улдирасиэ.
Баъзи бир акамларни
Руйи равон³ улдирасиэ.

Н а қ а р о т:

Э укам, нера⁴ борасиэ
Ипак румол ёпиниб.
Мен сизга олма қуйибман
Етти боғни саралаб.

Н а қ а р о т:

¹ Учак — том.

² Суна — урдак; эркак урдак.

³ Руйи-равон бу ерда: очикдан-очик.

⁴ Нера — қаерга.

ГАЛДИМ САНА МЕҲМОН БУЛИБ

Галдим сана¹ меҳмон бўлиб,
Нозли ёрим, уйғон энди.
Тоза бога богбон бўлиб,
Эркахоним, уйғон энди.

Ёронлар² гатирди³ бунда,
Мани эътиқодим санда.
Ман бўламан санга банда⁴,
Нозли ёрим, уйғон энди.

Танимадингми ёрингни,
Ёринг эшитгай зорингни.
Истарам, кел, висолингни,
Эркахоним, уйғон энди.

Гуллар очилар богингда,
Қолдим айрилиқ доғингда,
Субҳидам⁵ саҳар чоғингда,
Нозли ёрим, уйғон энди.

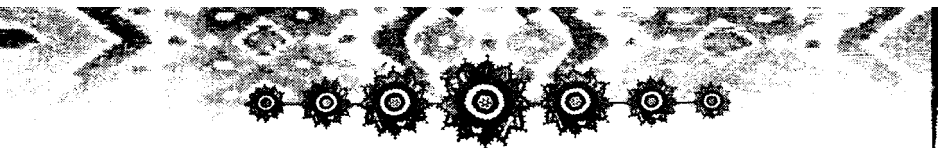
¹ Сана — санга.

² Ёронлар — дустлар.

³ Гатирди — келтирди.

⁴ Банда — асир; ихтиёрини топшириш, маҳлиё; тутқун.

⁵ Субҳидам — эрталаб, тонг пайти.

ЧИПРО ДАЛЛИ

Қоқрода¹ кумри ин этар,
Чипродалли — далли.
Ушлаб олсанг — кимга етар?²
Чипродалли — далли.

Қоқрода кумри ин этар,
Чипродалли-далли.
Онанг мани галин этар,
Чипродалли-далли.

Қозон қайнар вақир-вуқур,
Чипродалли-далли.
Барак² пишир — бизни чақир,
Чипродалли-далли.

Пиширганим олти барак,
Чипродалли-далли.
Туймасангиз нага керак?²
Чипродалли-далли.

Ола отга миндирдилар,
Чипродалли-далли.
Бизни ёрдан айирдилар,
Чипродалли-далли.

¹ Қоқро — чий қамиш.

² Барак — хамир билан тухумдан қилинадиган Хоразмга хос таом. Бухорода уни тухумбарак дейишади.

ЛАПАР

Қ и з:

Лапарнинг аввал боши — мармар тоши,
Чит румолни ҳўл қилган кўзнинг ёши.
Чит румолим хаса-ё,¹ қўлимда чинни коса-ё,
Қизлар лапар айтганда, йигитлар қулоқ солса-ё.

Й и г и т:

Лапар айтсанг, тўйда айтгин — сулув қизлар қочар-о,
Очилмаган гулгунчани булбул сайраб очар-о.
Эй булбул, мунча сайрайсан тоғу тошни ўйдириб,
Иссиқ, совуқ сув ичасан мой юрагинг куйдириб.

Қ и з:

Кўзам олиб, сувга чиқсам — оҳ уради бир йигит,
Кўзам кўйиб, қулоқ солсам — ёрдин айрилган йигит.
Ёрдан айрилган йигитнинг ёри мен бўлсаммикан?
Қўлига қирғий бериб, кўксига жон берсаммикан?

СУЙГАНИМ

Сухсур² деган қуш бўлур,
Тортсам — пати буш бўлур.
Ёр ёнига борганда
Йигит кўнгли хуш бўлур.

Сув оқар ош устида,
Салласи қош устида.
Суйганим эсга тушганда
Йиглайман ош устида.

Эшигингдан ўтганда
Лайли бўлдингми, ёрим?
Сени ёр деб айтганга
Хафа бўлдингми, ёрим?

¹ *Хаса (хоса)* — сара, асл, ҳақиқий.

² *Сухсур* — ўрдаклар оиласига мансуб қуш, ўрдакнинг бир тури.

УСАР ҚОРА ЗУЛФИНГ САНИНГ

Ғамза билан жоним олиб,
Ўсар қора зулфинг санинг.
Сабо тонгнинг насимидан
Ўсар қора зулфинг санинг.

Ёзласам ёрнинг богида,
Қишласам кўкси тогида,
Субҳидам сахар чогида,
Ўсар қора зулфинг санинг.

Тонг юлдузи порлаб-порлаб,
Шона¹ билан зулфинг тараб,
Тонг-сахарларда ялтираб,
Ўйнар қора кўзинг санинг.

Ҳижронда бўлдим ҳайрона,
Сўрсам лабинг қона-қона,
Сан каби йўқдир жонона,
Ўсар қора зулфинг санинг.

Солиб юргин қўлларингни,
Рақиб кўрсин бўйларингни.
Оқ юзингда холларингни
Босар қора зулфинг санинг.

Сунбул ҳайрон зулфинг кўриб,
Булбул нолон юзинг кўриб,
Ел билан юзга тарқалиб,
Ўсар қора зулфинг санинг.

¹ Шона — тароқ.

ОҚ ОЛМА, ҚИЗИЛ ОЛМА

Оқ олма, қизил олма, пишмайдикан,
Икки яхши бир ерга тушмайдикан.
Икки яхши бир ерга тушиб қолса,
Кеча-кундуз ўтганин билмайдикан.

Дарё тўлиб оқади Ахси¹ билан,
Уйнаб-уйнаб юринглар яхши билан.
Уйнаганда, кулганда яхши билан,
Дўппи тикким келади нақши билан.

Намангандан чопган от қум талашади,
Ўртоғимга шойи тўн хўп ярашади.
Шойи тўннинг енги тор — тортолмайман,
Ўртоғимга сиримни айтолмайман.

ФАРҒОНАНИ ЙЎЛИ СОЗ

Фарғонани йўли соз,
майда, майда, майда,
Йўлида уйнайди гоз,
майда, майда, майда,
Қизлари Қўқон гилос,
майда, майда, майда,
Йигитлари ишқивоз,
майда, майда, майда

Н а қ а р о т:

Майда, майда, майда,
Оромижоним қайда?
Ҳаммани ёри шейда,
Бизни қалам қош қайда?

Бедона пириллайди,
майда, майда, майда,
Бедона чириллайди,
майда, майда, майда.

¹ Бу сўзнинг икки маъноси бўлиши мумкин: 1. Ахси (Наманган вилоятидаги қадимий шаҳар) орқали. 2. Оғизгача тўлиб оқади (ахси—оғизга алоқадор).

Ёр, сени кўрганимда,
майда, майда, майда,
Юрагим жигиллайди,
майда, майда, майда.

Н а қ а р о т:

ЮРАК ДУК-ДУК УРМИЙМИ?

Н а қ а р о т:

Хар кўрганда юрак дук-дук урмийми?
Овозима келаверсанг бўлмийми?
Сўзларимни назар-писанд қилмайсан,
Менга берган азобларинг етмийми?

Улли йўлда икки каптар ўйнийди,
Сендан бошқа ёра кўнглим урмийди.
Сендан бошқа ёра кўнглим урганда,
Ҳеч қайсиси ўзгинангга турмийди.

Н а қ а р о т:

Юрак деган шунча дошли¹ бўларми?
Азоб бериб менга, кўнглинг тўларми?
Уша қизнинг айтганлари рост экан:
Ўн саккиза кирган қиз ёш бўларми?

Н а қ а р о т:

Чопонимни ким бичибди дор этиб,
Сен юравер ўзгаларни ёр этиб.
Сен юрганда ўзгаларни ёр этиб,
Мен кетаман қадамима зор этиб.

Н а қ а р о т:

¹ Дошли — тошли, яъни қаттиқ.

ГИЖИМА РҰМОЛ

Гижима румол¹ бошимда-ё, гулёр,
Сочоқлари² қошимда-ё, гулёр,
Ўн тўрт яшар ёшимда-ё, гулёр,
Рўзгор тушди бошимга-ё, гулёр.

Атлас кўйлак киймайман-о, гулёр,
Этаги лой бўлади-ё, гулёр.
Қари чолга тегмайман-о, гулёр,
Юрагим қон бўлади-ю, гулёр.

Шойи кўйлак шохчада-ё, гулёр,
Шалдирайди бўғчада-ё, гулёр.
Ёмон ёри қурисин-о, гулёр,
Гўлдирайди кўчада-ё, гулёр.

Гижима румол ўрайман-о, гулёр,
Сочогига қарайман-о, гулёр.
Ёрим ишдан келганда-ё, гулёр,
Қовоғига қарайман-о, гулёр.

БОЗОРГА БОРАЙМИ, ҚИЗИМ?

— Бозорга борайми, қизим?
Атласлар олайми, қизим?
— Йўқ, йўқ, жон дадажон,
Асти очилмайди дилим.

— Бозорга борайми, қизим?
Баҳмаллар олайми, қизим?
— Йўқ, йўқ, жон дадажон,
Асти очилмайди дилим.

— Сенинг ҳолинг сўрай, қизим,
Нега очилмайди дилинг?
— Ўз тенгимга бермадингиз,
Шунга очилмайди дилим.

¹ Гижим румол — гўза-пўчоқ шаклида бўртиқ нақшлар солиб тўқилган ипак румол.

² Сочоқ — попук, шокила.

КЕЛГИН, ЁР, УЙНАЙЛИК

Уйна, уйна, мен кўрай, келгин, ёр, уйнайлик,
Бошингга гуллар ўрай, келгин, ёр, уйнайлик.
Сенга келган балога, ҳай ёр-ёр, уйнайлик,
Ўзим кўндаланг бўлай, келгин, ёр, уйнайлик.

Эшик олди мошпоя,
Барги бошимга соя.
Имлаганни билмайман,
Қичқириб олсам ошкора.

Ариқ бўйи теракзор,
Биз боладан гинадор.
Онаси тўн бичади
Ёқаси кунгурадор¹.

Ҳай ёр-ёр, ёрингман, келгин, ёр, уйнайлик,
Ман сани суйган ёрингман, келгин, ёр, уйнайлик.

АГАР КЎРСАМ ЖАМОЛИНГНИ

Буйингдан ургилай, ёрим,
Қўлингга сув қуяй доим.
Қўлингга сув қўёлмасам,
Фидо бўлсин менинг жоним!

Гулим кетди, гулим кетди,
Қўлимдан булбулим кетди.
Мени ғамхонага ташлаб,
Ўзи сайри чаман кетди.

Қувониб тўнга сигмасман,
Агар кўрсам жамолингни.
Жаҳон-оламга бермасман
Сенинг бир дона холингни!

¹ Кунгурадор — безакли.

ЧИТТИ ГУЛ

Читти гул-е, читти гул,
Этагинга гул босай.
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

Қулинг қулбоғда бўлсин,
Белинг белбоғда бўлсин.
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

Тапир-тупур от келди,
Чиқиб қаранг — ким келди?
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

Аравада ун келди,
Чилдирмада гул келди.
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

Гул яхши-ю, гул яхши,
Гулнинг попути яхши.
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

Ўртада уйнаган қизнинг
Ҳайдар кокили яхши.
 Ҳай-ю, читти гул,
 Ҳай-ю, читти гул.

УЗОҚ КЕТМА, ЖОНГИНАМ

Бизнинг ёққа сув келади лойланиб,
Ёр юради оқ отида айланиб.
Чугирмани¹ эгри қўяр уйланиб,
Шу йигитга қолибдирман бойланиб.

Ёнаман, ёнаман,
Олов бўлиб ёнаман.
Узоқ кетма, жонгинам,
Мен соғиниб қоламан.

Атлас қўйлақларим тизимдан² маним,
Бир йигит юради изимдан маним.
Ойижон, шу йигитга хўп десангиз,
Кўп бўлди юради изимдан маним.

Ёнаман, ёнаман,
Олов бўлиб ёнаман.
Узоқ кетма, жонгинам,
Мен соғиниб қоламан.

Чин севгимни хато деманг, жонгинам,
Севганим сиз — зор айламанг, жонгинам.
Ёш кўнглимни яро қилиб қўйсангиз,
Кетиб қолсам, хафа бўлманг, жонгинам.

Ёнаман, ёнаман,
Олов бўлиб ёнаман.
Севгимни хор қилсангиз,
Аламимни оламан!

¹ Чугирма — бош кийим, телпак.

² Тизимдан — тиззамдан.

ЯЛЛА, ЖОНИМ, ЯЛЛА

Боққа киргим келади, ялла, жоним, ялла,
Гуллар тергим келади, ялла, жоним, ялла.
Ушал севган ёримни, ялла, жоним, ялла,
Кунда кўргим келади, ялла, жоним, ялла.

Ялла, жоним, ялла,
Сарви равоним,¹ ялла.
Ялла, жоним, ялла,
Оромижоним, ялла.

Сарҳовузнинг² бўйида, ялла, жоним, ялла,
Қизил гуллар ўсибди, ялла, жоним, ялла.
Қизил гулдан узгандим, ялла, жоним, ялла,
Йигит йўлим тўсибди, ялла, жоним, ялла.

Ялла, жоним, ялла,
Сарви равоним, ялла.
Ялла, жоним, ялла,
Оромижоним, ялла.

Боққа кирган ҳам ўзим, ялла, жоним, ялла,
Гулни узган ҳам ўзим, ялла, жоним, ялла.
Шунисига ҳайронман, ялла, жоним, ялла,
Ёрга утмайди сўзим, ялла, жоним, ялла.

Ялла, жоним, ялла,
Оромижоним, ялла.
Ялла, жоним, ялла,
Вой, чиқди жоним, ялла!

¹ *Сарви равон* — юрвчи, хиром этувчи сарв, яъни маҳбуба.

² *Сарҳовуз* — катта ҳовуз, бош ҳовуз.

ГУЛ УҒЛОН

Гул уғлона, гул уғлон,
Гул қадрини бил, уғлон.
Гул қадрини билмасанг(ай),
Чаманда булбул уғлон.

Оромижон нигорим, сарви равон нигорим,
На қолди менда тоқат, на қилсанг — ихтиёринг.

Доғлара¹ қор тушибди,
Кўнглима ёр тушибди.
Ёрга бичилган кўйлак
Ёқаси дор² тушибди.

Оромижон нигорим, сарви равон нигорим,
На қолди менда тоқат, на қилсанг — ихтиёринг.

Бир кўрсатиб ўзингни,
Қўйдинг мани балога.
Надур менинг гуноҳим,
Чекдинг ўзинг панога³.

Оромижон нигорим, сарви равон нигорим,
На қолди менда тоқат, на қилсанг — ихтиёринг.

¹ Доғларга² — тоғларга.

² Дор — тор.

³ Панога — панага.

СЕВАР ЁР

Куйлагини ким тикибди дор атиб?¹
Оғабола¹ гаплашмиди қор² атиб.
Гаплашмаса-гаплашмасин қор атиб,
Ман гетаман қадамима зор атиб.

Эшикини олди биёрамикан?³
Севар ёр галмакка уёламикан?⁴
Севар ёр галмакка уёла-қўйса,
Бир галиб-кетмайин бегонамикан?⁵

Бугун уч кун бўлди — ўзим хафаман,
Истаган ёримни нердан⁴ топаман?⁶
Истаган ёримни топа билмасам,
Тутиқушдек тўрт тарафа боқаман.

ПАРДЕВОР⁵

Пардевора, пардевор,
Пардеворнинг гарди бор.
Яхши кўрган ёримнинг
Юрагида дарди бор.

Қошинг қорами, қандим⁶
Сан сўзлама — ман ёндим!
Изингда хушторинг бор,
Маломатга ман қолдим.

Ҳовуз бўйида жийда,
Жийданинг гули майда.
Ҳамманинг ёри уйда,
Бизнинг дарбадар қайда?⁷

¹ Оғабола — еш, навқирон йигит.

² Қор — араз, қаҳр.

³ Биёра — қовун полиз.

⁴ Нердан — қаердан.

⁵ Пардевор — бир қатор гишт ёки синчли юпқа девор.

⁶ Қандим — қумда ўсадиган бута, усимлик.

ДАВРОН СУРАЙЛИК

Бог оралаб бораман, саҳро оралаб бораман,
Гул Ватан, ишқинг билан пахтаман саралаб тераман.

Яна уйнайлик, яна куйлайлик,
Иқболимиз порлоқ экан, даврон сурайлик.

Богларим — нашват, узум, нақш олма бўлди гул юзим,
Дўстларга дастурхон ёзай, душманга йўқ ширин сўзим.

Яна уйнайлик, яна куйлайлик,
Иқболимиз порлоқ экан, даврон сурайлик.

Марғилон, конинг ипак, яшнайти бўстонинг — ипак,
Атласинг машхур экан, бўлдим газалхонинг ипак.

Яна уйнайлик, яна куйлайлик,
Иқболимиз порлоқ экан, даврон сурайлик.

АЙШ ҚИЛАМИЗ

Ёр боғида очилган, омон ёр,
Аноргулнинг нориман¹, омон ёр.
Ҳар тарафга йўл солган, омон ёр,
Бевафонинг ёриман, омон ёр.

Н а қ а р о т:

Айш қиламиз, ишрат қиламиз, омон ёр,
Уйғотманг, роҳат қиламиз.

Мундан борсам, ой ботар, омон ёр,
Хулқар² чиқмай, тонг отар, омон ёр.
Айни саҳар бўлганда, омон ёр,
Ёрим келиб уйғотар, омон ёр.

Н а қ а р о т:

¹ Нор — анор.

² Хулқар — сурайе: олти кичик юлдуздан иборат юлдузлар туркуми.

ЛАЪЛИХОН

Лаълихон, ҳайда, қўйингни боқаман,
Лабларингда писта-бодом чақаман.
Лабларингда писта-бодом чақмасам,
Эшигингда чашма бўлиб оқаман.

Лаълихон айланди-кетди сой билан,
Қулида чинни пиёла чой билан.
Чиннини нодонга берманг — синдирар,
Беақл ёр қачон кўнгил тўлдирар?

Лаълихоннинг боғи бор, боғбони йўқ,
Лаълихоннинг дарди бор, дармони йўқ.
Лаълихон, боғинга боғбонинг бўлай,
Лаълихон, дардинга дармонинг бўлай.

ТЕПКИН-ТЕПКИН

Тепкин-тепкин очилсин,
Юришинга гул сочилсин.
Сен менинг ёрим бўлсанг,
Кўриб баҳрим очилсин.

От миндим олақашқа,
Чоптирдим чағир тошга.
Борсанглар салом денглар
Бизнинг ёр — қалам қошга.

Оташ кетоман дейди,
Пойиз ётоман дейди.
Ичига шолпар¹ юклаб,
Анжон² кетоман дейди.

¹ Шолпар — жундан тўқилган мато, кийим.

² Анжон — Андижон.

СОҒИНИБ КЕЛГАНМАН

Шамол эшик очади,
Дустим писта сочади.
 Дод-ай, соғиниб келганман-ай!
Сочма, десам, сочади,
Мени алдаб қочади.
 Ёр-ай, дод-ай, ургилайин буйингдан,
 Соғиниб келганман-ай!

Андижонда бир чинор,
Ёрим отин қамчилар.
 Дод-ай, соғиниб келганман-ай!
Ёр, деган тилларингдан
Қанду новвот томчилар.
 Ёр-ай, дод-ай, ургилайин буйингдан,
 Соғиниб келганман-ай!

Бизнинг боғда бир боғбон,
Гуллар оралар ҳамон.
 Жон-ай, соғиниб келганман-ай!
Бизни қаландар қилган
Шу кучада бир углон.
 Ёр-ай, дод-ай, айланайин кўзингдан,
 Соғиниб келганман-ай!

ЁРИМ КЕТАМАН, ДЕЙДИ

Ёрим кетаман, дейди,
Кеткизгани қўймайман.
Йўлларига чим босиб,
Ўткизгани қўймайман.

Кетсанг, кетавер, ёрим,
Кетсанг, нима парвойим?
Шу жоним эсон бўлса,
Қайтиб келар, севгоним.

Самарқанднинг сойига
Тушди тилло узугим.
Қачон келар эканлар
Ўшал кўзи сузугим?

Келса, кела қолсинлар
Ўшал кўзи сузугим.
Жонимнинг садагаси
Менинг тилло узугим.

Кетсанг, кетавер, ёрим,
Кетсанг, нима парвойим?
Шу жоним эсон бўлса,
Қайтиб келар, севгоним.

Кўҳи Қофдан келади
Шаршаранинг овозаси.
Номуносиб ёр учун
Булдим жаҳон овораси.

СУСТ ХОТИН

Суст хотин¹, сузма хотин,
Куланкаси майдон хотин.

Ёмгир ёгдир — ҳул бўлсин,
Еру жаҳон кўл бўлсин.
Майсалар қулоқ ёзсин,
Суту қатиқ мўл бўлсин.

Ёмгир ёгдир — кўк бўлсин,
Қургоқчилик йўқ бўлсин.
Арпа-бугдой бош тортсин,
Кайвонилар ош тортсин.

Ёмгир ёгдир — ҳул бўлайлик,
Биз ҳам сенга жўр бўлайлик.
Кўкламда ўйнаб-кулиб,
Ҳам шўху ҳам зўр бўлайлик.

Ёмгир ёгди — дўл бўлди,
Еру жаҳон кўл бўлди.
Шафтолилар барг ёзди,
Дунё тўла гул бўлди.

Суст хотин, сузма хотин.

¹ Суст хотин — қургоқчиликка қарши кўкдан мадад истаб қилиниб келган маросим. Бунда ёмгир чақирिशга бағишланган «Суст хотин» кўшигини айтганча бир хотинни (кўйлақда) уйма-уй олиб юриб, устига сув сепиб чўмилтирганлар. Уларга ҳар бир хонадон эгаси ҳимматига қараб бир нарса (кўпинча егулик) бериб, қўшиникига кузатиб қўйган.

ОШИҚЛИК ДАРДИ

Айланма кўчада кўрдим буйингни,
Ёдимдан чиқардим ранги-рўйингни.
Бирни севиб, бирни ташлаб юради,
Кошки ташласа экан шундай феълени.

Рўмолимни ювиб, сардим гуллара,
Рўмол оббарибсиз аллакимлара.
Таърифи тушибди бизнинг эллара,
Энди галсанг — киргизмасман уйлара.

Ўрама, ўрама, оқни ўрама,
Ошиқлик дардини мандан сўрама.
Ошиқлик дардини мандан сўрасанг,
Ўзимдан бошқага асло қарама.

ОВВОРАЛАР ҚИЛДИНГ МАНИ

Ман сани хўп биламан,
Кўнглинг манга мойил эмас.
Юз-кўзингни очмасанг,
Ман санга қойил эмас.

Андижону Марғилон,
Ўшу Намангону Қўқон.
Сиз ўйнаган шу жойингиз-ей,
Тинчу ажойиб бир макон.

Ман сани ёрим десам,
Орқангда ёринг бор экан.
Икки юзи қип-қизил-ей,
Лабида боли бор экан.

Шунча йиллардан бери
Овворалар қилдинг мани.
Оввора қилсанг мани,
Дарёга ташлайман сани.

ҚОРАҚОШ

— Қошингни қаро, дейдилар,
Қора кўз укам, ёр-ёр,
Ширинсўз укам, ёр-ёр,
Кўрсат қошингни — бир кўрайин,
Жоним укам-ей, ёр-ёр.

— Қошимни кўриб нима қиласиз,
Сиз акажоним, ёр-ёр,
Жоним акажоним, ёр-ёр,
Қалдирғочнинг қанотини
Кўрмабмидингиз, ёр-ёр.

— Кўзингни қаро, дейдилар,
Қора қош укам, ёр-ёр,
Ширинсўз укам-ей, ёр-ёр,
Кўрсат кўзингни — бир кўрайин,
Жоним укам-ей, ёр-ёр.

— Кўзимни кўриб нима қиласиз,
Сиз акажоним, ёр-ёр,
Жоним акажоним, ёр-ёр,
Охуларнинг кўзларини
Кўрмабмидингиз, ёр-ёр.

— Юзингни қизил, дейдилар,
Қизил юз укам, ёр-ёр,
Ширинсўз укам-ей, ёр-ёр,
Кўрсат юзингни — бир кўрайин,
Жоним укам-ей, ёр-ёр.

— Юзимни кўриб нима қиласиз,
Сиз акажоним, ёр-ёр,
Жоним акажоним, ёр-ёр,
Бозордаги ширмой нонни
Кўрмабмидингиз, ёр-ёр.

ҚИЗИЛ ГУЛ

Сен — чаманнинг гули бўлсанг,
Мен — чаманнинг булбули.
Сен чиройингга ишонсанг,
Мен унинг ошиқ кули.

Н а қ а р о т:

Асра қизил гулингни,
Сақла қизил гулингни.
Баҳосига етмасалар,
Сотма қизил гулингни.

Қарчиғай буйликкинамга
Ким берар аччиқ шароб.
Кўзлари ўтдек ёнодир,
Қилди бағримни кабоб.

Н а қ а р о т:

Эшик очиб, тўрга боқсам,
Турда бир ой ўлтирур.
Қошлари қийгоч қаламдек,
Ғамзаси жон ўлдирур.

Н а қ а р о т:

Сочлари ерга тегодир,
Беллари бир қилча йўқ.
Ишқимиз сизга тушибдир,
Ўзгалар бир пулча йўқ.

Н а қ а р о т:

Асра қизил гулингни,
Сақла қизил гулингни.
Баҳосига етмасалар,
Сотма қизил гулингни.

БОРМАЙМАН, ДЕДИ

Юр, десам, бог сайлига,
Ул ёр бормайман, деди.
Арзим айтиб куйласам,
Такрор бормайман, деди.

Жону дил бирлан сўраб,
Минг тавозеъ айласам,
Нозланиб, аччиқланиб,
Зинҳор бормайман, деди.

Минг хижолатга қўйиб,
Рангимни этди заъфарон¹.
Ҳажрида булдим, нетай,
Бемор, бормайман, деди.

Бу ҳаётда ўртогингман
Мисли йулингда чироқ.
Халқ ишига булсангиз
Тайёр, боргайман, деди.

¹ *Заъфарон* — сарғиш тус берувчи кушбўй ўсимлик; мажозан: гаму ҳижронда саргайган юз.

ГУЛЛОЛА

Қизил гулинг бўлайин, ҳо, ёрим, гуллола,
Ховучингга тўлайин, ҳо, ёрим, гуллола.
Ховучингга тўлмасам, ҳо, ёрим, гуллола,
Гуноҳкоринг бўлайин, ҳо, ёрим, гуллола.

Кўчадан ўтманг, ука, ҳо, ёрим, гуллола,
Бизнинг ҳовлида йўл бор, ҳо, ёрим, гуллола.
Чаккангизга таққани, ҳо, ёрим, гуллола,
Очилган қизил гул бор, ҳо, ёрим, гуллола.

Ўзи қаро қошингга, ҳо, ёрим, гуллола,
Ўсма қўймасанг нима, ҳо, ёрим, гуллола.
Ўткинчи чиройингга, ҳо, ёрим, гуллола,
Бино қўймасанг нима, ҳо, ёрим, гуллола.

Осмонда гуриллайди, ҳо, ёрим, гуллола,
Тўрғай, десам, бедона, ҳо, ёрим, гуллола.
Чаккангдаги гулингни, ҳо, ёрим, гуллола,
Сапсар, десам, гуллола, ҳо, ёрим, гуллола.

ЎСМАЛАРИНГГА, ЯЛЛИ

Қошим қароси ўсма,
Бевафо, йўлим тўсма.
Бевафо, йўлим тўссанг,
Қошдан кетади ўсма.
 Ўсмаларингга, ялли,
 Сурмаларингга, ялли.

Қошинг қаро қатлама,
Ёрга кўнгил боғлама.
Ёрга кўнгил боғласанг,
Ташлаб кетса йиғлама.
 Ўсмаларингга, ялли,
 Сурмаларингга, ялли.

Қошинг қаро, деманглар,
Ўсма кўйиб келганман.
Ёринг ёмон, деманглар,
Ўзим сўйиб текканман.
 Ўсмаларингга, ялли,
 Сурмаларингга, ялли.

АТЛАС КЎЙЛАК

Атлас кўйлак енги тор,
Енг ичида хати бор.
Хатни олиб ўқисам,
Севганимнинг оти бор.
 Оромижоним, ялли,
 Сарви равоним, ялли.

Узун кўйлак киймайман,
Этаги лоё булади.
Бевафога тегмайман,
Юраги тор булади.
 Оромижоним, ялли,
 Сарви равоним, ялли.

Осмонда ой ўйнайди,
Ерда човгум қайнайди.
Ўйланмаган йигитлар
Тўйда яйраб ўйнайди.
 Оромижоним, ялли,
 Сарви равоним, ялли.

Рўмолимни урдирма,
Кир бўлди, деб ювдирма.
Бошқада кўнглинг бўлса,
Оламан, деб куйдирма.
 Оромижоним, ялли,
 Сарви равоним, ялли.

УЗИМ УРГИЛАЙ

Бораман, деб айтдингиз,
Юрак-багрим эздингиз.
Бизни йулга қаратиб-о,
 узим ургилай,
Уйингизга қайтдингиз.

Йироқ экан уйингиз,
Дол¹ экан-ку бўйингиз.
Излаб-сураб борганда,
 узим ургилай,
Кутиб олинг ўзингиз.

Чироқ ёнар ёғ билан,
Багрим куяр доғ билан.
Ўйнамадим-кулмадим,
 узим ургилай,
Ўзим суйган ёр билан.

Қош агар пайваста бўлса,
Ўсмани гардон қилур.
Ёр агар нодон бўлса,
 узим ургилай,
Ошиқни саргардон қилур.

¹ Д о л — тик, тикка, адал.

ИШҚ УТИДА

Ишқ утида ёна-ёна,
Гул юзим сўлди, найлайин.
Ўртади доғи ҳижрона,
Паймона¹ тўлди, найлайин.

Қўлимдан кетди давроним,
Хазон бўлди гулистоним,
Тилларга тушди достоним,
Рақиблар кулди, найлайин.

Кездим нигорнинг йўлида,
Қолдим гарибнинг чўлида,
Икки кўзим ёр йўлида —
Термулиб қолди, найлайин.

Тушимда кўрдим бир пари,
Бўйнимга солди қўлларин,
Солибон ишқ ханжарин,
Бағрим тешилди, найлайин.

Санобар дер: бизга фурсат,
Ёр йўлинда чекиб заҳмат,
Бизга ёзилган бу хизмат,
Ёр сени севдим, найлайин.
Бахтинг очилсин!

¹ Паймона — қадах, май пиеласи; мажозан: умрнинг охирига, ажалнинг яқинлашиши.

БОЗУРГОНИЙ

Мени беқарорлар айлаган,
Нетай, ул пари кўзу қошидур.
Юрагимга ишқ ўтин жойлаган
Анинг махфиёна қарошидур.

Неча ноз ила менга сўз қотиб,
Кўзи киприги ўқини отиб,
Қоши ёйларин отиб, ўйнотиб,
Мени ўлдирурга талошидур.

Менидек жамоли наволалар,
Қиладур фиғон ила нолалар.
Демаким, шафақ фалак авжида,
Анинг ҳасратида харошидур¹.

Кечалар хаёлида уйғониб,
Чалажон илон каби тўлғониб,
Чекиб оҳлар анинг ишқида,
Назаримда ҳусни қуёшидур.

Дили-жонима неча минг азоб,
Ғами ҳажрида чекиб изтироб,
Карам ўрнига қиладур итоб²,
Менга раҳмсиз дили тошидур.

Лабининг шаробини ичган эл,
Билаёлмас ўзини ою йил,
Эмас ул баҳорда мавж сел —
Ки, бу ошиқ аҳлини ёшидур.

¹ *Харош* — юриш, кезиш; дард, алам, азоб; таъсир, асар.

² *Итоб* — маломат, таъна; қаҳр, газаб.

БОЙСУНЧА ТАНОВАР

Сочинг учи кунгироқ,
Ёр, менга қилма фироқ.
Ёр, агар қилсанг фироқ,
Борай, десам, йул йироқ.

Дутор чалиб утирсам,
Тори узилиб кетди.
Ёрим эсимга тушиб,
Кунглим бузилиб кетди.

Атиргулнинг тагида,
Ёр, сени кўриб қолдим.
Кўрмасам булар экан,
Ишқингда куйиб қолдим.

ЭЙ ЁРИМ

Эшик олди гулҳовуз, эй ёрим,
Гул тергани келганмиз, эй ёрим.
Гулни баҳона қилиб, эй ёрим,
Ёр кўргани келганмиз, эй ёрим.

Н а қ а р о т:

Ёрим, ёрим, жононим, эй ёрим,
Ширин ёрим, жононим, эй ёрим.

Эшик олдини уйдим, эй ёрим,
Қўлимга ҳино қўйдим, эй ёрим.
Ота-онамдан кечиб, эй ёрим,
Ёр, сенга бино қўйдим, эй ёрим.

Н а қ а р о т:

ЯҚҚУ ЯҚ

Айлансин, ёр айлансин,
Қошлари қаро айлансин.
Шафтолизор ичида
Бодомқовоқ айлансин. ¹

Яққу яққу яққу яқ,
Яққу яққу яққу яқ.

Девор устига девор,
Девона булсин аканг.
Бошингда балхи румол,
Ишқингда ўлсин аканг!
Яққу яққу яққу яқ,
Яққу яққу яққу яқ.

Тоғлар боши нурама,
Кийик шохи бурама.
Бой қизини бермаса,
Бойни бало урама?
Яққу яққу яққу яқ,
Яққу яққу яққу яқ.

О, ЗАН-ЗАН¹

О, зан-зан, о, зан-зан,
Қизлар келоди, зан-зан.
Румолини елпитиб,
Жонон келоди, зан-зан.

Ака, ака, акажон,
Дорга чиққим келоди.
Осмондаги юлдузни
Қўлга олгим келоди.

¹ Қадимда халқимиз дуккакли усимликларни ўриб, янчиб, донини похолдан ажратганлар. Бу кўшиқ меҳнатнинг шу тури билан боғлиқ.

Ўсмани саролатай,
Қошингни қаролатай.
Атлас қўйлак кийгизиб,
Бойсунни аролатай.

БОҒДА УЧРАТДИМ САНИ

Н а қ а р о т:

Боғда учратдим сани,
Гулбоғда учратдим сани.
Ҳар замонда бир қараб,
Ишқингга ўргатдинг мани.

Олмани оқи билан,
Ёнида япроғи билан.
Мани ёрим хат ёзади
Кичкина бармоғи билан.

Н а қ а р о т:

Олмани айирдилар,
Шохларин қайирдилар.
Яхши кўрган ёримдан
Номардлар айирдилар.

Н а қ а р о т:

Интизорлик торта-торта
Танда тоқат қолмади.
Ёргинамни соғиниб,
Юракда тоқат қолмади.

Н а қ а р о т:

АСИЛ ЁР

Асил ёринг булса, хуб тоза булса-ей,

дўст, ёр-ай,

Лабини очмаёқ меҳри билинса-ей,

дўст, ёр-ай.

Қулида тиллодин-ай ҳам сози булса-ей,

ажаб, ёр-ай,

Ўшал ёринг гамдин озода булса-ей,

дўст, ёр-ай.

Буйингдан ургилай, ёр-ей, буйи ниҳолим-ай¹,

дўст, ёр-ай,

Гузаллар² ичида бир туп чинорим-ей,

дўст, ёр-ай.

Чинорнинг баргидек-ай, титрайди жоним-ай,

ажаб, ёр-ай,

Ҳамиша асрасин сизни Худойим-ай,

дўст, ёр-ай.

Ўзинг ошно, дилинг бегоналарда,

ҳа, дўст, ёр-ай.

¹ Баъзи вариантларда: буйи зилолим.

² Баъзи вариантларда: йигитлар.

БОҒ АРОЛАБ БОРАМАН

Боғ аролаб бораман,
Боғлар аролаб бораман.
Мен ёримнинг олдига
Гуллар саролаб бораман.

Оҳ-ҳо, оҳ-ҳо, ялли-ей,
Оҳ-ҳо, бегим, ялли-ей.

Қошимни қаро, деманглар,
Ўсма қуйиб олганман-ей.
Ёримни ёмон, деманглар-о,
Ўзим танлаб топганман-ей.

Оҳ-о, оҳ-о, ялли-ей,
Оҳ-о, бегим, ялли-ей.

Қошинг асли қародир,
Ўсма қуйганинг ёлгон.
Сенинг учун мен куйган,
Сенинг куйганинг ёлгон.

Оҳ-о, оҳ-о, ялли-яй,
Оҳ-о, бегим, ялли-яй,
Оҳ-о, жоним, ялли-яй.

ДЕРМИ?

Жонон кўриб сочимни,
Қоронги кеча дерми?
Қошимни янги ой деб-о,
Юзинг юлдуздай дерми?

Кузларига қарайман,
Меҳри билан қонийман.
Лабларингда дона холинг
Мунча чиройли дерми?

КИМНИНГ ЁРИСАН?

Ўлдиради мани қизгина,
Ноз ила, ишва билан.
Куйдиради мани қизгина,
Жоним олоди қизгина.
Ноз ила, ишва билан.

Ёр юрган кучаларни
Супурай сочим билан.
Чанги чиқса, сув сепай
Кузимдаги ёшим билан.

Ҳей, кўзи мастон пари,
Айт менга — ёшинг нечада?
Ақлиму ҳушимни олдинг
Бир қоронгу кечада.

Ҳей, кўзи мастон пари,
Айт манга — кимнинг ёрисан?
Кокилинг бўйнимдадир,
Мендек ошиқнинг дорисан.

ҚИЗЛАРЖОН

Сой...
Сойни боши сариқ гул,
Термайсизми, қизларжон?
Сариқ чорси кашталаб
Бермайсизми, қизларжон?

Ҳой, қир...
Қирди боши қизил гул,
Термайсизми, қизларжон?
Қизил чорси кашталаб
Бермайсизми, қизларжон?

ГИРЯ

Қушилсин бул мухаммас базм ичра савти¹ гулёра,
Қуйинг, йўл бермангиз, улфатлар ичра бўлса агёра²,
Ўзим ҳам ёзмишам арзи дилим ёримга минг бора,
Сабо, тездан саломимни етурғил қўйи дилдора,
Паришон хотиримдан арзай қил нозанин ёра.

Унутмишман ўзим ҳам шоҳлик ному нишонимни,
Мажнундек дарбадарман — ҳеч киши билмас маконимни,
Муҳаббат кучасида ташладим тигу синонимни³,
Баён эт, иштиёқи васли-чун қилган фиғонимни,
Этар шояд келиб бул Қўҳкан⁴ ҳолига наззора⁵.

Табассумлар билан ул маҳвашим ширин мақол этса⁶,
Жаҳон аҳволидин билмоқ учун гар қийлу қол⁷ этса,
Мени ҳамдард қатори кулларидан аҳтимол этса,
Нигорим лаб очиб, сандан агар аслим савол этса,
Дегил: чин шоҳдир бу ишқ саҳросида оввора.

¹ *Савт* — овоз, товуш; куй, оҳанг.

² *Агёр* — бегоналар, рақиблар, душманлар.

³ *Синон* — найза, найза учи; мажозан: маъшуқанинг киприги.

⁴ *Қўҳкан* — тоғ қазувчи; Фарҳоднинг лақаби; голиб, эравон.

⁵ *Наззора* — қараш, назар солиш; томоша қилиш.

⁶ *Мақол этса* — сўзласа, гапирса.

⁷ *Қийлу қол* — гап-сўз, маълум қилиш, айтиш.

БОЗРГА БОРМАНГ, ЁРИМ

Н а қ а р о т:

Бозорга борманг, ёрим,
Хонатлас олманг, ёрим.
Хонатлас орасига
Ойбалдоқ солманг, ёрим.

Хонатласга ҳушим йўқ,
Тилло билан ишим йўқ.
Юракдаги зоримни
Айтадиган кишим йўқ.

Н а қ а р о т:

Ҳадеб мени эзманг, ёр,
Бағрим тиглаб кетманг, ёр.
Сиз узун аргамчини
Йулларимга тутманг, ёр.

Мен суянган тоғ бўлинг,
Ширин бир ўртоқ бўлинг.
Барги хазон жонимга
Ишқи сўнмас боғ бўлинг!

Н а қ а р о т:

СОЧЛАРИ ТАРОҚ

Мен ўргилай сочи тароқларидан,
Ёқут кўзли сирга қулоқларидан.
Ошиқ қилур кўзларига кифоя,
Баланд турган бодом қовоқларидан.

Кўкрагида қатор-қатор гавҳарлар,
Райҳон бўйлик, ҳидлик қучоқларидан.
Ёр кўрганда қизиб юзим қизарди,
Уяламан сўраб ўртоқларидан.

БУЗТЎРГАЙ

Осмондаги бузтўргай,
Бузламасанг, на бўлгай?
Ўзимнинг бир гариб жоним,
Қийнамасанг, на бўлгай?

Ахтариб ёрим ҳайронман,
Қадду бўйингга қурбонман,
О, нигоро, қулингман.

Сарв бўйли, нозли ёрим,
Соғиниб йўқдур қарорим.
Бир кимса нишон бермайди.

Ахтариб ёрим ҳайронман,
Қоматингга қурбонман.
О, нигоро, қулингман.

ОМОН БЎЛАЙЛИК

Боққа кирманг, бодом бор,
Аста юринг, одам бор.
Одам бўлса майлига,
Ёрим — қоши қалам бор.
Омон бўлайлик.

Боққа киргим келади,
Олма егим келади.
Ўшал севган ёримни
Кунда кўргим келади.
Омон бўлайлик.

Боққа кирган ҳам ўзим,
Гулни узган ҳам ўзим.
Шунисига ҳайронман:
Ёрга ўтмайди сўзим.
Омон бўлайлик.

ҚИЗГИНА

Ёрим, фирогингиз нима?
Қилган гуноҳимиз нима?
Юз нозу карашма, ноз билан,
Ўргилай, ноз билан, айланай,
Сочин тарайди қизгина.
Қани, қани?
Мана, мана!
Оҳ, қани?!
Оҳ, мана!
Сочин тарайди қизгина,
Сочин тарайди қизгина.
Ёрим, итобингиз нима?
Бизнинг гуноҳимиз нима?
Юз нозу карашма, ноз билан, айланай,
Ноз билан, ўргилай,
Дуппи тикодир қизгина.
Қани, қани?
Мана, мана!
Оҳ, қани?!
Оҳ, мана!
Ўсма қуёди қизгина.

ОЛМАЧАЮ ОЛМАЧА

Н а қ а р о т:

Олмачаю олмача,
Анор қурбонинг бўлай!

Бу токчада потинча-ё,
У токчада потинча.
Шу замоннинг қизлари
Бир-биридан гулгунча.

Н а қ а р о т:

Ўсма экдим— ут босди-ё,
Барги Қўқонни босди.
Чиқмай қолсин шол кўйлак,
Йигитларни гам босди.

Н а қ а р о т:

У кўчада мрамар тош,
Бу кўчада мрамар тош.
Шу замоннинг қизлари
Бир-биридан қалам қош.

Н а қ а р о т:

УЛ ЁР ҚЎЛИДА КЎЗА

Ул ёр қўлида кўза,
Сув олар кўзин суза,
вой, омон ёр.

Куп вақт бўлди сиримни
Айтолмайман шу қизга,
вой, омон ёр.

Чашма буйида бир гул,
Шохида уйнар булбул.
Ўзгага кўнглим тортмас,
Қоракўз, билмам, кимдир,
вой, омон ёр.

Чашма буйида дилдор,
Мен бораман бўлиб зор-ей.
Айб этмангиз, ёронлар,
Ишқ деган ҳар жойда бор.

Ул ёр қўлида кўза,
Сув олар кўзин суза.
Етишмоқ кун яқиндир
Кўнглим севган ўшал қизга,
омон ёр

ҚИЗИЛ ГУЛ ТАГИДА

Қизил гул тагида ётсам,
Отингни қамчилаб ўтдинг.
Гапинг борми — дилинг бирлан
Юракка чўғ солиб ўтдинг.

Буйингдан ўргилай, ёрим,
Қўлингга сув қуяй доим.
Қўлингга сув қуёлмасам,
Шаҳид бўлсин менинг жоним.

Қошингни қоп-қаро қилма,
Ука, манга зиёнинг бор.
Зиён булса, манга бўлсин-о,
Санинг бошқа хаёлинг бор.

ЧИНОР-ЧИНОРИМ

Ака, туниз беқасам,
Ёқасига гул солсам.
Ёқасига гул солиб,
Олдингизда ўйнасам.

Н а қ а р о т:

Чинор-чинорим,
Бўйи чинорим.
Жилва билан бизга қаранг;
Вафоли ёрим.

Қизил гулинг гулмиди,
Қизариб турган билан?
Сенинг ёринг ёрмиди,
Сузилиб турган билан?

Н а қ а р о т:

ЁЛВОРМА, ЖОНИМ

Ҳар гузални гузал дема,
Гузал сени демагунча.
Ёлворма, жоним, ёлворма,
То ўзи ёлвормагунча.

Ёлвориб ёнингга келса,
Товланиб ёнингга турса,
Энди ёринг бўлдим деса,
Сен дема, ул демагунча.

Гузал кўп жафо қилур,
Минг ноз ила адо қилур,
Сени суйса, у ёр қилур,
Севма, сени севагунча.

ЁРДАН АЙРИЛГАН ЙИГИТ

Чиннини заргарга берсам,
Марварид қилгаймикан?
Чин кунгилни ёрга берсам,
Меҳрибон бўлгаймикан?!

Оқ қоғоздай ярқирайди
Янги ёр олган киши.
Заъфарондай саргайди
Ёрдан айрилган киши.

Ёрдан айрилган йигитнинг
Ёри мен бўлсаммикан?
Кўксига бошим қўйиб,
Бирга жон берсаммикан?

ЁРГИНАМ ҲОВЛИ ОЛИБДИ

Ёргинам ҳовли олибди,
Девори паст-пастгина.
Ичига гуллар экибди,
Гуллари даст-дастгина.

Гулидан олай десам,
Ёнларида гунчаси бор.
Ёрга гап ташлай, десам,
Тиззасида бачаси¹ бор.

Ёргинам, ойдек юзингга
Зайтуни² холинг бўлай!
Севмасанг ҳам майлига,
Мангу харидоринг бўлай!

Ёргинам мендан узиб кўнгил,
Бировни қилди ёр.
Не гуноҳим бор эди,
Ошиқни қилди нолавор?

ҚОШИНГ ҚОРАМИ, ҚУНДУЗ?

Қошинг қора, деманглар,
Ўсма қўйиб келганман.
Ёринг ёмон, деманглар,
Ўзим танлаб текканман.

Қошинг қорами, қундуз?
Кеча борайми, қундуз?
Кеча борсам — аломат,
Қундуз борсам — қиёмат.

Қизил гул бўлдим — сўлдим,
Ёр, ҳасратингга ўлдим.
Ёр, сени кўра-кўра,
Ғамга мубтало бўлдим.

¹ Бача — бола.

² Зайтун дарахтининг меваси олхўри шаклида бўлади.

ЖАМБИЛХОН

Н а қ а р о т:

Ўнг кўзингиз қайси?
Чап кўзингиз қайси?
Излаб бориб тополмадим —
Уйларингиз қайси?

Дарёларнинг ул юзидан сол¹ келади-ё,
Румолига ўраливолиб ёр келади-ё.
Румолингга ўралмасанг, ким кўради-ё?
Сенинг ойдек жамолингга ким тўяди-ё?

Н а қ а р о т:

Дарёларнинг ул юзида шафтолизор-ей,
Шафтолизор тағларида қизлар бозор-ей.
Оталари сотар бўлса — биз харидор-ей,
Оналари сотмас бўлса — бизлар безор-ей!

Н а қ а р о т:

Дарёларнинг ул юзида бир туп гўза-ё,
Бир туп гўза тағларида тилла кўза-ё.
Тилло кўза кўтаргани билак қани-ё?
Ёримминан гаплашгани юрак қани-ё?

Н а қ а р о т:

¹ Сол — бир-бирига маташтирилиб сувда оқизиладиган ходалар.

БҮЙИНГДАН АЙЛАНАЙ

Наманган борманглар — йўли хатодур,
Ўрик-олмасини пулга сотодур,
Ўрик-олмасининг тагига борсам,
Илондай тўлғониб бир қиз ётодур.

- У қизнинг бўйнида тиллою ҳақиқ¹,
Бўйингдан айланай, бўйимга лойиқ.

Наманган сойини тор, деб йиғлайман,
Бўйимга муносиб ёр, деб йиғлайман.
Бўйимга муносиб ёр топиламаса,
Берган омонатинг ол, деб йиғлайман.

Наманган сойида қолди тарогим,
Қачон келар экан қоши барогим².
Келса-да-келмаса қоши барогим,
Бошимдан садага тилла тарогим.

МЕНГА БИР ЁР УЧРАДИ

Боққа кирсам — боқади,
Қушлар қанотин қоқади.
Бевафо ёрни кўринг:
Сийнамга ўтлар ёқади.

Қошгинамнинг қораси,
Киприкка тушди сояси.
Менга бир ёр учради —
Икки жаҳон овораси.

Мен сени хўп биламан:
Кўнглинг менга мойил эмас.
Ўлтириб қон йиғласам,
Сендан мурод ҳосил эмас.

¹ Ҳ а қ и қ — қизил, қирмизи рангли қимматбаҳо тош.

² Бу ерда қоши қора, қоши узун маъносда.

ҚОШ ҚАРОСИ СИЗДА БҰЛСА...

Н а қ а р о т:

Қош қароси сизда бўлса,
Куз қароси бизда бор.
Ишқ дарди сизда бўлса,
Дил яроси бизда бор.

Боғимдаги қизил гул
Тақсам адо бўлмайди.
Юракда кўп армоним —
Айтсам адо бўлмайди.

Н а қ а р о т:

Гул берганим йўқ эди,
Толдирди билагимни.
Ёр суйганим йўқ эди,
Куйдирди юрагимни.

Н а қ а р о т:

Қоши қаро қатлама,
Ёрга кўнгил боғлама.
Ёрга кўнгил боғласанг,
Ташлаб кетса, йиглама.

Н а қ а р о т:

ДИЛДОРИМ

Умид билан меҳр қўйган дилдорим,
Ҳам ақлимни олди, ҳам ихтиёрим,
Сизга фидо бўлсун бу ширин жоним,
Ёлгон сўзлар билан бизни юпатманг,
Меҳр қўйган кўнгилларни совутманг.

Ҳовва-ҳи, ҳов-ва,
Ҳовва-ҳи, ҳов-ва.

Арпа эқдим кунжут билан аралаш,
Бир ёр севдим — ўрта бўйли, қалам қош.
Қора-қора дейверманглар ёримни,
Қора мунчоқ билан кишмиш аралаш.

Ҳовва-ҳи, ҳов-ва,
Ҳовва-ҳи, ҳов-ва.

Узоқ йўлдан келишингдан айланай,
Машинангни минишингдан ўргулай,
Шерозий папохни чеккага¹ қўйиб,
Менга қараб кулишингдан ўргулай.

Ҳовва-ҳи, ҳов-ва,
Ҳовва-ҳи, ҳов-ва.

¹ Чекка — чакка.

ЁР ГАЛМАҚА УЁЛАМАҚАН?

Шовот¹ ёпдан оққан пиёламақан?
Бизни ёр галмақа уёламақан?
Бизни ёр галмақа уёла қўйса,
Ёки кўнгли маннан бегонамақан?

Сочимнинг учлари тасмадан-тасма,
О, қора кўз бола, сочимни босма!
Айтармишлар иккимизни ошиқ деб,
Алдаб сўрасалар, бўйнингга олма!

Олманинг оқиннан қизиلى яхши,
Ёрнинг узоқиннан яқини яхши.
Яқин бўлиб азобини чеккандан,
Олис бўлиб интизорлиги яхши.

Чархим қўрғай, айланади бод¹ билан,
Ёрим қўрғай, ошна бўлди ёт билан.
Ошна бўлса-булаверсин ёт билан,
Истаганда олдираман хат билан.

ЧОРХҲРОЗИМ² — 1

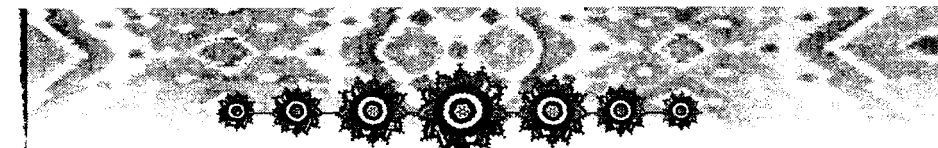
Осмона учирдим чорхўрозимни,
Изиннан юбордим хуморвозимни.
Оғам бўлиб кўтармайсан нозимни,
Оғабола, на гуноҳим бор эди?

Кўйлақлар тикаман садафлар билан,
Токай ёлвораман адаблар билан?
Кўрган-билганингни баён этмасанг,
Мандан қутулмайсан бу гаплар билан.

¹ Бод — шамол.

² Чорхўроз — чорлайдиган хўроз.

Бошимда рӯмолим — айланма гуллари,
Бошим айлантирди ширин тиллари.
Вой-вой, шул огамнинг зорланганлари,
Ёдимдан чиқмайди «бика» деганлари.

Орқа сочим ювдим ман — ўрганим йўқ,
Бугун уч кун бўлди — ёр кўрганим йўқ.
Айтадилар ёр кўрмаган ўлар деб,
Ёндим-да, кўйдим-да ман — ўлганим йўқ.

ЧОРХҶРОЗИМ — 2

Осмонга учирдим чорхўрозимни,
Ортидан юбордим хуморвозимни.
Огам бўлиб кўтармайсиз нозимни,
Оға, мани на гуноҳим бор эди,
Сабаб надир чақирганда галмайсиз?

Орқа сочим ювдим ман — ўрганим йўқ,
Бугун уч кун бўлди — ёр кўрганим йўқ.
Айтадилар ёр кўрмаган ўлар деб,
Ёндим-да, кўйдим-да ман — ўлганим йўқ.

Рӯмолимни ювиб, сардим гуллара,
Рӯмол олиб бердинг алакимлара,
Таърифи етибди бизнинг эллара,
Энди галсанг-ай гиргизмайман уйлара!

Анов бола қошу кўзи бурмали,
Жоним опам, шу болага бер мани.
Жоним опам, шу болага бермасанг,
Шу кун оқшом уйларинда кўр мани!

Алимда узугим олтин ҳалқали,
Олтин ҳалқа сув юзида қалқади.
Унинг кўнгли мани ҳар кун кўрмакчи,
Уйидаги тўтисидан кўрқади.

Ўрама, ўрама, оқни ўрама,
Ошиқлик дардини мандан сўрама.
Ошиқлик дардини мандан сўрасанг,
Ўзимдан бошқага сира қарама.

ЧОРХҲРОЗИМ — 3

Осмона учирдим чорхўрозимни,
Изиндан юбордим хуморвозимни.
Огам бўлиб, гўтармийсиз нозимни,
Сиздан бошқа кимга айтай арзимни?²
Огабола, на гуноҳим бор эди?²
Сабаб надур, бизлар ёна галмийсиз?²

Эшигининг унги биёрамикан?²
Севар ёр галмакка уёламикан?²
Севар ёр галмакка уёла қўйса,
Кунда бир галмайин бегонамикан?²
Огабола, на гуноҳим бор эди?²
Сабаб надур, бизлар ёна галмийсиз?²

Қувло¹ ёнда бир боғи бор анжирли,
Қачон борсам дарвозаси занжирли.
Оқ сийнага аёз ўтди — билдингми?²
Уйку мандан мазалими — геч инди!²
Огабола, на гуноҳим бор эди?²
Сабаб надур, бизлар ёна галмийсиз?²

Шойи қўйлак ҳилпиллийди юрганда,
Юрак-бағрим ўт олади гўрганда.
Иккимиз ҳам бир элатнинг боласи,
На бўлади гунда-гунда галганд?²
Огабола, на гуноҳим бор эди?²
Сабаб надур, бизлар ёна галмийсиз?²

¹ Қувло — қибла.

ТАРОНА

Хуснингиз шамъига парвоналигим,
Ҳажрингиз тунида девоналигим,
Ишқингиз майидан мастоналигим,
Девоналигим сиз ёрим учун.

Нолон бўлишим — сиз ёрим учун,
Афгон қилишим — сиз ёрим учун.

Туну кунда мудом ёдимда ўзинг,
Фикру тилагим ой мисли юзинг,
Дил орзусидир, ёр, тотли сўзинг,
Туну кунда мудом ёдимда ўзинг.

Нолон бўлишим — сиз ёрим учун,
Афгон қилишим — сиз ёрим учун.

БИРИМДА КЎРДИМ

Биримда кўрдим бир бекач,
Дор бойладим — бўлмади ҳеч,
Ёдимда сен эртаю кеч,
Ёр, мунча зор этдинг мени?

Иккимда кўрдим ёрни хўп,
Хат бойладим ёшлар тўкиб,
Хатга қараб, бир-бир ўқиб,
Ёр, мунча зор этдинг мени?

Учимда кўрдим тошидан,
Ғижим рўмоли бошида,
Ўсмани кўрдим қошида,
Ёр, мунча зор этдинг мени?

Тўртимда кўрдим тўда гул,
Қафасда сайрайди булбул,
Қон бўлди ноладан бу дил,
Ёр, мунча зор этдинг мени?

БИБИЖОН

Доглар боши думон-думон¹,
Ел галиёро², бибижон.
Булут ўйнаб, сойлар дўлиб,
Сел галиёра, бибижон.

Томошангга дурли³ дошдан⁴
Эл галиёра, бибижон.
Оч қучолинг, бос бағрингга,
Совуқ олиёра⁵, бибижон.

Мундан борсанг, Хива йўли
Дош бўлиёра⁶, бибижон.
Йиглай-йиглай икки кўзим
Ёш бўлиёра, бибижон.

Бевафонинг охир-сўнги
Пуч бўлиёра, бибижон.
Оч қучолинг, бос бағрингга,
Совуқ олиёра, бибижон.

¹ *Думон* — туман.

² *Галиёр* — келаетир.

³ *Дурли* — турли.

⁴ *Дош* — узоқ.

⁵ *Олиёр* — олаётир.

⁶ *Булиёр* — булаётир.

ТУНИНАЙ¹

Бир дилбари золим мени йиглотди тунинай,
Мужгон ўқини кўксим аро отди тунинай.

Айб этмангиз, дўстлар, бул эмас эрди умидим,
Бир неча суханлар билан олдотди тунинай.

Бор эрди мани ёнимда бир кўҳна қадрдон,
Ул эркалик айлаб, манга сўз қотди тунинай.

Аввалда надур ҳарнаки сирим онга огоҳ,
Агёр сўзи бирла манга сўз қотди тунинай².

ДОИРА ДУМ-ДУМА

Н а қ а р о т:

Доира дум-дума,
Баҳорги мавсума,
Баҳор чоги гул-лолалар
Қилар табассума.

Н а қ а р о т:

Юрак дук-дук уради
Ёр олдига боргани.
Сўзи учун бораман
Дардга дармон олгани.

Н а қ а р о т:

Қуйига борай десам,
Кеча-кундуз ёғар қор.
Айрилиб кетай десам,
Кичик экан севган ёр.

Н а қ а р о т:

Юринг, боққа борайлик,
Гулгунчалар терайлик.

¹ Тунинай — тунов кун, ўтган кун.

² Бу қўшиқ ҳам Ожизага нисбат бериллади.

Қизил гул очилибди,
Териб ёрга берайлик.

Н а қ а р о т:

Ёр уйга келар бўлса,
Ёр учун нима қилай?¹
Жонимни харид қилиб,
Ёримни меҳмон қилай.

Н а қ а р о т:

СИРА УМИД УЗМАЙМАН

Юрагимни тиги ҳажри
Қилаверди пора-пора.
Шу гапларни айта-айта,
Кўксим бўлди пора-пора.

Ҳазар эт кўзда ёшимдан,
Бир замон кетма қошимдан,
Жунун¹ сув ошди бошимдан,
Оша борди бора-бора.

Доғ устиндадур то роша²,
Бўйи бўйима яраша.
Шуни менга қўшмасалар,
Кўзлари кўргай томоша.

Ўрдак боласи учмас,
Токи сувда юзмагунча.
Сира умидим узмайман,
Токи ўзи узмагунча.

¹ *Жунун* — ошиқлик, беқарорлик, савдойлик.

² *Рош* — тупроқ, тепа, чел.

РҰМОЛИМНИ САРДИМ ГУЛГА

Румолимни сардим гулга,
Гулнинг тикони илмагай.
Ман шуни яхши кўрибман,
Дусту душман билмагай.

Бармогимнинг устина
Бриллиант узук лойиқ мани,
Икки дунё офатидан
Сақлагай доим мани.

Ҳаммаларни тарк айлаб,
Меҳрибон билдим шуни.
Қодир севги қўшгай
Икки муносиб бандани.

Ҳолимга раҳм айлабон,
Эй меҳрибон, галмаймилар?
Излаб, сўраб борганимда,
Ҳолим сўраб чиқмаймилар?

ҚОШИНГ ҚАРО ҚАТЛАМА

Қошинг қаро қатлама,
Ёрга кўнгил боғлама.
Ёрга кўнгил боғласанг,
Ташлаб кетса йиғлама.

Қошинг қора бўлгунча,
Кузинг қора бўлса-чи!
Бир ваъдада турмасанг,
Юзинг қора бўлса-чи!

Қошинг асли қародир,
Ўсма кўйганинг ёлгон.
Сенинг учун мен куйдим,
Сенинг куйганинг ёлгон.

ХИВА ДУДОРИ

Бошима осганим Хива дудори¹,
Оросинда ҳилпириди бир тори,
Ўзимнинг ёрима дунёнинг бори,
Шул ёрни ахтариб гетмасам бўлмас.

Бўйнима осганим қалампир лаъли,
Шу ёрни гўрмасам — бўламан дали,
Йигитлар ичида бир бўйи балли,
Шу ёрни ахтариб гетмасам бўлмас.

Жуган² эқдим кандир³ билан аралаш,
Бир ёр топдим — ўрта бўйли, қалам қош,
Қора-қора, дейверманглар ёримни,
Қора мунжиқ⁴ ҳинжи⁵ билан аралаш.

Бўйнима осганим қалампир тумор,
Шул ёрни гўрмасам — бўламан хумор,
Йигитлар ичинда бўйлари чинор,
Шул ёрни ахтариб гетмасам бўлмас⁶.

¹ Дудор — ёш қизлар безак қилиб бошига тақадиган қуш патли жига.

² Жуган — қўқон жухори, оқ жухори.

³ Кандир — каноп.

⁴ Мунжиқ — мунчоқ.

⁵ Ҳинжи — инжу, дур, марварид.

⁶ Ирода Искандарова ижросида ҳар банддан сўнг қуйидаги нақарот келади:

Ҳовва ҳей, ҳовва ҳей, ҳовва,

Ҳовва дейман-ей, ҳовва дейман-ей, ҳовва.

МАН САНДАН АЙЛАНСАМ ГАРАК

Ошиқман ола кўзинга,
Шакардан ширин сўзинга,
Заъфарондек ой юзинга,
Ман сандан айлансам гарак.

Қаропаранг¹, бугдоймағиз,
Ҳеч ерда йўқдур дардинғиз,
Кўз ёшларим бўлди денғиз,
Ман сандан айлансам гарак.

Уйинг — уйгинам ёнида,
Қолибман ишқинг комида,
Шул хўжикнинг айёмида²,
Ман сандан айлансам гарак.

Аввало, дўст тутиб бўлмас,
Дўстни унутиб бўлмас,
Қизил гулни сотиб бўлмас,
Ман сандан айлансам гарак.

ТАҚДИР

Тошга ёмғир кор қилурму
Мутгасил ёққан билан?
Давлатинғиз кам бўлурму
Бир қиё боққан билан?

Бир қиё боқдим — тутидим
Тўтининг занжирига.
Ҳеч илож тополмадим
Парвардигор тақдирига.

Тақдиримга ўт тушиб,
Куйса нима, ёнса нима?
Ҳар киши ўз ёрини
Суйса нима, олса нима?

¹ Қаропаранг — қорамғиз.

² Айём — бу ерда: давр, замон.

ЭЙ ПАРИЗОД

Сен шод эурсан, эй паризод,
Мен ўлтирибам гамингда ношод¹.
Сен айшинг ила таърифа машхур,
Мен ранжинг² ила табибга муҳтож.

Сен ишрат аро мисоли Ширин,
Мен меҳнат³ аро нечукки Фарҳод.
Сен гайр ила шодмону хандон,
Мен рашк ила тортиб оху фарёд.

Сен жабру ситамларин қилиб кўп,
Мен бўлмадимму жазодин озод.
Сен нозинг ила итоб этиб кўп,
Мен айлайину ситамни барбод.

Бир сўрмадинг ҳолимни, паризод,
Мен қайси кишига айлайин дод³?
Сен ёд мени бир айламансан,
Мен ҳар нафас айларам сени ёд.

¹ *Ношод* — гамгин, хафа.

² *Ранж* — машаққат, қийинчилик; азоб; дард, оғриқ.

³ *Меҳнат* — машаққат; гам, дард; мусибат, бало.

ОҒАМСАН

Чин булбулигӯёдек,
Ўзим севган оғамсан.
Ҳам гунчаи хандондек,
Қунглим севган оғамсан.

Қунглимда эди армон,
Бу жоним сенга қурбон,
Барча дардларга дармон,
Қунглим севган оғамсан.

От устига минганда,
Ўқ-ёйини олганда,
Душманларни кўрганда,
Яксон қилган оғамсан.

Баҳромни писанд қилмас,
Рустамни¹ кўзга илмас,
Хавфу хатарни билмас,
Қунгли жушган оғамсан.

Жоним сендан ўргилсин,
Бахту иқболинг кулсин,
Жонгинам садқа бўлсин,
Марди майдон оғамсан.

¹ Баҳром ва Рустам халқ дostonларининг қаҳрамонлари.

ЯЛЛИ-ЯЛОСИДАН

Беқасам тунлар кийиб,
Бунча мени куйдирасан?
Ҳар замонда бир келиб,
Вой, беажал улдирасан!

Ёр-ай.

Н а қ а р о т:

Ялли-ялосидан,
Қошини қаросидан,
Мани ёрим йигитларнинг
Ақли расосидан.

Кургани келдингми, ёр?
Куйдиргани келдингми, ёр?
Ёниб-учган утларим
Ёндиргани келдингми, ёр?

Ёр-ай.

Н а қ а р о т:

Томга сепдим седона,
Териб есин бедона.
Янги солган уйларингиз
Кунда бўлсин тўйхона!

Ёр-ай.

Н а қ а р о т:

ҲА, ДУРМА - ДУРМА

Қошинг қора пайваста,
Сен — баландда, мен — пастда.
Иккаламиз гулзорда —
Қўлимизда гулдаста.
 Ҳа, дурма-дурма, дурма,
 Қошу кўзингда сурма.

Олманинг нозиклигидан
Кўринади донаси.
Баргига шабнам тушибди —
Биз анинг девонаси.
 Ҳа, дурма-дурма, дурма,
 Қошу кўзингда сурма.

Қошинг қаро, деманглар,
Ўсма қўйиб келганман.
Ёринг ёмон, деманглар,
Ўзим севиб текканман.
 Ҳа, дурма-дурма, дурма,
 Қошу кўзингда сурма.

ОРҚА СОЧИМ ЖАМАЛАК

У ёнга ташлаб ўйнасам,
Бу ёнга ташлаб ўйнасам,
Орқа сочим жамалак —
Ёнбошга ташлаб ўйнасам.

Сариг-сариг қуш бўлай,
Самоварингга қўнай.
Ёрим, деган тилингни
Садогалари бўлай.

Ариқ лаби музгина,
Музда ўйнар қизгина.
Кимнинг ёри бўласан,
Шаҳдо кўзли қизгина?

УЙНА, УЙНА, ҚОРА КҮЗ

Эшигингинг олди найманди, ёрим,
Найманнынг сувлари лойланди, ёрим.
Вафосизлик кучасига сен киргач,
Кунглим бошқа ёрга бойланди, ёрим.

Уйна, уйна, қора кўз, буйингдан!
Уйна, уйна, қора кўз, жонингдан!

Олмани отдим отганга,
Сим каравотда ётганга.
Аччигингиз келмасин.
Бир қучоқлаб ўпганга.

Уйна, уйна, қора кўз, буйингдан!
Уйна, уйна, қора кўз, жонингдан!

Пардевору пардевор,
Пардеворнинг гарди бор.
Менинг севган ёримнинг
Юрагида дарди бор.

Уйна, уйна, қора кўз, буйингдан!
Уйна, уйна, қора кўз, жонингдан!

ОЛМАНИ АЙИРДИЛАР

Ёр, ёр-а, натдинг мани?
Ҳардамхаёл этдинг мани.
Курганингда сўзлашмайин,
Сўзингта зор этдинг мани.

Қайрилиб боқмасангиз,
Қошингиз қоқмасангиз,
Бу ёнган юрагимни
Қайтадан ёқмасангиз.

Олмани айирдилар,
Шохаларин қайирдилар.
Яхши кўрган ёргинамни
Гап-сўз билан айирдилар.

ЁРИМ МЕНГА ҚАРАМАЙДИ

Н а қ а р о т:

Ёрим менга қарамайди,
Ҳолинг не, деб сўрамайди.
Сўрамаса — нима қилай?
Қарамаса — нима қилай?

Жон дўстим, жоним дўстим,
Қурғали кел ёнимга.
Ёр дарди ёмон экан,
Даво бергил жонимга.

Н а қ а р о т:

Чуллар ичида кезсам,
Ёрим билан бир юрсам.
Кўксига мен бош қўйиб,
Армоним йўқ, жон берсам.

Н а қ а р о т:

Мен кетаман — хор бўласан,
Қадамимга зор бўласан!

АЙРИЛМА МАНДАН

Ўтиришинг кўринади ойнадан,
Икки юзи қизил экан олмадан,
Ўзим айлонаман шу бўз боладан,
Айланаман сандан, айрилма мандан,
То ўлгунча айрилмайман ман сандан.

Эшигининг олди чакарли¹ қуйи²,
Болдан ҳам мазали қуйининг суви,
Жонима ёқади қилиги, сўзи,
Айланаман сандан, айрилма мандан,
То ўлгунча айрилмайман ман сандан.

Бошимда тахямнинг³ жияги кажи,
Манинг бир ёрим бор ажаб бирланчи,
Ман бунда чакаман оҳ билан ранжи,
Айланаман сандан, айрилма мандан,
То ўлгунча айрилмайман ман сандан.

¹ *Чакарли* — қудуқдан сув олиш учун узун пояга михланиб қуйилган пақир.

² *Қуйи* — қудуқ.

³ *Тахя* — дуппи.

ДОҒМАН

Хоса кўйлак тугмасин
Уч кун-а ечолмай доғман.
Сен билан суҳбат қилсам,
Хилват тополмай доғман.

Буйгинангдан ўргилай,
Кузимга ўтдек ёнасан.
Бирга ётиб, бирга туриб,
Кўп сўзлашолмай доғман.

Сен қачон гул деб юбординг,
Мен сенга гул бермадим.
Сен қачон шаҳзода бўлдинг,
Мен сенга қул бўлмадим?

Шоҳтеракка сув қуйибсан,
Мен билолмай доғман.
Тожики тил ўрганибсан,
Ўрганомай доғман.

ЯЛЛО, ЯЛЛО

Қоралар, дод-ай, қоп-қоралар,
Ошиқни маъшуқ мўралар.
Икки ошиқ бир бўлса,
Қўймайди бахти қоралар.

Н а қ а р о т:

Оҳо, ялло, ялло,
Оҳо, ялло демайман.
Йўлимга юрмаса,
Укам демайман.

Ёр келар, дод-ай, тош устида,
Ғажаклари, вой, дод-ай, қош устида.
Ҳар замон ёдимга тушса,
Йиглайман, дод-ай, ош устида.

Н а қ а р о т:

МЕН ЁРИМНИ СОГИНДИМ

Ажабману ажабман, гуллола,
Ёмон чақич чайнабман, гуллола.
Шошмай туринг, огажон, гуллола,
Дамим олай, чарчабман, гуллола.

Аноринг дона-дона, гуллола,
Қуйингда ман девона, гуллола.
Анжирли боғи лола, гуллола,
Ҳар жойда гулу лола, гуллола.

Бизнинг богда бир бодом, гуллола,
Бизлар қаландар¹ одам, гуллола.
Бизни қаландар қилган, гуллола,
Шул кўчада бир одам, гуллола.

Куча-қўй лой бўлибдир, гуллола,
Ўтгали жой бормикан, гуллола?²
Мен ёримни согиндим, гуллола,
Кўргали кун бормикан, гуллола?²

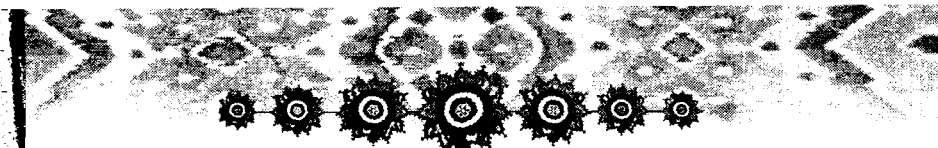
БИЗНИНГ ЁР

Сочимни тараб қўйинг,
Ярмини ўриб қўйинг.
Ўйнаб-усган ёримни
Мен учун сўраб қўйинг.

Дуппи деган тагдўзи,
Киймайди ёрнинг ўзи.
Кийсалар ёрнинг ўзи,
Куйдирар қошу кўзи.

Поезд йўли алкашган,
Арча ўтин қалашган.
Бизнинг ёрнинг қўлига
Тилла соат ярашган.

¹ Қаландар — дарвеш, тарки дунё қилган киши.

УЧУР-УЧУР

Мен борай кўча билан, учур, дод-ай,
Теракзор ичи билан, учур.
Йигит қўли боғлансин, учур, дод-ай,
Қизларнинг сочи билан, учур.

Н а қ а р о т:

Учур-учур, айланай, учур, дод-а,
Учурмасанг ёр қайда, учур!

Ёринг бўлса, ёш бўлса,
Юрса — кўчалар тўлса.
Дустинг кўриб суюнса,
Душманинг куйиб ўлса.

Н а қ а р о т:

Ўсма қўйиб, пардоз қил,
Сурма қўйиб, пардоз қил.
Севган ёринг келганда,
Жойни солиб, араз қил.

Н а қ а р о т:

Қошингни қорасига,
Хол бўлай орасига.
Асло раҳминг келмайди
Бировнинг боласига.

Н а қ а р о т:

ЖИГАРПОРА

Қошинг билан кўзинг пар-пар ёнади,
Ошга кашнич билан райҳон солади.
Кашничнинг тилини райҳон билади,
Боласининг тилини онаси билади.

Қошингнинг қораси ювса кетарми?
Сенингдек тоза гул боғда битарми?
Сенингдек тоза гул боғда битганда,
Сўраб борсам — боғбон менга сотарми?

Мени кетди, деб чекма қошингни,
Қуралайдек кўзингдан тўкма ёшингни.
Қуралайдек кўзингдан тўксанг ёшингни,
Оларман-кетарман азиз бошимни.

ҚИЗИЛ ГУЛНИНГ ДОНАСИ

Қизил гулни эксанг, хирмони бўлмас,
Яхшига борганнинг армони бўлмас.
Ёмон билан қуйиб-ёниб юргунча,
Яхши билан даврон сурсанг ўлгунча.

Ўйлана-ўйлана ўйлар этарман,
Ҳавасман бўйингга қачон етарман.
Қизил гулнинг донасиман, бўйингдан,
Гулзорингга эксанг, униб битарман.

Қизил гул ёнида юрасим келар,
Қизил гул боғина кирасим келар.
Қизил гулли боғларда ёр юрганда,
Ёнида қўл бериб, юрасим келар.

ҲА, ЯЛЛИ

(Ойижон)

Ўсмаларга, ҳа, ялли,
Сурмаларга, ҳа, балли.

Ошиқ бўлдим ўзингга,
Қошинг билан кўзингга.
Ўсмаларга, ҳа, ялли,
Сурмаларга, ҳа, балли.

Рўмолимни бер баққа,
Ҳазилингни қўй аққа.
Ўсмаларга, ҳа, ялли,
Сурмаларга, ҳа, балли.

Сув бўлса, сузук бўлсин,
Ариқда оқиб турсин.
Ўсмаларга, ҳа, ялли,
Сурмаларга, ҳа, балли.

Ёр бўлса, тузук бўлсин,
Биров севарлик бўлсин.
Ўсмаларга, ҳа, ялли,
Сурмаларга, ҳа, балли.

ДУСТ, МЕНГА ИШОНМА — 1

Олмани отдим отганга,
Салқин жойда ётганга.
Аччигингиз келмасин,
Бир огиз сўз айтганга.
Дуст, менга ишонма-ё,
Ошнам хафа бўлади.

Олма гули нофармон-о¹,
дод-ай,
Излаб сани топарман.
Излаб сани топганда-ё,
Севгим изҳор этарман.
Дуст, менга ишонма-ё,
дод-ай,
Ошнам хафа бўлади.

Олма гули гул бўлмас,
дод-ай,
Тақсанг, чаккангда турмас.
Ўзганинг ёри ёр бўлмас-о,
Бир дам ёнингда турмас.
Дуст, менга ишонма-ё,
дод-ай,
Ошнам хафа бўлади.

¹ Нофармон — қизғиш.

ДУСТ, МЕНГА ИШОНМА — 2

Олмани отдим отганга,
Сим каравотда ётганга.
Аччигингиз келмасин,
Бир чимчилаб ўпганга.

Дуст, менга ишонма,
Ошнам хафа бўлади.

Мен борай борганимча,
Енгимни солганимча,
Енгимни солган жойда
Очилсин гулу гунча.

Дуст, менга ишонма,
Ошнам хафа бўлади.

Мен борай куча билан,
Теракзор ичи билан.
Йигит қули боғлансин
Қизларнинг сочи билан.

Дуст, менга ишонма,
Ошнам хафа бўлади.

ЁП БУЙИДА

Ёп буйида ёрим менинг,
Тулиб турган ойим менинг,
Ёт элларда ёрим менинг,
Ёр, берлара начун галдинг?

Олмани айирдилар,
Шохасин қайирдилар.
Яхши кўрган ёримдан-о,
Гап-суз билан айирдилар.

Олмани оқи билан,
Ёнида япроғи билан.
Бизни ёр хат ёзади
Кичкина бармоғи билан.

Дарёни уртасида
Санг боради, санг галади.
Санг билан саккиз ўрдак
Данг боради, данг галади.

Ўрдаклар оёғина
Ипак гарак, жоним ука.
Ёр билан уйнашмоққа
Юрак гарак, жоним ука.

Ёр билан уйний-уйний,
Ёнди юрак-бағрим, ука.
Ёт элларда ёлғиз ўзим,
Ёр, берлара начун галдинг?

Эшик одди шотерак,
Чорлаб турибди, акажон.
Шохасида бир йигит
Йиглаб турибди, акажон.

Йигласа-йигламаса,
Дардини айтиб йигласин.
Энди манда чора йўқ,
Белини маҳкам бойласин.

ДУСТ, МЕНГА ИШОНМА — 3

Олмани отдим отганга,
Салқин жойда ётганга.
Аччигингиз келмасин,
Севаман, деб айтганга.

Дуст, менга ишонма,
Аям хафа бўлади.

Ака, отингиз кўқмиди?
Кўк бедаси йўқмиди?
Бунча менга қарайсиз,
Уйланганингиз йўқмиди?

Дуст, менга ишонма,
Аям хафа бўлади.

Ариқча-ю, ариқча,
Отинг утмас, йигитча.
Шу замоннинг қизига-е,
Сўзинг утмас, йигитча.

Ака, менга ишонманг,
Аям хафа бўлади.

ДУСТ, МЕНГА ИШОНМА — 4

Олмани отдим отганга, дод-ей,
Сим каравотда ётганга.
Аччигингиз келмасин,
Сизни ташлаб кетганга, дуст.

Дуст, менга ишонма, дод-ей,
Ошнам хафа булади.

Бизнинг боғда бир каклик, дод-ай,
Оёқлари пўпаклик.
Бизнинг ёрни сўрасанг,
Лабзи ширин қўқонлик, дуст.

Дуст, менга ишонма, дод-ай,
Ошнам хафа булади.

Қизил гул бўлдим — сўлдим, дод-ай,
Ёр, ҳажрингда ўлдим.
Ёр, сени уйлаб-уйлаб,
Ғамга мубтало бўлдим, дуст.

Дуст, менга ишонма, дод-ай,
Ошнам хафа булади.

ҚИЧҚИР, ЖҰРАЛАР

Қошинг асли қародир, ялла,
Ўсма қуйганинг ёлгон, ялла.
Мен куйсам, сенга куйдим, ялла,
Сенинг куйганинг ёлгон, ялла.

Н а қ а р о т:

Мис товогим мас келди,
Маст бул, баччалар, маст бул!
Қичқир, жўралар, қичқир!
Или-или ё, или-или ё,
Жон, таралла, ялла,
Дўст, таралла, ялла.

Қошингни қора қилган
Тоғдаги барра ўсма.
Ақлингни шайдо қилган
Уйдаги бели тасма¹.

Н а қ а р о т:

Наманганнинг кемаси,
Ичидаги нимаси?
Қош устида дурраси,
Учургани нимаси?

Н а қ а р о т:

¹ Бели тасма — бели ингижика, хипча, нозик.

БОҚҶА КИРДИМ БОҚМОҚҶА

БоқҶа кирдим боқмоқҶа,
Гули райҳон термоқҶа.
Шойи чорси¹ тикувдим,
Ташлаб кетган аҳмоқҶа.

БоқҶа кирманг, бодом бор,
Уйга кирманг, одам бор.
Ҳеч кимиздан қўрқмайман,
Оппоқ соқол дадам бор.

Бахтиёр-о, бахтиёр,
Бағримга ўтлар ёқди ёр.
Хафа бўлманг, ошиқ ёр,
Ота-онамда ихтиёр.

Мен борай борганимча,
Енгимни солганимча.
Енгимни солган жойга-ё,
Очилар гули гунча.

Андижон, пайванди жон,
Бормай, десам, боргим келур.
Бу шароб — аччиқ шароб,
Ичмай, десам, ичгим келур.

Бораман-у, бораман,
Бозор аролаб бораман.
Севган ёрни олдига
Райҳон саролаб бораман.

Шафтоли пишди, тўкилди,
Егиси келмасмикин?²
Ойдек тўлин ой юзимни
Қўргиси келмасмикин?

¹ Чорси — белбоғ.

ОШНАМСАН

Қизил гулсан — баргинг йўқ,
Хуб йигитсан — ёринг йўқ.
Умринг утиб боради —
Нодонсан, хабаринг йўқ.

Н а қ а р о т:

Ошнамсан, журамсан,
Хат юборсам — келмайсан.

Қизил гул бўлдим — сўлдим,
Ёр, ҳасратингда ўлдим.
Ёр бўлсанг, ҳаваскор бўл,
Беҳавас ёрдан ўлдим.

Н а қ а р о т:

Қизил гул тарам-тарам,
Давлатим — она-онам.
Ёр бўлса — кўнгил хуши,
Топилмас ота-онам.

МЕН СЕНИ ЁРИМ ДЕСАМ...

Боришингни боғда кўрдим,
Келишингни кўчада.
Арзи ҳол айтай десам,
Учрамадинг тор кўчада.

Мен сени ёрим десам,
Ёнингда ёринг бор экан.
Икки юзинг қип-қизил,
Лабингда холинг бор экан.

Шамчироқнинг ёнганидан,
Ёнмагани яхшироқ.
Бевафо ёр бўлганидан,
Бўлмагани яхшироқ.

ОЛМА - АНОР

Н а қ а р о т:

Олма-анорингга балли,
Донаи холингга балли.

Юрдим дарё кечгали,
Ўтирдим сув ичгали.

Н а қ а р о т:

Ёримдан келса хабар,
Қанотим йўқ учгали.

Н а қ а р о т:

Ариқчаю ариқча,
Отингиз ўтмайди, почча.

Н а қ а р о т:

Бу қишлоқнинг қизига
Кучингиз етмайди, почча.

Н а қ а р о т:

ҚОРА КЎЗ

Қора кўз, десам, сузилар,
Устингга жоним узилар,
Сен кетсанг, мажлис бузилар,
Ман сани севдим, қора кўз.

Қора-кўз, жон, қора кўз,
Холларинг бор дона-дона.
Хоҳ ошно бўл, хоҳ бегона,
Ман сани севдим, қора кўз.

Бозор бориб, анжир олай,
Соатингга занжир олай.
Соати созингдан сани,
Қуралай кўзингдан сани.

ОЛМАЧА АНОР

Н а қ а р о т:

Олмача анорингга балли,
Донаи холингга балли.

Бог айланиб шафтоли,
Ёр қўйнида кафтари.

Н а қ а р о т:

Айтсам адо бўлмайди,
Шул ёримнинг дафтари.

Н а қ а р о т:

ХУМОРИМ

Сен менинг хуморимсан,
Бўйнимда туморимсан.
Қоронги кечаларда
Ёндирган чирогимсан.

Ақа, отинг саманми?
Юклаганинг сомонми?
Менга мунча қарайсан,
Ширин сўзинг омонми?

ЮМАЛАБ-ЮМАЛАБ

Юмалаб-юмалаб айтоман,
Юмалаб кетсам, қайтоман?¹
Шул ёримнинг дардини
Қайга бориб айтоман?

Румолимнинг учини
Чигриқ билан чиқарган.
Шул замоннинг қизини
Ўқиганга чиқарган.

Юмалаб-юмалаб айтоман,
Юмалаб кетсам, қайтоман?
Шул ёримнинг дардини
Қайга бориб айтоман?

Гулни узсанг, тоза уз,
Орада барги қолмасин.
Ёрни севсанг, тоза сев,
Кўнглида армон қолмасин.

Юмалаб-юмалаб айтоман,
Юмалаб кетсам, қайтоман?
Шул ёримнинг дардини
Қайга бориб айтоман?

¹ Қайтоман — қандай қиламан.

БҮГМА БИЛАГИМ

Бүгма билагимни бүгдирасан, дод-а,
Мунча мени куйдирасан?

Атлас куйлагим дорда, дод-а,
Ёр чақиради боғда.
Ёр чақирсалар боғда, дод-а,
Мен ўзим нима доғда.

Ушлама билагимни — синдирасан, дод-а,
Бормаيمان, деб куйдирасан.

Чумчуқлар чирқиллайди, дод-а,
Шом булганга ўхшайди.
Юрагим жигиллайди, дод-а,
Ёр келганга ўхшайди.

СОЙ ЁҚАЛАБ ЁР КЕЛДИ

Қошгинангга қуйибсан
Боғда битган ўсмани.
Мен Худодан тилайман
Белгинаси тасмани.

Оқ буз отим сой келди,
Сой ёқалаб ёр келди.
Қизил олма чечаги —
Мағзи қизил ёр келди.

Ариқ бўйини ўйдим,
Қулимга ҳино қўйдим.
Ота-онамдан кечиб,
Ёр, сенга бино қўйдим.

ЯЛЛОЛАШАЙЛИК

Боғ айланиб шафтоли,
яллолашайлик,
Ёр қўйнида кафтари,
дийдорлашайлик.
Айтсам адо бўлмайди,
яллолашайлик,
дийдорлашайлик,
Бевафонинг дафтари,
яллолашайлик.

Қизил гулинг ҳовлингда,
яллолашайлик,
Мен термадим даврингда,
дийдорлашайлик.
Мен термасам даврингда,
яллолашайлик,
Сабил қолсин ҳовлингда,
яллолашайлик.

БИЗНИНГ БОҒДА

Бизнинг боғда бир каклик,
Оёқлари пўпаклик.
Бизнинг ёрни сўрасанг,
Лабзи ширин кўқонлик.

Юринг, ака, ўйнайлик,
Дарёларни бўйлайлик.
Балиқларга арз айлаб,
Додимизни айтайлик.

ОҲ, МЕНИНГ ШОҲИМ

Ариқ буйини уйдим,
Қулимга ҳино қўйдим.
Бевафо ёр дардидан
Азиз жонимдан тўйдим.

Н а қ а р о т:

Оҳ, менинг шоҳим, ҳай-ҳай,
Сен менинг шоҳим, ҳай-ҳай.
Ёр, бошингга дўлоним,
Кел, менинг шоҳим, ҳай-ҳай.

Ариқ буйида ўрмон,
Ёрим олиб қочарман.
Отаси сўраб келса,
Мен кўрганим йўқ, дейман.

Н а қ а р о т:

Томга чиқдим тол учун,
Чумчуқ бола бор учун.
Шул кўчага йўл солдик,
Севган ёрим бор учун.

Н а қ а р о т:

Юр, деганда юрганмиз,
Тур, деганда турганмиз.
Ота-онадан кечиб,
Жаҳонгашта бўлганмиз.

Н а қ а р о т:

ҚИЙНАМА

Осмонга қараб тош отдим,
Искобилга тушсин, деб.
Мен ёримга хат битдим,
Эсон-омон келсин, деб.
Қийнама,
Қийнама, укажон, қийнама.

Бошингдаги дуррани
Косиб акам тўқиган.
Овозингдан ўрғилай,
Дутор чолиб ўқиган.
Қийнама,
Қийнама, укажон, қийнама.

Қизил гулинг сўлмасин,
Суйган ёринг ўлмасин.
Шунқор боланг дунёда
Паймонаси тўлмасин.
Қийнама,
Қийнама, укажон, қийнама.

ОМОН - ОМОН — 1

Сочимдаги сочпопугим
Сочилганча ўйнайман.
Чаманингга гулзор, омон-омон.

Ун гулимдан бир гулим
Очилгунча ўйнайман.
Чаманингга гулзор, омон-омон.

АНОРХОН

Юр, деганда, юрганмиз,
Тур, деганда, турганмиз.
Ота-онадан кечиб,
Жаҳонгашта бўлганмиз.

Анорхон, ёрим.

Асли қошинг қародир,
Ўсма қўйганинг ёлгон.
Сенинг учун мен куйган,
Менга куйганинг ёлгон.

Анорхон, ёрим.

Осмонда пилпиллайди,
Тўрғай, десам, бедана.
Лабингдаги холингни
Сепкил, десам, седана.

Анорхон, ёрим.

УЙНАНГ, ЁР

Ёр боғида очилган
Аноргулнинг нориман.
Чор тарафга йўл солган
Бевафонинг ёриман.

Шафтолининг буйи паст
Мевасининг кўпидан.
Севганимнинг ақли паст
Юришининг кўпидан.

КАРИМҚУЛИБЕГИ – IV

Қўй келади қўзи билан,
Бир-бирининг изи билан.
Бир-бирининг изини кўр,
Ҳамсоянинг қизини кўр.
Аввалига бериб кўнгил,
Охирида нозини кўр.

Мен боғингга бормайман,
Боғбон билан юрмайман.
Энди кирдим ақлимга,
Нодон билан юрмайман.

Том боши, кўча боши,
Бизнинг ёр панжа боши.
Қулида тилла қамчи,
Юриши мунча яхши.

КАРИМҚУЛИБЕГИ – V

Мен сени хўп биламан:
Кўнглинг менга мойил эмас.
Ўлтириб зор йиғласам,
Сендан мурод ҳосил эмас.

Қет, десанг, Қашқар кетай,
Йўлда ёлғизлик ёмон.
Ёлғизликдан ким ўлибдир,
Ҳаммадан хўрлик ёмон.

КАРИМҚУЛИБЕГИ – VI (ҚАШҚАРЧА)

Дарёда балиқ илон қувлаб келади,
От олдида, қуй кейнида маъраб келади.

Дарёларнинг ул юзида уйларингиз,
Оқариб ҳам кўринади бўйларингиз.
Ипмиди, ипакмиди кийганингиз,
Бизлардан ҳам ортиқмиди суйганингиз?

Дарёларни ёқалаб-ёқалаб экдим палак,
Бўлар-бўлмас ёр учун бўлдим ҳалак.
Баракалла, қиз боланинг деҳқонига:
Экмай-тикмай пиширибдир қўш ҳандалак.
Думалоққа думалоқ, дум-думалоқ,
Анорлари қўш юмалоқ.

АЙЛАНАЙ

Эски боғдир — олмаси бор, нори бор,
Ҳар кимнинг кўнглида севган ёри бор.
На сабабдин пешонамнинг шўри бор?
Ёрдан узоқ тушган йўллар омонми?

Ҳеч ўртоқнинг узган гули сўлмасин,
Бўйинсуниб, бир номардга бормасин.
Номарднинг юзини кўзим кўрмасин,
Яна бир номардга муҳтож айлама.

ЁР, ДЕДИМ

Ёр, дедим, адо бўлдим,
Гамга мубтало бўлдим.
Бир кўриб, жамолингга
Ошиқ-беқарор бўлдим.

Осмонда ғозим-ғозим,
Хаста бўлган овозим.
Хаста бўлган овозга
Бир пиёла май лозим.

ҲО, ЛАЙЛО

Оқдир билагим, оқдир,
Ромбоқчига¹ ром боқтир.
Онаси ёмон қоқдир,
Ўзида гуноҳ йўқдир.

Ҳавога учай, дейман,
Булутга қўнай, дейман.
Ўзи келмаган ёрни
Чорлаб келтирай, дейман.

¹ Ромбоқчи — фолбин.

ОМАД ОМАДАСТ

Омад омадаст¹ танноза,
Қорақуз омадаст жонона.

То ўзингни базморой² айладинг,
Бениҳоят зори шайдо айладинг.
Қоматингни сарви раъно айладинг,
Қумриларни зори нолон³ айладинг.

Ё дилбари нозик пари, ягона,
Энди келмас сендек жувон⁴ замона,
Айлаб кетиб ҳар ишга бир баҳона,
Бу малоҳат қайдан пайдо айладинг?

Аввалига жонон юзни кўрсатиб,
Абру⁵ — камон, мужгон⁶ ўқини отиб,
Масихога⁷ жон боғишни ўрготиб,
Аввалинда нега хуштор айладинг?

Лабларингдан лаъли Адан⁸ шарманда,
Тишларингдир дурру дарёга банда,
Кам бўлурму гулчехралар жаҳонда,
Қайси боғдан нашъу намо⁹ айладинг?

¹ *Омадаст* — келибди.

² *Базморой* — базмини безатувчи, файз берувчи.

³ *Нолон* — нола қилувчи, фигон қилувчи.

⁴ *Жувон (жавон)* — ёш, барно.

⁵ *Абру* — қош.

⁶ *Мужгон* — киприклар.

⁷ *Масихо* — Исо пайгамбар. У кишининг қўллари теккан — силаган уликка жон кирар экан. Шунинг учун ҳам у зот ал-масих — силовчи деб улуғланган.

⁸ *Адан* — Яманнинг жанубида жойлашган шаҳар. У ўзининг аъло сифатли лаълу дурлари билан машҳур.

⁹ *Нашъу намо* — ўсиб униш, гуркираб ўсиш.

Хуршид¹ каби сайратибон яккаю ёлғиз,
чашмингнинг хумориман.
Бир кеча келиб базмим аро базм таратғиз,
ҳайрона солибсан.
Эй ёри жаҳоним, манга мунча ситам этма,
ҳайрона солибсан,
Куздин солиб, ағёр аро муттаҳам этма,
раҳм айла, фақирингман.

ВОҲАЙ БОЛА

Томда товуқ ётади, воҳай бола,
Оёғи шамдай қотади, жон бола.
Том бошида чол бувам, воҳай бола,
Кампирга гап отади, жон бола.

Носқовоғи белида, воҳай бола,
Гулқайчиси қўлида, жон бола.
Кузин узмай чол бувам, воҳай бола-ей,
Қарар кимнинг йўлига, жон бола.

Тогда шамол эсамикан?
Гул баргини узамикан?
Мен сени ёрим десам, воҳай бола,
Ишқ дардини сезамикан?
Воҳай бола, жон бола,
Воҳай бола, жон бола.

Юрак уради дук-дук, воҳай бола,
Ёр келар кўзи сузук, жон бола.
Сузилса ҳам майлига, воҳай бола,
Қўлига тақарман узук, жон бола.
Воҳай бола, жон бола,
Воҳай бола, жон бола.

¹ Хуршид — куёш; гоят гузал, ниҳоятда хусндор.

МОЛ ҲАЙДАДИМ

Мол ҳайдадим сой билан,
Қўлимда тилло ной билан.
Нойни учи банд экан,
Ёрни қўйни қанд экан.

Тоғда пиёз эмасми?
Йигитга ор эмасми?
Иккимизга бир кўйлак
Ёқаси тор эмасми?

Девор устида девор,
Девона бўлсин аканг!
Балхи рўмол бошингда,
Ишқингда ўлсин аканг!

Теракни барги ялпоқ,
Кучани чанги тупроқ.
Бухоро борсам, оп келаман
Мен ёримга қўш қалпоқ.

Тоққа пиёз экдирдим,
Хамиртуруш ундирдим.
Мени ёрим келгунча
Жавсар¹ очиб, кўп турдим.

¹ Жавсар — эшик.

КУЙДИРМА

Эй кўзлари хуморям,
Карам қил, бунча куйдирма.
Битди сабру қарорим,
Дилим куйгунча куйдирма.

Ҳар тонг кўзим машриқда¹,
Кун болқади сен ёқдан.
Офтобми у ё сенсан?²
Кўзим тўйгунча куйдирма.

Офтобда ҳаёт кўрки,
Меҳри-ла чаман яшнар.
Бас, севги ҳам қаршингда
Чаман, гулгунча куйдирма.

Топмиш орзу-хаёлим
Сендан гўзал иқболин.
Куйганмидир бу жону
Дилим озмунча, куйдирма.

Бир куйдириб қўймайсан,
Бир суйдириб — суймайсан,
Ақлим олиб азалдан,
Ахир, озгунча куйдирма.

Эй севгили жононим,
Бемехр, бепарвойим,
Охирги пушаймоним
Етиб келгунча куйдирма.

¹ Машриқ — шарқ, кунчиқар.

ЯШНАР БАҲОРИМ

Очилди лола, яшнар баҳорим,
Уйнай-кулай мен, уйнай-кулай мен.
Қувноқ кўнглим қувнар бу замон,
Бу замон, бу замон,
Очилди лола, яшнар баҳорим.

Улкам — чаманзор, тотли ҳаёти,
Булбуллар уйнар, эркин қаноти.
Қушлар ҳам озод, юзлар кулар шод,
Қувноқ кўнглим қувна бу замон,
Бу замон, бу замон,
Очилди лола, яшнар баҳорим.

Сайрайди созим, янграр овозим,
Куйлай дилимдан озод элимдан.
Қувнар кўнглим, қувнар бу замон,
Бу замон, бу замон,
Очилди лола, яшнар баҳорим.

Бахтим қуёши ёғдирди зарлар,
Порлоқ йўлдан топдим зафарлар.
Куйлайлик ўртоқ, ҳар ён чаман, бог,
Қувнар кўнглим, қувнар бу замон,
Бу замон, бу замон,
Очилди гуллар, яшнар баҳорим.

ҚОРА ПАПОГИНГНИ

Қора папогингни¹ кийма кўзингга,
Ошиқликни ўйин билма ўзингга.
Ошиқликни ўйин билсанг ўзингга,
Зор этиб кетаман босган изимга.

Қора папогингни гулин санийман,
Қалъа ёна ўтсанг, йўлинг қарийман.
Ваъда берган оқшомингга келмасанг,
Ўксириб² ўт — овозингдан танийман.

Гурланни йўлина қамиш битибди,
Қамишни оралаб оғам утибди.
Қамишни кўрсангиз, қалам дегайсиз,
Оғамни кўрсангиз, салом дегайсиз.

Эшигимдан ўтишингдан айнанай,
Менга қараб келишингдан айнанай.
Шерози папоқни қўлингга олиб,
Адаб билан кулишингдан айнанай.

ҚОШИНГ ДЕЙМИ...

Қошинг пайваста-пайваста,
Юзинг монанди гулдаста.
Жамолингга қараб турсам,
Лабинг ҳалво билан руста³.

Қизил гул тагида ширчой⁴,
Ичиб хумморалар бўлдим.

¹ Папоқ — қалпоқ.

² Уксириб — йўталиб.

³ Руста — паварда.

⁴ Ширчой — сутли чой.

Сенинг ишқи-фирогингда
Куйиб, девоналар булдим.

Қошинг, дейми, кўзинг, дейми,
Қилигинг қилди девона.
Отамнинг шаҳрида йўқдир
Санингдай тоза жонона.

ОЛМА ПИШГАНДА ГАЛИНГ — 1

Н а қ а р о т:

Олма пишганда галинг,
Тейина тушганда галинг.
Агар хаёл этсангиз,
Кунгилга тушганда галинг.

Сув келади Моридан¹,
Моридан ҳам наридан.
Акагинанг айлансин,
Кузгинангнинг зоридан.

Н а қ а р о т:

Эсади боғнинг шамоли,
Куринди ёрнинг жамоли.
Ақлу ҳушимни олган
Оқ юзида дона холи.

Н а қ а р о т:

Сув келади Оқтошдан,
Шерози тушди бошдан.
Шерози тушса-тушсин,
Айрилама қора қошдан.

Н а қ а р о т:

¹Мори — Марв.

ОЛМА ПИШГАНДА ГАЛИНГ — 2

Олма отдим отганга,
Гулбоғчада ётганга.
Аччигингиз келмасин
Қул ушлашиб юрганга.

Н а қ а р о т:

Олма пишганда галинг,
Тагига тушганда галинг.
Энса сочим жамалак,
Белима тушганда галинг.

Қош остида кўзингиз,
Ошно бўлган ўзингиз.
Ошноликка чидолмай,
Ташлаб кетган ўзингиз.

Н а қ а р о т:

Боққа кирманг, бодом бор,
Аста юринг, одам бор.
Одам бўлса — нетади,
Ўз йўлига кетади.

Н а қ а р о т:

Оқ олма, қизил олма,
Ўзгага назар солма.
Ўзгага назар солсанг,
Ўз билганингдан қолма.

Н а қ а р о т:

Сув келади Оқтошдан,
Шерози тушди бошдан.
Шерози тушса-тушсин,
Айрилма қалам қошдан.

Н а қ а р о т:

ЭЙ НОЗЛИ ЁРИМ

Эрта билан тураман
Наҳори нашта.
Ўнг қўлимда игна-ю,
Тиззамда кашта.

Бориб айтинг ушал
Қалами қошга,
Бораверади-келаверади —
Ваъдаси бошқа.

Н а қ а р о т:

Эй нозли ёрим,
Кўзи хуморим.
Меҳр билан менга қаранг,
Вафоли ёрим.

Шоҳимардон тоғларида
Эримайди қор,
Орқасидан чақирсанг,
Қарамайди ёр.

Қараса-қарамаса,
На парвойим бор?
Ёшлигимда севишган
Вафодорим бор.

Н а қ а р о т:

Ўйинга тушган қизнинг
Нози чиройлик,
Ўнг юзига ярашган
Холи чиройлик.

Ўнг юзига ярашган
Холи бўлса-чи?
Давлатига ярашган
Ёри бўлса-чи?

Н а қ а р о т:

Баланд тоққа чиқманг, ака,
Йиқилиб кетасиз.
Чиройликка кўнгил берманг,
Куйиб ўтасиз.

Чиройликнинг юзларида
Упаси бордир.
Упасини оберган
Акаси бордир¹.

Н а қ а р о т:

ЯЛЛИ

Айвонингиз усти очиқ,
Ёмғир ёгса, булар балчиқ.
Мен юрибман кучоқ очиб,
Сиз юрибсиз мендан қочиб.

Куйлагингиз оқ экан,
Суйганингиз йўқ экан.
Ошиқликнинг дардини
Билганингиз йўқ экан.

Румолчангиз кир экан,
Ювганингиз йўқ экан.
Мен сизга ошна бўлсам,
Парвойингиз йўқ экан.

¹ Бошқа вариантда шундан кейин:

Пардевордан қараманг, бошим ялангоч,
Айтсангиз-айтмасангиз, қошим қалам қош.
Қошимни қаролиги қора қаламдан,
Менга ошиқ булганлар доғи аламда.

ҲО-ҲО, ЯЛЛИ

Сув бўйида ўлтириб,
Сувларни лойлатманг, укам.
Ҳар замонда бир қараб,
Юракни уйнатманг, укам.
 Ҳо-ҳо, ялли, бедод ялли-яй,
 Ҳо-ҳо, ялли, укам, ялли-яй.

Сув келар, дод-ай, тош устида,
Гажаклари, вой дод-ай, қош устида.
Ҳар замон ёдимга тушса,
Йиглагум ош устида.
 Ҳо-ҳо, ялли, бедод ялли-яй,
 Ҳо-ҳо, ялли, айланай, ялли-яй.

Кучадан утиб борасиз,
Гапиролмай догдаман.
Бир пиёла чой бериб,
Ошно қилолмай догдаман.
 Ҳо-ҳо, ялли-яй,
 Ўйнанг, ялли-яй.

Ёр-ёр, нозингдан,
Ёр, айланай,
Булбулдай овозингдан
Ўзим айланай.

Оличани гуллатган,
Ёр-ёр, айланай,
Баҳорингдан ўргилай,
Ўзим айланай,

Оличани гуллатган
Баҳорингдан ўргилай,
 ёр, айланай,
Барчамизни яйратган

Мустақил бу юртимдан
Ўзим айланай!

Ёр-ёр, нозингдан,
Ёр, айланай.
Булбулдек овозингдан
Ўзим айланай.

ҚОШИ ҚОРА

Тоглар ёқда нелар бор,
Жоним укажон, ўргилай,
Отанг йиққан жойлар бор,
Жон укам, ўргилай.
Тақирқумга бормайман,
Жон укажон, ўргилай,
Кунгил қолган ерлар бор,
Жон укажон, ўргилай.

Мен сени хўп биламан,
Жоним укажон, ўргилай,
Кунглинг менга мойил эмас,
Жон укам, ўргилай.
Ўлтириб қон йигласам,
Жон укажон, ўргилай,
Сендан мурод ҳосил эмас,
Жон укажон, ўргилай.

Қоши қаро, қайрилма,
Жоним укажон, ўргилай,
Ёрга кунгил бойлама,
Жон укам, ўргилай.
Ёрга кунгил бойласанг,
Жон укажон, ўргилай,
Ташлаб кетса йиглама,
Жон укажон, ўргилай.

Сочим учи кўнгироқ,
Жоним укажон, ўргилай,
Ёр, менга қилма фироқ,
Жон укам, ўргилай.
Ёр, менга қилсанг фироқ,
Жон укажон, ўргилай,
Борай, десам, йўл йироқ,
Жон укажон, ўргилай.

АЗИМ ДАРЁ — 1

Азим дарё эканман деб,
Давлатингга ишонма.
Бир кун келиб қурибон,
Оқмас дарё бўлурсан.

Шамчироқнинг ёнганидан,
Ёнмагани яхшироқ.
Бевафо ёр бўлганидан,
Булмагани яхшироқ.

Ёр, дейди, ёр, дейди,
Ёридан кўрмай вафо.
Ёри қурсин — бевафо,
Ёгдирди бошга жафо.

Ёрдан айрилган ёмон,
Дилдордан айрилган ёмон.
Ишқ ўти тушса юракка,
Дўзах утидан ёмон.

Азим дарё эканман деб,
Савлатингга ишонма.
Бир кун келиб қурибон
Оқмас дарё бўлурсан...

АЗИМ ДАРЁ — 2

Азим дарёман дебон,
Ҳайбатингга ишонма-ё, вой, дод-ай!
Бир кун сувинг қурибон,
Оқмас дарё бўлурсан-о, алам-о!

Ёшлиқда мағрурланиб,
Чиройингга ишонма.
Бир кун чирой кетибон,
Қуруқ савдо бўлурсан-о, алам-о!

Қошинг қаро бўлгунча,
Кўзинг қаро бўлса-чи?
Менга ёлгон айтгунча,
Юзинг қаро бўлса-чи, вой, дод-ай!

Азим дарёман дебон,
Ҳайбатингга ишонма.
Бир кун сувинг қурибон,
Оқмас дарё бўлурсан-о, алам-о!

СУВ БҮЙИДА...

Сув буйида туриб олиб,
Сувни лойлатманг, йигит!
Ҳар замонда бир келиб,
Юракни ўйнатманг, йигит!

Музни тешдим, сувни ичдим,
Лой эканин билмадим.
Кўпни кўрдим, бирни севдим,
Ёри борин билмадим.

Кўпни кўрган, бирни суйган,
Кимни олдинг ёнингга?
Биз таги бир ёр тутиб,
Ўтлар ёқайлик жонингга.

ГУЛЛАРИНГДАН

Н а қ а р о т:

Богинг аро богбон бўлиб,
Терсам қизил гулларингдан.
Қалбим кетар нурга тўлиб,
Санинг ширин тилларингдан.

Ўрдаклар оёгина
Ипак керак, жоним чиқан¹.
«Лазги»га ўйнамага
Юрак керак, жоним чиқан.

Н а қ а р о т:

Дарёнинг ўртасида
Санг² боради-санг келади.
Санг билан саккиз ўрдак
Данг³ боради-данг келади.

Н а қ а р о т:

Олманинг оқи билан,
Ёнида япроғи билан.
Бизнинг ёр хат ёзади
Кичкина бармоғи билан.

Н а қ а р о т:

¹ Чиқан (чиқон) — дугона.

² Санг — бу ерда: муз парчаси; баҳорда дарё юзида оққан муз парчалари.

³ Данг — баробар, бирга, тенг.

ОМОН, ОМОН, ОМОН-ЕЙ

Дарё оқар шовуллаб,
Бағрим ёнар ловуллаб.
Кетиб қолманг ёнимдан,
Уйим қолар ҳувуллаб.

Омон, омон, омон-ей!
Қошларингиз камон-ей!
Юзингиздан ўпганда
Деманг бизни ёмон-ей!

Сизсиз жоним, жононим,
Бўлинг азиз меҳмоним.
Даво топинг дардимга-ей,
Қолмайди ҳеч армоним.

Омон, омон, омон-ей!
Минганингиз саман-ей!
Босган изларингиздан
Пайдо бўлар чаман-ей!

Бунча ўтли боқасиз?
Юрагимни ёқасиз.
Сочингиз сунбул экан,
Гўзалликда танҳосиз!

Омон, омон, омон-ей!
Қошларингиз камон-ей!
Келинг, бирга яшашга
Келтирайлик имон-ей!

Дарё оқар шовуллаб,
Бағрим ёнар ловуллаб.
Кетиб қолманг ёнимдан,
Уйим қолур ҳувуллаб.

Омон, омон, омон-ей!
Қошларингиз камон-ей!
Ёнимга келмасангиз,
Ҳолим бўлар ёмон-ей!

ОҒАЖОН

Мени ёмон деганлар,
Ўзи ёмон-ей, оғажон.
Сизни яхши деганлар,
Менинг томон-ей, оғажон.
Оғажон, эй оғажон,
Менга ёқасиз, оғажон.

Юзта кўзни сузгандан,
Битта нозим ўтар-ей.
Муҳаббатим беомон,
Минг санамга етар-ей.
Оғажон, эй оғажон,
Менга ёқасиз, оғажон.

Гурур бошга балодир,
Бағрим ёқар-ей, оғажон.
Севгимни айтай, десам,
Дилим чақар-ей, оғажон.
Оғажон, эй оғажон,
Менга ёқасиз, оғажон.

Қурқарман сиз томон
Йуллар боғланмасайди.
Ағёрлар кўп ёмон,
Диллар доғланмасайди.
Оғажон, эй оғажон,
Менга ёқасиз, оғажон.

МЕНИНГ БОРАР ЕРИМ УШАЛ НАМАНГОН

Менинг борар ерим ушал Намангон,
Қиз бола келади бўйнида маржон,
вой, дод-ай!

Мадорим бошида бир жуфт райҳонинг-а,
Бўйингдан ўргилай, мен сенга шайдо-яй,
вой, дод-ай!

Қизил гул очилиб, қилди нишона,
Сени ишқинг мени қилди девона,
вой, дод-ай!

Сенинг ишқинг менга қайдин ёпишди,
Танамдан ўт чиқиб, бағрим туташди,
вой, дод-ай!

Сени унда, бизни бунда яратди,
Орамизда оқар дарё яратди,
вой, дод-ай!

Оқар дарё экан — оқди-ю кетди,
Бевафо ёр экан — ташлади-кетди,
вой, дод-ай!

Эҳтиёт бул, бўйингга кўз тегмасин-ей,
вой, дод-ай!

ДЕЙДИ-ДЕЙДИ

Тогдан кийик тушади,
Сув ичаман, дейди.
Богда булбул сайрайди,
Гул очаман, дейди.

Дейди-ё, дейди,
Минораман, дейди.
Минорага суянган
Қиз боламан, дейди.

Анов тогдан манов тог
Баланд экан, дейди.
Анув қиздан манув қиз
Яхши экан, дейди.

Яхшисини акамга
Оббераман, дейди.
Ёмонини аравага
Қушиб бераман, дейди.

Дейди-ё, дейди,
Минораман, дейди.
Минорага суянган
Қиз боламан, дейди.

ЛАҚАШИҚАЛДОҚ

Тарвуз ема, тўясан,
Лақашиқалдоқ.
Меҳнатингга куясан,
Лақашиқалдоқ.

Янтогиннинг ёғи йўқ,
Лақашиқалдоқ.
Одамингнинг соғи йўқ,
Лақашиқалдоқ.

Шавла емай ўлайн,
Лақашиқалдоқ.
Чолга тегмай ўлайн,
Лақашиқалдоқ.

Чолдан қолган болани,
Лақашиқалдоқ.
Кўтаролмай ўлайн,
Лақашиқалдоқ.

Деппамми¹, жон, деппамми,
Лақашиқалдоқ.
Чолга тегай деппамми,
Лақашиқалдоқ.

Чол опкеган шўлага²,
Лақашиқалдоқ.
Битимми қоқай деппамми,
Лақашиқалдоқ.

Чол кетади-боради,
Лақашиқалдоқ.
Еру суви қолади,
Лақашиқалдоқ.

¹ Деппамми — дебманми.

² Шўла — шовла.

ДАРЁДАН ОҚИБ КЕЛАР...

Дарёдан оқиб келар,
Бир ранда урган оқ яғоч.
Оқ яғочга қўнади
Булбул каби қалдирғоч.

Қора қошим бор мани,
Қайрилма қош даркор эмас.
Бир адашим бор мани,
Иккинчиси даркор эмас.

Ёргинам, нодонгинам,
Нечада бордир ёшингиз?
Муллолар битган қаламдай
Қайрилади қошингиз.
Қайрилса ҳам қошингиз,
Мен бўлай йўлдошингиз.

Куккина кўйлак кийибсиз,
Кук тиканлар илмасин.
Иккимиз ошно бўлибмиз,
Дўсту душман билмасин.

Дўсту душман билса-билсин,
Ваъда ёлғон бўлмасин.
Ваъдани ёлғон қилган
Асло мусулмон бўлмасин.

ЁРИМ ДЕМАСМАН — 1

Қоралар, қоп-қоралар,
Ошиқни маъшуқ муралар.
Икки ошиқ бир булса,
Қуймайди кунгли қоралар.

Яло, яло, яло,
Яло демасман-ей.
Атлас куйлак обертмасанг,
Ёрим демасман-ей.

Ғули сапсарни қаранг,
Сувга қараб қайрилади.
Бевафо ёрни куринг,
Улмай туриб айрилади.

Оҳ-оҳ, воҳим ялла-ла,
Воҳ-воҳ, бегим ялли-ей.

Оқ илон, оппоқ илон,
Ойдинда ётганинг қани?
Мен ёмондан айрилиб,
Яхшини топганинг қани?

Яло, яло, яло,
Яло демасман-ей.
Атлас куйлак обертмасанг,
Ёрим демасман-ей.

ҚОШИНГНИ КҮП ҚАРО ҚИЛМА

Қошингни кўп қаро қилма,
На хушрўй бир жамолинг бор.
Зарар бўлса, менга бўлсин,
Сенинг бошқа хаёлинг бор-ей,
ёримсан.

Бу бир гулгунчаю гунча,
Юракда дарду гам анча.
Келиб ёнимда ўлтиргин,
Мени баҳрим очилгунча-ей,
ёримсан.

Қизариб тўнга сиғмасман,
Агар кўрсам жамолингни.
Жаҳон-оламга бермасман
Сенинг бир жўра холингни-ей,
ёримсан.

Яратган, сенга арзим кўп,
Мени ёримга етказгин.
Кузи шаҳло, юзи гулгун,
Ўшал жононга етказгин-ей,
ёримсан.

СУБҲИДАМНИНГ САЛҚИНИ

Субҳидамнинг салқини
Сўлдирди гуллар баргини.
Кимга айтиб, кимга йиғлай
Бевафо ёр дардини?
Шафтоли пишди, тўкилди,
Тергали келдингми, ёр?
Мушки анбар кокилингни
Ўргали келдингми, ёр?

Богимизга чанқоғинг
Қондиргали келдингми, ёр?
Ўчган ўтимни яна
Ёндиргали келдингми, ёр?

БОҒИМ БОР

Богим бор-у, боғим бор,
Богимда анорим бор.
Армони йўқ қизман-ей,
Лафзи ҳалол ёрим бор.

Боғ атрофи гулҳовуз,
Гул тергани келганмиз.
Гулни баҳона қилиб,
Ёр кўргани келганмиз.

Боғ атрофи шафтоли,
Учган кимнинг кафтари?
Айтсам адо бўлмайди-ей,
Юрагимнинг дафтари.

ЎЙИНГА ТУШГАН ҚИЗ

Гир айланиб ўйнагин,
Чир айланиб ўйнагин.
Орқа сочинг жамалаклаб,
Орқангга ташлаб ўйнагин.

Н а қ а р о т:

О, майда, майда, майда,
Жийданинг гули майда.
О, майда, майда, майда,
Гулининг ҳиди қайда?

Ўйинга тушган қизнинг
Нози мунча чиройли.
Ўнг бетига ярашган
Холи мунча чиройли.

Н а қ а р о т:

КИРДИМ ҚАЛАНДАР БОГИГА

Бир чилим тамоки деб,
Кирдим қаландар боғига.
Бир қизил гулни узиб,
Қолдим қиёмат доғига.

Гулни гул дерму киши,
Гулнинг тикони бўлмаса?
Ёрни ёр дерму киши,
Ёрнинг вафоси бўлмаса?

Бир гузал боғ ичинда
Учрашайлик иккимиз.
Тоза битган навниҳолдек
Чирмашайлик иккимиз.

Мен сени ёрим десам,
Ёнингда ёринг бор экан.
Икки юзинг олмадек,
Чаккангда норинг бор экан.

Оқ илон, оппоқ илон,
Ойдинда ётгонинг қани?
Мени-ку ёмон дединг,
Яхшини топгонинг қани?

Бир чилим тамоки деб,
Кирдим қаландар боғига.
Бир қизил гулни узиб,
Қолдим қиёмат доғига.

ОҶО, ЯЛЛИ

Курмайин босдим тиканни,
Тортадирман дардини.
Курсам эрдим — босмас эрдим,
Тортмас эрдим дардини.

Субҳидамда сувга чиқсам,
Оҳ уродир бир йигит.
Ўлтириб ҳолини сўрсам,
Ёрдан айрилган йигит.

Ёрдан айрилган йигитнинг
Ёри мен бўлсаммикан.
Бир пиёла чой тутиб,
Кунглини олсаммикан.

Ёрдан айрилган йигитга
Ким берур аччиқ шароб.
Қошлари қийган қаламдай,
Қилди бағримни кабоб.

ҚАЛПОҚ ТИҚДИМ

Қалпоқ тикдим зардўзи,
Кияди ёрнинг ўзи.
Кийсалар ёрнинг ўзи,
Куйдирар қошу кўзи.

Сув келар тош устига,
Қалпоғинг қош устига.
Мен ёримни соғинсам,
Йиғлайман ош устига.

Кучаларингдан ўтай,
Хиёла-хиёл йўл солиб.
Қалпоғингни мен тикай,
Чин хиёлдан гул солиб.

НИМА-НИМА, НИМА ДЕЙСИЗ?

Олма отдим отканга,
Нима-нима, нима дейсиз?
Гул боғчада ётканга,
Нима-нима, нима дейсиз?

Аччигингиз галмасин,
Нима-нима, нима дейсиз?
Қул ушлашиб юрганга,
Нима-нима, нима дейсиз?

Қош остида кўзингиз,
Ошно бўлган ўзингиз.
Ошноликка чидолмай,
Ташлаб кетган ўзингиз.

Боққа киринг — бодом бор,
Аста юринг — одам бор.
Одам булса, нетади?
Ўз ишига кетади.

Ошиқ бўлдим ўзингга,
Қошинг билан кўзингга.
Айтолмадим юзингга,
Инсоф берсин ўзингга!

Оқ олма, қизил олма,
Ўзгага назар солма.
Ўзгага назар солсанг,
Ўз билганингдан қолма.

КИЧКИНА ЧОРБОҒ ИЧИДА

Кичкина чорбоғ ичида
Чарх уради бир йигит.
Ўтириб зеҳнимни қўйсам,
Ёрдан айрилган йигит.

Ёрдан айрилган ёмон,
Жондан айрилган ёмон.
Ишқ ўти тушса юракка,
Дузах ўтидан ёмон.

Кичкина чорбоғ ичида
Ўзи битта олича.
Мен ёримни чақирарман
Товушимнинг борича.

Кичкина чорбоғ ичида
Ўзи битта новшакар¹.
Мен ёримни йитирдим,
Мушки анбар тўни бор.

Олмали боққа кириб,
Шафтолида синди қўлим.
Яхши ёр излаб юриб,
Ёмон билан ўтди умрим.

¹ Новшакар — шакарқамиш.

ТАНОВАР — 1

Қора сочим ўсиб, қошимга тушди,
Не савдолар менинг бошимга тушди.
Туганмас савдони солди бошимга,
Душман экан, оғу қўшди ошимга.
Ошнам, десам, бегонага ўхшар.

Сени — унда, мени — бунда яратди,
Ўртамизда оқар дарё яратди.
Оқар дарё экан — оқди-ю кетди,
Бевафо ёр экан — ташлади-кетди.
Ошнам, десам, бегонага ўхшар.

Томга пиёз эксам, ўсаман, дейди,
Ёрга бино қўйсам, кетаман, дейди.
Кетма, жоним, кетма, жоним берайин,
Тилимнинг учидан новвот берайин.
Ошнам, десам, бегонага ўхшар.

ТАНОВАР — 2

Қора сочим ўсиб, қошимга тушди,
Не савдолар менинг бошимга тушди, ёр-ёр-о,
Сенинг ишқинг менга қайдин ёпишди, ёр-ёр-о,
Танамдин ўт чиқиб, бағрим тутошди, ёр-ёр-о,
Ўзинг ошно, дилинг бегоналарда, ёр-ёр-о.

Томга ўсма эксам — ўсоман, дейди,
Ёрга бино қўйсам — кетоман, дейди, ёр-ёр-о,
Кетма, ёрим, кетма, жоним беройин, ёр-ёр-о,
Тилимнинг учида новвот беройин, ёр-ёр-о,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сендадур, ёр-ёр-о.

ОМОН ЁР — 1

Омон ёр айласанг-чи, омон ёр,
Белингни бойласанг-чи, омон ёр,
Суйган ёринг келибди, омон ёр,
Очилиб уйнасанг-чи, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

Сувга солсам тўгонни, омон ёр,
Ошиб утоман, дейди, омон ёр.
Ёрга берсам кўнгилни, омон ёр,
Ташлаб кетоман, дейди, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

Румолим учи сочиқ, омон ёр,
Борсам — дарвозанг очик, омон ёр.
Имлаганни билмайсан, омон ёр,
Қиз бола юзинг очик, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

Эшик олди мошпоя, омон ёр,
Барги бошимга соя, омон ёр.
Имлаганим билмадинг, омон ёр,
Чақирганим чикора, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

Тошга сепдим седана, омон ёр.
Териб есин бедана, омон ёр.
Беданани товуши, омон ёр,
Кийдим Қўқон ковуши, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

Терак учида ҳакка, омон ёр,
Оқшом бўлса ётмайди, омон ёр.
Ёмон ёрнинг қўйнида, омон ёр,
Дод солсанг, тонг отмайди, омон ёр.

Дод-ей, вой дод-ей, омон ёр,
Суйган ёринг ман бўлайин, омон ёр.

ОМОН ЁР — 2

Эшик олди гулҳовуз, омон ёр,
Гул тергани келганмиз, омон ёр.
Гулни баҳона қилиб, омон ёр,
Ёр кўргани келганмиз, омон ёр.

Қизил гулнинг тагида, омон ёр,
Ёр сени кўриб қолдим, омон ёр.
Қурмасам булар экан, омон ёр,
Ишқингда куйиб қолдим, омон ёр.

Н а қ а р о т:

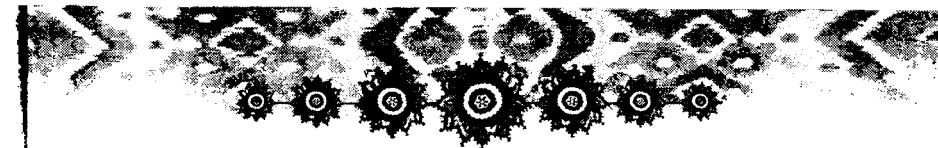
Жон укам, андижонлик укам, омон ёр,
Юзингдаги холингдан, омон ёр.
Жон укам, асакалик укам, омон ёр,
Тилингдаги болингдан, омон ёр,
Сенинг ширин сўзингдан, омон ёр.

Гул очилса на бўлур, омон ёр,
Барг сочилса на бўлур, омон ёр.
Биздан ўтса бир гуноҳ, омон ёр,
Ёр кечирса на бўлур, омон ёр.

Қизил гулинг бўлай мен, омон ёр,
Ҳовучингга тўлай мен, омон ёр.
Ёрим, дея танласанг, омон ёр,
Вафодоринг бўлай мен, омон ёр.

Н а қ а р о т:

Боққа кирган ўзимман, омон ёр,
Гуллар терган ўзимман, омон ёр.
Сизни гулзорда кўриб, омон ёр,
Кўнгил берган ўзимман, омон ёр.

Ой чиқса, ойдин бўлур, омон ёр,
Кун чиқса, кундуз бўлур, омон ёр.
Бизнинг ёрнинг қошлари, омон ёр,
Телпакка кундуз бўлур, омон ёр.

Н а қ а р о т:

ОМОН ЁР — 3

Чархим таноб ташлайди, омон ёр,
Бир балони бошлайди, омон ёр.
Дуги¹ қургур тўлмайди, омон ёр,
Ёрим қургур келмайди, омон ёр.

Ёримнинг оти Лайли,
Бизга бормикан майли?
Бизга бор бўлса майли,
Биз ёрнинг қаландари.

Румолимнинг учида
Чугурчиқнинг пати бор.
Юрагимнинг ичида
Шул ёримнинг дарди бор.

¹ Дуг (дук) — чархнинг йигирилаётган ип уралаиб борадиган қисми.

ОМОН ЁР — 4

Омон ёр айласанг-чи-ей, омон ёр,
Белингни бойласанг-чи-ей, омон ёр.
Севган ёринг келибди-ей, омон ёр,
Очилиб уйнасанг-чи-ей, омон ёр.

Жон укам, айланаман укам-ей, омон ёр,
Очилиб уйнасанг-чи-ей, омон ёр.

Дулонанинг айриси, омон ёр,
Ўртогимнинг майлиси, омон ёр.
Майлисини қиздирган-ей, омон ёр,
Ёлғизгина қайниси-ей, омон ёр.

Жон укам, айланаман укам-ей, омон ёр,
Ёлғизгина қайниси-ей, омон ёр.

Румолим бор ҳиллодан-ей¹, омон ёр,
Гажимлари тиллодан-ей, омон ёр.
Тулин ойдек тўлибсан-ей, омон ёр,
Тумор олгин муллодан-ей, омон ёр.

Ёр-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Тумор олгин муллодан-ей, омон ёр.

Румолимни учини-ей, омон ёр,
Тугун қилиб тугдирай-ей, омон ёр.
Қошимга усма қўйиб-ей, омон ёр,
Бевафони куйдирай-ей, омон ёр.

Ёр-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Бевафони куйдирай-ей, омон ёр.

Румолимни ювдирдим-ей, омон ёр,
Қора толга ёйдирдим-ей омон ёр.
Қора толинг қурисин-ей, омон ёр,
Қароқчига олдирдим-ей, омон ёр.

Дод-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Қароқчига олдирдим-ей, омон ёр.

¹ *Ҳилло* — хулла (нафис ипак мато) сўзининг бузилган шакли бўлса керак.

Эшик олди мошпоя-ей, омон ёр,
Солди бошимга соя-ей, омон ёр.
Имлаганим билмайсиз-ей, омон ёр,
Овоз берсам чикора-ей, омон ёр.
Ёр-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Овоз берсам чикора-ей, омон ёр.

ОМОН ЁР — 5

Сув келар гулдур-гулдур,
Севганим қизил гулдир.
Севганимга бермасанг,
Ўлганим ўшал кундир.
Жон, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

Бог ичида анорим,
Ваъда шумиди, ёрим?
Ваъда шу бўлса, ёрим,
Қайда орзу-армоним-ей?
Ёр, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

Оҳ, йўлингиз тош экан,
Юрганда қоқинаман.
Ошиқлик ёмон экан,
Кетганда согинаман.
Жон, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

Боққа кирдим элакка,
Суянаман теракка.
Умидингни узгин, ёр,
Кўнгил қўйдим бўлакка.
Ёр, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

Эшигингда нақш олма-ё,
Олмага назар солма.
Онам санга бермайди,
Харидорингдан қолма.
Ёр, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

Атлас куйлак бугдирма,
Бугдирмани ювдирма.
Опам сенга бермайди,
Оламан, деб куп турма.
Ёр, айланай, омон ёр,
Куйдирганингдан.

ОМОН ЁР — 6

Омон ёр, уйнасанг-чи, омон ёр,
Белингни бойласанг-чи, омон ёр.
Шундай бахтли замонда
Очилиб уйнасанг-чи, омон ёр.

Н а қ а р о т:

Ҳай дод-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Очилиб уйнасанг-чи, омон ёр.
Ҳай дод-ай, вой дод-ай, омон ёр,
Сочилиб уйнасанг-чи, омон ёр.

Фаргонанинг қизлари,
Шахло экан кўзлари.
Нозланиб уйнаганда
Оху каби ўзлари.

Н а қ а р о т:

ГУЛЁР — 2

Румолим учиб кетди
Дарёнинг шамолига.
Бизни ёр ташлаб кетди
Ўзганинг хуморига.
Гулёрахон, жўралар-ей, гулёр.

Румолим толим-толим,
Тол бўйли менинг ёрим.
Тол бўйлидан айрилиб,
Ўлмаган менинг жоним.
Гулёрахон, жўралар-ей, гулёр.

Тол экдим — хода бўлди,
Маржоним шода бўлди.
Келмайсизми, суйган ёр,
Маржоним адо бўлди.
Гулёрахон, жўралар-ей, гулёр.

Гулёр айтган тилингдан,
Чаккангдаги гулингдан.
Опагинанг айлансин
Сарвиқомат бўйингдан.
Гулёрахон, жўралар-ей, гулёр.

ЁРИ ВАФОДОР — 1

Юрдим дарё кечгани,
ёри вафодор-ей,
Ўтирдим сув ичгани,
шунисида бир гап бор.
Ёримдан хабар келса,
ёри вафодор-ей,
Қанотим йўқ учгани,
шунисида бир гап бор.

Дуст, таралла ялли-ялли,
Дуст, қанақа ялли-ялли,
Шунисида бир гап бор.

Мундан борсам — ой ботар,
ёри вафодор-ей,
Хулкар чиқмай, тонг отар,
шунисида бир гап бор.
Айни саҳар бўлганда,
ёри вафодор-ей,
Ёрим келиб уйготар,
шунисида бир гап бор.

Дуст, таралла ялли-ялли,
Дуст, қанақа ялли-ялли,
Шунисида бир гап бор.

ЁРИ ВАФОДОР — 2

Сой буйида арава,
ёри вафодор,
Соябони бормикин,
ўшанга майлим бор.
Соябоннинг ичида
Соҳибжамол бормикин?

Н а қ а р о т:

Ҳо-ҳо, ялла, ҳо ялла,
Таралла ялла, ҳо ялла,
ўшанга майлим бор

Арава келар шошиб,
Ичига фонар осиб.
Аравада бизнинг ёр
Келар қошини қоқиб.

Н а қ а р о т:

ЧАМАННОРИНГДАН — 1

- Эшигингда нелар бор?
Чаманнорингдан.
- Ўрдак билан гозлар бор,
Буйлорингдан.
- Ўрдак ўлиб, гоз қолсин,
Чаманнорингдан.
- Душман ўлиб, дўст қолсин,
Буйлорингдан.

- Чигир-чигир қалдиргоч,
Чаманнорингдан,
- Чигирламай бола оч,
Буйлорингдан.
- Кечаси борар бўлсам,
Чаманнорингдан.
- Гижирлатмай эшик оч,
Буйлорингдан.

ЧАМАННОРИНГДАН — 2

Қизил гулсан — баргинг йўқ,
чаманнорингдан,

Хуб йигитсан — ёринг йўқ,
буйлорингдан.

Умринг утиб боради,
чаманнорингдан,

Нодонсан — хабаринг йўқ,
буйлорингдан.

Вой, дод-ей,

Нодонсан — хабаринг йўқ,
буйлорингдан.

Қизил гул орасида,
чаманнорингдан,

Мен сени кўриб қолдим,
буйлорингдан.

Курмасам булар экан,
чаманнорингдан,

Ишқингда куйиб қолдим,
буйлорингдан.

Вой, дод-ей,

Ишқингда куйиб қолдим,
буйлорингдан.

ЧАМАНДА ГУЛ — 1

Чаманда гул очилибди-я,
Чаккангга тақ, чаккангга.
Икки кўзи хумори-я,
Ёрингга боқ, ёрингга.

Тутга чиқиб, тут қоқдим-а,
Йигитларни есин, деб.
Юпқа кўйлакни кийдим-а,
Оқ баданим кўрсин, деб.

Чаманда гул очилибди-я,
Чаккангга тақ, чаккангга.

Олов ёнсин ёғ билан,
Бағринг куйсин доғ билан.
Ўйнамадим-кулмадим
Бўйга ётган ёр билан.

Чаманда гул очилибди-я,
Чаккангга тақ, чаккангга.

Эшик олдида олма,
Олмага назар солма.
Отам сенга бермайди,
Харидорингдан қолма.

ЧАМАНДА ГУЛ — 2

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Ёрим кетаман, дейди, кеткизгани қўймайман.

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Йўлларига чим босиб, ўткизгани қўймайман.

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Бизнинг ҳовли — йўлингиз, чинни бахмал тўнингиз.

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Бориш-келиш қилмайсиз — кимдан қолди кўнглингиз.

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Боққа кирдим изингдан, куйдим сенинг нозингдан.

Чаманда гул очилибди-я, чаккангга тақ, чаккангга,
Жўрагинанг айлансин сенинг қора кўзингдан.

ҲАККАЛАКАМ УЙНАСАМ МАН — 1

Во-ей, дод-ей!
Қошинг усмадаккина,
Белинг тасмадаккина.
Во-ей, дод-ей!
Мен сени жувон десам,
Қилигинг қиздаккина.

Ҳаккалакам уйнасам ман,
Дуккалакам уйнасам ман.
Во-ей, дод-ей!
Ёрим жавоб берсалар,
Туйларда уйнасам ман.

Во-ей, дод-ей!
Қошингни қаролатай,
Тиллони шароқлатай.
Во-ей, дод-ей!
Қошингни қаролатай,
Тиллони шароқлатай.
Во-ей, дод-ей!
Бешбел¹ камзул кийгизиб,
Ойдинда йургалатай.

Ҳаккалакам уйнасам ман,
Дуккалакам уйнасам ман.
Во-ей, дод-ей!
Ёрим жавоб берсалар,
Саҳнада уйнасам ман.

Во-ей, дод-ей!
Қошингни қаро қилган
Богдаги барра усма.

¹ Бешбел — бели хипча уст кийим.

Во-ей, дод-ей!
Кунглингни шайдо қилган
Олдингда бели тасма.

Ҳаккалакам уйнасам ман,
Дуккалакам уйнасам ман.
Ёрим жавоб берсалар,
Туйларда уйнасам ман.

Ёр-ей, дод-ей!
Қошинг қаро бўлгунча
Кўзинг қаро бўлса-чи?
Ёр-ей, дод-ей!
Бир ваъдада турмадинг,
Онанг тугмай ўлса-чи?

Ҳаккалакам уйнасам ман,
Дуккалакам уйнасам ман.
Ёрим жавоб берсалар,
Саҳнада уйнасам ман.

БОҒ АЙЛАНИБ ГУЛ ЭҚДИМ

Боғ айланиб гул эқдим,
Йуллариингта кўз тутдим.
Келасан, деб кўп кутдим-ей,
Келмадинг, ёр, келмадинг.

Олма гули нофармон-ай,
Излаб сени топарман.
Излаб сени топганда-ё,
Бир огиз сўз айтарман.

Олма гули гул бўлмас-о,
Тақсанг, чаккангда турмас.
Бировнинг ёри ёр бўлмас-о,
Бир дам ёнингда турмас.

ВОЙ, ДОД-АЙ

(«Ҳаккалакам уйнасам ман» — 2)

Қошингни қора қилган
Боғдаги барра ўсма.
Кўнглингни шайдо қилган
Олдингда бели тасма.

Н а қ а р о т:

Ҳаккалакам уйнасам ман,
Дуккалакам уйнасам ман,
вой, дод-ай,
Ёрим жавоб берсалар,
Туйларда уйнасам ман.

Қошингни қаро қилма,
Кузингни ало қилма.
Мулла, хўжа деб юриб,
Мени бир бало қилма.

Н а қ а р о т:

Қошинг асли қародир,
Ўсма қўйганинг ёлгон.
Сенинг учун мен куйган,
Сеңинг куйганинг ёлгон.

Н а қ а р о т:

Қошинг қароми, қаро,
Қоронги бўлди ҳаво.
Ҳамма дардга бор даво,
Ошиқликка йўқ даво.

Н а қ а р о т:

Дуппи тикдим тўрт гулик,
Кийиб олсин севгилик, вой, дод-ай.
Бошларига тор келса,
У ҳам бўлсин кўргилик.

Н а қ а р о т:

ВАҲ-ВАҲ, ТҶРАМ — 1

Тоғда арча минг йил умр кўради,
Шоҳи синса, зарғар тилло қилади.
Зарғарнинг қилгани тилло бўларми,
Билиб берган кўнгул жудо бўларми?

Н а қ а р о т:

Ваҳ-ваҳ, тўрам, босманг жамалагимни,
Жон жўражон, ушламанг оқ билагимни.

Сен гузални излаб, йўлларни кездим,
Йўлларнимас, талай чўлларни кездим.
Ўшал кезган чўллар бўстон эмасми?
• Менинг жоним сенга қурбон эмасми?

Н а қ а р о т:

Балад тоғ устида бир қизни кўрдим,
Ўзи хур, лаблари қирмизни кўрдим.
Сен дедим-у, бўстон бўлиб юрагим,
Бўлмасанг ҳам баҳра топди тилагим.

Н а қ а р о т:

ВОҲ-ВОҲ ТҮРАМ — 2

Зар кокилим зарангчага¹ илинди,
Бурбай² гуштим чақамуққа³ тилинди.
Жон оғритиб сочгинамни тортасиз,
Суймасингиз ана шундай билинди.

Воҳ-воҳ, тўрам, тортманг жамалагимни,
Бекорга тортасиз зар кокилимни.

Қиз дегани мунча нозик бўлама⁴,
Бир қараши олти ой озиқ бўлама.
Қиз боланинг дили нозик бўлама,
Суймасангиз кўнгли ёздек бўлама.

Воҳ-воҳ, тўрам, тортманг жамалагимни,
Бекорга тортасиз зар кокилимни.

Эрта билан мол ҳайдадим подага,
Отини айтсам, чиқармикан далага.
Отини айтсам, чиқолмаса-да далага,
Бориб айтинг уша золим болага.

Воҳ-воҳ, тўрам, тортманг жамалагимни,
Бекорга тортасиз зар кокилимни.

¹ *Заранг* — кунгурадор япалоқ баргли, ёғочи қаттиқ дарахт.

² *Бурбай (бурбой)* — болдир.

³ *Чақамуғ* — ёпишқоқ юмалоқ тиканли, япалоқ баргли ёввойи усимлик ва унинг тиканаги.

⁴ *Бўлама* — бўладими.

ВОҲ-ВОҲ, ТҶРАМ — 3

Воҳ-воҳ, тўрам, босманг жамалагимни,
Жоним ёрим, қўйворинг билагимни.

Эшигингдан мен ўтаман ой бўлиб,
Ковушингга ёпишаман лой бўлиб.
Ковушингга ёпишмасам лой бўлиб,
Ёнгинангда ўтираман ёр бўлиб.

Воҳ-воҳ, тўрам, босманг жамалагимни,
Жоним ёрим, қўйворинг билагимни.

Бошингдаги рўмолингни олайин,
Айвонингга фонус ёқиб борайин.
Айвонингга фонус ёқиб борганда,
Ёнгинангда ёринг бўлиб қолайин.

Воҳ-воҳ, тўрам, босманг жамалагимни,
Жоним ёрим, қўйворинг билагимни.

Эшигингга супа солай чим билан,
Мен кетаман, сен қоласан ким билан?
Сен кетасан йўлда йўлдошинг билан,
Мен қоламан уйда кўз ёшим билан.

Воҳ-воҳ, тўрам, босманг жамалагимни,
Жоним ёрим, қўйворинг билагимни.

ДЕЙДИ-Ё

Дейди-ё, дейди-ё,
Минораман, дейди-ё.
Минорага суянган
Чинораман, дейди-ё.

Ярми олтин, ярми кумуш
Пиёламан, дейди-ё.
Ёрга салом бергали
Уёламан, дейди-ё.

Хулкар билан Тарозу¹
Тенг келади, дейди-ё.
Келинойим кўйлаги
Кенг келади, дейди-ё.

Кенг келса ҳам майлига,
Ярашади, дейди-ё.
Қўлларини узукка
Тўлдиради, дейди-ё.

ҲОВУЗ БЎЙИНДА...

Ҳовуз бўйинда челақ,
Ёрга етишмақ тилақ.
Икки кўнгил бир бўлса,
Совчи деган на керақ?

Ҳовуз бўйинда узум,
Жовдирар қора кўзим.
Сани кўрган чоғимда
Қизаради гул юзим.

¹ Тарозу — мезон юлдузи.

Ҳовуз бўйинда чакар,
Ёримнинг лаби шакар.
Мани кўрмак истасанг,
Тол бўйинда тунда гал.

Қийим кўрки хонатлас,
Йиртилса, ямаб бўлмас.
Яхши кўрган ёримга
Тикилиб қараб бўлмас.

БИНАФША

Бинафшалар очилди,
Ерга бодом сочилди.
Ул бодомни тергунча,
Қора кўзим тешилди.

Қора кўзим гулойим,
Остонанга чиқайин.
Жонон тиниб бардоши,
Қайрилди қалам қоши.

Жононсан-е, жононсан,
Қўйлак бича билмайсан
Қўйлагингни қўлтиқлаб,
Ёр олдига келмайсан.

Келсанг, билсанг, отам бор,
Отамнинг оти Али,
Жингил¹ тепадан нари...
— Рад қилмагин, кела қол,
Кел, қўлимни ола қол,
Ёр, ёнимда қола қол.

¹ Жингил — юлгун: гули майда, оқиш, кичик баргли бута.

ЛОЛАЧА — 1

Лолачада ишим бор, ҳей лола,
Киссамда кишмишим бор, ҳей лола.
Кишмиш бўлса майлига, ҳей лола,
Қиз болада ишим бор, ҳей лола.

Том устида нелар бор, ҳей лола?
Ўрдак билан гозлар бор, ҳей лола.
Ўрдак кетиб, гоз қолсин, ҳей лола,
Душман кетиб, дўст қолсин, ҳей лола.

Югур-югур мен турай, ҳей лола,
Бошингни гулга ўрай, ҳей лола.
Сенга келган балога, ҳей лола,
Ўзим кўндаланг бўлай, ҳей лола.

ЛОЛАЧА — 2

Лолачага ишим бор, ҳей Лола,
Киссамда кишмишим бор, ҳей лола,
Кишмиш бўлса майлига, ҳей лола,
Майдончада ишим бор, ҳей лола.

Лола ўзи қиз бола¹, ҳей лола,
Қирда ўсган бўз бола, ҳей лола.
Лолачани кўрганда, ҳей лола,
Танлаб-танлаб уз, бола, ҳей лола.

Токчада бир пиёла, ҳей лола,
Пиёлада гуллола, ҳей лола,
Нари туринг, ул² бола, ҳей лола,
Уялади қиз бола, ҳей лола.

¹ Бу қўшиқ сўз уйини асосига қурилган: л о л а — гул тури, Л о л а — қиз боланинг исми.

² У л — утил бола, йигит.

ЧИРОЙЛИК

Бойгалча гул очилди,
У баҳордан нишона.
Бинафша гул очилди,
У Наврӯздан нишона.

Гулларингдан, укажон, чиройлик,
Наврӯзингдан, укажон, чиройлик.

Оқ буз отим сой келди,
Сой ёқалаб ёр келди.
Бинафша гулни тақиб,
Гуллоладай ёр келди.

Гулларингдан, укажон, чиройлик,
Наврӯзингдан, укажон, чиройлик.

Эшик олди жуфт терак,
Жуфт теракка сув керак.
Менинг деҳқон оғамга,
Гуллоладай ёр керак.

Гулларингдан, укажон, чиройлик,
Наврӯзингдан, укажон, чиройлик.

Дарахт шохида булбул,
Булбул андоз қилади¹.
Бойгалча гулни тақиб,
Қизлар пардоз қилади.

Гулларингдан, укажон, чиройлик,
Наврӯзингдан, укажон, чиройлик.

¹ Андоз қилмоқ — бу ерда: наво чекмоқ маъносида.

АНДИЖОНГА БОРАЙ, ДЕДИМ, БОРОЛМАДИМ

Қошингнинг қаросига,
Хол бўлай аросига.
Асти раҳминг келмайди
Бировнинг боласига.

Андижонга борай, дедим, боролмадим,
Роҳатлар қилай, дедим, қилолмадим.

От минсам ҳам ўйнайман,
Минмасам ҳам ўйнайман.
Севиб олган ёримни
Минг кўрсам ҳам тўймайман.

Андижонга борай, дедим, боролмадим,
Роҳатлар қилай, дедим, қилолмадим.

Наманганнинг пилласи,
Ичидаги нимаси?
Қош устида дурраси,
Учиргани нимаси?

Андижонга борай, дедим, боролмадим,
Роҳатлар қилай, дедим, қилолмадим.

ЭШИК ОЛДИ ЗАРДОЛИ

Н а қ а р о т:

Эшик олди зардоли¹,
Меванг борми олгани?
Бир ишорат қилмасанг,
Ҳаддим борми боргани?

Эшик олди олича,
Ўсарми ўз ҳолича?
Мен ёримни чақирдим
Овозимнинг борича.

Н а қ а р о т:

Ака, отинг бўзумиди?
Ортган юкинг тузумиди?
Ёнингда бир пулинг йўқ,
Танлаганинг қизумиди?

Н а қ а р о т:

Рўмолимнинг учисан,
Қўп йигитнинг бирисан.
Қўп йигитнинг ичида
Йигитларнинг нурисан.

Н а қ а р о т:

Эшик олди мошпоя,
Барги бошимга соя.
Имлаганим билмайсан,
Чақирганим чикора?

Н а қ а р о т:

¹ Зардоли — урик.

ЯЛИ, ЯЛИ, ЯЛОЛА

Н а қ а р о т:

Яли, яли, ялола,
Яло демасман-ей,
Ялинганинг билан-о,
Ёнингга бормасман.

Наманганнинг олмаси,
Анори бордир-ей,
Хар кимнинг кўнглида
Севгани бордир.

Мен ёримни соғинсам,
Йулга қарайман.
Сочларимни авайлаб,
Минг хил тарайман.

Қошимга усмалар
Қуйсам келарми?
Кузимга сурмалар
Қуйсам келарми?

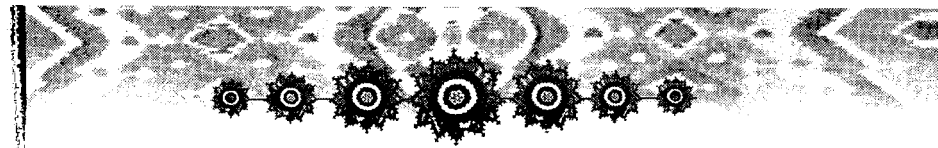
Н а қ а р о т:

Наманганнинг олмаси
Ҳил-ҳил пишибди.
Бандидан узилиб,
Тагига тушибди.

Бориб айтинг ўшал
Қалами қошга,
Менинг ишқим унга
Ёмон тушибди.

Қошимга усмалар
Қуйсам келарми?
Кузимга сурмалар
Қуйсам келарми?

Н а қ а р о т:

МАЙДА-Ё, МАЙДА,

Н а қ а р о т:

Ёримнинг сочи майда,
майда-ё, майда,
Излайман ҳозир қайда,
қайда-ё, қайда?

Қора сочлар ўсибди,
майда-ё, майда,
Ўсиб, қошни тўсибди,
майда-ё, майда,
Севги деган бир савдо,
майда-ё, майда,
Ёш бошимга тушибди,
майда-ё, майда.

Н а қ а р о т:

Майда, майда, майчини,
майда-ё, майда,
Қулга олинг қайчини,
майда-ё, майда.
Қиз боланинг лочини,
майда-ё, майда,
Излаб борар сочини,
майда-ё, майда.

Н а қ а р о т:

Майда, десам, ярашар,
майда-ё, майда,
Уйдан қизлар қарашар,
майда-ё, майда.
Ўзбегимнинг қизига,
майда-ё, майда,
Балхи рўмол ярашар,
майда-ё, майда.

Н а қ а р о т:

ВАСЛИНГНИНГ ЗОРИМАН

Қошингнинг қораси ювса кетарми?
Сенингдек тоза гул боғда битарми?
Сенингдек тоза гул боғда битганда,
Сураб борсам, боғбон ҳады этарми?

Н а қ а р о т:

Ака, хуморингман,
Васлингнинг зориман.
Қоронги кечаларда
Ёнган чирогингман.

Оқни кийсам, оқа гамгин бўламан,
Қизил кийсам, қиза бандинг бўламан.
Шу укамнинг қўшиқларин эшитсам,
Касал бўлсам, тузалгандек бўламан.

Н а қ а р о т:

Йўлларига боқсам, қўшиқ келади,
Оҳанглари ёндириб, жўшиб келади.
Хонишларим ёрга етса навода,
Ул содиқим боғлар ошиб келади.

Н а қ а р о т:

ЁРДАН АЙРИЛГАН ЁМОН

Ёр экансан, билмадим,
Дилдор экансан, билмадим.
Кашмири¹ тиллар билан
Алдор экансан, билмадим.

Ёрдан айрилган ёмон,
Дилдордан айрилган ёмон.
Ишқ ўти қолса дилингда,
Дузах ўтидан ёмон.

Қоралар, қоп-қоралар,
Ошиқни маъшуқ моралар.
Икки ошиқ бирга бўлса,
Қўймайди бахти қоралар.

Ҳавода парча булут —
Ёмғир ёғиб ўтғони йўқ.
Дунёда ошиқ киши
Муродига етғони йўқ.

¹ Ҳиндистондаги Кашмир вилоятининг қизлари қадимдан узларининг гўзалликлари ва соҳр-жодулари билан машҳур бўлганлар. Шарқ адабиётида «кашмири» («кашмирлик») сўзи айёр, ёлгончи, иккиозламачи маъшуқанинг сифатига айланиб кетган. *Кашмири тил* — ёлгончи тил дегани.

СЕНИ ҒҚИБ, ҒНДИРИБ...

Ғарчи сени севдим деб,
Айрилиқда куйдим деб,
Айтганинг бұлди ғлгон,
Илойим, бұлгин омон!

Н а қ а р о т:

Ғар бир оқшом, илойим,
Эсга тушсин чиройим.
Сени ғқиб, ғндириб,
Тушларингга киройин.

Чин бұлмади аҳдинг ҳам,
Ваъда қилган бахтинг ҳам,
Аммо ҳар чўзилган кун
Мени эслайсан дилхун¹.

Н а қ а р о т:

Чироқ ғнар ғг билан,
Бағрим куяр доғ билан,
Ўйнамадим-кулмадим
Кўнглим суйган ғр билан.

Н а қ а р о т:

Врим, қайга борасан
Қошу кўзингни сузиб?
Кимнинг ғри бўласан
Менинг кўнглимни бузиб?

Аммо ҳар чўзилган кун
Мени эслайсан дилхун.

Н а қ а р о т:

¹ Дилхун — юраги қон бұлган, ғамгин.

БҮҒМАЧА БИЛАГИМ

Боғим бор-у, боғим бор,
Боғимда анорим бор.
Ёрим севса чин дилдан,
Бахтим бор, иқболим бор.

Бугмача билагимни
Бугдирасиз, ёр-ей,
Севмаган ёримни
Суйдирасиз.

Боққа кирмоқчи бўлдим,
Чилги¹ узмоқчи бўлдим.
Чилги қургур хом экан,
Ёрга ёлгончи бўлдим.

Бугмача билагимни
Бугдирасиз, ёр-ей.
Севмаган ёримни
Суйдирасиз.

Куймаган ёримни
Куйдирасиз.

¹ Чилги — чиллаки. Эрта пишар узум.

ДУТОР ЧАЛИБ УТИРСАМ...

Дутор чалиб утирсам,
Ипи узилиб кетди.
Ўзга ёринг бор экан,
Кўнглим бузилиб кетди.

Ёр-ёраҳон,
Кўнглим бузилиб кетди.

Гул тагидан гул ўсади шохчалаб,
Мани ёрим гаплашмайди упкалаб.
Гаплашмаса-гаплашмасин упкалаб,
Ўзим бориб гаплашаман эркалаб.

Ўзи билса-билсин,
Ўзга билмасин.
Севишимни ганимлар
Асло сезмасин.

Доира дум-дума,
Баҳорги мавсума.
Келса баҳор гулгунчалар
Қилар табассума.

Ёр уйга келар бўлса,
Ёр учун нима олай?
Жонимни харид қилиб,
Ёримни меҳмон қилай?

ОСМОНДАГИ ОЙ БЎЛСАМ

Осмондаги ой бўлсам,
Тиниқ сувли сой бўлсам.
Севган ёрнинг кўксига
Кеча-кундуз жой бўлсам.

Богимдаги анорим,
Кириб уз, сенга, жоним.
Севгинг билан туну кун
Ёнди бу ширин жоним.

Ойдин кўлнинг гозиман,
Қиш кунингнинг ёзиман.
Сени севганим учун
Ҳар шартингга розиман.

Қизил гул тарам-тарам,
Сизга деб ёздим салом.
Севгимни айта олмай,
Юрагимда бор алам.

Сувга бордим кўзада,
Қулогим ёр сўзида.
Бунча севиб қолибман,
Меҳри борми кўзида?

КАРИМА КҮЙЛАК КИЁДИ

«Победа»нинг эшиги
Очилса, ёпилмайди.
Шу замоннинг қизлари
Червонга¹ сотилмайди.

Н а қ а р о т:

Дупала-дупанг, дупала-панг-ей,
Дупала-дупанг, дупала-панг.

Куча бошида фонар,
Фонарнинг кўзи ёнар.
Шу замоннинг қизлари
Фонардан ёруг ёнар.

Н а қ а р о т:

Кулишларингга борман,
Рафторингга² хушторман.
Шундоқ эркин замонда
Сен билан бахтиёрман.

Н а қ а р о т:

Карима куйлак киёди,
Этаги ерга тегоди.
Шу замоннинг қизлари
Уйнаб-кулиб юроди.

Н а қ а р о т:

¹ Червон — 1922—1947 йилларда муомалада бўлган ўн сўмлик пул; умуман пул.

² Рафтор — юриш, хиром этиш.

ЎЗИМ АЙЛАНАЙ

Қошгинамнинг қароси, ўзим айланай,
Бошгинамнинг балоси, эй ёр-ай.
Лов-лов ёнар юрагим-а,
Надир унинг давоси-ей, эй ёр-ай?

Эй ёр-ай, вой, дод-ай,
Ўзим айланай,
Недир унинг давоси-яй,
Эй ёр-ай?

Айвон олди гулҳовуз, ўзим айланай,
Гул тергани келганмиз-ей, эй ёр-ай.
Гулни баҳона қилиб-а, ўзим айланай,
Ёр кўргани келганмиз, эй ёр-ай.

Эй ёр-ай, вой, дод-ай,
Ўзим айланай,
Ёр кўргани келганмиз-ай,
Эй ёр-ай!

Қошинг асли қародир, ўзим айланай,
Ўсма куйганинг ёлгон-ей, эй ёр-ай.
Сенинг учун мен куйган, ўзим айланай,
Сенинг куйганинг ёлгон-ей, эй ёр-ай.

Эй ёр-ай, вой, дод-ай,
Ўзим айланай,
Сенга садқа бу жоним-ей,
Эй ёр-ай!

ИСТАДИМ СЕНИ

Қоромон¹ ёғочнинг ёнори бўлмас,
Ёнганда утининг хумори бўлмас,
Тоza дўст тутганнинг қарори бўлмас,
Келавер, жонингдан, истадим сени,
Ошиқлик утида ўртама мени.

Учакка чиқаман — тўрт ёгим айвон,
Ошоққа² қарасам — юрагим алвон,
Шу элда бир бола жонима дармон,
Келавер, жонингдан, истадим сени,
Ошиқлик утида ўртама мени.

Олма отдим поякининг³ қизина,
Бориб тегди юрагининг кўзина,
Инсоф берсин поякининг ўзина,
Келавер, жонингдан, истадим сени,
Ошиқлик утида ўртама мени.

Йўнгишқа челинда⁴ гуллади печак,
Олтин тоz тахямда икки тўп гажак⁵,
Шу кун оқшом дўстим — ёрим келажак,
Келавер, жонингдан, истадим сени,
Ошиқлик утида ўртама мени.

¹ Қоромон — қайрағоч.

² Ошоқ — қуйи, паст.

³ Пояки — чилим чекувчиларга чилимни ўт олдириб турувчи.

⁴ Чел — марза.

⁵ Гажак — бу ерда: дўпшига солинган безак.

ДАВРИМИЗНИ КУЙЛАЙЛИК

Юринг, ўртоқ, ўйнайлик, ўртоқлар,
Айтинг-а, айтайлиг-а, ўртоқлар,
Дарёларни буйлайлик, ўртоқлар,
Айтинг-а, айтайлиг-а, ўртоқлар.
Дўстларимиз кўрганда-ай, ўртоқлар,
Қувалашиб ўйнайлик, ўртоқлар,
Айтинг-а, айтайлиг-а, ўртоқлар.

Эшик олди гулҳовуз, ўртоқлар,
Гул кўргани келганмиз, ўртоқлар,
Айтинг-а, айтайлиг-а, ўртоқлар.
Гулни баҳона қилиб, ўртоқлар,
Ёр кўргани келганмиз, ўртоқлар,
Айтинг-а, айтайлиг-а, ўртоқлар

Н а қ а р о т:

Ёр-ёр, ёра, ҳа,
Ўйнайлиг-ей, ёр-ёр.
Давримизни куйлаклиг-ей, ёр-ёр.

Қукаламзор, майсазор,
Ўйнамасак бўлмайди.
Шундай бахтли замонда
Куйламасак бўлмайди.

Н а қ а р о т:

Юринг, дўстлар, борайлик,
Лола-гуллар терайлик.
Бирга ўйнаб-кулайлик,
Давримизни куйлайлик.

Н а қ а р о т:

ГУЛБОҚҚА

Чархим гум-гум этади-ё, гулбоққа,
Маргилонга этади-ё, гулбоққа.
Маргилоннинг қизлари-ё, гулбоққа,
Аччиқ олма эводи-ё, гулбоққа.

Аччиқ олма пишибди-ё, гулбоққа-ё,
Тор кўчага тушибди-ё, гулбоққа.
Тор кўчангиз тор экан-о, гулбоққа-ё,
Йўлда биров бор экан-о, гулбоққа.
Богистоннинг¹ қизлари-ё, гулбоққа,
Шол² кўйлакка зор экан-о, гулбоққа.

Богистоннинг қизлари,
Олма-анор юзлари.
Сув десанг, шарбат берар
Богистоннинг қизлари.

Жон ўртоқ, жон ўртоқ,
Атрофларингга бир боқ.
Кўп койима, койима-ей,
Жон ўртоқ, жон ўртоқ!

Даладаги гўзани
Қизлар қилди ягона.
Севиб теккан ёримни
Душман қилди бегона.

Жон ўртоқ, жон ўртоқ,
Атрофларингга бир боқ.
Кўп койима, койима-ей,
Жон ўртоқ, жон ўртоқ!

¹ *Богистон* — сербог жой, бог-роғлар билан ободлашган жой.

² *Шол* — юнгдан тўқилган қалин мато, юнг газлама.

ГУЛНИ ГУЛ ДЕРМУ КИШИ

Гузапоя утини,
Аччиқ экан тутуни.
Ҳеч бандага солмасин
Хушторликнинг утини.
Дуст-дуст, хушторликнинг утини.

Сандиқ тўла сариқ гул,
Тақсам адо бўлмайди.
Суйган ёрнинг дардини
Айтсам адо бўлмайди.
Дуст-дуст, айтсам адо бўлмайди.

Гул дебон севдим сени,
Гулдан баттар қилдинг мени.
Энди суймасман сени,
Ахир, адо қилдинг мени.
Дуст-дуст, ахир, адо қилдинг мени.

Гулни гул дерму киши,
Гулни тикони бўлмаса?
Ёрни ёр дерму киши,
Ёрнинг вафоси бўлмаса?
Дуст-дуст, ёрнинг вафоси бўлмаса.

СУВ КЕЛАР ГУЛДУР-ГУЛДУР

Сув келар гулдур-гулдур,
Суйганим қизил гулдир.
Суйганим топилмаса,
Ўлганим ўшал кундир.

Сув айланиб оқмайди,
Ёр қайрилиб боқмайди.
Ёр қайрилиб боққанда,
Бир қилиғи ёқмайди.

Олма гули нофармон,
Излаб сени топарман.
Излаб сени топганда,
Унг бетингдан ўпарман.

Олма гули гул эмас,
Тақсам чаккамда турмас.
Ўзганинг ёри ёр бўлмас,
Бирпас ёнингда турмас.

СУРАТИМНИ ОЛИБ ҚОЛ

Мен кетаман — кўриб қол,
Ангса сочим ўриб қол.
Согинганда кўрарсан,
Суратимни олиб қол.

Олсанг мени — севиб ол,
Унутмайман дейиб ол.
Унутиб ташлар бўлсанг,
Тезда ёнимдан йўқол!

ЁРИМ ДЕМАСМАН — 2

Яло, яло, яло,
Яло демасман-ей,
Ғижим рўмол обермасанг,
Ёрим демасман-ей!

Қургани келдингми, ёр?
Қуйдиргани келдингми, ёр?
Ёниб-учган утларим
Ёндиргани келдингми, ёр?

Яло, яло, яло,
Яло демасман-ей,
Ғижим рўмол обермасанг,
Ёрим демасман-ей!

Мен бу ерга келмас эрдим,
Ё-ра келтирди мени.
Ўтга тушсам, қуймас эрдим,
Ё-ра қуйдирди мени.

Яло, яло, яло,
Яло демасман-ей,
Атлас қўйлак обермасанг,
Ёрим демасман-ей!

ЭШИК ОЛДИ ГУЛ ҲОВУЗ

Эшик олди гул ҳовуз,
Гул тергани келганмиз.
Гулни баҳона қилиб,
Ёр қургани келганмиз.

Боғ айланиб чий тутдим,
Ёр келар, деб кўз тутдим.
Келмасини эшитиб,
Коса-коса қон ютдим.

Қошингнинг қорасига,
Хол бўлай орасига.
Асло раҳминг келмайди
Бировнинг боласига.

Қалдирғоч қаро бўлур,
Қаноти ало бўлур.
Ёшликда берган кўнгил
Айрилмас бало бўлур.

НЕГА КЕЛМАЙСИЗ?

Гуноҳим на эрур, Лайли нишоним,
нега келмайсиз?
Фироқингда қон ютарман, э жонажоним,
нега келмайсиз?

Вафо шундай бўлурми, э гўзал жаллод,
жаврингдан!
Фироқингда чиқар жоним, оромижоним,
нега келмайсиз?

АРИҚ БҮЙИДА БИР ГУЛ

Ариқ буйида бир гул, омон ёр,
Шохида сайрар булбул, омон ёр.
Қишлогимиз қизлари, омон ёр,
Бири-биридан сунбул, омон ёр.

Томга сепдим седана-ей, омон ёр,
Териб есин бедана-ей, омон ёр.
Менинг севган ёримга-ей, омон ёр,
Кўз тикмасин бегона-ей, омон ёр.

Ариқ буйида жийда, омон ёр,
Жийданинг барги майда, омон ёр.
Ҳамманинг ёри шейда, омон ёр,
Бизни қаламқош қайда, омон ёр.

О, ёр-а, вой дод-а, омон ёр,
Бизни қаламқош қайда, омон ёр.

ЗЕБИЖОН

Зебижон, даврингда гуллар очилур,
Сен суйласанг, менинг баҳрим очилур.
Суйласанг-суйламасанг, омонда бўл,
Қизил гул жойида турса очилур.

Аччада қор ёгади, бунда қиров,
Ақлим билан ҳушимни олди биров.
Ақлим билан ҳушимни олса биров,
Етса молим, етмаса, жоним гаров.

Зебижон дарчани очди — кирмадим,
Бир тавақ шафтоли қўйди — емадим.
Бир тавақ шафтолиси нордон экан,
Бевафо ёр ваъдаси ёлгон экан.

НАЙЛАЙ

Дарёлар буйида қамиш битибди,
Қамишни оралаб, ёрим утибди.
Ёримни кўрсангиз, салом дегайсиз,
Йиғлаб қолган жўранг айтди, дегайсиз.

Дарёлар буйида учкана юлдуз,
Жўрамни бошинда қирмизи қундуз.
Ёрим учун кўйдим ҳар кеча-кундуз,
Мен найлайин, оху воҳим етмаса?

Мен ўзим хафаман — кўнглимни кўтар,
Ҳар замон солланиб бир ёрим ўтар.
Ўзимни куйганим ўзимга етар,
Мен найлайин, шум толеим шул бўлса?

СЕВГИНГ ДИЛИМДА САҚЛАЙМАН

Олма, олма дермисан?
Олма берсам ермисан?
«Олма берган қўлларингдан
Айланайин!» — дермисан?

Бай-бай, менинг юрагим
Дамда-дамда тепади.
Кўзим ёрни кўрганда
Нечун сувлар сепади?

Қуёш чиқди зар сочиб,
Ёрим уйғонганмикан?
Ўзгага сир берибди,
Пушмонда қолганмикан?

ОҚ, ОЙДИН КЕЧАЛАР — 1

Оқ, ойдин кечалар,
Оппоқ, ойдин кечалар.
Сунбулу райхон бурайди
Ёр юрган кўчалар.

Ёр юрган кўчаларни
Супурай сочим билан.
Чангги чиқса, сув сепай
Кўздаги ёшим билан.

Субҳидамда сувга чиқсам,
Оҳ уради бир йигит.
Ўлтириб тутсам қулогим,
Ёрдан айрилган йигит.

Ёрдан айрилган ёмонми,
Жондан айрилган ёмон?
Ишқ ўти тушса юракка,
Дўзах ўтидан ёмон.

ОҚ, ОЙДИН КЕЧАЛАР — 2

Оқ, ойдин кечалар,
Оппоқ, ойдин кечалар.
Сунбулу райҳон бурайди
Ёр юрган кўчалар.

Ёр юрган кўчаларни
Супурай сочим билан.
Чанги чиқса, сув сепай
Куздаги ёшим билан.

Чиқ, чиқ, чиқа қол, чиқ, чиқ,
Ёрим, чиқа қол, чиқ, чиқ.

Боришингни боғда кўрдим,
Келишингни кўчада.
Арзи ҳол айтай, десам,
Учрамадинг тор кўчада.

Қошинг қароми, қаро,
Юрагим бўлди адо.
Ҳамма дардга бор даво,
Ошиқликка йўқ даво.

Чиқ, чиқ, чиқа қол, чиқ, чиқ,
Ёрим, чиқа қол, чиқ, чиқ.

АЖАБ ЁРЛАРИМ

Ака, баланд тоққа чиққим келадир,
Тиззанга бош қўйсам, уйқум келадир.
Уйқумнинг келгани айна намозшом,
Айни намозшомда кўнглим паришон.
Ажаб ёрларим.

Мен ҳам ёрим бор, деб юрган эканман,
Ёрим ўйнар экан — билмас эканман.
Жабру жафоларни ўзимга олиб,
Ташлаб кетарини билмас эканман.
Ажаб ёрларим.

Ака, сочим ўсиб, қошимга тушди,
Не савдолар менинг бошимга тушди.
Сенинг ишқинг менга қайдин ёпишди,
Танамдан ўт чиқиб, бағрим туташди.
Ажаб ёрларим.

ҲАЙ, ЁР-АЙ, ЁРИНГМАН

Румолим бор — айлансин,
Ёр белига бойлансин.
Уртадаги ойгули
Ёрим менга боғлансин.
Ҳай, ёр-ай, ёрингман.

Румолим бор гажимсиз¹,
Ҳилпилласа қайтаман.
Кўнглимда бор неча сўз —
Сизга қандай айтаман?
Ҳай, ёр-ай, ёрингман.

Алвон дўппим бор эди,
Бошгинамга тор эди.
Неча яхши йигитлар
Гапиришга зор эди.
Ҳай, ёр-ай, ёрингман.

¹ Гажим — шокила, попук.

МЕН ЁРИМНИНГ ДИЛИМАН

Мен ёримнинг дилиман,
Истаса — қизил гулиман,
Сўзлаганда тилиман,
Шу ёрим — менинг ёрим.

Бог ичида анорман,
Қиз деса, қизча борман,
Мен унга чин хушгорман,
Шу ёрим — менинг ёрим.

Осмондаги ой ўзим,
Қошлари ҳам ёй ўзим,
Гузаликка бой ўзим,
Шу ёрим — менинг ёрим.

Гул бўлсам ҳам раъноман,
Қизлар ичра барноман,
Меҳри билан ёнаман,
Шу ёрим — менинг ёрим.

Хур замоннинг қизиман,
Ёримнинг юлдузиман,
Тунларда кундузиман,
Шу ёрим — менинг ёрим.

ЁР - ЁР

Юқоридан мен келаман
От уйнатиб, ёр-ёр, от уйнатиб.
Қўлгинамда фаранг милтиқ¹,
Қуён отиб, ёр-ёр, қуён отиб.

Отиб берган қуёнингиз
Оло экан, ёр-ёр, оло экан.
Шул қишлоқнинг шўх қизлари
Бало экан, дўст-дўст, бало экан.

Дарё — тошқин, сувлар — тўлқин,
Ўтолмайман, ёра, ўтолмайман.
Отим — ориқ, манзилимга
Етолмайман, ёр-ёр, етолмайман.

Отгинамни ориқ қилган
Шул майда тош, ёра, шул майда тош.
Рангинамни сариқ қилган
Шул қалам қош, ёра, шул қалам қош.

¹ *Фаранг милтиқ* — Франция (Европа)дан келтирилган пиликни милтиқдан фарқан, патрон билан уқланадиган милтиқ.

ИШҚ УТИ

Юзинг кўриб, ухламадим саҳарлар,
Соғ танimgа ёйилдими заҳарлар?¹
Севганимнинг висолига етишсам,
Бўйнимга чулганиб ётарди аллар.

Сочимнинг сариги урди юзимга,
Аввал кўринмадинг яхши кўзимга.
Берган ваъдаларни унутиб қўйдинг,
Энди инсоф бергай менинг ўзимга.

Гужумингда жигирдиди сечалар¹,
Ётиб уйқум келмас ёрсиз кечалар.
Ёлғизлигим билиб, инсофга кириб,
Келгай ёрим йўқлаб ярим кечалар.

Эшигимнинг олди катта кўчалар,
Ўтда қўйсам биқирдиди тунчалар²,
Ошиқликга тушган йиглар кечалар,
Ишқнинг ўти ёмон экан шунчалар.

¹ Сеча — чумчуқ.

² Тунча — қумгон, чойдиш.

ЭШИГИМДАН

Эшигимдан кунда-кунда ўтади,
Юзим кўрса — муродига етади.
Ўтавер, жонингдан жоним айлансин,
Ошиқ деган кунда келиб кетади.

Эшигимдан ўтишингдан айнанай,
Менга қараб кетишингдан айнанай.
Шерози попоқни қўлингга олиб,
Адаб билан кулишингдан айнанай.

Эшигидан кунда-кунда ўтаман,
Ҳар ўтганда муродимга етаман.
Қўлингга пиёла, ёнингда чойнак,
Бир коса чой берсанг, ичиб кетаман.

Эшигингдан ўтиб кетдим — кўрдингми?
Мени қўйиб ё бировни севдингми?
Юрагимни ўтга қалаб юргунча,
Бир оқшом ёнимда қолсанг — ўлдингми?

Эшигингни олди найманди, ёрим,
Найманнинг сувлари лойланди, ёрим.
Вафосизлик кўчасига сен киргач,
Кўнглим бошқа ёрга бойланди, ёрим.

ЯЛЛАМА, ЁРИМ

Олма отдим ёримга,
Юзлари аноримга.
Кел, кел, ёрим, кел, ёрим;
Етаклай гулзоримга.

Н а қ а р о т:

Яллама, ёрим, яллола,
Яллолашайлик.
Иқболимиз бор экан,
Шодон яшайлик.

Буйларингдан ўргилай,
Сенга парвона бўлай.
Майли, ишқим туфайли
Элга афсона бўлай.

Н а қ а р о т:

Борми ширмой юзгинам,
Қанду новвот сўзгинам.
Қанду новвот сўз десанг,
Ўргилайин ўзгинам.

Н а қ а р о т:

ОЛМА ПИШГАНДА ГАЛИНГ —3

Н а қ а р о т:

Олма пишганда галинг,
Тейина¹ тушганда галинг.
Ангса² сочим жамалак,
Белима тушганда галинг.

Сув галади Оқтошдан,
Шерози³ тушди бошдан.
Шерози тушса-тушсин,
Айрилма қалам қошдан!

Н а қ а р о т:

Қизил гул уйим-уйим,
Қизил гулдайин буйим.
Манга озор бермангиз,
Саргаяр рангу руйим.

Н а қ а р о т:

Галинг, деб ҳам айтмийман,
Галманг, деб ҳам айтмийман.
Агар хаёл этсангиз,
Кўнгила тушганда галинг.

Н а қ а р о т:

¹ Тейина — тагига, остига.

² Ангса — орқа, елка.

³ Шерози(й) — аъло қорақул теридан тикиладиган бош кийими.

КЕЛДИ ЁРИМ

Келди ёрим, найлайин,
Бели ечилди — бойлайин.
Ёрга урганган бу бош
Ёлғиз туролмас, найлайин.

Оқ қоғоздек ялтирайди
Янги ёр тутган киши.
Заъфарондек саргаяди
Ёрдан айрилган киши.

Андижон кўринадир,
Пайванди жон кўринадир.
Киши ёри кишига
Ширинзабон кўринадир.

Олмали боққа кириб,
Шафтолини ерму киши.
Ўз ёри уйда туриб,
Бегонани дерму киши.

МЕН КЕТАМАН БОШ ОЛИБ...

Кет, десанг, Қашқар кетаман,
Йўлда ёлғизлик ёмон.
Ёлғизликдан ким ўлибди?
Ҳаммадан хўрлик ёмон.

Мен кетаман бош олиб,
Икки қўлимга тош олиб.
Ёлғиз онам қолди деб,
Борай кўзимга ёш олиб.

Гул сариқ, рангим сариқ,
Саргайганимни ким билур?
Орзую армон билан
Жон берганимни ким билур?

Оқариб ойдинда ётсам,
Ой менинг қўйнимдадур.
Сесканиб ўрнимдан турсам,
Даста гул ёнимдадур.

Осмонда парча булут,
Ёмғир ёғиб ўтгаймикан?
Дунёда икки ошиқ
Муродига етгаймикан?

Кун чиқар машриқ томондан,
Тиг урар фармон билан.
Икки ошиқ айрилибдур
Минг ҳасрату армон билан.

АЙЛАНАМАН, ЁРЛАРИМ

Андижонда бир чинор,
Беклар отин қамчилар.
Ёр, деган тилларингдан
Қанду новвот томчилар.
Айланаман, ёрларим,
Ўргиламан, ёрларим.

Ҳовузингнинг лабида
Пилла тортгим келади.
Қиз болани кўрганда
Олма отгим келади.
Айланаман, ёрларим,
Ўргиламан, ёрларим.

Олмани аччиқ, деманглар,
Баргини чучук, деманглар.
Танлаб олган ёримнинг
Бурнини пучуқ, деманглар.
Айланаман, ёрларим,
Ўргиламан, ёрларим.

Боғистоннинг қизлари,
Қизил олма юзлари.
Сув десанг, шарбат берар
Боғистоннинг қизлари.
Айланаман, ёрларим,
Ўргиламан, ёрларим.

ИККИ БУЛБУЛ САЙРАШАДИ

Икки булбул сайрашади
Тоғу тошларда юриб.
Чанқаса сувлар ичади
Боғу бўстонга кириб.

Ёв экансан, билмадим,
Нодон экансан, билмадим.
Кашмири тилинг билан
Алдор экансан, билмадим.

Мен бу ерга келмас эрдим,
Ёра келтирди мени.
Ўтга солса, куймас эрдим,
Ёра куйдирди мени.

Қоп-қародир қошингиз,
Ўн тўртда бордир ёшингиз.
Ўн тўртда бўлса ёшингиз,
Ўзим бўлай йўлдошингиз.

Гулни гул дерму киши,
Гулни тикони бўлмаса.
Ёрни ёр дерму киши,
Ёрни вафоси бўлмаса?

Олмали боққа кириб,
Шафтолини ерму киши?
Ўзини ёри туриб,
Ўзгани ёр дерму киши?

ҚОШГИНАНГНИ ҚАРОЛИГИ

Қошгинангни қаролиги ягоналардек,
Кўзгинамни термултирди бегоналардек.
Кўзгинамни термулгани увол эмасми?
Мани жоним доим санга қурбон эмасми?

Қошгинангни қаролиги оламга машхур,
Қизил олма отай — қўйнингга яшир.
Отган қизил олмам қўйнингга турсин,
Мани айтган сўзим ёдингга турсин.

ТОҒДАН НАРИ ТЕГИРМОН

Тоғдан нари тегирмон,
Ботмон солсам тортмайди.
Ошна, яхши йигитлар
Ўзимиздан ортмайди.

Жўра, томда ётамиз,
Сухсур келса отамиз.
Сухсури пари тушса,
Гажагини тоқамиз.

Мен бордим кўча билан,
Теракзор ичи билан.
Йигит қўли бойлансин
Қизларнинг сочи билан.

Ариқни ичи билан,
Хонлар қиличи билан.
Хушторга ваъда бердинг
Тилингни учи билан.

ОШИҚ-МАЪШУҚ

Боққа кирдим, олма тердим,
Олмасининг нори йўқ.
Қишлогингни шунча кездим,
Манга лойиқ ёри йўқ.

Бўйингиз мунча узун,
Белингиз бир қилча йўқ.
Биз сизни яхши кўрибмиз,
Ўзгалар бир пулча йўқ.

Дунёда на иш ёмон?
Яхши кўрганлик ёмон.
Ё менинг меҳримни олгай,
Ё сизга қўшгай, жонон!

БАЛАНД ТОҒ УСТИДА

Баланд тоғ устида эримайди қор-о, эримайди қор,
Орқасидан югурсам, қарамайди ёр-о, қарамайди ёр.
Қараса-қарамаса, на парвойим бор-о, на парвойим бор,
Керилиб юз ўгирса, Фарғонада ёр-о, Фарғонада ёр.

Рўмолим учига шакар боғлайман-о, шакар боғлайман,
Тилим билан юракни пайвандлайман-о, пайвандлайман.
Юрак билан юракни қасди бор экан-о, қасди бор экан,
Бизга ошиқ бўлгани бахти бор экан-о, бахти бор экан.

Қошингни қора, деб қолдим балога-ё, қолдим балога,
Раҳмларинг келмайди мен мубталога-ё, мен мубталога.
Раҳмларинг келмаса, мен мубталога-ё, мен мубталога,
Бошим қўйиб йиғлайман остоналарга-ё, остоналарга.

КҰНГИЛ БЕРМАНГ

Жонон қызлар, кўнгил берманг номардларга,
Аҳди ёлғон, орти қуруқ савлатларга.
Вафосизни ишқи қурсин чуваланмай,
Чириб қолган ўргимчакдай уваланмай.

Минг ўргилиб, аввал сизга қадрин битар,
Оҳ-воҳ қилиб, мугамбирлик ёшин тўкар.
Эртасига унутади севгисини,
Билиб қўйинг, шилқим ошиқ белгисини.

Соялардек ҳар қаерда бўлар пайдо,
Ҳар кундадир ҳар кимсага ошиқ-шайдо.
Жонон қызлар, номардларнинг қўлин олманг,
Меҳнат қилинг ҳур замонда, асти толманг.

ОҚИНАМАН

Оқинаман-у, оқинаман,
Тош йўлига қоқинаман.
Соат саккиз бўлганда,
Мен акамни соғинаман.

Анори боғи-бўстон,
Юрган йўли гулистон.

Поезд йўли улама,
Қовунлари тўллама.
Анжонликдан қиз олма,
Бари сочи улама.

Анори боғи-бўстон,
Юрган йўли гулистон.

Учма поезд учади,
Баланд бўлиб, паст бўлиб.
Ичида акам келади
Арақ ичиб, маст бўлиб.

Анори боғи-бўстон,
Юрган йўли гулистон.

СЕН ЧАМАННИНГ ГУЛИ БЎЛСАНГ...

Сен чаманнинг гули бўлсанг,
Мен чаманнинг булбули.
Сен чиройингга ишонсанг,
Мен тақдиримнинг қули.
Э, ёргинам.

Икки булбул сайрашади,
Тоғу тошларда юриб.
Чанқаса сувлар ичади,
Боғу бўстонга кириб.
Э, ёргинам.

Бир тўда турна келади,
Гул шохига қўнгани.
Гул шохи ларзон уради,
Турнани қўндиргани.
Э, ёргинам.

ЁР-ЁРАХОН

Гулёр қўшиқ чиқибди-ё,
Айтолмасдан ҳайронман.
Хонатласлар чиқибди-ё,
Ололмасдан ҳайронман,
ё-ёрахон,
Ололмасдан ҳайронман.

Боғ ичида анорим-о,
Ўйнашолмади ёрим.
Ўйнашинг бўлса ёрим-о,
Юракда кўп армоним-о,
ё-ёрахон,
Юракда кўп армоним.

Сув келар гулдур-гулдур,
Суйганим қизил гулдир.
Суйганимга бермасанг-о,
ё-ёра-хон,
Ўлганим ўшал кундир.

ЗОР ЎЛАР

Эшигингда бостирма, ё ҳой, бола-е,
Бостирмага осилма, зор ўлар, зор.
Дадам сенга бермайди, ё ҳой, бола-е,
Оламан, деб ёлинма, зор ўлар, зор.

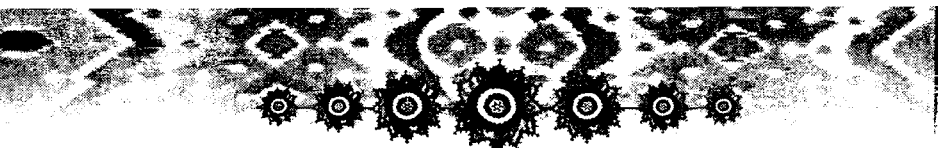
Эшигингда жуфт терак, ё ҳой, бола-е,
Жуфт теракка сув керак, зор ўлар, зор.
Қирчиллама йигитга, ё ҳой бола-е,
Буйга етган қиз керак, зор ўлар, зор.

Ариқ буйида қўзи, ё ҳой, бола-е,
Қўзининг қора қўзи, зор ўлар, зор.
Йигитларни маст қилган, ё ҳой, бола-е,
Қизларнинг ширин сўзи, зор ўлар, зор.

ҚОШ УСТИДА ДУРРАСИ

Наманганнинг пилласи,
Ичидаги нимаси?
Қош устида дурраси,
Учиргани нимаси?
Дўст, дўст, яланг даврон.

Кучада қатор толлар,
Ҳар шохида маржонлар.
Қиз олмаган йигитлар,
Ҳар кучада сарсонлар.
Дўст, дўст, яланг даврон.

Юринг, ўртоқ, уйнайлик,
Дарёларни бўйлайлик.
Балиқларга роз айтиб,
Бир Худога йнглайлик.
Дўст, дўст, яланг даврон.

НОЗЛИ ЁР

Гул тагидан гул ўсади шохчалаб,
Мани ёрим гаплашмайди эркалаб.
Гаплашмаса-гаплашмасин ўпкалаб,
Ўзим бориб гаплашаман эркалаб.
Ўзи билса-билсин, ўзга билмасин,
Севишимни ганимлар асло сезмасин.

Кўнгил қўйдим йнгитларнинг мардига,
Ишонмайди юрагимнинг дардига.
Ишонмаса юрагимнинг дардига,
Ўзим бориб гаплашаман олдига.
Ўзи билса-билсин, ўзга билмасин,
Севишимни ганимлар асло сезмасин.

Бахмал нимча тиктираман кийсангиз,
Чунтагида новвоти бор есангиз.
Мандан бошқа — ўзгасини севсангиз,
Сизни яна ёр демайман, билсангиз.
Ўзи билса-билсин, ўзга билмасин,
Севишимни ганимлар асло сезмасин.

Кўйлагимни қим тикибди тор этиб,
Мени ёрим гаплашмайди ор этиб.
Гаплашмаса-гаплашмасин ор этиб,
Мен кетаман изларимга зор этиб.
Ўзи билса-билсин, ўзга билмасин,
Севишимни ганимлар асло сезмасин.

МАНИ ЁРИМ ҚУҚОНДА

Мани ёрим Қуқонда,
Панжарали дуконда.
Ҳали келса кўрасиз,
Қошу кўзи муқомда.

Н а қ а р о т:

У ёнга ташлаб ўйна,
Буёнга ташлаб ўйна.
Сунбул сочи жингалак,
Ёнбошга ташлаб ўйна.

Қизил гул шона-шона,
Қўлимда ангишвона.
Ангишвона деманглар,
Севган ёрдан нишона.

Н а қ а р о т:

Олма десам, олмайсан,
Беҳи десам, емайсан.
Қайси бойнинг қизисан,
Айттириворсам келмайсан?

Н а қ а р о т:

Доирангнинг қасқони,
Ипи борми осғони?
Ёшлигингда ўйнаб қол,
Ёринг борми тўсғони?

Н а қ а р о т:

О-ҲОЙ, БОЛА

Ариқ бўйи музлама, ҳо-ҳо, бола-е,
Қуй гўштини тузлама, жон бола-е.
Суйганинг уйда туриб, ҳо-ҳо, бола-е,
Бегонани кўзлама, жон бола-е.

Бедона бўлиб учдим, ҳо-ҳо, бола-е,
Бедапояга тушдим, жон бола-е.
Толеимдан ўргилай, ҳо-ҳо, бола-е,
Косиб болага тушдим, жон бола-е.

Сой бўйида харсангтош, ҳо-ҳо, бола-е,
Сойдин ўтолмай қолдим, жон бола-е.
Шу болага ишониб, ҳо-ҳо, бола-е,
Ёрга етолмай қолдим, жон бола-е.

Ариқ бўйида ялпиз, ҳо-ҳо, бола-е,
Ялпизнинг шохи ёлғиз, жон бола-е.
Ўзингга ўзинг қилдинг, ҳо-ҳо, бола-е,
Энди ётасан ёлғиз, жон бола-е.

Э, ВО-ЕЙ

Том бошидан қарайман — бошим яланғоч,
Қуйлагим ипак эди — кўрсин қалам қош.
Қошингни гарди бор, ўзга қарайди,
э, во-ей,

Илми йўқ йигитлар ёшга қарайди.

Икки дарё ўртасида қошим юваман,
Қошим ювиб ўлтириб, сочим ўраман.
Қизга ошиқ бўлсангиз, ҳафтада келинг,
э, во-ей,

Оёқлариз оғриси ҳам эртароқ келинг.

ЛАЙЛАЛА, БУРДАН-БУРДАН

Ё л г и з :
Йуқ сиз каби жонон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Эй қошлари камон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Нозу хиром айлаб,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Биз ёна галинг, меҳмон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Шу оқшом бўлинг меҳмон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Бизни айлаб шодон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Қолсин ҳуру гилмон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Қаршингизда ҳайрон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.
Ё л г и з :
Келинг бизга меҳмон,
Х о р :
Лайлала, бурдан-бурдан.

ЁРИМГА БИНО ҚҮЙДИМ

Сув келар гулдур-гулдур,
Севганим қизил гулдир.
Отам сенга бермаса,
Улганим ўшал кундир.

Ариқ бўйини ўйдим,
Гулзорларга сув қўйдим.
Ота-онадан кечиб,
Ёримга бино қўйдим.

Тоғларга қор тушибди,
Ёдимга ёр тушибди.
Ёрга тиккан қўйлакнинг
Ёқаси тор тушибди.

Аробани от тортар,
Соясида ёр ётар.
Ёр олиб берган шойи тўн,
Ётсам — ёнимга ботар.

ЧИЛДИРМА ЧОЛА - ЧОЛА

Чилдирма чола-чола,
Чилдирма боги лола.
Чилдирмани ман чолай,
дод-ай,
Ўйнасин ўғил бола.

Сизнинг уйда гул боги,
Гул тергани келганмиз.
Гулни баҳона қилиб,
дод-ай,
Қиз кўргани келганмиз.

Сочим учи жингалак,
Ўзилгунча ўйнайман.
Ўн гулимдан бир гулим,
дод-ай,
Очилгунча ўйнайман.

Хат ёзаман ўлтириб,
Оқ қоғозни тўлдириб.
Ёрдан келмади хабар,
дод-ай,
Уйда қолдим ўй суриб.

Ҳаводаги самолёт
Қанотингни пастлаб ўт.
Қанотингга хат ёзай,
дод-ай,
Суйган ёрга ташлаб ўт.

Асаканинг чумчуги
Пастга қараб учади.
Мен акамни соғинсам,
дод-ай,
Ўнг қовоғим учади.

ҚИЗИЛ ГУЛИНГ БҰЛАЙ

Қора қошингни, ёр, қиёласанму?
Қизил гулимни, ёр, ололасанму?
Ваъда қилиб, келмай кетдинг, жонингдан,
Сабаби не: ёки уёласанму?

Қўлингдаги қизил гулинг бўлайин,
Богингдаги шўх булбулинг бўлайин.
Орзу-армон билан сенга етишдим,
Энди ўзим жону дилинг бўлайин.

Қизил гулинг қўлимдадур — сўлмагай,
Қизил гулларимдан душман юлмагай.
Қизил гулни эккан йигит соғ бўлсин,
Қизил юзларимдан айро бўлмагай!

Қизил гулни экса бўлар нор билан,
Соясинда ётса бўлар ёр билан.
Бўсасини алишмайман бол билан,
Ёрга етдим армон билан, зор билан.

ЮРАГИМНИНГ ДАРДИ БОР

Қошимнинг қораси бор,
Богимнинг лоласи бор.
Ёр ишқида кўп куйган
Юракнинг ноласи бор.

Қошинг қорами, қандим,
Ишқинг ўтида ёндим.
Яхши ёр, хуш келибсан,
Бўйинг кўриб қувондим.

Пардевора, пардевор,
Пардеворнинг гарди бор.
Қунда кел, севар ёрим,
Юрагимнинг дарди бор.

Ҳовуз бўйида бор гул,
Сен сайра бўлиб булбул.
Ишқ дардига даводир
Қушилса икки кўнғил.

БЕДОНА

Ундан учди бедона,
Бундан учди бедона.

Сабзига тушди бедона,
Сабзи содиқ бедона.
Мушук балони есин,
Ўзимга лойиқ бедона.

Қозонда қайнар бедона,
Чўмичда ўйнар бедона.

Яхши отга арпа бериб,
Пойгага чопсам, бедона.
Ёмон отга кепак бериб,
Сўқимга боқсам, бедона.

Яхши қизга новвот бериб,
Бетидан ўпсам, бедона.
Ёмон қизга қурмоч бериб,
Баҳридан утсам, бедона.

Бедона айтар: питпилдиқ,
Тариқ пишмай биз келдик.
Томдан чиқиб, чақириб,
Келмадингиз — еб қўйдик.

ЯЛЛОЛА

Учакка чиқиб ўтирдим,
Этагим гулга тўлдирдим.
Ёрим келиб олмаган сўнг,
Мен гулларни сўлдирдим.

Н а қ а р о т:

Вой, яллола,
Укажон, яллола.
Кўргим келур, ёр, соғиниб,
Ҳай, ёра-ей, вой, дод-ай,
Қоронғидан ойдин ёмон.

Ёрни мен соғиниб,
Саргайганимни ким билур?
Ҳасрату армон билан
Юрганимни ким билур?

Н а қ а р о т:

Гулмиди очилгани?
Химчамиди¹ қайрилгани?
Ваъдалар шундаймиди,
Ўлмай туриб айрилгани?

Н а қ а р о т:

Қизил рўмол бошимда,
Безаклари қошимда.
Ўн беш яшар чоғимда,
На савдолар бошимда.

Н а қ а р о т:

¹Химча — хивич, новда.

Қоронгида олма отардим
Томдаги гулдастага.
Ман бўлиб ошиқ ўзим
Қоши қаро пайвастага.

Н а қ а р о т:

Қоши қаро пайвастанни
Кунда бир кўргим келур.
Кунда-кунда кўрмасам,
Ўзимни ўлдиргим келур.

Н а қ а р о т:

АНДИЖОН БОРАЙ, ДЕДИМ

Андижон борай, дедим, боролмадим,
Кузида нимаси бор — қаролмадим.
Шунчалик мушкул экан кўнгил деган,
Кўнглини олай, дедим, ололмадим.

Андижон боғларида юргим келур,
Ўшал ёрни доимо кўргим келур.
Наҳот, шунча бўлса агар кўргилигим,
Лоақал, тушларига киргим келур.

Андижон йўлларида қолди кўзим,
Ёрни кутиб, ёр йўлида қолди кўзим.
Кўрганим қай балою дард экан,
Бошима бу балони солдим ўзим.

КЕЛДИ БАҲОР

Боққа кириб олма енг,
Богнинг олмаси яхши.
Ёрга ширин сўзни денг,
Ёрнинг ваъдаси яхши.

Н а қ а р о т:

Ёр, ёр, айланай,
Вафодор, ўргилай.
Келди баҳор, гуллар теринг.
Ўртоқжон, ўргилай.

Қизил олма гулидек
Қизил гуллигим, ёрим.
Оғзида новвот борми,
Ширин сўзлигим ёрим.

Н а қ а р о т:

Ёрим чиқди учакка,
Ўтлар солди юракка.
Қандай кўнгли чопади
Севганидан бўлакка?

Н а қ а р о т:

НОВВОЙЛАР ҚЎШИГИ

Й и г и т л а р:

Андиригдан, янгажон,
Мандиригдан, янгажон,
Кулча ёпиб, нон еган
Тандиригдан, янгажон.

Зардевору палагинг,
Ун элаган элагинг,
Хамирингни муштлаган,
Огримасин билагинг.

Я н г а:

Андиримми, қайнога,
Мандиримми, қайнога.
Арча-утин қизитган
Тандиримми, қайнога.

Й и г и т л а р:

Қатлама, патир,
Чаппати¹ чотир.
Гиждаю² мужда,
Қуммаю қотир³.
Пишир, пишир, янгажон,
Пишир, пишир, кўпкон нон!

Ундан ўтин, янгажон,
Мундан ўтин, янгажон.
Пуштагини⁴ қолдирмай,
Нонни ёпгин, янгажон.

¹ Чапати — юпқа қатирма нон; лочира.

² Гижда — чети қалин, доира шаклидаги нон.

³ Қотир — қатлама.

⁴ Пуштак — нонни тандирдан узганда унинг тандирга ёпишиб қолган орқа қисми.

Тандирингни тубаси,
Жебаласин жебаси.
Хамирингни кутарсин
Синглиси ё опаси.

Я н г а:

Ундан ўтинг, қайнога,
Мундан ўтинг, қайнога.
Нонни сувга ивитиб,
Тўйиб ютинг, қайнога.

Қатлама, патир,
Чаппати чотир,
Гиждаю мужда,
Кўммаю қотир.

ОҚ УЙИНГДАН БИР ҚИЗ ЧИҚАР

Оқ уйинга васса тердим,
Санамдинг — жуфтми-тоқ?
Оқ уйингдан бир қиз чиқар
Қоши қора, юзи оқ.

Қоши қора, юзи оқни
Мен ёри бўлсам керак.
Кўккина каптар бўлиб,
Кўксида жон берсам керак.

Кўккина каптар эмасман,
Кунда-кунда келгани.
Ойда-йилда бир келарман,
Ой юзингни кўргани.

Ой юзингга ойнаман,
Сочгинангга шам тароқ.
Хушласанг — олдинда бўлсам,
Хушламасанг — кетай йироқ.

КИШТАЛА - КИШТАЛ¹

Киштала-киштал, қизижон,
Дангала киштал, қизижон.

Этак-енгинг бурмали,
Қизим мунча суймали.
Ширингинам, асалим,
Дадагинанг куймали.

Булбул бўлиб сайрагин,
Қўзи бўлиб маърагин,
Улоқ бўлиб сакрагин,
Тойчоқ бўлиб уйнагин.

Катта уйнинг бекаси,
Дадасининг эркаси.
Онасининг тиргаги,
Отасининг юраги.

ОТМА МЕНИ ТОШЛАР БИЛАН

Отма мени тошлар билан,
Айланаман, ёр-ай,
Учиб кетай қушлар билан,
Ёрга майлим бор-ай.
Қушлар кетса, мен кетмайман,
Айланаман, ёр-ай,
Қўзинг тўлсин ёшлар билан,
Ёрга майлим бор-ай.

¹ Киштала-киштал — ёш болани қўлда иргитиб уйнатилиш.

Қошинг билан кўзингга,
Айланаман, ёр-ай,
Ошиқ бўлдим ўзингга,
Ёрга майлим бор-ай.
Айтолмайман юзингга,
Айланаман, ёр-ай,
Инсоф берсин ўзингга,
Ёрга майлим бор-ай.

КОВУШИМ

Ковушим — кўнглим хуши,
Тоғларни кезган ковушим.
Сабзаю¹ оби равон²,
Боғларни кезган ковушим.

Мен ковушимни йўқотдим
Лақайлар бозорига.
Ўғрилар олиб келди
Ё хотин, ё қизига.

Ковушимнинг чарими
Хўккизининг ўрта белидан.
Йиртилиб ёрилиши
Иссиқ-совуқнинг зўридан.

Ковушимнинг нағали
Ботмон темирнинг парчаси.
Қулида чап битмаган,
Бойсундан келган устаси.

¹ Сабза — яшиллик, кўкалам, майса, кўкат.

² Оби равон — оқар сув.

ҲАЙ БОЛА-БОЛА, ЁР-ЁР

Терак бошида ҳакка, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Сайрагани нимаси, ҳай бола-бола, ёр-ёр.
От ўйнатиб эрта-кеч, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Имлагани нимаси, ҳай бола-бола, ёр-ёр.

Далада бор семичка, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Холамини бели ингичка, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Ингичка деманг белини, ҳай бола-бола, ёр-ёр
Энди кирди қирқ учга, ҳай бола-бола, ёр-ёр.

Тегирмону тегирмон, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Атрофлари темирдан, ҳай бола-бола, ёр-ёр.
Ўйнаб турган холамининг, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Лабини сичқон кемирган, ҳай бола-бола, ёр-ёр.

Олмани аччиқ демангиз, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Беҳини чучук демангиз, ҳай бола-бола, ёр-ёр.
Ўйнаб турган холамининг, ҳай бола-бола, ёр-ёр,
Бурнини пучуқ демангиз, ҳай бола-бола, ёр-ёр.

ХҮП МАЙДА

Майда, десам, хўп, дединг, майда-ё, майда,
Сомонини кўп, дединг, майда-ё, майда.
Майда қилсанг ярашар, майда-ё, майда,
Бари жонивор қарашар, майда-ё, майда.

Қайириб-қайириб босгина, майда-ё, майда,
Қолмасдан бўлсин жонивор, майда-ё, майда.
Уралаб-уралаб босгина, майда-ё, майда,
Ўралар тўлсин, жонивор, майда-ё, майда.

Сени энанг уюрди, майда-ё, майда,
Сувдан бурнин жийирди, майда-ё, майда.
Сени майдага қўшсин деб, майда-ё, майда,
Бободехқон буюрди, майда-ё, майда.

Хўп майда-майда, майда-майда-ё, майда,
Сомони сенга фойда, майда-ё, майда.

ЧИЛИМ АЙТАДИР

Қамиш усадир (балли),
Қамиш усадир (балли),
Чилимингга най бўлайин деб.
Э ёра, най бўлайин деб.

Қизлар усадир (балли),
Қизлар усадир (балли),
Йигитларга ёр бўлайин деб.
Э ёра, ёр бўлайин деб.

Чилим айтадир (балли),
Чилим айтадир...
Лахчалари бошимдадир,
Дуст, э ёра, бошимдадир.

Қизлар айтадир, дод-а...
Қизлар айтадир
Барча кулфат бошимдадир,
Ёр, э дустлар, бошимдадир.

ЁРИ БОРИН БИЛМАДИМ

Чашма қаздим, сувни ичдим,
Лойи борин билмадим.
Кўпни кўрдим, бирни севдим,
Ёри борин билмадим.

Кўпни кўргач, бирни севгач,¹
Кимларни олдинг ёнингга?²
Янгидан бир ёр тутиб,
Ўтларни солдинг жонима.

Ваъдадан қайтган йигитни
Бошига ўранг лачак¹.
Ваъдадан қайтмасман асло,
Бошдаги сухсур бачак.

Чашмадан чиққан илонга
Мен нечук занжир солай?²
Кўнгли қолган гўч² йигитни
Мен нечук кўнглин олай?²

Кўнгли қолган гўч йигит,
Кўнглингдан айлансин санам.
Навонинг сухсуридек
Бўйингдан айлансин санам.

¹ Лачак — бир томони олдига тушириб қўйилган бошга ўраладиган рўмолсифат дока.

² Гўч — бақувват, зўр, полвон.

МАН НАНИНГ ҲАЙРОНИ? — 1

Қизил гуллар очилар-у, сўлмими?
Ошиқ бўлган ваъдасида турмими?
Тугри сўзла — менга кўнглинг урмими?
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?

Қизил гуллар очилганда сўлмаса,
Ошиқ қургай ваъдасида турмаса,
Нетаман парини — кўнглим урмаса,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?

Тарозилар¹ туғиб, ойлар ботганда,
Қора кўзим келмади, деб ётганда,
Оҳ билан, воҳ билан тонглар отганда,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?

Юзи асл бўлур, кўзи тош бўлур,
Ўлмаган қул бир-бирига дуч бўлур,
Кўрсам сени — хафа кўнглим хуш бўлур,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?

¹ Тарозилар — мезон юлдузлари.

МЕН НАНИНГ ҲАЙРОНИ? — 2

Юрагим ўртаниб, этим дирлайди,
Меннан ўтган ҳолни ҳеч ким билмайди.
Меннан ўтган ҳолни эшитган, билган,
Алларига рўмол олиб йиглайди.
Мен нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб турган қора кўзнинг гирёни.

Ипак кўйлагингни кийиб келдингми?
Менинг соғинганим билиб келдингми?
Буюрганим сиза бир зарли таҳя,
Сўзимни синдирмай олиб келдингми?
Ман нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб турган қаро кўзнинг гирёни.

Кучага чиққанда дилим титрайди,
Марднинг ишин номард асло қилмайди.
Бирга қовушмоқлик муяссар бўлса,
Даврон сурсак — тугамайди, битмайди.
Мен нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб турган қаро кўзнинг гирёни.

Сариқ ипак тўрни сўлғони қургай,
Орқама ташласам, ёзилиб тургай.
Ошиқликнинг маънисини билмаган,
Ўргатиб-ўргатиб қочгани қургай.
Мен нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб турган ширинсўзнинг ҳайрони.

МАН НАНИНГ ҲАЙРОНИ? — 3

Ҳар кимнинг мурудин худойим бергай,
Мани ёзгоргоннинг олдина галгай.
Уч кун булди — сўзлашмиди қор атиб,
Бир дуо айланглар: раҳмини солгай.
Ман нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қора гўзли севар ёрнинг ҳайрони.

Уйларимиз ҳовлингизнинг қошида,
Огабола йигирма беш ёшинда,
Бошиндаги шерозиси — ярашган,
Ҳавасим бор гўзи билан қошинда.
Ман нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қора қошли шу йигитнинг ҳайрони.

Айланма кўчада гўрдим бўйингни,
Ёдингдан чиқардим рангу рўйингни.
Неча ойлар оҳ ураман йўлингда,
Рози бўлсанг, бошлатаман тўйингни.
Ман нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб дурган шаҳло гўзнинг ҳайрони.

Тутуннинг аччигин мўри билади,
Сув қадрини ернинг шўри билади.
Ҳар кимдан ҳам дўст бўлами, укажон,
Дўст қадрини дўстнинг зўри билади.
Ман нанинг ҳайрони — шунинг ҳайрони,
Қараб дургон қора гўзнинг ҳайрони.

ҲО, ЯЛЛО, ЯЛЛО, ҚИЗГИНА

Н а қ а р о т:

Ҳо, ялло, ялло, қизгина,
Жамалаги тилло, қизгина.

Бозор боради қизгина,
Ўсма олади қизгина.

Н а қ а р о т:

Нозу карашмалар билан
Ўсма қуёди қизгина.

Н а қ а р о т:

Бозор боради қизгина,
Дуппи олади қизгина.

Н а қ а р о т:

Нозу карашмалар билан
Дуппи киёди қизгина.

Н а қ а р о т:

Бозор боради қизгина,
Ҳалқа олади қизгина.

Н а қ а р о т:

Нозу карашмалар билан
Ҳалқа тоқади қизгина.

Н а қ а р о т:

Бозор боради қизгина,
Румол олади қизгина.

Н а қ а р о т:

Нозу карашмалар билан
Румол бойлайди қизгина.

Н а қ а р о т:

Бозор боради қизгина,
Сурма олади қизгина.

Н а қ а р о т:

Нозу карашмалар билан
Сурма қуёди қизгина.

Н а қ а р о т:

ОМОН-ОМОН — 2

Бу тоғлар баланд тоғлар-а,
Ғариб йўлини боғлар.
Ғарибга ғариб йиғлар-а,
Биз ғарибга ким йиғлар?
Омон-омон-а,
Биз ғарибга ким йиғлар?

Илон кўрдим чўлида,
Асаканинг йўлида.
Минг жон бўлса берамиз
Суйган ёрнинг йўлида.
Омон-омон-а,
Суйган ёрнинг йўлида.

Олма оқиб келодур,
Беҳи қалқиб келодур.
Наманганнинг қизлари
Кифтини қоқиб келодур.
Омон-омон-а,
Кифтини қоқиб келодур.

Ҳаводаги бўзтўрғай,
Бузламасанг, не бўлғай?
Ёлғизгина жонимни
Қийнамасанг, не бўлғай?
Омон-омон-а,
Қийнамасанг, не бўлғай?

Ой чиқса, ойдин бўлур,
Қун чиқса, кундуз бўлур.
Қиз боланинг қошлари
Телпакка кундуз бўлур.
Омон-омон-а,
Телпакка кундуз бўлур.

БОГИНГИЗДАГИ ОЛИЧА

Н а қ а р о т:

Боғингиздаги олича
Ўсмайди-ку ўз ҳолича.
Дилдан жой ололмадим
Олича ниҳолича.

Қоп-қародир қошингиз,
Ўн саккизда бордир ёшингиз.
Ўн саккизда бўлса ёшингиз,
Ўзим бўлай йўлдошингиз.

Н а қ а р о т:

Бўйингиз мунча узун,
Белингиз бир қилча йўқ.
Сизга ишқим тушибди,
Ўзгалар бир пулча йўқ.

Н а қ а р о т:

Пардевордан қараса,
Бошима рўмолим йўқ.
Кўришга кўриб олинг,
Қочишга иложим йўқ.

Н а қ а р о т:

ГУЛБОҒ

Тоққа эдим шолини,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Баланд кўтар полини,
 гулбоғ.
Эсон бўлсак, кўрармиз,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Йўл тўсганнинг ҳолини,
 гулбоғ.

Тоғларга қор тушибди,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Кўнглига ёр тушибди,
 гулбоғ.
Икки авра бир кўйлак,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Ёқаси тор тушибди,
 гулбоғ.

Рўмолим бор ойгули,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Ўртаси чойдиш гули,
 гулбоғ.
Акасининг топгани,
 гулбоғ-а, гулбоғ,
Укасига чой пули,
 гулбоғ.

ЯЛО, ЯЛО ДЕМАГИН

Яло, яло демагин,
Кузи шахло демагин.
Сен булмасанг, йулимда
Ўзга раъно демагин.

Бу йулдан ўтганим бор,
Қулингдан тутганим бор.
Қақшатмагин мени, ёр,
Худога айтганим бор.

Яло, яло демагин,
Кузи шахло демагин.
Бевафога учраб сен,
Сунг пушаймон емагин.

Бу йулдан ўтганим бор,
Азобин тортганим бор.
Тошлар отма, тош отма,
Худога айтганим бор.

Яло, яло демагин,
Кузи шахло демагин.
Ишқсиз дунё — дунёми?
Севги адо демагин.

Бу йулдан ўтганим бор,
Ёнингга қайтганим бор.
Кўнглимни этиб тор-тор,
Худога айтганим бор.

Яло, яло демагин,
Кузи шахло демагин.
Сен булмасанг, йулимда
Ўзга раъно демагин.

АЛАМ, АЛАМ, АЛАМ - О

Н а қ а р о т:

Алам, алам, алам-о,
Ёрнинг қоши қалам-о.
Кўнглимни пора қилган
Шу бевафо санам-о.

Сенга оҳим етмасми?
Алам, алам, алам-о.
Сенсиз куним ўтмасми?
Алам, алам, алам-о.
Тиззанга бир бош қўйсам,
Алам, алам, алам-о,
Жоним чиқиб кетмасми?
Алам, алам, алам-о.

Н а қ а р о т:

Сен эртақдан зиёда,
Алам, алам, алам-о,
Борай қандай пиёда,
Алам, алам, алам-о.
Агар сени кўрмасам-ей,
Алам, алам, алам-о,
Сигмагайман дунёда,
Алам, алам, алам-о.

Н а қ а р о т:

КАШ - КАШ ГУЛ

Ёрим тўни беқасам,
Ёқасига ой солсам.
Айтганим олиб берса,
Давлатида ўйнасам.
Каш-каш гул, пояш гул,
Журанг айлансин.

Қизил гул ўймоқ-ўймоқ,
Ким экан ёрга тўймоқ?
Қайси нодоннинг иши
Ёр олиб, ёрни қўймоқ?
Каш-каш гул, пояш гул,
Журанг айлансин.

Қизил гулсан — баргинг йўқ,
Хуб йигитсан — ёринг йўқ.
Умринг ўтиб боради,
Нодонсан — хабаринг йўқ.
Каш-каш гул, пояш гул,
Журанг айлансин.

Қошингнинг қорасига,
Хол бўлай орасига.
Асло раҳминг келмайди
Бировнинг боласига.
Каш-каш гул, пояш гул,
Журанг айлансин.

УФУ, ЖАҚАЛА

Ҳамма: — Ёр, ёр, ёрон-ей,
Ёр, ёр, ёрон-ей.

Сув келади моридан, ёр, ёр, ёрон-ей,
Моридан ҳам наридан, ёр, ёр, ёрон-ей.
Акагинанг айлансин, ёр, ёр, ёрон-ей,
Кокилингнинг торидан, ёр, ёр, ёрон-ей.

Ҳамма: — Уфу, жақала, уфу, жақала.

Том устига беда бор, ёр, ёр, ёрон-ей,
Майдасини элаб ол, ёр, ёр, ёрон-ей.
Шунча барно ичидан, ёр, ёр, ёрон-ей,
Яхшисини танлаб ол, ёр, ёр, ёрон-ей.

Ҳамма: — Уфу, жақала, уфу, жақала.

Сурхон кўркидир Бойсун, ёр, ёр, ёрон-ей,
Қизлар рўмолин ейсин, ёр, ёр, ёрон-ей.
Халқимизнинг бахтига, ёр, ёр, ёрон-ей,
Юртимиз омон бўлсин, ёр, ёр, ёрон-ей.

Ҳамма: — Уфу, жақала, уфу, жақала.

УЛИЖОН

- Ўғил: — Ҳар кун келайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Палов қилайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Чойни дамлайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Ўчоқ осайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Атрофга қара, улижон!
- Ўғил: — Хуп! Хуп!
- Ота: — Афтимга қара, улижон!
- Ўғил: — Хўп! Хўп!
- Ота: — Дардимни айтай десам, андиша бор,
Кунглимдан сўра, улижон!
- Ўғил: — Қўйни сўяйму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Илик қоқайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Қурпа тушайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Ёстиқ қўяйму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Афтимга қара, улижон!
- Ўғил: — Хўп! Хўп!
- Ота: — Ёқамга қара, улижон!
- Ўғил: — Хўп! Хўп!
- Ота: — Тахмонга қара, улижон!
Чакмонга қара, улижон!
- Ўғил: — Хўп! Хўп!
- Сувлар сепайму, дадажон?
- Ота: — Йўқ! Йўқ!
- Ўғил: — Тўнгақ чопайму, дадажон?
Ота: — Йўқ! Йўқ!

Ўғил: — Жойлар солайму, дадажон?
Кампир топайму, дадажон?

Ота: — Ҳа! Ҳа!

Ўғил: — Дадажон, қаранг, қаранг:
Шу қизгина барно экан.
Қомати ҳалим жони,
Қўзгинаси шаҳло экан.
Совчи бўлай, аста сўрай,
Рози бўлса, олиб берай.

Сингилжон, қаранг, қаранг:
Дадам ҳали қари эмас.
Жаброил нурин кутар,
Бериси кўп, нари эмас.
Ўйлаб кўринг, синаб кўринг,
Ёқса агар, рози бўлинг.

Сингил: — Акажон, қаранг, қаранг:
Дадангиз қари экан.
Оғзида бир тиши йўқ,
Бери эмас, нари экан.
Нари туринг, тайёр бўлинг,
Азроилдан ҳушёр туринг!

Ота: — Улижон, қара, қара:
Бу жувонмарг асов экан!
Уйлансам — ўлдиради,
Хотин эмас, қассоб экан!
Бунини йўқот! Молларни сот!
Бошқани топ! Оғзингни ёп!

Ўғил: — Дадажон, қаранг, қаранг:
Момогинам жонон экан.
Лабидан бол томади,
Ҳар бир сўзи доно экан.
Совчи бўлай, аста сўрай,
Рози бўлса, олиб берай.

Моможон, қаранг, қаранг:
Дадагинам қари эмас.
Рози бўлинг — тўйлар қилай,
Бериси кўп, нари эмас.
Ўйлаб кўринг, синаб кўринг,
Ёқса агар, рози бўлинг.

Момо: — Улижон, қаранг, қаранг:
Дадангиз қари эмас.
Юзидан нур ёғилар,
Бериси кўп, нари эмас.
Ўйлаб кўрдим, синаб кўрдим,
Дадангизга рози бўлдим.

Ота: — Улижон, қара, қара:
Момогинанг пари экан.
Фаришта мисол экан,
Хотинларнинг зўри экан.
Балли, улим! Қўйларни сўй!
Ўчоқни ёқ! Қозонни ос!
Балли, улим! Сувларни сеп!
Жойларни сол! Тўйни бошла!

Ўғил: — Хўп! Хўп! Хўп! Хўп!

ДУППИ

Ироқи дўппи тикманглар,
Йироққа кетар йигитлар.
Бодом дўппи тикингллар,
Боғда юрсин йигитлар.

Боққа кирсам — боқади,
Булбул қанот қоқади.
Бўйгинангга тасаддуқ,
Юракка ўт ёқади.

Ёрим тиккан дўпписи
Шафтоли шохида қолди.
Чин сўзни беринг, ёрим,
Кўнгил орада қолди.

Қиз кокили белида,
Кўзлар муштоқ йўлида.
Чеварликда тенги йўқ,
Ардоқ топган элида.

Ироқи дўппи тикманглар,
Йироққа кетар йигитлар.
Бодом дўппи тикингллар,
Боғда юрсин йигитлар.

БУГУН НАВРЎЗ

Дейди-ё, дейди-ё,
Бугун Наврўз, дейди-ё.
Эски ўпка-гиналарни
Қилма ҳаргиз, дейди-ё.

Дейди-ё, дейди-ё,
Гул сайилим, дейди-ё.
Бу кўнглимни кимга берсам,
Ўз майилим, дейди-ё.

Дейди-ё, дейди-ё,
Қўшиқ айтгин, дейди-ё.
Қўшигинга бахтгинангни
Қўшиб айтган, дейди-ё.

Дейди-ё, дейди-ё,
Омон бўлинг, дейди-ё.
Пок меҳнату яхшилик
Томон бўлинг, дейди-ё.

Дейди-ё, дейди-ё,
Ўқи, ишла, дейди-ё.
Хизматингни элингга
Сен багишла, дейди-ё.

Дейди-ё, дейди-ё,
Хур қизиман, дейди-ё.
Хур қизининг доимо
Лафзи ҳалол, дейди-ё.

НЕГА ГАЛДИНГ?

Ёп буйинда ёйим манинг,
Дугиб турган ойим манинг,
Жавҳар кўзли ёрим манинг,
Бу ерларга нега галдинг?

Эшигингни олди қойим,
Надан кўнглинг қолди ёрим?
Кеча-кундуз интизорим,
Бу ерларга нега галдинг?

Айвонингда бир туп узум,
Шохлари дузум-дузум,
Охтараман сани ўзим,
Бу ерларга нега галдинг?

Тилло сочдим қадамингда,
Ошиқ бўлдим адабингда,
Мани ташлаб юрганингда,
Бу ерларга нега галдинг?

ХАБАР ОЛМАЙСИЗ

Шамни қўйдим шамдонга,
Майлими сиздан ўргилсам?
Шам қолди ёна-ёна,
Нега менга қарамайсиз?!
Ошиқлигимни билмайсиз,
Бир келиб хабар олмайсиз.

Оқ олма, қизил олма,
Майлими сиздан ўргилсам?
Юраклар тўлди қона,
Нега менга қарамайсиз?!
Ошиқлигимни билмайсиз,
Бир келиб хабар олмайсиз.

Бери келинг, ишим бор,
Майлими сиздан ўргилсам?
Қиссамда кишмишим бор,
Нега менга қарамайсиз?!
Ошиқлигимни билмайсиз,
Бир келиб хабар олмайсиз.

ОШИҚМАН

Ошиқман ола кўзингга,
Шакардан ширин сўзингга,
Чапу ростда хол юзингга,
Ўзим сиздан айланаман.

Аввало, дўст тутиб бўлмас,
Дустини унутиб бўлмас.
Қизил гулни сотиб бўлмас,
Харидори бўлмагунча.

Ҳар нарвон¹ ҳам нарвон бўлмас,
Ҳар нарвонга булбул кўнмас.
Ошиққа айрилиқ бўлмас,
Ё у, ё ман ўлмагунча.

Ошиқлар ал мудом² йиғлар,
Сийнасинда кўпдир доғлар.
Ўзгаларни демам зинҳор,
Ўзи мена кечмагунча.

1 2 Б.

¹ Нарвон — сада.

² Ал мудом — доимо.

СЕНИ СЕВДИМ, ҚОРА КЎЗ

Бундан бордим пешин-пешин,
Орқа сочин жуфтлаб эшинг,
Ўпай, дедим, тегди тишим,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

Бундан бордим хуфтон-хуфтон,
Гапдан олинг гуфтон-гуфтон,
Бир бўса бер қора зулфдан,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

Қора кўз, десам, сузилар,
Устингда жоним узилар,
Сен кетсанг, суҳбат бузилар,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

Қора кўзинг бурма-бурма,
Кўзларингда ёлғиз сурма,
Ошигингни йўлдан урма,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

Гуллар тутай сенга тўп-тўп,
Агар кўнглинг менда бўлса.
Салом айтай сенга кўп-кўп,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

Сени кўрсам — ақлим шошар,
Бўса берсанг, руҳим тошар,
Ташлама товонига тушар,
Ёр, сени севдим, қора кўз,
Жон, сени севдим, қора кўз.

МЕҲРИГИЁСИ БОРМИ?

Эшигимнинг олди ранг-баранг гуллар,
Юрагимнинг жўшқин вақти шу кунлар,
Менга қулоқ беринг, бағри бутунлар,
Шуни дейман меҳригиёси борми?
Ё азалдан қилган давоси борми?

Эшикдан ўтади уйларга кирмай,
Беқарор бўлибман бўйини кўрмай,
Мен шуни севарман кўнглимни бўлмай,
Айтинг, дўстлар, меҳригиёси борми?
Ё азалдан қилган давоси борми?

Гулбоғингда гул узатар бир бола,
Гул юзини кўрган тушар хаёла,
Боқса экан севганим, деб бир йўла,
Айтинг, дўстлар, меҳригиёси борми?
Ё азалдан қилган давоси борми?

Бир йигит бор — ёрим десам ярашар,
Ули-киччи ой юзина қарашар,
Мени кўрса, синглингми, деб сўрашар,
Шуни дейман меҳригиёси борми?
Ё азалдан қилган давоси борми?

АЙРИЛДИМ

На савдолар солди фалак бошимга,
Заҳар-оғу қўшди ичган ошимга,
Алам-кулфат лойиқми шу ёшимга,
Ўрдак сузар қўздан оққан ёшимга,
Сен айрилдинг, мен ҳам сендан айрилдим!

Қарчигайлар парвоз этар қиёда¹,
Болалари термулишар уёда,
Сени деб саҳролар кездим пиёда,
Менинг бошқа суйганим йўқ дунёда,
Сен айрилдинг, мен ҳам сендан айрилдим!

Баланд тоғлар ости билан кўчдими?
Дўсту душман сўзига ёр учдими?
Бўйларига лойиқ чопон бичдими?
Оёқ қўйиб юзга, биздан кечдими?
Сен айрилдинг, мен ҳам сендан айрилдим!

Эрисин — тоғларнинг қори эрисин,
Ҳар киши суйгани билан қарисин,
Ҳеч кишининг ҳижрон бузмасин тусин,
Орзу-армонининг айтсам барисин,
Сен айрилдинг, мен ҳам сендан айрилдим!

¹ Қиё — қоя.

СЕВГАН ЁРИМ

Бир қалам қош, оқ рўмоли бошида,
Гул юзини кўрсам — ўн беш ёшида.
Қачон ўтираркан шу ёр қошимда?¹
Мен бўлибман шу санамнинг ҳайрони,
Ёрсиз Худо олсин танимдан жонни!

Жонингдан айланай — нердан соташдим?¹
Чилимнинг ўтидай бирдан тутошдим.
Чилимнинг ўтлари ўзида ёнгай,
Ёмон кўз тикканлар девона бўлгай!

Севган ёрим қалам қошли жонондир,
Яхши кўриб, айрилганлик ёмондир.
Айрилганда кўнглим севган ёримдан,
Қон ютарман, ранги-рўйим сомондир.

Айт деганда, айтаверинг борини,
Қиши топмас кўнгли севган ёрини.
Қиши топса кўнгли севган ёрини,
Йўлинда сарф қилар ҳарна борини.

¹ *Соташдим* — боғландим, уралашиб қолдим.

СУВГА ЧИҚСАМ...

Сувга чиқсам, кўзим тушар сувдаги қундузлара,
Сени истаб, мен қарайман кўкдаги юлдузлара,
Бизнинг ёқдан эсган шамол у ёқдан ҳам эсарми?
Сен ёдимга тушарсан-у, ёр ёдингга тушарми?

Оққушлар кўлда бўлар-у, оқ рўмол қизда бўлар,
Ёшлиқда ким кўнглинг олса, ишқинг ҳам шунда қолар.
Эшигимда салқин чашма — сувин ичиб тўймадим,
Ёр келганда сўз айтолмай, юрагимда ўйладим.

Сувга борсам, кўп қарайман чашмаларнинг юзина,
Сен унутсанг, қаролмайман одамларнинг кўзина.
Сен кетасан — интизорман ҳар қадамнинг изина,
Ёрга вафо қилмаганнинг қорақуя юзина.

ЧОЛИНИ КЎРСА КАМПИРЛАР

Қаргалару қаргалар
Деворларда йўргалар.
Чолини кўрса кампирлар
Беданадай йўргалар.

Ошқовоқни гулидан
Сомса қилган кампирлар.
Чол бобомиз келганда
Ғамза қилган кампирлар.

Дарё жим-жим оқади,
Оқмаса, кимга ёқади?
Чол бобомга ёқишга
Кампирлар маржон тақади.

ТОҚҚА ЧИҚДИМ ТОЙ БИЛАН

Тоққа чиқдим той билан, ёр-ёр, ёрон-ей,
Ўрдак оддим ёй билан, ёр-ёр, ёрон-ей.
Хуснинг талаш қилади, ёр-ёр, ёрон-ей,
Осмондаги ой билан, ёр-ёр, ёрон-ей.

Олма гули гул бўлмас, ёр-ёрон-ей,
Тақсанг чаккангда турмас, ёр-ёр, ёрон-ей.
Бизни келин-куёвлар, ёр-ёр, ёрон-ей,
Бир-бирига қул бўлмас, ёр-ёр, ёрон-ей.

Эй қошлари қундузим, ёр-ёр, ёрон-ей,
Қўзи чарос юлдузим, ёр-ёрон-ей.
Қизлар билан талашиб, ёр-ёр, ёрон-ей,
Сизни танлаган ўзим, ёр-ёр, ёрон-ей.

Бино қўйдим ўзимга, ёр-ёр, ёрон-ей,
Сурма қўйдим кўзимга, ёр-ёр, ёрон-ей.
Агар вафо қилмасам, ёр-ёр, ёрон-ей,
Қарамасин юзимга, ёр-ёр, ёрон-ей.

ЁР БИЛАН ҚОВУШМАГУНЧА

Қизил гуллар анча-анча,
Инжитманглар мени бунча.
Менинг сира учмас утим
Ёр билан қовушмагунча.

Қизил гуллар даста-даста,
Ҳасрат билан бўлдим хаста.
Ҳолимни сўр келиб аста,
Бўлмас шифо келмагунча.

Қизил гул бўлмагай эрдим,
Онадан бўлмагай эрдим.
Очилиб-сўларим билсам,
Дунёга келмагай эрдим.

Қизил гуллар дона-дона,
Менга ёрдандир нишона.
Бепарво ёр топилар-у,
Топилмайди ота-она.

АЖАБ-АЖАБ

Севган ёрим бор, дейсан, ажаб-ажаб,
Нега олиб юрмайсан, ажаб-ажаб.
Оқ кўйлагим бор, дейсан, ажаб-ажаб,
Нега кийиб юрмайсан, ажаб-ажаб.
Ажаб-ажаб, ажаб-ажаб,
Нега олиб юрмайсан, ажаб-ажаб.

Ана у турган тоғмикан, ажаб-ажаб,
Тевараги боғмикан, ажаб-ажаб.
Шу боғларнинг ичида, ажаб-ажаб,
Севган ёрим бормикан, ажаб-ажаб.

ОМОН ЁР — 7

Дарё суви лойланди-ей, омон ёр,
Машиналар айланди-ей, омон ёр.
Ўзбекистон қизлари-ей, омон ёр,
Кабинага жойланди-ей, омон ёр.

Жон укам, фаргоналик укам-ей, омон ёр,
Лафзи ҳалол ёримдан-ей, омон ёр.

Румолимни ўрайман-ей, омон ёр,
Машинамга қарайман-ей, омон ёр.
Пахтакор йигит билан-ей, омон ёр,
Мусобақа ўйнайман-ей, омон ёр.

Жон ука, маргилонлик опам-ей, омон ёр,
Лафзи ҳалол ёрингдан-ей, омон ёр.

Ипак кони Маргилон-ей, омон ёр,
Шоҳи-атласга макон-ей, омон ёр.
Гулли гирбишимлардан-ей¹, омон ёр,
Кўп яшанг ўртоқжон-ей, омон ёр.

Жон ука, фаргоналик окам-ей, омон ёр,
Сени ширмон юзингдан-ей, омон ёр.
Жон укам, қўқонликсан опам-ей, омон ёр,
Сени ширин сўзингдан-ей, омон ёр.

¹ Гирбишим — крепдешин. Юпқа ипак газлама.

ТОМ БОШИДА ТОГОРА

Н а қ а р о т:

Том бошида тогора,
Тогорада зогора.
Зогорани ёполмай,
 дод-ай,
Чолу кампир овора.

Ёрим, ана, келмоқда
Аста босиб қадам.
Агар менга боқмаса,
 дод-ай,
Рости, қилади алам.

Н а қ а р о т:

Ёрим кетаман дейди,
Қетгани қўймайман.
Йулларига чим босиб,
 дод-ай,
Ўтгани қўймайман.

Кетсанг, кетавер, ёрим,
Мени нима парвойим.
Шу бошим омон бўлса,
 дод-ай,
Яна битта севганим.

Н а қ а р о т:

Ёрим дили кўп нозик,
Қандай унга йул топай?
Севганимга зор айлаб,
 дод-ай,
Ёр қалбини шод этай.

Н а қ а р о т:

ҚОШГИНАМНИНГ ҚОРАСИ

Қошгинамнинг қораси,
Киприкка тушди сояси.
Бевафо бир ёр учун
Булдим жаҳон овораси.

Ёрдан айрилган ёмон,
Дилдордан айрилган ёмон.
Ишқ ути қолса дилингда,
Дузах утидан ёмон.

Адо булдим, адо булдим,
Адо бўлганда йиглайман.
Бировнинг юртига бориб,
Жудо бўлганга йиглайман.

Қибладан эсан шамол
Гул шохини қайирдимми?
Ўртадан чиққан ганим
Суйгонидан айирдимми?

Қалдирғоч қаро экан,
Қаноти қайрилмасин.
Ҳеч киши ўз даврида
Суйгонидан айрилмасин.

Қошгинамнинг қораси,
Киприкка тушди сояси.
Менга бир ёр учради,
Икки жаҳон овораси.

Ёрдан айрилган ёмон,
Дилдордан айрилган ёмон.
Ишқ ути қолса дилингда,
Дузах утидан ёмон.

МУТТИ-МУТТИ

Дарёларнинг ул юзида
Узун палак, дейди.
Узун палак тағларида
Қуш ҳандалак, дейди.

Қуш ҳандалак бири хому
Бири ширин, дейди.
Наманганнинг қизларини
Тили ширин, дейди.

Н а қ а р о т:

Мутти-мутти, дейди,
Кетутгиман, дейди.
Орқасидан чақирсам,
Келутгиман, дейди.

Дарёларнинг ул юзида
Уйларингиз, дейди.
Оқаришиб кўринади
Буйларингиз, дейди.

Шоҳимиди, атласмиди
Кийганингиз, дейди.
Бизлардан ҳам ортиқмиди
Суйганингиз, дейди.

Н а қ а р о т:

Дарёларнинг ул юзида
Минораман, дейди.
Минорага суянган
Гуллоламан, дейди.

Ярми чинни, ярми жонон
Пиёламан, дейди.
Ёр қўлидан чой олгани
Уёламан, дейди.

Н а қ а р о т:

ОҲ-ҲУ-ВОҲ

Чиқдим тоғлар бошига,
Туйдим ширвоз гўштига.
Гуллар териб келгандим
Ёргинамнинг қошига.

Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ,
Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ.

Қуй ҳайдадим сой билан,
Қўлимдаги най билан.
Бир армоним бор эди:
Уйнолмадим ёр билан.

Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ,
Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ.

Нари бетнинг канали,
Гириллайди шамоли.
Олти ой қўлимда ётди
Ёргинамнинг рўмоли.

Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ,
Оҳ-ҳу-воҳ, оҳ-ҳу-воҳ.

ҲАР КУН ЙЎЛГА ҚАРАЙМАН

Н а қ а р о т:

Қора сочларим тарайман, ўргуламан-о,
Толаларин ўройин деб.
Ҳар куни йўлига қарайман, айланаман-о,
Суйган ёримни кўройин деб.

Узоқдан кўринган тоғмикан?
Теварақлари боғмикан?
Ўшал боғларнинг ичида
Меҳрибон ёрим бормикан?

Н а қ а р о т:

Гул экибди ёр эрмак учун,
Очилганида термак учун.
Гуллар олибон бағри тўлиб,
Соғинганида кўрмак учун.

Н а қ а р о т:

ЧАМАНДА ГУЛ — 3

Қошинг Қашқар қамиши,
Тишинг заргар кумуши.
Бизнинг боғнинг емиши
Катта боғнинг кишиши.
Чаманда гул очилибди-ё,
Чаккангга тақ, чаккангга.

Тепкин-тепкин очилсин,
Йўлларингга гул сочилсин.
Сен менинг ёрим бўлсанг-о,
Кўриб баҳрим очилсин.
Чаманда гул очилибди-ё,
Чаккангга тақ, чаккангга.

Оташ кетоман, дейди,
Поезд етоман, дейди.
Ичига шолпар юклаб,
Анжон кетоман, дейди.
Чаманда гул очилибди-ё,
Чаккангга тақ, чаккангга.

ОЛИЧАНИ ҒУЛЛАТГАН

Оличани гуллатган,
оҳ-оҳ,

Баҳорингдан ўргилай.
Биз ёшларни яшнатган,
оҳ-оҳ,

Замонангдан ўргилай.

Н а қ а р о т:

Бир йўл кўриб қулингман,
оҳ-оҳ,

Очилиб турган гулингман,
оҳ-оҳ,

Чаккангдаги гулингман.

Сочларимни майдалаб,
оҳ-оҳ,

Ташлаганим-ташлаган.
Шундай хуррам замонда
Яшнаганим-яшнаган!

Н а қ а р о т:

Поезд келоди шошиб,
оҳ-оҳ,

Чулу қирлардан ошиб.
Ўзбекистон қизлари
Замонамга муносиб.

Н а қ а р о т:

ЎЙНАНГ, ДЎСТЛАР — 1

Н а қ а р о т:

Ўйнанг, дўстлар, ўйнанг,
Қўрголи келдик.
Сизлар билан даврон
Сурголи келдик.

Қизил гул очилиб, қилди нишона,
Сенинг ишқинг мени қилди девона.
Сенинг ишқинг менга қайдин ёпишди,
Танамдан ўт чиқиб, бағрим туташди.

Н а қ а р о т:

Қошингнинг қораси айлона келган,
Анжирнинг тагида рўпара келган.
Анжирнинг сояси, сойнинг булоғи,
Бунча ширин экан ёрнинг фироғи.

Н а қ а р о т:

Рўмолим учига шакар бойладим,
Юрак билан юракни қўшиб бойладим.
Юрак билан юракнинг фарқи бор экан,
Сизга кўнгил берганнинг бахти бор экан.

Н а қ а р о т:

ЎЙНАНГ, ДЎСТЛАР — 2

Н а қ а р о т:

Ўйнанг, дўстлар, ўйнанг,
Кўргони келдик.
Сизлар билан даврон
Сургони келдик.

Атиргул сўлгонига ййглайман,
Юрак-бағрим тўлгонига ййглайман.
Маҳаллада шунча ййгитлар туриб,
Бегонага бергонига ййглайман.

Н а қ а р о т:

Атиргул айтади: очиламан деб,
Яхшиларнинг чаккасига санчиламан деб.
Яхшиларнинг чаккасига санчилиб олиб,
Ёмонларнинг оёғида янчиламан деб.

Н а қ а р о т:

Атиргул очилар — гули гунча,
Акажоним, шошмай туринг очилгунимча.
Акажоним, шошмасангиз очилгунимча,
Хизматингизда бўлай то ўлгунимча.

Н а қ а р о т:

Шоҳимардон сойига тушди узугим,
Қачон келар эканлар кўзи сузугим?
Келса, кела қолсинлар кўзи сузугим,
Жонини садағаси бўлсин узугим.

Н а қ а р о т:

ЕШЛИГИМДА

Ешлигимда қора майизни
Қўп ебмикинман? Вой, қўп ебмикинман?
Тилгинамнинг ширинлиги
Шунданмикин? Вой, шунданмикин?

Ешлигимда ўсмаларни
Қўп қўйибмиканман? Қўп қўйибмиканман?
Қошгинамнинг қаролиги
Шунданмикин? Вой, шунданмикин?

Қора сочим тарайман,
айлонай,

Толим-толим ўрай деб,
ўргилай.

Ҳар кун йўлга қарайман,
айлонай,

Мен ёримни кўрай деб,
ўргилай.

Оқ уйингни олди тор,
айлонай,

Орқаси шафтолизор,
ўргилай.

Шафтолизор ичида,
айлонай,

Мен ёримга интизор,
ўргилай.

Бу кўринган тоғмикин,
айлонай,

Тевараги богмикин,
ўргилай.

Бу богларнинг ичида,
айлонай,

Севган ёрим бормикин,
ўргилай.

Менинг ёрим бормикин,
ўргилай.

ЭНДИ МАНИ ЁР ЎЛДИРСА, ЁР ЎЛДИРСИН

Ман бораман кўриб қол-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!
Орқа сочим ўриб қол-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!

Том устига том солдим-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!
Ёр устига ёр олдим-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!
Ётишим сомонхона-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!

Кукча қовун пўчоғи-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!
Болохонанинг ўчоғи-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!

Минг тиллога арзийди-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!
Ёргинамнинг кучоғи-е,
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин!

ОЛМАНИНГ БАРГИДАККИНА

Н а қ а р о т:

Олманинг баргидаккина,
Жийданинг баргидаккина.

Ҳаво, ҳаво дим бўлди-е, олманинг баргидаккина,
Эшик очган ким бўлди-е, жийданинг баргидаккина.
Астагина уйғониб-е, олманинг баргидаккина,
Олиб қочган ким бўлди-е, жийданинг баргидаккина

Н а қ а р о т:

Бог ичида бир илон-е, олманинг баргидаккина,
Йигит қиличи билан-е, жийданинг баргидаккина.
Бизга ёр салом берса-е, олманинг баргидаккина,
Тилининг учи билан-е, жийданинг баргидаккина.

Н а қ а р о т:

Олма гули гул эмас-е, олманинг баргидаккина,
Тақсанг, чаккангда турмас-е, жийданинг баргидаккина.
Киши ёри ёр бўлмас-е, олманинг баргидаккина,
Бирпас ёнингда турмас-е, жийданинг баргидаккина

Н а қ а р о т:

Олма гули нофармон-е, олманинг баргидаккина,
Излаб сени топарман-е, жийданинг баргидаккина.
Излаб сени топганда-е, олманинг баргидаккина,
Лабларингдан упарман-е, жийданинг баргидаккина.

Н а қ а р о т:

ШИШАНИ ЗАРГАРГА БЕРДИМ

Шишани заргарга бердим,
Кечалар чекдим фи роқ,
Бир қўлимга шам олибман,
Бир қўлимга шамчи роқ.

Шамчи роқнинг ёнганидан,
Ёнмагани яхши роқ,
Бевафо ёр бўлганидан,
Бўлмагани яхши роқ.

Қўккина каптар келоди,
Бўйни ерга қайрилиб.
Мен нечун тоқат қилойин
Севганимдан айрилиб?

Қўккина каптар келоди
Кунда-шунда кўргани.
Ойда-йилда бир келарман
Ой юзингни кўргани.

Ёз куни айвонда ётдим,
Ой маним устимдадир.
Сесканиб ўрнимдан турсам,
Оқ билак бўйнимдадир.

Оқ билакка қўш билакузук,
Садқаи холинг бўлай.
Ой юзингга ойнаю ҳам
Дурраи толинг бўлай.

ЖАМАЛАГИ ТИЛЛО ҚИЗГИНА

Қош агар пайваста бўлса,
Ўсмани гардон қилур.
Ёр агар нодон бўлса,
Ошиқни саргардон қилур.

Н а қ а р о т:

Ҳой, ялло-ялло қизгина,
Жамалаги тилло, қизгина.

Бог ичида анорсан-е,
Ялло-ялло қизгина.
Қиз деса, қизча борсан-е,
Жамалаги тилло қизгина.

Гузаликка бойсан-е,
Ялло-ялло қизгина.
Шу қизча мани ёрим-е,
Жамалаги тилло қизгина.

Н а қ а р о т:

Гул бўлсанг ҳам раъносан-е,
Ялло-ялло қизгина.
Қизлар ичра барносан-е,
Жамалаги тилло қизгина.

Меҳринг билан ёнаман-е,
Ялло-ялло қизгина.
Шу қизча мани ёрим-е,
Жамалаги тилло қизгина.

Н а қ а р о т:

Халқ дostonларидан олинган қўшиқлар

САЛЛОНА - САЛЛОНА

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» дostonидан)

Қурдим ажаб икки пари,
Келар саллона-саллона¹.
Ошиқларнинг кўнглин олиб,
Келар саллона-саллона,
Ажаб саллона-саллона.

Икки пари ҳамдам бўлиб,
Бир-биридан нусха олиб,
Ўн тўрт кунлик ойдек тўлиб,
Келар саллона-саллона,
Ажаб саллона-саллона.

Бири — гулу бири — гунча,
Ҳеч бири йўқдир Санамча,
Томоша айланглар барча,
Келар саллона-саллона,
Ажаб саллона-саллона.

Ғариб ошиқнинг додина,
Ёр еткарсин муродина,
Тўзмам айролиқ ўтина,
Келар саллона-саллона,
Ажаб саллона-саллона.

¹ Саллона — солланиб, ноа билан узини икки ёққа ташлаб юриш.

САЛОМ КЕЛИБДИ

(«Гуругли» достонидан)

Қурбонинг булайин гул юзли ёрим,
Нозли ёрдан менга салом келибди.
Ўзингни соғиндим — эшитгин додим,
Севар ёрдан менга салом келибди.

Ўта билмам ола тоғнинг қоридан,
Оқ юзида қўша-қўша холидан.
Арслон бойнинг қизи Хирмон далидан —
Эрка ёрдан менга салом келибди.

Мен кетарман — кетмасимга гумон йўқ,
Ғуч йигитга яхшилик бор, ёмон йўқ,
Рум¹ элинда онинг каби жонон йўқ,
Эрка ёрдан менга салом келибди.

Саломи келган сўнг бормасам бўлмас,
Муборак жамолин кўрмасам бўлмас,
Онинг билан даврон сурмасам бўлмас,
Бир эркадан биза салом келибди.

Гуруглибек ўзи келсин, дейибди,
Ўзи келиб, мен олсин, дейибди,
Солланиб олдимда юрсин, дейибди,
Эрка ёрдан менга салом келибди.

¹ Урта асрларда ҳозирги Киев-Осиё (Византия) ва Грекия ерлари Рум деб аталган.

ҚИЗЛАР

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Бир ёнда — Моҳимжон, бир ёнда — Зухра,
Қузларимнинг оқу қароси қизлар.
Икки ёндан ҳижрон етар жонима,
Битмас синаларим¹ яроси қизлар.

Зухра деб йиғласам ман бағри бирён,
Моҳимжоним мунда йиғлайди гирён,
Икки ёрни ўртасида саргардон,
Ёқди мани ишқнинг балоси қизлар.

Бирин лочин каби боқар ҳар ёна,
Бирин сочин тарар — қўлида шона,
Иккиси тўрт ёндан ўт солар жона,
Жонимнинг офати, балоси қизлар.

Бирин — ой, бирин — кун, ето билмасман,
Икковин бир қўлда туто билмасман,
Шакар лабларидан тото билмасман,
Мисоли қўлларнинг сўноси қизлар.

Ҳеч кимса куймагай куйган ўтина,
Арз этаман бир-бир паризодима,
Рўзу шаб² давомат тушар ёдима,
Тоҳирнинг тилининг саноси³ қизлар.

¹ Сина — сийна: кукрак, кўкс; юрак, қалб.

² Рўзу шаб — кеча-кундуз.

³ Сано — мадҳ, мақтов, эйкр.

БУЛБУЛ КҮРДИМ

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Душумда бир булбул гурдим,
Учиб келмиш гулзориннан.
Қайси боғни булбулидур,
Қайси боғчанинг нориннан?

Гурмишам саҳар чоғлари,
Синама қўймиш доғлари,
Бошда қора қалпоқлари,
Инчадур сунбул ториннан.

Қурбон бўларман ўзина,
Шаккар эзилмиш сўзина,
Довамат¹ боқсам юзина,
Кўзим тўймас дийдориннан.

Юзи ойдек шуъла сочар,
Хусни фалақдан нур олар,
Ё Раб, ёрим қачон галар?
Борсам дарё канориннан².

Кунгилда оху зоридур,
Юзлари олма-норидур.
Мен билмам: кимнинг ёридур?
Хабар олмас нигориннан.

Ёқди мени бир нозанин,
Фидо бўлсин рўйи замин.
Ҳеч бир кимса менинг каби
Айрилмасин нигориннан.

Ҳеч кимса сирин билмаса,
Моҳимнинг ҳолин сўрмаса,
Минг бир зулми кўрмаса,
Айро тушарми ёриннан?

¹ Довамат — давомнда, дам олмай, бетиним.

² Канор — қирғоқ, соҳил.

САЁДХОН БОҒДАДИР-БОҒДА

(«Саёд ва Ҳамро» достонидан)

Кел, эй болам, истарлар сани,
Истагинг боғдадир-боғда.
Болам, қазонгни олайн,
Истагинг боғдадир-боғда.

Моҳи мунаввардир¹ юзи,
Шакардин шириндир сўзи,
Маматхон подшоҳнинг қизи,
Саёдхон боғдадир-боғда.

Синаси — тоғларнинг қори,
Маммаси — Гуржистон нори,
Қирқинжи қизнинг сардори,
Саёдхон боғдадир-боғда.

Сухбати бор созлар билан,
Ўрдаги бор гозлар билан,
Ўн уч-ўн тўрт қизлар билан,
Саёдхон боғдадир-боғда.

Ёр боғина кирар бўлсанг,
Қизил гуллар терар бўлсанг,
Саёдхонни кўрар бўлсанг,
Истагинг боғдадир-боғда.

Кел, Аҳмад, уйғун Олоға,
Юзинг дўндар² қиблагоҳа.
Дедилар келсин Ҳамроға,
Саёдхон боғдадир-боғда.

¹ Моҳи мунаввар — порлоқ ой.

² Дўндар — бу ерда: ушар.

ҚОРА КҮЗЛАРИНГ НА ТИЛАР МАНДАН?

(«Саъд ва Ҳамро» достонидан)

Панжарадан мойил-мойил боққан ёр,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?
Ширин жоним ишқ ўтина ёққан ёр,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?

Шул қора кўзингга банда бўлойин,
Ман сандан айрилиб, қанда боройин?
Ман бир тилло узук санда бўлойин,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?

Саҳарлар сайрасам гули хандона,
Ман ёри кўранда қолам ҳайрона.
Ногоҳ кўзим тушди бир наргистона¹,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?

Кўзларинг жаллоддур — олар жоними,
Кипригинг ништардур — тўкар қоними,
Жон тиларсан — мен берайин жоними,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?

Мункирининг² кўнглидан кетмас гумони,
Гулнинг дастададир булбул дармони,
Саъдхон — Ҳамронинг дину иймони,
Ёр, қора кўзларинг на тилар мандан?

¹ *Наргистон* — наргисзор.

² *Мункир* — инкор қилувчи, рад этувчи.

ЁРА ТЕГМАСИН

(«Саёд ва Ҳамро» достонидан)

Ногаҳондан савдо тушди сарима¹,
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин.
Қаҳба² фалак, тегма менинг парима³,
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин!

Гузалдар ичинда сан — гузал хоси⁴,
Бир замон кўрмасам — бўларман осин⁵,
Қишнинг совуғию, ёзнинг ҳавоси
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин!

Гузаллар ичинда сен гузал, шовқи,
Кўзимдан оқиздинг қон бирла кўки⁶,
Қазонинг алинда ажалнинг ўқи,
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин!

Эғнина кийибдир оқдин олалар,
Ани кўриб, шайдо булбул нолалар,
Кўкдин ера инган минг бир балолар
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин!

Богинда очилмиш ранг-баранг гуллар,
Теграсинда сайрар шайдо булбуллар.
Ошиқ Ҳамро айтар: айролиқ кунлар
Тегса — менга тегсин, ёра тегмасин!

¹ Сар — бош.

² Қаҳба — қабиҳ.

³ Парима — паримга, гузалимга.

⁴ Хоси — ҳақиқийси, чинаками.

⁵ Осин (ё) — осий, гуноҳкор.

⁶ Кўки — йиринг.

КЕТИРАР

(«Гүрүгли» достонидан)

Бедаватни бога солманг,
Гул богчага хор¹ кетирар.
Гулларингдан тера билмай,
Шохасига зүр кетирар.

Номард хайр эшигин очмас,
Муханнас² шар(ρ)³ ишдан қочмас,
Лаъли⁴ бўлса, емас, ичмас,
Номард хайр⁵ эшигин очмас.

Номард билан йўла кетсанг,
Бориб бир манзила етсанг,
Нокадан ошно тутсанг,
Чилим десанг, банг⁶ кетирар.

Номард билан йўла борма,
Бирга ётиб, бирга турма,
Номардга омонат берма,
Купини еб, оз кетирар.

Ўлма, ҳа, Гүрүгли, ўлма,
Ўлгунча ўзингдан қолма,
Чаман⁷ миниб, чангда бўлма,
Ширин жона зүр кетирар.

¹ Хор — тикан.

² Муханнас — хунаса.

³ Шар(ρ) — ёмонлик, гуноҳ иш.

⁴ Лаъл — бу ерда: бойлик маъносида.

⁵ Хайр — яхшилик, саховат.

⁶ Банг — наша, қорадори.

⁷ Чаман — секин қорадиган яқов от.

ЙЎЛИҚДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Дўстлар, эшитинг: бир гули раънога йўлиқдим,
Қошлари қаро, кўзлари шаҳлога йўлиқдим.
Ақлимни олиб, ўзига банд этди бу кўнглим,
Шул дилбар учун ошиғи савдога йўлиқдим.

Мажлис ичида учрадимۇ кўрдим юзини,
Кўнглим баҳра топди эшитиб ширин сўзини,
Ул меҳрибоним сузди манга шаҳло кўзини,
Чин ваъда бериб, охири ёлғона йўлиқдим.

Гул-гул очилиб, шу кунларим бахту саодат,
Раҳм айла-ю, кел қошима, лутф айла иноят,
Ҳолимни келиб сўрмасангиз қолмади тоқат,
Бу Ғариб айтар: нечук савдога йўлиқдим?

ҚАЙДИН ГАЛДИНГ?

(«Баҳром ва Гуландом» достонидан)

Қаро кўзли севар ёрим,
Сўйла жоним, қайдин галдинг?
Шакардин сўзи мазали,
Сўйла жоним, қайдин галдинг?

Қайси боғларнинг норисан?
Қайси тоғларнинг қорисан?
Қайси жононнинг ёрисан?
Сўйла жоним, қайдин галдинг?

Гул очилур алвон-алвон,
Сени кўриб, ақлим ҳайрон,
Ширин жоним сана қурбон,
Сўйла жоним, қайдин галдинг?

Сан начук галдинг бу боға,
Жоним жонингга садоға!
Ошиқ бўлсанг, гал бу боға,
Сўйла жоним, қайдин галдинг?

Одими демушлар Баҳром,
Менда йўқдир зарра армон,
Излаган ёрим Гуландом,
Сўйла жоним, қайдин галдинг?

ГУЗАЛХОН

(«Гузалхон ва Маҳмудали» достонидан)

Гузалхонни халққа таъриф айласам,
Анинг нозин юз минг ноза бермасман.
Курган ошиқларни ҳайрон айласам,
Ҳар бир нозин юз минг ноза бермасман.

Саллона-саллона ўтар ёнимдан,
Кўзи — жаллод, паррон урар¹ жонимдан,
Богбон бўлиб, гуллар терсам богингдан,
Сиеҳ зулфин сарви дола² бермасман.

Бошдан-оёқина тилло тоқилган,
Сўзларина ширин-шакар қотилган³,
Қулларина қизил ҳино ёқилган,
Куксин они тўлган ойга бермасман.

Гузалим бор — ҳар гузалдан нозлидур,
Ман билманам⁴: қайси богнинг гулидур?²
Шуъласи жон олур, қўли созлидур,
Ҳар бир созин юз минг соза бермасман.

Маҳмудали бўлиб йўла равона,
Бир газал айтибон қизу жувона,
Ошиқ булдим Гузалхона гойбона,
Гузалхонни юз минг қиза бермасман!

¹ *Паррон урар* — бу ерда: кўзи отган ўқ жонимдан ўтиб кетади, маъносидда.

² *Сарви дола* — бу ерда: тик усган ва келишган қора тол маъносидда.

³ *Қотилган* — аралашган, омухта.

⁴ *Билманам* — билмайман.

НАСИҲАТ

(«Гуруғли» достонидан)

Ман сиза насихат айлай:
Юртни тарк этувчи бўлманг.
Ўзни билмаган номарднинг
Миннатин чекувчи бўлманг.

Гиротни¹ беза жул² билан,
Ўтиргил аҳли дил³ билан,
Ўлгунча бир номард билан,
Меҳрибон бўлувчи бўлманг.

Шод бўл эл-халқинг кўрганда,
Сўзин ол — кенгаш берганда,
Бир ғариб йиғлаб турганда,
Қарамай ўтувчи бўлманг.

Олимлар гар кенгаш этса,
Яхши-ёмонга кўз этса,
Элу халқинг бир иш тутса,
Сиз ундан қочувчи бўлманг.

Эшикдан утарлар тўра,
Йигит ўлтурур ўрни кўра,
Кел, деб айтмаган ера
Қалқиниб борувчи бўлманг.

Бир йигит зурёдсиз бўлса,
Яйлов тўла моли қолса,
Ким анга талон солса,
Сиз ундан олувчи бўлманг.

¹ Гирот — Гуруғлининг оти.

² Жул — ёпинчиқ.

³ Аҳли дил — маърифат аҳли, орифлар.

Яхшининг юзи жаннатдур,
Ани кўрмоқ ганиматдур,
Номарднинг иши миннатдур,
Зар берса, олувчи бўлманг.

Юриш-а, Гўрўгли, юриш,
Маслаҳатдан битар ҳар иш,
Урушсанг — мард билан уруш,
Қочганни қувғувчи бўлманг.

БОҒ САЙЛИГА КЕТАЙЛИК

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Боғларингда тоза гуллар очилмиш,
Кел, Зухражон, боғ сайлига кетайлик.
Булбуллар маст бўлиб, шабнам сочилмиш,
Юр, Зухражон, боғ сайлига кетайлик.

Сиринг маълум этсанг яхши-ёмона,
Васфинг етар ўн саккиз минг жаҳона,
Рақиб туйса бизни қўймас омона,
Юр, Зухражон, боғ сайлига кетайлик.

Алифдек қоматинг ўхшатма дола,
Мен қурбонман сарвқадди ниҳола,
Жоним фидо бўлсин юздаги хола,
Юр, Зухражон, боғ сайлига кетайлик.

Булбул сайрон этар гулда, чаманда,
Айрилиқ ваҳмидан кўнглим фиғонда,
Тоҳир деяр армон қолмасин жонда,
Юр, Зухражон, боғ сайлига кетайлик.

ЁРНИНГ ГУЛИ ГАЛДИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Ақча¹, сенга сиррим аён айлайин,
Ёрнинг гули галди, ўзи галмади.
Бошимдан ўтганин баён айлайин,
Ёрнинг гули галди, ўзи галмади.

Хафа фалак қилмай ёрни ҳамхона,
Ўзи галмай, гули галди гойбона,
Маним учун етим бўлиб боғбона,
Ёрнинг гули галди, ўзи галмади.

Шум рақиблар мени ёрдан айирмиш,
Фалак менинг ниҳолимни қайирмиш,
Билмам энди — ёрим кима буюрмиш?
Ёрнинг гули галди, ўзи галмади.

Шоҳсанам қиз дерлар менинг отима,
Бир оҳ урсам — олам ёнар ўтима,
Ёрдан бўлак ким ҳам етар додима,
Ёрнинг гули галди, ўзи галмади.

¹ Ақча — Шоҳсанамнинг канизақларидан.

ҚАЙДИН БҮЛУРСАН?

(«Гуруғли» достонидан)

Тааммул¹ айлагил, хабар сўрайин,
Эй моҳи тобоним², қайдин булурсан?
Севгили отингга қурбон бўлайин,
Сунбулу³ райҳоним, қайдин булурсан?

Ман санга жонимдан берайин пора,
Сан яна келдингми ман интизора?
Сўзинг ширинлиги ўхшар баҳора,
Қаҳри зимистоним⁴, қайдин булурсан?

Ошиқлар ноласи — олам меърожи⁵,
Муҳаббат шириндур, айрилиқ — ожи⁶,
Кўзимнинг нурисан, бошимнинг тожи,
Давлатим, давроним, қайдин булурсан?

Гуруғлибек ёр йўлига бош қўйиб,
Қайси ошиқ ўтди дийдордан тўйиб,
Сан нега йигларсан сочларинг ёйиб,
Зулфи зарафшоним⁷, қайдин булурсан?

¹ Тааммул — бу ерда: сабр, бардош.
² Моҳитобон — тулин ой, чарақлаган ой; гузал ёр.
³ Сунбул — ингичка баргли, гуллари ҳалқа-ҳалқа ва хушбўй ўсимлик. Маълуқанинг сочига нисбат берилади.
⁴ Зимистон — қиш.
⁵ Меърож — Муҳаммад алайҳиссаломнинг арши аълога юксалиши; юқорига кўтарилыш воқитаси; даражалар; юқорига кўтарилыш — уруж; мажозан: авж, юксаклик, баландлик.
⁶ Ожи — аччиқ.
⁷ Зарафшон — зар сочувчи.

ЗУРЁД

(«Гуруғли» достонидан)

Эй ёронлар, аввал-бошдан
Давлат керакдур йигитга.
Йиқилганда суюнмоққа
Мадад керакдур йигитга.

Отдур йигитнинг йўлдоши,
Ўгилдур давлатнинг боши,
Қиз ҳам бўлса — кўнгил хуши,
Фарзанд керакдур йигитга,
Зурёд керакдур йигитга.

Оқ ойимнинг пўтасида¹,
Йўқ сўзимни хатоси-да,
Тўққуз ўгул отасида,
Фарзанд керакдур йигитга.

Дурри зарафшон сочолиқ,
Эшигу айвон, учоғлиқ,
Узун бўйлик, кенг қучоғлиқ,
Жонон керакдур йигитга.

Отини жойга боғлаган,
Кесиб жигарин доғлаган,
Ўлганда зор-зор йиғлаган,
Фарзанд керакдур йигитга.

Гуруғлидек отинг бўлса,
Сўзлашмоққа зотинг бўлса,
Авазжондек ўглинг бўлса,
Фарзанд керакдур йигитга.

¹ Пўта (фўта) — белбоғ, белга айлантириб ўраладиган мато.

² Аваз — Гуруғлининг асранди ўғли.

ОВОЗИНГ СЕНИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Халқ узи етқизган азиз меҳмоним,
Болама ўхшайди овозинг сени.
Тез хабарин бергил — чиқмасдан жоним,
Ўғлима ўхшайди овозинг сени,
Болама ўхшайди нолишинг сени.

Ўғлим йитиб, султон бошим хор ўлди,
Ўғлимни кўрмакка кўнглим зор ўлди,
Йиғламоқдин икки кўзим кўр ўлди,
Ўғлима ўхшайди овозинг сени,
Болама ўхшайди нолишинг сени.

Аввал-бошдан мени ёзим кетибди,
Қўлимдан ўрдагу ғозим кетибди,
Қўйнимдан айрилиб, кўзим кетибди,
Ўғлима ўхшайди овозинг сени,
Болама ўхшайди нолишинг сени.

Ўғлим борган жоя сан ҳам борибсан,
Ўғлим билан созу суҳбат қурибсан,
Ё ўғлимсан, ё ўғлимни кўрибсан,
Ўғлима ўхшайди овозинг сени,
Болама ўхшайди нолишинг сени.

БҮЛҮРМУ?

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Севар ёрондан айрилиб,
Юрмайлик раво бўлурму?
Ғузал ёрнинг фироқида
Гезмайлик раво бўлурму?

Юзда маломат гарди минг,
Сўзи ютар номарднинг,
Эй ёронлар, ишқ дардининг
Дардина даво бўлурму?!

Мен истарам ёрим галса,
Галса — гамгин кўнглум олса,
Бир кун муни отам билса,
Канизлар гуво(ҳ) бўлурму?

Фироқ ўтина қуяннинг,
Синасина дош қуяннинг,
Ҳар кима сиррин ёяннинг,
Сўзинда ибo бўлурму?!

Ёр йулинда бошин қўймоқ,
Роҳат бериб, меҳнат олмоқ.
Шоҳсанам дер: ошиқ ўлмоқ,
Бунда интиҳо¹ бўлурму?

¹ Интиҳо — охир, сўнг, ниҳоя.

БОҒ САЙЛИНА ГАЛАДИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Боғ эгаси боғин этмиш қатоғон,
Шоҳсанам қиз боғ сайлина галади.
Булбуллар, қўнинглар долдан бу дола,
Менинг ёрим боғ сайлина галади.

Наргис, кўзинг юмиб, қиё боқмагил,
Кўз ёшим, сабр айла, селдек оқмагил,
Лола, ҳижрон чекиб, бағринг ёқмагил,
Менинг ёрим боғ сайлина галади.

Тути, сен ўзингни сўза чоғлама,
Санавбар¹, бўйини кўриб йиглама,
Сунбул, сочингни сен тор-тор боғлама,
Менинг ёрим боғ сайлина галади.

Бинафша, бош эгиб тургил хизматда,
Булут, тут офтобни, бул бу хилватда,
Энди гамгин бўлиб турма кулфатда,
Менинг ёрим боғ сайлина галади.

¹ Санавбар — хушқомат дарахт, маъшуқанинг бўйига нисбат берадилар.

ЕТТИ ЙИЛГА КЕТГАН ЁРИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Етти йилга кетган ёрим,
Хуш келдингиз сабо билан!
Кузим йўлда куним кечди,
Ишим жабру жафо билан.

Ойга туташди доғлар,
Булбулнинг ўрнига зоглар,
Ёридан айрилган йиғлар,
Етишакўр ибо билан.

Кўп бўлур банда армони,
Топилмас одамнинг жони,
Ўртади доғи ҳижрони,
Душманларга топа¹ билан.

Тунда кирди ҳарамига,
Ҳеч қимни илмас тенгига,
Ғариб Санамни қўйнига
Кирса керак ибо билан.

¹ Топа — таъна қилиш.

МЕНИНГ ГУЛИМ ОЧИЛМАСМИ?

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Баҳор бўлди — гул очилди,
Менинг гулим очилмасми?
Булбулнинг қони сочилди,
Менинг қоним сочилмасми?

Хабарим йўқ — баҳор бўлди,
Чаманлар марғзор бўлди,
Ғарибимдан хабар галди,
Карам йўли очилмасми?

Давлатлидан давлат гетди,
Навбат рақибларга етди,
Соқий ажал майин тутди,
Кафан тўни бичилмасми?

Шоҳсанам дер: умрим гули,
Кесилди муҳаббат йўли,
Очилди боғларнинг гули,
Менинг гулим очилмасми?

БОРМИ?

(«Гўруғли» достонидан)

Эй ганимлар, бу дунёда
Ўлмай умр сурган борми?
Мундин кетиб боқий юртга,
Яна қайтиб келган борми?

Бу дунё дашти фироқдир,
Ярми қора, ярми оқдир,
Манзил икки, йўл йироқдир,
Унинг фикрин қилган борми?

Бу дунё кимни шод этди?
Қариндошларни ёт этди,
Барча алиннан¹ дод этди,
Мундин рози булган борми?

Унутиб рузи маҳшарни²,
Қилиб ҳаром-харишларни,
Емай, йигиб сийму³ зарни,
Бирга олиб кетган борми?

Айёрга омад ёр бўлур,
Донолар умри хор бўлур,
Емак-ичмакка зор бўлур,
Уни иззат этган борми?

Мардлар аҳдига маҳкамдур,
Нокас шайтонга ҳакамдур,
Минг яшасанг, бири камдур,
Охирига етган борми?

Гуруғлибек гучдир ўзи,
Қародур номарднинг юзи,
Ҳақиқатдур марднинг сўзи,
Бу сўзимда ёлгон борми?

¹ Алиннан — дастидан, қўлдан.

² Рузи маҳшар — қиёмат куни.

³ Сийм — кумуш, танга, пул.

БАРИ ГАЛ

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Санга тушди назарим, севгили жонон, бари гал,
Сочи мушк исли ипор, сунбулу райҳон, бари гал,
Гулбадан, гулгунваш¹, тўни зарафшон, бари гал,
Ол² ёноқ, киприги — ўқ, олма занахдон³, бари гал,
Жонингга садқа бўлай, севгили жонон, бари гал.

Париларнинг подшоҳи, балли мастона⁴ гўзал,
Сен бир шамчироғу мен сенга парвона⁵ гўзал,
Хулқи хуш, лафзи ширин, юзлари нуруна гўзал,
Лабида қанду асал, тишлари дурдона гўзал,
Лаби — лаъл⁶, кийдиги⁷ — ол, жаннату ризвон, бари гал.

Чекарам ҳар кечаларда оху зорингни сани,
Мандан ўзга ким чекади дарду зорингни сани,
Берманам⁸ юз минг тумана⁹ зулфи торингни сани,
Оқ кўксингда битган олма-анорингни сани,
Тутмасам қолар бу кун жонимда армон, бари гал.

Гоҳ кулиб, бари боқиб, ноз била солланасан,
Ғаҳи қошингни читиб, ҳар тарафа тавлонасан,
Ўз юзинг шуъласина, балки ўзинг ҳам ёнасан,
Олама шуъла солан сен бир ажойиб сўнасан,
Жигарим ўтка ёқан оташи сўзон¹⁰, бари гал.

¹ Гулгунваш — қизил гулга ўхшаш шаффоф ва гўзал.

² Ол — қизил, тўқ қизил.

³ Занахдон — ния.

⁴ Мастона — мастлардек, мастларча; шўх гўзал, дилбар.

⁵ Парвона — шам, чироқ атрофида айланадиган капалак.

⁶ Лаъл — қизил рангли ялтироқ қимматбаҳо тош; лаб.

⁷ Кийдиги — кийгани.

⁸ Берманам — бермайман.

⁹ Туман — ўн минг.

¹⁰ Сўзон — куйган, ёниб турган, ёлқинан.

Севдигим, ҳар сўзингга, сўзла, ширин жонни берай,
Ҳар нуқтаи холингга Эрону Туронни берай,
Ҳар сочинг бир торина хур ила гилмонни¹ берай,
Сайр этиб боқишингга Балху Бадахшонни берай,
Қилайин ман бу жаҳонни санга қурбон, бари гал.

Дуймосин² ганда³ рақиб — бир ера пинҳон бўлоли,
Жонни жон ичра қушиб, бир тану бир жон бўлоли,
Мақсади ҳосил қилиб, мушкили осон бўлоли,
Ўйнашиб бир-биримиз, бирга қадрдон бўлоли,
Беш кун сиз бизга, биз сизга меҳмон, бари гал.

Уёлиб, ерга боқиб, бизданки ибо қиласан,
Кузлайиб кўз учи-ла сийнама ўтлар ёқасан,
Бир куни ўлдирасан — охири жоним оласан,
Бандивон ўлдинг ҳамиша шаҳду шаккар билан сан,
Тоҳиринг кўнгли севан тоза гулистон, бари гал.

¹ Гилмон — ёш гўзал; жаннатдаги хизматкор бола.

² Дуймосин — сезмасин.

³ Ганда — ёмон.

НОЛИШ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Момо, мен йўлдан адашдим,
Ғал, мани бир йўла солгил.
Лайли дейиб ҳаддан ошдим,
Мажнун каби чўла солгил.

Ёр учун тинмай ёнаман,
Гоҳ тудошиб, гоҳ сўламан,
Бир якка ғариб сўнаман,
Марғзорли¹ кўла солгил.

Санга деяй кўнгил догин,
Яқин этгил йўл йирогин,
Гўрсатгил булбулнинг богин,
Тар² очилган гула солгил.

Кенгаш бер адашган гула,
Қўшилгаймиз ёрим била,
Карвоним кўчибдур чўла,
Мани бир манзила солгил.

Ғариб, дерлар, манинг одим³,
Изҳор айлай санга додим,
Эшитгил, она, фарёдим,
Мани ёр йўлина солгил.

¹ Марғзор — утлоқ, яйлов, чаманзор, сабзазор.

² Тар — янги, тоза.

³ Од — от, исм.

НАМАСАН

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Нечук зотсан — ақлу ҳушим олибсан?
Гавҳармисан ё дурмисан, намасан?
Шуъла сочиб, олам узра тўлибсан,
Хуршидмисан, қамармусан¹ — намасан?
Ё оймусан, ё гулмусан — намасан?

Мужгонинг ханжари бағрим тилибди,
Ул ниқобдан юзинг шуъла солибди,
Телба кўнглум кўриб, мойил бўлибди,
Дилбармусан, дилдормусан — намасан?
Ё оймусан, ё гулмусан — намасан?

Сени деб ўзимни солдим савдоя,
Не бўлди — юзингга зулфларинг соя?
Қўйнинг бўйи биҳишт² — кирсам ул жоя,
Мушкмусан, анбармусан — намасан?
Ё оймусан, ё гулмусан — намасан?

Сайр этиб кезардим гулда — чаманда,
Менинг жоним зардоб³ бўлди бу танда,
Тоҳирбек Зухрага ҳам сенга банда,
Бошқалардан батармусан — намасан?
Ё оймусан, ё гулмусан — намасан?
Бошқалардан батармусан — намасан?

¹ Қамар — ой.

² Биҳишт — жаннат.

³ Зардоб — талха, заҳра, мадда; мажозан: сариқ ранг.

ЁРА БОРА БИЛМАДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Уч йил бўлди — айру тушдим ёримдан,
Иложим йўқ — ёра бора билмадим.
Ҳеч ким келиб хабар олмас ҳолимдан,
Иложим йўқ — ёра бора билмадим.

Отлари — Санамжон, сўзи — мазали,
Сўзлаганда ширин тили саноли,
Бармоқлари бўгин-бўгин ҳиноли,
Иложим йўқ — ёра бора билмадим.

Уч йил бўлди — мен келмишам бу ёна,
Санамжоннинг ҳажрида ёна-ёна,
Фироғида қон йиғладим замона,
Иложим йўқ — ёра бора билмадим.

Уч йилдир — сийнамда кўпдир армоним,
Чиқар бўлди энди танамдан жоним,
Кеча-кундуз фикрим сенсан, жононим,
Иложим йўқ — ёра бора билмадим.

НА БЎЛДИ — ЁРИМ ГАЛМАДИ?

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Эй ёронлар, мусулмонлар,
На бўлди — ёрим галмади?
Дугон¹ қардош-меҳрибонлар,
На бўлди — ёрим галмади?

Галаман, деб ваъда этди,
Галар ваъдасидан ўтди,
Эртадан чош² вақтга етди,
На бўлди — ёрим галмади?

Ё бировнинг пандин олди,
Ё бир гайри билан бўлди,
Ё бир қийин дардга қолди,
На бўлди — ёрим галмади?

Бу дардлар нечук³ дард бўлди?
Ёнди юрагим — захра⁴ тўлди,
Кузим йўлингда тўрт бўлди,
На бўлди — ёрим галмади?

Дардли қул истар табибни,
Ҳеч киши билмас насибни⁵,
Санам йиғлатди Ғарибни,
На бўлди — ёрим галмади?

¹ Дугон — туққан.

² Чош — чошпих, пешингача бўлган вақт.

³ Нечук — қандай.

⁴ Захра — захарга, оғуға.

⁵ Насиб — насиба, яъни тақдир маъноснда.

БОГИНГ ИЧРА

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Богинг ичра богбон бўлиб,
Терсам тоза гулларингни.
Тинглаб ширин сўзларингни,
Кучсам нозик белларингни.

Мени кўрсанг ушбу ҳолда,
Ўйим ошиқ, кўзим йўлда.
Ой юзингга қилма парда —
Тар ҳиноли қўлларингни.

Гул юзинг мисли лоладир,
Боқишинг жоним оладир,
Сўзинг дилга ўт соладир,
Мен бир ўпсам лабларингни.

Ғариб-ошиқ бўлдим фақир,
Гуноҳимга қолма, ахир,
Тилим лолдир, жисмим асир,
Кўриб юзда холларингни.

БОЗИРГОНА УЧРАДИМ

(«Гуруғли» достонидан)

Учрадим дарё буйинда,
Ман Бозиргона учрадим.
Бесоат сафар ойинда
Ман Бозиргона учрадим.

Дарёдан гечди оёғи,
Қалқона мангзар қулоғи,
Девлара мангзар сиёғи,
Зур Бозиргона учрадим.

Налар берк этдим жойимни,
Ёд этмайин Худойимни,
Тос синдирибди ёйимни,
Эр Бозиргона учрадим.

Уч юз нари бор қошинда,
Олтин қуббаси бошинда,
Бозиргони ўттиз ёшинда,
Ёш Бозиргона учрадим.

Келинг, беклар, неткан яхши,¹
Бир маслаҳат эткан яхши,
Гуруғли айтар: қайтган яхши,
Зур Бозиргона учрадим.

¹ Сафар — ҳижрий-қамарий йилнинг иккинчи ойи.

ҚОРА КҮЗЛИ БИР ПАРИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Эй ёронлар, Диёрбакир юртидан
Ақлим олди қора кўзли бир пари.
Энди ўлсам керак унинг дардидан,
Қоним тўқди қора кўзли бир пари.

Бир паридир товус каби сайр этмиш,
Қошин — камон, кипригин ўқ — тир этмиш,
Ошиқларни ўлдирмакка қасд этмиш,
Қоним тўқди қора кўзли бир пари.

Хурлар унча бўлмас жаннат ичида,
Кўргач уни қолдим ҳасрат ичида,
Жамолидан жоним ҳайрат ичида,
Ақлим олди қора кўзли бир пари.

Шоҳ Аббос — бир ошиқ бўлдим, нетайин,
Энди ошиқликнинг йўлин тутайин,
Ўлгунча шу ерни сўроқ этайин,
Қоним тўқди қора кўзли бир пари.

ЙИГЛАМАЙИНМИ?

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Мен сенга деяйин, Ақчажон опа,
Дардим кучли бўлса, йигламайинми?
Боғим хазон уриб, гулим сўлдириб,
Дардим кучли бўлса, йигламайинми?

Бошимда ёримнинг дарди, ҳижрони,
Ёр солди бошима охир замони,
Бир куни билмайман яхши-ёмони,
Дардим кучли бўлса, йигламайинми?

Мен найлайин — бағрим пора бўлибдир,
Айрилиқ дардидан яра бўлибдир,
Шоҳсанамнинг бахти қора бўлибдир,
Дардим кучли бўлса, йигламайинми?

ОШИҚ БЎЛИБ...

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Ошиқ бўлиб, жўр муҳаббат чекмаса,
Унинг ошиқлиги эътибор бўлмас.
Ёр йўлида кўздан ёшин тўкмаса,
Унинг сири элга ошкор бўлмас.

Куйиб-ёниб, кўп хуноба¹ юттирма,
Ақлингни шошириб, фаҳминг йитирма,
Гул кўнглингга, дўстим, қайғу келтирма,
Замона ҳамиша шундай бор бўлмас.

Жудо бўлдим, дебон, бўлма ҳасратда,
Кўтаргил бошингни, бўлгин суҳбатда,
Ғарибжоним, ўртанмагил кулфатда,
Ошиқ гулнинг теграсида хор бўлмас.

¹ Хуноба — қонан ёш, аччиқ йиғи.

АЁ ДИЛБАР

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Аё дилбар, мени сўрсанг,
Сенинг зоринг бўлиб келдим.
Келибман — энди ўлдирсанг,
Гирифторинг бўлиб келдим.

На келмишдир хаёлингга,
Етарманму висолингга,
Сенинг ҳусни жамолингга
Харидоринг бўлиб келдим.

Эшит орзум, аё жоним,
Бугун, билсанг, меҳрибоним,
Суҳбатлашмоқдир армоним,
Вафодоринг бўлиб келдим.

Келибдир Дастагул¹ ночор,
Менинг сендан умидим бор,
Сиримни айласам изҳор:
Сенинг ёринг бўлиб келдим.

¹ *Дастигул* — Ғариб Бағдод шаҳрида мусофирликда юрганида уни севиб қолган Одила шоҳнинг қизи Ҳилол парининг қанизаги.

ЁРИМ БЕРГАН ОҚ РЎМОЛ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Ёрим берган оқ рўмоли,
Сени қайга қўяйин мен?
Богдан қизил гулни узиб,
Қирмизига бўяйин мен.

Ёр, жабр айлама бизга,
Сиёҳ зулфинг тўсма юзга,
Сени бермам юз минг қизга,
Кел ёнима, сўрайин мен.

Ёнингизда бордир ола,
Бир гулдир, бири лола,
Санамжон, кетма хаёла,
Бирга бўлиб, ўйнайин мен.

Юзингдан ниқобинг олиб,
Қуйдирма бизни уялиб,
Сенинг билан бирга бўлиб,
Жамолингга тўяйин мен.

ОЛДИРДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Қуй мени, зор-зор йиглайин,
Ақлу хаёлим олдирдим.
Подшоҳдан бўлди зулм,
Тоға ниҳолим олдирдим.

Сарвқомат, шаҳло кўзли,
Доимо суҳбати созли,
Тўти каби ширин сўзли,
Офтобжамолим олдирдим.

Забун бўлди менинг ҳолим,
Чиқар санам учун жоним,
Бу дардда йўқдир дармоним,
Зулфи ҳилолим¹ олдирдим.

Ғариб айтур: Санам ёрим,
Ҳазонлар урди гулзорим,
Йўқ қўлимда ихтиёрим,
Ақлу хаёлим олдирдим.

¹ Ҳилол — янги чиққан, уч кунлик ой.

НАЙЛАР

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Намак¹ каби ҳар қозонда қайнарман,
Тушиб ишқнинг дарёсига бўйларман,
Ўзим — норама, созлар билан ўйнарман,
Халқ мен билан бўлса, зур менга найлар?

Шоҳсанамнинг шунқори бор қўлида,
Чиқиб ўйнасалар соғу сўлида,
Ширин суҳбатда, ёрнинг манзилида,
Осилсам зулфига, дор менга найлар?

Қурбон бўлдим Шоҳсанамнинг отига,
Ҳар ким етсин ўзининг муродига,
Ғариб куяр Шоҳсанамнинг ўтига,
Парвойим йўқ — дўзах-дор менга найлар?

¹ Намак — туз.

ДАРДИНГДАН

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Қулоқ солиб, эшит менинг арзимни,
Кун-бақундан батар бўлдим дардингдан.
Налар чекдим филогингдан, ҳажрингдан,
Қонлар йиглаб ўтар бўлдим дардингдан.

Мен боғбонга хизмат-меҳнат этарман,
Мақсадимга, билмам, қачон етарман?
Бу дард билан бошим олиб кетарман,
Ўзга ерга кетар бўлдим дардингдан.

Ғарибликда ҳеч ким келмас қошима,
Раҳм айламас кўздан оққан ёшима,
Ажал ёстигини қўйиб бошима,
Дилдор, дебон ўтар бўлдим дардингдан.

Гуллар боғлаб, нома ёзиб юбордим,
Сени деб дунёдан юзим ўгирдим,
Роҳат чирогини уриб синдирдим,
Бегоналик этар бўлдим дардингдан.

Киши билмас мани асли зотимни,
Ғариб айтур: мен кал қўйдим отимни,
Сендан ўзга кимга айтай додимни?
Сенга додим айтар бўлдим дардингдан.

ХУШ ҚОЛ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Хуш қол энди, жоним онам,
Мен бу кун кетали бўлдим.
Шоҳ Аббос — золим элидан
Бош олиб кетали бўлдим.

Юра билмасман бу ерда,
Санамжон солди минг дардга,
Ёр-ёр, деб дод айларда,
Ишқида ўтали бўлдим.

Чидаб жудолик захрина,
Кетарман Бағдод шаҳрина,
Куз юмиб ёрнинг ҳажрида,
Ёр учун кетали бўлдим.

Ғариб деяр қариндошим,
Куяр бўлди ичу тошим,
Ёр йўлида олиб бошим,
Бош олиб кетали бўлдим.

ИЛҒОР

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Орадан бир сўз кечмайин,
Огажон, қайга борурсан?¹
Менинг кўнглимни очмайин,
Огажон, қайга борурсан?

Яхши-ёмонимни билмай,
Кафан-тўнимни ростламай,
Қўлинг билан гўрга солмай,
Огажон, қайга борурсан?

Бағрим бўлди пора-пора,
Юрагимга солдинг яра,
Бизни айладинг бечора,
Огажон, қайга борурсан?

Мен кечдим энди бу жондан,
Қўл чекдим суду¹ зиёндан,
Шулмидур умидим сендан,
Огажон, қайга борурсан?

Бир номарднинг сўзин олиб,
Кетар бўлдинг бошинг олиб,
Бизни бундай дардга солиб,
Огажон, қайга борурсан?

Ёнди, юрак-бағрим ёнди,
Умрим боқчаси толанди,
Тириклигим сен биланди,
Огажон, қайга борурсан?

Юрагим ўтга доғлатиб,
Бахтима қора боғлатиб,
Гулжамолни² қон йиғлатиб,
Огажон, қайга борурсан?

¹ Суд — фойда, наф.

² Гулжамол — Ғарибнинг синглиси.

УНУТМА

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Белинг боғлаб, тушсанг узоқ йўллара,
Йўл бошида қолган ёринг унутма.
Сайрон¹ этсанг савсан, сунбул гуллара,
Ишқда куйган навбаҳоринг унутма.

Буйи бад² қўшмагил мушки³ анбара⁴,
Муғилон⁵ сепмагил бўстонли ера.
Кузинг тушса мандан ўза дилбара,
Дол⁶ қоматли бу дилдоринг унутма.

Сен кетсанг, қолурман ман бунда йиғлаб,
Айрилиқ ўтига бағримни доғлаб,
Ғайри⁷ бир дилбара кўнглингни боғлаб,
Кўнгли санга боғли ёринг унутма.

Хокистарам⁸ — ошиқ бўлдим гавҳара,
Ишқинг ўти солди сонсиз минг яра,
Юсуфдек ўзингни солдинг бозора,
Зулайҳодек харидоринг унутма.

Мажнун каби бўлиб дали-девона,
Мен Лайлиман — солдим бошим майдона,
Зухра билан машғул бўлсанг даврона,
Моҳим отли харидоринг унутма.

¹ Сайрон — сайр, гашт.

² Буйи бад — ёмон ҳид, ёқимсиз ҳид.

³ Мушк — охулардан бир турининг қиндигида ҳосил бўладиган қора рангли хушбўй модда.
Мушк берадиган охулар фақат Хутан, Хитой ва Ҳиндистонда яшайди.

⁴ Анбар — хушбўй ҳидли модда; мажозан: машуқанинг соч.

⁵ Муғилон — Арабистон даштида ўсадиган сертикан даракт.

⁶ Дол — бу ерда: этилган, букчайган.

⁷ Ғайр — бошқа, ет, бегона.

⁸ Хокистар — кул.

КЕЛДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Огалар, кун-кеча узоқ ерлардан
Бир ёр савдосина тушдим-да келдим.
Айб айламанг, дўстлар, мени келди деб,
Бир ёр савдосина тушдим-да келдим.

Неча йиллар кездим саргардон бўлиб,
Юрмадим ҳар кимга сирим билдириб,
Муродга етганим тушимда кўриб,
Созимни қўлимга тутдим-да келдим.

Намозшомда келдим кулба — хонама,
Сирим билдирмадим жоним онама,
Рашкнинг ханжарини чекдим сийнама,
Барча тўсиқлардан ўтдим-да келдим.

Созимни кўтариб, келдим ўйина,
Қурбон бўлай ёрнинг қадди-бўйина,
Ошиқ Ғариб, Шоҳсанамнинг тўйина,
Ишқим қанот берди — учдим-да келдим.

ОРЗУ АЙЛАБ

(«Тоҳир ва Зухра» достонидан)

Мудом орзу айлаб гули рухсоринг,
Муборак жамолинг кўра билмадим.
Боғимда очилган ранг-баранг гуллар,
Гашт этиб, гулларинг тера билмадим.

Сен юрибсан гўзаларга шоҳ бўлиб,
Мен юрибман алиф¹ қаддим ёй² бўлиб,
Зухранинг васлидан хомтамаъ бўлиб,
Ўзга ёрга кўнгил бера билмадим.

Ошиқ айтар маъшуқини юзидан,
Қошки бориб хабар олсам изидан.
Ўзганинг тилидан, элнинг сўзидан
Бир дам назарингда тура билмадим.

Тоҳир айтар: ошналим ёт бўлди,
Ҳажрингда юрибман — қаддим ёй бўлди,
Моҳим сўзи юрагимда ўт бўлди,
Мудом хизматингда тура билмадим.

¹ Алиф («а», «о») — араб ҳарфи бўлиб, тўғри чизиқ шаклида булганлиги учун тик ва баланд қоматга нисбат берилади.

² Ёй — қамон, камалак; мажозан: эгилган, букчайган қомат.

ҲИЖРОНА ТУШДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Бир гўзал ёрнинг догидан
Туганмас ҳижрона тушдим.
Мажнун каби истаб Лайли,
Чулдан чулистона тушдим.

Бўлмади ҳеч киши ҳамдам,
Ишим бўлди кунда мотам,
Яхшилик кўрмадим бир дам,
Кун-кундан афгона тушдим.

Охир ўларман бу ғамдан,
Дардим ортар дам-бадамдан,
Айрилдим ота-онамдан,
Ўз юртимдан айра тушдим.

Не бўлди — мен келдим бунда,
Мен шоҳ эдим ўз юртимда,
Миршаб тутиб, қолдим бунда,
Тухматдан зиндона тушдим.

Анда бўлсам озод мен,
Бир парига мубталомен,
Аббос ўгли — шаҳзодамен,
Келиб бағри қона тушдим.

АЙРА СОЛДИНГ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Зулминг билан ғабро¹ фалак,
Мани ердан айра² солдинг.
Иброҳимдек³ ута ёқиб,
Жафо билан нора солдинг.

Буздириб умрим гиштини,
Синдириб муҳаббат киштини⁴,
Газдириб⁵ жаҳон даштини,
Мани бу қунлара солдинг.

Жафо билан пурхун⁶ этиб,
Кўзда ёшим Жайхун этиб,
Мани Лайли-Мажнун этиб,
Қизиқли бозора солдинг.

Ёр, узоқ тушди ҳолимиз,
Фалак бузди иқболимиз,
Мунажжим⁷ очди фолимиз,
Мани бахти қаро солдинг.

Шоҳсанам дер: бўлдим гадо,
Ғарибимга жоним фидо,
Найлай, мани бу шум фалак
Ғарибимдан айра солди.

¹ *Ғабро* — тескари айланувчи, кажрафтор.

² *Айра* — айру, яъни бошқа, узга: айрилган, узоқлашган.

³ *Иброҳим* — Иброҳим пайгамбар. У золим подшоҳ Намруд фармони билан утга ташланган.

⁴ *Кишти* — кема.

⁵ *Газдириб* — кездириб.

⁶ *Пурхун* — қонал, қон тўла.

⁷ *Мунажжим* — юлдузларга қараб фол очадиган киши.

ҚИЗЛАР ГАЛАДИ

(«Гурӯгли» достонидан)

Эй ёронлар, мусулмонлар,
Йул беринг, қизлар галади.
Жафо чекди азиз жонлар,
Йул беринг, қизлар галади.

Ҳар йил ҳайит бошланган он,
Саллонишар қизу жувон,
Йул устида қўша нарвон,
Йул беринг, қизлар галади.

Йул устинда қўша чинор,
Тўк япроғинг, қўша чинор,
Илоҳим минг яша, чинор,
Соянга қизлар галади.

Тоғ бошинда чиққан ўтлар,
Уни билмас ҳайвонотлар,
Бўйни бир газ¹ бедов отлар,
Сузилинг, қизлар галади.

Йул устиндаги савутлар²,
Ҳар ким ўз ёрин ўвитлар³,
Бедов отли бек йигитлар,
Йул беринг, қизлар галади.

Жушма, ҳов Гурӯгли, жушма,
Ғирот миниб, ҳаддан ошма,
Юлдуз тоғдан ўтиб, чашма
Дурлан, ҳо, қизлар галади.

¹ Газ — 0,71 метрга тенг узунлик улчови.

² Савут — тол.

³ Увитлар — сайлар.

УЧИРДИМ ШУНҚОР ҚУШИМНИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Учирдим шунқор қушимни,
Ҳеч бир ерда хабари йўқ.
Ҳасрат билан кўз ёшимни
Дўкмайинча дурори йўқ.

Қочди бу давлатнинг қуши,
Ахтарурман ёзу қиши,
Хабарин билмас ҳеч киши,
Бир манзилда дурори йўқ.

Ман истарам — ёрим галса,
Ғалиб, ғамли кўнглим олса,
Шум рақиб хабардор бўлса,
Иккимизни қўёри йўқ.

Бизга барча олам ёғи,
Кимга айтай кўнгил доғи,
Хазон урсин бу чорбоғи,
Бу манзилда дурори йўқ.

Тутиб муҳаббатнинг йўлин,
Тутсам мен ёримнинг кўлин,
Газарман Карбало¹ чўлин,
Бу кўнглимни мадори йўқ.

Ёрим гетди сувдан чиқиб,
Санам ёр йўлина боқиб,
Ишқ ўтина бағрим ёқиб,
Кўрмагунча қарори йўқ.

¹ Карбало — Куфа (Ироқ) яқинидаги дашт.

ОЗОД ҚИЛ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Булбули бечорасан — гул ишқида фарёд қил!
Тинмайин шому саҳарлар дод ила бедод қил!
Ошиқи саргашта¹ бўлсанг, уйқуни барбод қил!
Бир ишорат-ла келиб ишқ уйини обод қил!
Жон муаллим, бир замон шул ёрими озод қил!

Ҳар киши бундай балолар бирла бўлгай бешумор²,
Қолмагай кўнглида онинг зарра ёнглиг ихтиёр,
Титрашар симоб ёнглиг танда жоним беқарор,
Ёримиз мактаб ўқир, бизлар бу ерда интизор,
Жон муаллим, бир замон шул ёрими озод қил!

Қўймади ўз ҳолима бу чархи кажгардон³ мани,
Ҳажри даштинда қуюндек қилди саргардон мани,
Ишқ офати қилибдур дарди бедармон мани,
Ёқди жисмим ҳажр ўтига дилдаги армон мани,
Жон муаллим, бир замон шул ёрими озод қил!

Тиғи бедоди фалак ерга оқизди қоними,
Билмам ҳижрон шабида⁴ суд ила нуқсоними,
Йиғлашар кўкда малаклар эшитиб афғоними⁵,
Жон чиқмасдан бурун бориб кўрайин ёрими,
Жон муаллим, бир замон шул ёрими озод қил!

Бир муаллимсен замона шаҳри Чинда⁶ бокарам⁷,
Даргоҳингга юз тутиб, ёрим жамолин истарам,
Бол ўрнига манга оғу ичирди дарду ғам,
Термулиб мисли гадодек ёрин истар Шоҳсанам,
Жон муаллим, бир замон шул ёрими озод қил!

¹ Саргашта — сарсон, овора, саргардон, паришон.

² Бешумор — кўп, сон-санояқсиз.

³ Чархи кажгардон — тескари айланувчи чарх.

⁴ Шаб — тун, кечаси.

⁵ Афғон — фиғонлар, нолалар, фарёдлар.

⁶ Чин — Хитой.

⁷ Бокарам — карамли, саховатли, жумард.

ЁРОНЛАР — 1

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Етти йилдир шунқоримни қочирдим,
Кўрган борми, билган борми, ёронлар?
Қайғу-ҳасрат билан умрим кечирдим,
Кўрган борми, билган борми, ёронлар?

Кишининг севгани шундай бўлурми?
Аввал севиб, охир кўздан солурми?
Ёрни шундай йиғлатибон қўюрми?
Кўрган борми, билган борми, ёронлар?

Ёримнинг савдоси тушди бошима,
Заҳар-заққум аралашди ошима,
Бир сирдош топмадим, келсин қошима,
Кўрган борми, билган борми, ёронлар?

Севганидан айри тушиб дунёда,
Бир мард билан бошин қўшиб дунёда,
Ишқ ўтина куйиб-пишиб дунёда,
Йигламайин ўтган борми, ёронлар?

Фалак мени бу кун нолон этмишдир,
Қайғу билан қалбимни қон этмишдир,
Кўз ўнгимда ёрим омон кетмишдир,
Тирик кетиб, ўлган борми, ёронлар?

ЁРОНЛАР — 2

(«Гуруғли» достонидан)

Ғам-аламлар кечирмоқда бу бошим,
Нега йиғлаб, шовқин солар бу созим?
Муҳаббатдан сўз бошласа овозим,
Шунда ором олар кўнглим, ёронлар.

Н а қ а р о т:

Ёронлар, ёронлар, ёра боқинглар,
Ёрнинг кўкрагина гуллар тақинглар,
Душманнинг кўксина ўтлар ёқинглар,
Шунда ором олар кўнглим, ёронлар.

Соф муҳаббат ҳар нарсадан мўътабар,
Сўзимнинг қадрина, билмам, ким етар?
Азиз кўзим тоқайгача термулар,
Термулишни ёмон кўрдим, ёронлар.

Н а қ а р о т:

ИШОНМА

(«Махтумқули» достонидан)

Номард сенга мен ёр бўламан, деса, ишонма,
Қел, қалб ила дилдор бўламан, деса, ишонма,
Йўлингда фидокор бўламан, деса, ишонма,
Ҳар ерда мадакдор бўламан, деса, ишонма.

Алданма анинг сўзларига, солма қулогинг,
Ҳеч синамайин кулбасига қўйма оёгинг,
Номардга раво кўрма сира ширин дудоғинг,
Номард сенга мен ёр бўламан, деса, ишонма.

Умринг бўйи номард сўзидан кутма вафони,
Кўзлар сени ул ҳар оёгинг остида чо(ҳ)ни,
Сирингни билиб, бошга солур турли жафони,
Номард сенга мен ёр бўламан, деса, ишонма.

Алданма анинг сўзларига — бордур хатоси,
Ишонмагил — ваъдасида йўқдур вафоси,
Бирликда тузиб, беҳуда кўб кайфу сафоси,
Номард сенга мен ёр бўламан, деса, ишонма.

Кўрганда қучоқлаб кўришар ўзни авайлаб,
Ул нону ошингни еб, кетар қўйнига жойлаб,
Сирингни билиб, айбинг очар бир куни пойлаб,
Номард сенга дўст-ёр бўламан, деса, ишонма,

СЕВДИГИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Сен-мени қўйсалар богнинг ичинда,
Сайрон этсак сенинг била, севдигим.
Ёрим энди богнинг етмиш камола,
Богбон бўлсам тоза гула, севдигим.

Қурбон ўлам қошларингга, кўзингга,
Дол¹ бўйингга, қоматингга, юзингга,
Садқа бўлсин ширин жонлар сўзингга,
Жоним садқа бўлсин санга, севдигим.

Қошинг меҳробина бошим қўймишам,
Сени уйлаб, ишқ ўтина ёнмишам,
Қақнус² каби нола чекиб, куймишам,
Кел, энди роҳат айла гула, севдигим.

Ошиқ эмас ёр жабрини тортмаган,
Самандардек³ ишқ ўтина куймаган,
Ғарибдайин ёр йўлинда сўлмаган,
Жоним садқа сендай гулга, севдигим.

¹ Дол — қора тол.

² Қақнус — Афсонавий ҳушовоз қуш: бир умр ўтин йигиб, кейин унинг устига чиқаркан-да, шунақанги ўти нола қиларканки, нафасидан ўтин алағга олиб, ўзи ҳам ёниб кетаркан — унинг кулидан полопонча пайдо бўлар экан.

³ Самандар — афсонага қўра; олов ичида тугилиб, олов ичида яшовчи, ранги ҳам оловранг жонивор.

СИЗ ЁР ГАРАК

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Ошиқларнинг сири халққа аёнду,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!
Бу дунё деганинг бир бевафодур,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!

Ғариб эдим — кал қўйдилар одимни,
Кимга айтай сийнамдаги дардимни?
Паризодим, сан эшитсанг зоримни,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!

Барчанинг муроди ўз ёри билан,
Ҳар ким ёри билан ўйнасин-кулсин,
Бизни айру солгон рақиб кўр бўлсин,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!

Ҳар ошиқлар этар оҳ билан зорин,
Кеча-кундуз айлаб ёрнинг хаёлин,
Чин ошиқ найласин дунёнинг молин,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!

Ошиқ Ғариб айтар бул сўзим ростдур,
Бу дунё деганинг бир кун абасдур,
Бир одамдин ўзга манга ким дўстдур,
Манга сиз — ёр гарак, дунё гаракмас!

ГАЛДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Қадрдонлар, ёрим билан
Юрдигим жойлара галдим.
Ҳасратинда қонлар йиглаб,
Юрдигим жойлара галдим.

Зор-зор йиглаб булбулни,
Гул юзли, сочи сунбулни,
Севар ёрнинг гул юзини
Гурдигим жойлара галдим.

Булбул гирибдир бу боға,
Овози етар йироға,
Ёрим билан оқ ўтовға
Гирдигим жойлара галдим.

Ёрим билан ишрат қуриб,
Мурод-мақсадима етиб,
Оқ қўлин бўйнима солиб,
Юрдигим жойлара галдим.

Ғариб ошиқ ҳайрон бўлиб,
Ишқ утина бирён¹ бўлиб,
Ёр кўйида гирён² бўлиб
Юрдигим жойлара галдим.

¹ Бирён — қоврилган.

² Гирён — йиғловчи, йиглаб турган.

НАЙЛАЙИН

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Эшит, Ақча, ғамсиз бошим
Ғамхона бўлди, найлайин?
Бир сўз билан ошно ёрим
Бегона бўлди, найлайин?

Ман ғалдим ёрни сўроглаб,
Юрагимни ўтга доғлаб,
Ул қочди мандан узоқлаб,
Пинҳона бўлди, найлайин?

Заҳар бўлди оғзим боли,
Эсди айрилиқ шамоли,
Билмам, не бўлди хаёли,
Бегона бўлди, найлайин?

Шоҳсанам ёпишди пийра,
Ҳар ким ўз бахтидан кўра,
Ёринг кўнгли ўзга ёра
Гумона бўлди, найлайин?

ҚАДРИНИ НА БИЛСИН

(«Гуруғли» достонидан)

Қарга булбул бўла билмас,
Гулнинг қадрини на билсин.
Саҳрода ўсган бўз қушлар
Кулнинг қадрини на билсин.

Экин экиб, чел чакмаган,
Супра ёйиб, нон тўкмаган,
Арининг заҳрин чекмаган
Болнинг қадрини на билсин.

Ўлкаларда дон бўлмаса,
Шаҳарлар омон бўлмаса,
Кунглида виждон бўлмаса,
Юртнинг қадрини на билсин.

Аччиқ-чучукни тотмаган,
Ўз савдосин ўзи этмаган,
Ташналаб йўлда ётмаган,
Сувнинг қадрини на билсин.

Муршиди комил бўлмаган,
Гоҳи йиғлаб, гоҳ қулмаган,
Ўзининг қадрин билмаган,
Ўзга қадрини на билсин.

Бечорадан ҳол сўрмаган,
Ўз ваъдасида турмаган,
Мусофирчилик кўрмаган,
Одам қадрини на билсин.

Гуруғли фонига келган¹,
Иқроринда йўқдир ёлгон.
Аслида таълим олмаган
Устод қадрини на билсин.

¹ Фонига келган — фоний булган, яъни бу дунёдан қўл ювиб, охираат йўлини тутган.

САЙРОН ЭТАЛИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Дарёлар ёқасин сайрон этали,
Сайронлар этмадим сиз ёр кетали.
Қурган ошиқларни ҳайрон этали,
Ҳайронлар этмадим, сиз ёр кетали.

Баҳор бўлса, қизил гуллар очилар,
Булбуллар сайрабон гами сочилар,
Етти йилдир, ўн тўрт ярим кечалар,
Ҳинолар қўймадим сиз ёр кетали.

Қушкнинг ўнгу сўли баланд тепалар,
Унда ёмғир бўлса, унда сепалар,
Қўйлақда мўътабар олтин тугмалар,
Кийиб товланмадим сиз ёр кетали.

Сиз кетганда уйим ҳайрон бўлибди,
Молу мулким менинг вайрон бўлибди,
Санамнинг дийдаси гирён бўлибди,
Йиғладим, қулмадим, сиз ёр кетали.

КЎРГАЛИ ГАЛДИМ

(«Гўрўгли» достонидан)

Қурбонинг бўлайин, гул юзли жонон,
Санинг билан даврон сургали галдим.
Боғингда очилган ранг-баранг гуллар,
Боғбон бўлиб, гулинг тергали галдим.

Сайрон этиб, кезсам боғу гулзоринг,
Таърифин айласам шаҳло кўзларинг,
Тингласам мен сенинг шакар сўзларинг,
Мен сени соғиниб, кўргали галдим.

Кўзларидир оху, қоши камони,
Сени кўрганларнинг йўқдур армони,
Уч юз олтмиш қизнинг ажаб жонони,
Мудом хизматингда бўлгали галдим.

Ошиқ Қамбар ёрнинг боғина кирса,
Чаман боғлаб, тоза гулларни терса,
Сенинг билан яхши давронлар сурса,
Мен сени соғиниб, кўргали галдим.

ГҮРИНДИ

(«Гӯрӯгли» достонидан)

Баланд доғларнинг бошинда
Намли-намли қор гӯринди.
Мани бу дали кунглима,
Ола гӯзели ёр гӯринди.

Галдим доғдан оша-оша,
Севар ёра душа-душа,
Ёр, сийнангда қўша-қўша
Қўл тегмаган нор гӯринди.

Олмодим ёримнинг пандини,
Эммадим лабининг қандини,
Чап-росли¹ ёқанг бандини
Очсам — қўш анор гӯринди.

Қийилгон қалам қошлари,
Писта даҳон, дур тишлари,
Ўн саккиз ўрим сочлари,
Сиёҳ зулфи мор² гӯринди.

Гӯрӯгли дер манам-манам,
Фоний дунёда маст газам³,
Жафою жаврингда дӯзам⁴,
Дунё гӯза дор гӯринди.

¹ Чап-рос — ўнг ва сул.

² Мор — илон.

³ Газам — кезаман.

⁴ Дӯзам — тузаман.

БИЛАБИЛМАДИМ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Ғарибжон, эшиткил менинг зоримни,
Санинг галдигингни билабилмадим.
Тарк айладим номус ила оримни,
Санинг галдигингни билабилмадим.

Ота-онам қувладилар — кетмадим,
Гул юзима пардаларим тутмадим,
Ўзга ёрни ҳаргиз қабул этмадим,
Ёр, сенинг галдигинг билабилмадим.

Санинг учун ман берайин жоними,
Ман кияйин мотам тутган тўнингни,
Зиёда йиғлатма Санамжонингни,
Ёр, санинг галдигинг билабилмадим.

Айрилиқ дардидан йиглаб толдингми?
Ёки ёт ерларда сарсон бўлдингми?
Ўшал кетканингдан энди галдингми?
Ғарибжон, галдигинг билабилмадим.

Шоҳсанам дер: шоҳ Аббоснинг қизиман,
Зор йиғлатиб, ёш тўлдирдинг кўзима,
Қарорим йўқ — йиғлар эрдим ўзима,
Ёр, сенинг галдигинг билабилмадим.

ХУШ КЕЛДИНГ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Қўлга тушди оқ қарчиғай боқишлим,
Хуш келдинг, севдигим, сабо келибсиз!
Бу менинг жонима ўтлар ёқишлим,
Хуш келдинг, севдигим, сабо келибсиз!

Қўнглим сув ичмади ёрнинг ҳуснидан,
Ҳар ким вафо истар дўсти-дўстидан,
Босган қадамларинг дийдам устига,
Хуш келдинг, севдигим, сабо келибсиз!

Насибамиз аччиқ — етгил додима,
Қулоқ солиб эшит бу фарёдима,
Жон поёндоз бўлсин хоки пойингга¹,
Хуш келдинг, севдигим, сабо келибсиз!

Шоҳсанам қиз айтар: сендир сирдошим,
Фироқингда оқар кўзимда ёшим,
Аввал бошда йўлиқишган йўлдошим,
Хуш келдинг, севдигим, сабо келибсиз!

¹ Хоки пой — оёқ ости, тупроги.

ТОМОШАСИНИ

(«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достонидан)

Кел, Ғарибим, гашт этайлик бу боға,
Булбул кўрсин гулнинг томошасини!
Қўй лабинг лабима, дудоғ дудоға,
Тиллар кўрсин болнинг томошасини!

Ишқ ели ҳар кимни айлади барбод,
Ҳар кима дуч келса, айлайди фарёд,
Бесутун¹ тоғини кўп қазди Фарҳод,
Ширин кўрсин Фарҳод томошасини!

Худойим яратди жаннату ризвон²,
Бу дунёда берди бизга минг алвон³,
Ёр учун неча йил кезди саргардон,
Лайли кўрсин Мажнун томошасини!

Ҳақ солмиш бошима туганмас савдо,
Жаҳон бозорига тушди минг ғавго,
Ўн икки йил оқди дарёда Узро,
Вомиқ кўрсин Узро томошасини!

Икки ошиқ қўшилсалар жам бўлиб,
Сийналари доғли, кўзи нам бўлиб,
Сан — ошиқ Ғарибсан, ман — Санам бўлиб,
Элар кўрсин бизлар томошасини!

¹ *Бесутун* — Ҳамадон ғарбидаги тоғ. Фарҳод шу тоғни қазиб, канал чиқарган эмиш.

² *Ризвон* — саккиз жаннатнинг бири, жаннат.

³ *Алвон* — хилма-хил, турли-туман.

УЙҒОН ЭНДИ

(«Гулқанд» достонидан)

Мен сенга айтай бир достон,
Нозли ёрим, уйгон энди.
Юрган еринг бўлсин бўстон,
Нозли ёрим, уйгон энди.

Эрта туриб зулфинг тара,
Гул юзингга рўмол ўра,
Душман юзи бўлсин қора,
Нозли ёрим, уйгон энди.

Сўзла кўнгилни ёз этиб,
Минг ишва бирла ноз этиб,
Тўтиқушдай овоз этиб,
Нозли ёрим, уйгон энди.

Кучсам сенинг нозик белинг,
Очилибдур қизил гулинг,
Сенингсиз ўтмас бир куним,
Нозли ёрим, уйгон энди.

Мискин Шариф бўлган огоҳ,
Жамолингни кўрсам ногоҳ,
Ғамзанг ўқи тегар гоҳ-гоҳ,
Нозли ёрим, уйгон энди.

КЕЛ

(«Ошиқ Албанд» достонидан)

Эй севдигим, солланиб, юз минг жилва била кел,
Ғамзанг била қош қоқиб, қўлинг бўйнима сола кел,
Тути каби суханвар¹, сўзла ширин тила, кел,
Қирмизи тўн кийганим, саҳар вақти гула кел,
Илким² товлаб қучайин, шунқоримсан³, қўла кел,
Ағера бош қўшибсан, рақибдан қасд ола кел.

Беҳуда ошиқ бўлдим сендек паризода ман,
Юз минг машаққат билан жоним олсанг розиман,
Кундуз кўриб суратинг, кечалар бемазаман⁴,
Ағерлар қилмишидан доим аламзадаман,
Ол алинга ханжарни, бағрим тила-тила кел!

Гузалларнинг ичинда қиё-қиё боқарсан,
Дурни ёқиб, зумрадни⁵ гарданингга тақарсан,
Рақиб билан бош қўшиб, жонима ўт ёқарсан,
Сен бир тўтиқуш каби биёбона чиқарсан,
Гули Асрор ёрининг исми жисми лома кел.

Ҳабибим⁶, мен ўқидим, айши калома келди,
Гузал ёрим боғина келди, салома келди,
Албанджоннинг сўзлари охир тамома келди,
Мен яхши ошигингман, сен нигорим бўла кел,
Илким булгаб⁷ қичқирсам, шунқор бўлиб қўла кел.

¹ *Суханвар* — гапга чечан, сўз устаси, нотик.

² *Илик* — қўла.

³ *Шунқор* — лочин.

⁴ *Бемаза* — бу ерда: хаста, бемор маъносига.

⁵ *Зумрад* — оч яшил тусли қимматбаҳо тош.

⁶ *Ҳабиб* — дуст; мадбуба.

⁷ *Булгаб* — бу ерда: силкитиб, имлаб маъносига.

ДОД АЛИНДАН!¹

(«Саёд ва Ҳамро» достонидан)

Бу кўзу қоши қоранинг
Дод алиндан, дод алиндан!
Сиёҳ зулфи тўрт поранинг
Дод алиндан, дод алиндан!

Қиё-қиё боқишлининг,
Жоним ўта ёқишлининг,
Оч қарчигаё боқишлининг
Дод алиндан, дод алиндан!

Кўзу қоши биолининг,
Ўн бармоғи ҳинолининг,
Биздан қўнгли гиналининг
Дод алиндан, дод алиндан!

Қошу кўзи сузуклининг,
Ўн бармоғи юзиклининг,
Оқ қўл билак узуклининг
Дод алиндан, дод алиндан!

Гули очилмиш боғининг,
Майи туганмас соқи(й)нинг,
Ҳамро деяр: шу соқи(й)нинг
Дод алиндан, дод алиндан!

¹ Дод алиндан — дод дастидан.

ҚУРБОН БҮЛАЙИН

(«Ошиқ Нажаб» достонидан)

Севдигим, қайдан келарсан,
Йўлингга қурбон бўлайин.
Қайси эллардан бўларсан,
Элингга қурбон бўлайин.

Севдигим, не деб турарсан,
Юзингни нега бурарсан,
Паранжинг ердан судрарсан,
Холингга қурбон бўлайин.

Нола, ҳо, севдигим, нола¹,
Магар паймонамиз тўла,
Булбул бўлиб қўнсанг гула,
Тилингга қурбон бўлайин.

Тўлдир, ҳо, севдигим, тўлдир,
Энди паймонамиз шулдир,
Бу Нажабни ўзинг ўлдир,
Алингга қурбон бўлайин.

¹ Нола — не бўлади маъносидagi сўз бўлса керак.

БОШ УСТИНА

(«Гуруғли» достонидан)

Бемаҳалда юрсанг саёқ,
Бало келар бош устина.
Охир бўлиб ишинг чатоқ,
Юк тушар қардош устина.

Йўлдошинг бўлса бадасл¹,
Бўлмагай муродинг ҳосил,
Қайгу ёғилгай ҳар фасл,
Кўзинг бирла қош устина.

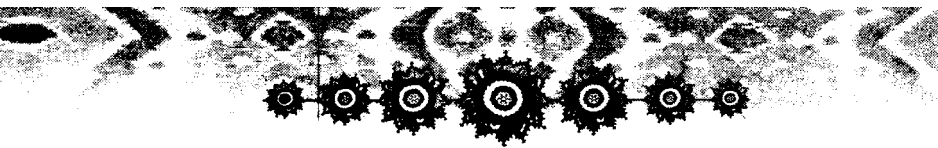
Мард номардни ёр айламас,
Тутган дўстин хор айламас,
Минг йилда ҳам кор айламас
Ёмғир ёғса тош устина.

Қаломда тийгил тилингни,
Ўз вақтинда уз гулингни,
Тарк этар қувват белингни
Ёш қўшилса ёш устина.

Бало келур апил-тапил,
Авазхон, бўлмагил гофил,
Тўпилсанг, мардона тўпил,
Лош² қўшилсин лош устина.

¹ Бадасл — тағи паст, нокас.

² Лош — жонсиз гавда, мурда.

НОКАС НОНИНГ ҚАДРИН БИЛМАС

(«Гурӯғли» достонидан)

Нокас нонинг қадрин билмас,
Бир кун ташлаб қочар сени.
Бўрига иззатинг абас¹,
Охир ташлаб қочар сени.

Номардга тушмасин ишинг,
Гамда ўтар ёзу қишинг,
Охири синдирар тишинг,
Кўзинг ёшлаб қочар сени.

Ёмон юракни яралар,
Оқ юзга чекар қоралар,
Юрак-багрингни яралар,
Хоминг ошлаб қочар сени.

Гурӯғли айтур: ал-омон,
Мунофиқлар ёвдин ёмон,
Иззатинг пасайган замон,
Чоҳга бошлаб қочар сени.

¹ Абас — бехуда, бефойда.

ЁР-ЁРЛАР

1

Бахти чорлаб, келди ёринг
Остонангга-ей, ёр-ёр.
Бахт қуёши шуъла сочди-ей
Пешонангга-ей, ёр-ёр.

Бахтиёрлик бу кечалар
Тантаналик-ей, ёр-ёр.
Севги билан топишганлар-ей,
Умри вафо-ей, ёр-ёр.

Йўлларингга гул пояндоз,
Нур пояндоз-ей, ёр-ёр.
Қанча қўшиқ сизга айтсам-ей
Бўлмас адо-я, ёр-ёр.

Ватанимиз санъатига
Жонлар фидо-я, ёр-ёр.
Сизлар учун хизмат қилдик-ай,
Бўлинг ризо-я, ёр-ёр.

2

Дарёларнинг ул юзида уйларингиз-ей, ёр-ёр-ей,
Оқаришиб кўринади бўйларингиз-ей, ёр-ёр.
Ипмиди, ипакмиди кийгонингиз-ей, ёр-ёр-ей,
Бизлардан ҳам-ей ортиқмиди суйгонингиз-ей, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Қизлар келар-о, ёр-ёр.
Келинчакнинг кўзлари-ё,
Ёшга тўлар-о, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Мис панжара-ё, ёр-ёр.
Ҳар жафога кўнади-ё,
Қиз бечора-ё, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Гул қайда бор, ёр-ёр?
Бир яхшига бир ёмон
Ҳар қайда бор, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Гул кесгоним, ёр-ёр.
Бир ҳовлида қувалашиб
Тенг ўсгоним, ёр-ёр.

3

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Келин келди, ёр-ёр.
Қушиқ билан, тўй билан
Келин келди, ёр-ёр.

Ой келиннинг бошидан
Сочқи сочинг, ёр-ёр.
Олдларига юз алвон
Неъмат очинг, ёр-ёр.

Чилдирманинг садоси
Кукка етган, ёр-ёр.
Куёв йигит шуҳрати
Юртга кетган, ёр-ёр.

Куёв-келин бу тўйга
Ярашади, ёр-ёр.
Ҳавас қилиб ошиқлар
Қарашади, ёр-ёр.

Дугонамнинг уйлари
Бахтга тўлсин, ёр-ёр.
Юртим яшнаб яна ҳам,
Туй мўл бўлсин, ёр-ёр.

4

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ўлан кўпдир, ёр-ёр.
Ўлан айтган тилингдан
Менга ўптир, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ўланчи қиз, ёр-ёр.
Ваъдасида турмаган
Ёлгончи қиз, ёр-ёр.

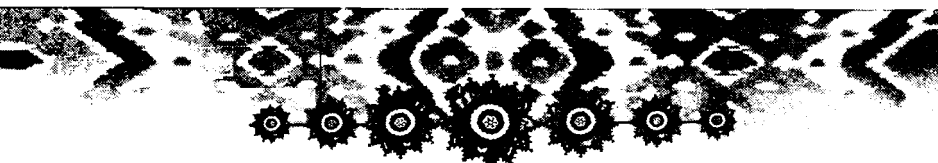
Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Иигит жоним, ёр-ёр.
Бир ҳовлида қувалашиб
Тенг усгоним, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Гул қайда бор, ёр-ёр?
Бир яхшига бир ёмон
Ҳар қайда бор, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Жононасан, ёр-ёр.
Жоним аро, гулпари,
Яқдонасан, ёр-ёр.

5

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Келин келар, ёр-ёр.
Келин билан даврамизга
Шодлик тўлар, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай улан, жон ўлан,
Тўйга еткиз, ёр-ёр.
Юракдаги губоримни
Ўзинг кеткиз, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай улан, жон ўлан,
Ҷононадур, ёр-ёр.
Ўз тенглари ичида
Ягонадур, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай улан, жон ўлан,
Ўлан айтинг, ёр-ёр.
Ўлан айтган қизларга
Раҳмат айтинг, ёр-ёр.

6

Дарё — тошқин, сувлар — тўлқин,
Ўтолмайман, ёр-ёр.
Отим — ориқ, манзилимга
Етолмайман, ёр-ёр.

Отгинамни ориқ қилган
Шул майда тош, ёр-ёр.
Ранггинамни сариқ қилган
Шул қалам қош, ёр-ёр.

Дарёларни ёқалаб
Сой келади, ёр-ёр.
Рўмолига ўралиб
Ёр келади, ёр-ёр.

Рўмолига ўралмаса,
Ким кўради, ёр-ёр?
Унинг ойдаи жамолига
Ким тўяди, ёр-ёр?

Аввал бошлаб айтайлик,
 Ёғди қиров, ёр-ёр.
 Ақлим билан ҳушимни
 Олди биров, ёр-ёр.

Ақлим билан ҳушимни
 Олса биров, ёр-ёр.
 Етса — молим, етмаса —
 Жоним гаров, ёр-ёр.

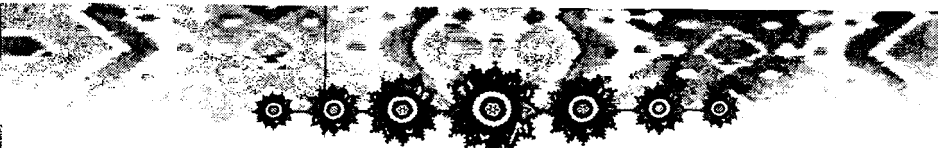
Андижонда ўт ёқсам,
 Ўшда тутун, ёр-ёр.
 Бу дунёда бормикан
 Бағри бутун, ёр-ёр?

Бу дунёда топилса,
 Бағри бутун, ёр-ёр.
 Қоғоздан қозон қилай,
 Гулдан ўтин, ёр-ёр.

Шалдир-шулдир қамишга
 Сирғам тушди, ёр-ёр.
 Синамаган йигитга
 Синглим тушди, ёр-ёр.

Синглим учун қовурғам
 Қайишади, ёр-ёр.
 Қўлимдаги қўш узук
 Майишади, ёр-ёр.

Қайрагочга ип солиб,
 Учган синглим, ёр-ёр.
 Маҳаллага хол бўлиб
 Тушган синглим, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай улан, жон улан,
Гул кесганим, ёр-ёр.
Бир ҳовлида ўйнашиб,
Тенг усганим, ёр-ёр.

9

Бошла-бошла деганда,
Бошлиқ синглим, ёр-ёр.
Қалдирғоч қанотидай
Қошлиқ синглим, ёр-ёр.

Дарёга тош отманглар,
Ботар-кетар, ёр-ёр.
Узоққа қиз берманглар,
Олар-кетар, ёр-ёр.

Узоққа берган қизнинг
Ранги сариқ, ёр-ёр.
Кўзидан оққан ёши
Мисли ариқ, ёр-ёр.

Мисли ариқ мис бўлсин,
Сомон бўлсин, ёр-ёр.
Узоққа тушган синглим
Омон бўлсин, ёр-ёр.

10

Осмондаги юлдузни
Саккиз денглар, ёр-ёр.
Саккиз қизнинг сардори
Келди денглар, ёр-ёр.

Саккиз қизнинг сардори
Биз бўламиз, ёр-ёр.
Бутоғида очилган
Гул бўламиз, ёр-ёр.

Паст-пастгина томлардан
Тойиб тушдим, ёр-ёр.
Ўнг қўлимга қайчи олиб,
Бахмал бичдим, ёр-ёр.

Бахмал бичган қўлимнинг
Боғи бошқа, ёр-ёр.
Ёрим минган отининг
Асли қашқа, ёр-ёр.

Отининг қашқалиги
Бўйнидадир, ёр-ёр.
Яхши кўрган ёргинам
Қўйнимдадир, ёр-ёр.

11

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Тўйдир бугун, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, ёр-ёр,
Тўйдир бугун, ёр-ёр.
Дўст келиб, душман кетар
Кундир бугун, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, ёр-ёр,
Кундир бугун, ёр-ёр.

Токчадаги қайчини-ё,
Занг босибди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, занг босибди.
Чимилдиқда келинни-ё
Ғам босибди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, ғам босибди.

Шилдир-шилдир қамишзорга
Сирғам тушди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, сирғам тушди.
Синалмаган йигитга-ё

Синглим тушди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, синглим тушди.

Чимилдиқнинг остидан
Сичқон қочди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, сичқон қочди.
Келинпошша кўзларидан
Ёшлар оқди, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, ёшлар оқди.

Узун-узун аргамчи-ё
Ҳалинчакка, ёр-ёр.
Ёр-ёр-а, ҳалинчакка.
Атлас кўйлак ярашади
Келинчакка, ёр-ёр,
Ёр-ёр-а, келинчакка.

12

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ўланчи қиз, ёр-ёр.
Ваъдасида турмаган
Ёлгончи қиз, ёр-ёр.

Қат-қатгина қатлама
Қатланади, ёр-ёр.
Қизни олиб, янгалар
Отланади, ёр-ёр.

Қизни олиб, янгалар
Тура турсин, ёр-ёр.
Оқ сут берган онаси
Рози бўлсин, ёр-ёр.

Дарёга тош отманглар,
Ботар-кетар, ёр-ёр.
Узоққа қиз берманглар,
Олар-кетар, ёр-ёр.

Оқ кўйлагим енгини
Ситдим, она, ёр-ёр.
Оқ сутинга рози бўл,
Кетдим, она, ёр-ёр.

Тоғда тойчоқ кишнайди
От бўлдим деб, ёр-ёр.
Уйда келин йиглайди
Ёт бўлдим деб, ёр-ёр.

Йиглама, қиз, йиглама,
Туй сеники, ёр-ёр.
Остонаси тиллодан
Уй сеники, ёр-ёр.

13

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Келин жонон, ёр-ёр.
Шу келинни олганга
Йўқдир армон, ёр-ёр.

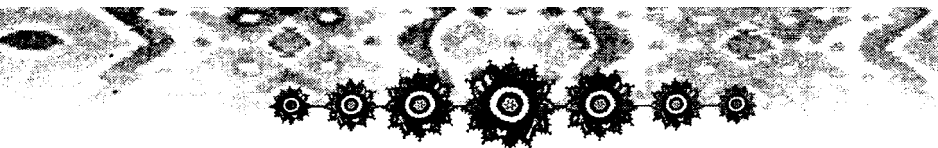
Узун-узун арғамчи
Ҳалинчакка, ёр-ёр.
Атлас кўйлак ярашар
Келинчакка, ёр-ёр.

Енгли кўйлак этагига
Тут қоқайлик, ёр-ёр.
Куёв поччам бағрига
Ўт ёқайлик, ёр-ёр.

Қайрагочга ип солиб,
Учган синглим, ёр-ёр.
Маҳаллага хол бўлиб
Тушган синглим, ёр-ёр.

Тахта-тахта кўприкдек
Тахтинг бўлсин, ёр-ёр.
Пайгамбарнинг қизидек
Бахтинг бўлсин, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ой ботмасин, ёр-ёр.
Куёв-қаллиқ ётганда
Тонг отмасин, ёр-ёр.

14

Бугун бизнинг хонадонга
Келин келди, ёр-ёр.
Қалбимизга, уйимизга
Севинч тўлди, ёр-ёр.

Ловулласин муҳаббатнинг
Гулханлари, ёр-ёр.
Гулхан эмас, хонадоннинг
Гулшанлари, ёр-ёр.

Гуллар тўшанг келинпошша
Йўлларига, ёр-ёр.
Куёв йигит олиб ўтсин
Қўлларида, ёр-ёр.

Келинпошша янги уйга
Қадам босар, ёр-ёр.
Уйимизга ўчмас қилиб
Исмин ёзар, ёр-ёр.

Қайнонанинг кўзларида
Ёш кулади, ёр-ёр.
Неча йиллик армонлари
Ушалади, ёр-ёр.

Ёр-ёр айтиб, икки ёшни
Қўшоқладик, ёр-ёр.
Мангу ёнсин муҳаббатнинг
Чироқлари, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
 Ўлан кўпдир, ёр-ёр.
 Ўлан айтган тилингдан
 Менга ўптир, ёр-ёр.

Ҳаводаги юлдузни
 Саккиз денглар, ёр-ёр.
 Саккиз қизнинг сардори
 Келди, денглар, ёр-ёр.

Ҳаводаги юлдузни
 Отган отам, ёр-ёр.
 Ўз қизини танитай,
 Сотган отам, ёр-ёр.

Ўз қизининг ўрнига
 Бодом эксин, ёр-ёр.
 Бодом шохи қайрилса,
 Болам, десин, ёр-ёр.

Шалдир-шулдир қамишга
 Сирғам тушди, ёр-ёр.
 Синалмаган йигитга
 Синглим тушди, ёр-ёр.

Тоғда тойчоқ кишнайди
 От бўлдим деб, ёр-ёр.
 Уйда келин йиғлайди
 Ёт бўлдим деб, ёр-ёр.

Сув келади Моридан,
 Оқ шойигул, ёр-ёр.
 Моридан ҳам наридан,
 Кўк шойигул, ёр-ёр.

Акагинанг айлансин,
Оқ шойигул, ёр-ёр.
Сочгинангнинг торидан,
Кўк шойигул, ёр-ёр.

Сув келади Оқтошдан,
Оқ шойигул, ёр-ёр.
Шерози тушди бошдан,
Кўк шойигул, ёр-ёр.

Шерози тушса-тушсин,
Оқ шойигул, ёр-ёр.
Айрилма қалам қошдан,
Кўк шойигул, ёр-ёр.

17

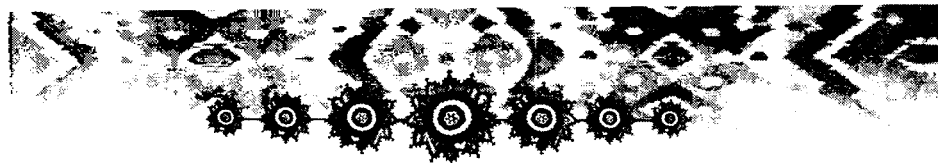
Келинпошша, қувонгин,
Қелди ёринг, ёр-ёр.
Йигитларнинг сараси,
Вафодоринг, ёр-ёр.

Келинпошша уйлари
Баланд айвон, ёр-ёр.
Куёв билан қилгандир
Аҳду паймон, ёр-ёр.

Куёв-қайлиқ, кўрсангиз,
Мисли анор, ёр-ёр.
Хуш сўзлашиб ўтирса,
Бўлур бозор, ёр-ёр.

Куёв йигит уйларини
Толдан ёпган, ёр-ёр.
Бундай қизни куёв бола
Қайдан топган, ёр-ёр.

Топди-топди, деманглар,
Кўриб олган, ёр-ёр.

Ҳар иккови бир-бирини
Севиб қолган, ёр-ёр.

18

Дарёларнинг бўйларига
Экдим райҳон, ёр-ёр.
Суйганига теккан қизда
Йуқдир армон, ёр-ёр.

Қиз дегани — қизил гул,
Очилади, ёр-ёр.
Сузлаганда шакарлар
Сочилади, ёр-ёр.

Чимилдиқнинг боғини
Боғлаган қиз, ёр-ёр.
Ота-она бағрини
Доғлаган қиз, ёр-ёр.

Ҳусн элининг подшоси
Сен эмишсан, ёр-ёр.
Субҳидамда очилган
Гул эмишсан, ёр-ёр.

Тахта-тахта кўприкдек
Тахтинг бўлсин, ёр-ёр.
Пайгамбарнинг қизидек
Бахтинг бўлсин, ёр-ёр.

19

Нима кийсанг, ярашар
Бўйгинангга, ёр-ёр.
Улан айтай, деб келдим
Тўйгинангга, ёр-ёр.

Ишқ дардига, дўстларим,
Даво бўлмас, ёр-ёр.
Айтаверсам ўланни,
Адо бўлмас, ёр-ёр.

Ёр-ёр айтсам, ул ёрим
Келармикан, ёр-ёр?
Юракдаги зангларим
Кетармикан, ёр-ёр?

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Боғлай белим, ёр-ёр.
Ёрим учун очилсин
Қулфи дилим, ёр-ёр.

20

Ой юзингни кўрайин, келин қизим, ёр-ёр,
Ўғлим билан топишган жуфт юлдузим, ёр-ёр.
Қўш қозонлар қурилган тўйинг бўлди, ёр-ёр,
Бахти кулган бўз йигит ёринг бўлди, ёр-ёр.

Куёв кириб эшикдан ёрим десин, ёр-ёр,
Келин туриб ўрнидан жоним десин, ёр-ёр.
Ойлар ўтиб, олдингда ўглинг бўлсин, ёр-ёр,
Паризодга ўхшаган қизинг бўлсин, ёр-ёр.

Ойдай келин тушириб, кўнглим тўлди, ёр-ёр,
Жўралари йигилиб, тўйни қилди, ёр-ёр.
Қизил гулли боғларнинг қирмизисан, ёр-ёр,
Жўшқин оқар дарёнинг қундузисан, ёр-ёр.

Ана, куёв келтир — кутиб олгин, ёр-ёр,
Белиндаги белбогин ечиб олгин, ёр-ёр.
Оқ қўлингни бўйнига аста солгин, ёр-ёр,
Бир умрга меҳрибон бўлиб қолгин, ёр-ёр.

Бахт қуёши шуъла сочди-ей,
Пешонангга-ей, ёр-ёр.

Бахтиёрлик тун-кечалар
Тантаналик-ей, ёр-ёр.
Севги билан топишганлар-ей,
Умри вафо-ей, ёр-ёр.

Йўлларингга гул пояндоз,
Нур пояндоз-ай, ёр-ёр.
Қанча қўшиқ сенга айтсам-ей,
Бўлмас адо-яй, ёр-ёр.

Ватанимиз боғу бўстон,
Жонлар фидо-яй, ёр-ёр.
Сизлар учун хизмат қилдиг-а,
Бўлинг ризо-яй, ёр-ёр.

23

Дарёларнинг ул юзида уйларингиз,
 ҳа, ёр-ёр-ай, уйларингиз,
Оқаришиб кўринади бўйларингиз,
 ҳа, ёр-ёр-ай, бўйларингиз.
Ипакмиди-е, ипмиди кийганингиз,
 ҳа, ёр-ёр-ай, кийганингиз,
Бизлардан ҳам ортиқмиди суйганингиз,
 ҳа, ёр-ёр-ай, суйганингиз.

Дока қўйлак енгига-ё, тут қоқайлик,
 ҳа, ёр-ёр-ай, тут қоқайлик,
Келиди келган ҳовлига-ё, ўт ёқайлик,
 ҳа, ёр-ёр-ай, ўт ёқайлик.
Осмондаги-ё юлдузни-ё, саккиз денглар,
 ҳа, ёр-ёр-ай, саккиз денглар,
Саккиз қизнинг сардори-ё, келди денглар,
 ҳа, ёр-ёр-ай, келди денглар.

Богимизнинг тўрида-ё, бир туп анжир,
 ҳа, ёр-ёр-ай, бир туп анжир,
Бир туп анжир тайлорида тилло занжир,
 ҳа, ёр-ёр-ай, тилло занжир.
Тилло занжир-о бандлари-ё узилмасин,
 ҳа, ёр-ёр-ай, узилмасин,
Куёв-келин-о тақдири-ё бузилмасин,
 ҳа, ёр-ёр-ай, бузилмасин.

24

Дарёларнинг ул юзида
Уйлорингиз-ей, ёр-ёр.
Оқаришиб кўриноди
Бўйлорингиз-ей, ёр-ёр.

Ипмиди, ипакмиди
Кийгонингиз-ей, ёр-ёр.
Бизлардан ҳам ортиқмиди
Суйгонингиз-ей, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Қизлар келар, ёр-ёр.
Келинчакнинг кўзлари
Ёшга тулар, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Мис панжара, ёр-ёр.
Ҳар жафога кўнади-ё,
Қиз бечора-ё, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Гул қайда бор, ёр-ёр.
Бир яхшига бир ёмон
Ҳар қайда бор, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Гул кесгоним, ёр-ёр.

Бир ҳовлида қувалашиб,
Тенг ўсгоним, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Келин келар, ёр-ёр.
Келин билан даврамизга-ё,
Шодлик тўлар, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Туйга еткиз, ёр-ёр.
Юракдаги губоримни
Ўзинг кеткиз, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Жононадир, ёр-ёр.
Ўз тенглари ичида
Ягонадир, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ўлан айтинг, ёр-ёр.
Ўлан айтган қизларга
Раҳмат айтинг, ёр-ёр.

25

Дарёларнинг ул юзида
Ўларингиз-ай, ёр-ёр.
Оқаришиб кўриноди
Бўлорингиз-ай, ёр-ёр.

Ипмиди, ипакмиди
Кийгонингиз-ай, ёр-ёр.
Бизлардан ҳам ортиқмиди
Суйгонингиз-ай, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ўлан айтинг, ёр-ёр.

Улан айтган кишига
Раҳмат айтинг, ёр-ёр.

Осмондаги юлдузни
Отган отам, ёр-ёр.
Қовун экиб, бозорда
Сотган отам, ёр-ёр.

Қовун палак ўрнига
Бодом эксин, ёр-ёр.
Бодом мева берганда
Болам десин, ёр-ёр.

Қизил гулдек очилган
Тахтинг бўлсин, ёр-ёр.
Севган ёринг ёнингда,
Бахтинг бўлсин, ёр-ёр.

Қуда тоғам уйларида
Бир туп анжир, ёр-ёр.
Бир туп анжир шохларида
Тилло занжир, ёр-ёр.

Бу занжирни ким қилган,
Заргар қилган, ёр-ёр.
Заргар қилган занжирни
Узиб бўлмас, ёр-ёр.
Оллоҳ қўшган тақдирни
Бузиб бўлмас, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Отга минай, ёр-ёр.
Хуш келибди меҳмонлар,
Нуридийдам, ёр-ёр.

АЛЛАЛАР

1

Сенга қўйдим яхши от, алла,
Яхши ниятдур мурод, алла.
Юрту элга суйсанг, алла,
Сенга бўлгуси қанот, алла.

Осмонда учган қушлар, алла,
Секин чиқар товушлар, алла.
Мени солма қайғуга, алла,
Болам тўйсин уйқуга, алла.

Алла, десам, бор бўлгин, алла,
Менга номус-ор бўлгин, алла.
Катта бўлган чоғингда, алла,
Халққа вафодор бўлгин, алла.

Улғай болам гул Ватанда, алла,
Ботир бўлиб ўсгил қўзим, алла.
Сени кўриб бу чаманда, алла,
Яйраб-қувонай, юлдузим, алла.

2

Алла айтай, тингла болам, алла,
Гулзоримда гулу лолам, алла.
Сен кулганда юрагимга, алла,
Келмас сира гаму алам, алла.

Кечалари чирогимсан, алла,
Қўзим нури — қарогимсан, алла.
Нур тўлдирдинг уйгинамга, алла,
Гулга тўла гулбогимсан, алла.

Алла айтай адига-ё, алла,
Сувлар келсин кадига-ё, алла.

Кади бови узилсин-а, алла,
Куёвлар бўлиб сузилсин-а, алла.

3

Ухла, кўзим, юлдузим,
Қора кўзим, қундузим, алла.
Оппогимсан, жонимсан,
Дилимда оромимсан, алла.

Йўлбарслардай юраклим,
Қоплонлардай билаклим, алла.
Яхши-ёмон кунимда
Менга жуда кераклим, алла.

Сенга қўйдим яхши от, алла,
Яхши ниятдир мурод, алла.
Юрту элга суянсанг, алла,
Сенга бўлгуси қанот, алла.

Гаму ҳасрат бўлмасин, алла,
Гул юзинг ҳеч сўлмасин, алла,
Қадамингда гул унсин, алла,
Алам-кулфат кул бўлсин, алла!

4

Алла айтиб ухлатаман,
Алла, кўзим, алла.
Қандай сени юпатаман,
Алла, болам, алла.

Кичкинасан, лоласан,
Алла, болам, алла.
Қачон катта бўласан,
Алла, болам, алла.

Алла, алла, орастасан,
Алла, кўзим, алла.

Гуноҳи йўқ норастасан,
Алла, қўзим, алла.

Боғ ичида чаман гуллар,
Алла, қўзим, алла.
Сайрайди шайдо булбуллар,
Алла, қўзим, алла.

Сендан келар гул иси,
Алла, болам, алла.
Ота-онамнинг бириси,
Алла, болам, алла.

Сенга аллалар айтаман,
Алла, қўзим, алла.
Сояларингда ётаман,
Алла, болам, алла.

5

Мен сени алла қилай, алла,
Қутариб катта қилай, алла.
Алла — жоннинг роҳати, алла,
Уйқу — кўзнинг қуввати, алла.

Ўрик ёғоч бешигинг, алла,
Ўргилиб кетсин онанг, алла.
Тут ёғочдан бешигинг, алла,
Термулиб ўтсин онанг, алла.

Аллангда олгин ором, алла,
Улғайиб ўс субҳу¹ шом, алла.
Яхшилик билан мудом, алла,
Дунёда тарқатгил ном, алла.

Эл севарим, алла,
Бул чеварим, алла!

¹ Субҳ — тонг, тонг пайти.

Қизил гулнинг шохида, алла,
 Гунчамисан, нормисан, алла?
 Мунглиг онанг бахтига, алла,
 Қузичогим, бормисан, алла?

Мен сени алла қилай, алла,
 Қутариб катта қилай, алла.
 Қутариб катта қилиб, алла,
 Ўқитиб мулла қилай, алла.

Тонг саҳар уйқум бузиб, алла,
 Оқ сут бериб боқай сени, алла.
 Катта бўлган чоғларингда, алла,
 Лоқал эсла мени, алла.

Эсласанг-эсламасанг, алла,
 Юксалиб ус, шодман, алла.
 Юрт писанд этса сени, алла,
 Қайгудан озодман, алла.

Дашту саҳрода ўтин, алла,
 Терганларимни ким билур, алла?
 Ҳасрату армон билан, алла,
 Жон берганимни ким билур, алла.
 Алла-ё, алла.

Ишонмасдан еру кукка,
 Оғушимда аллалай.
 Юзларимга тиниқ кўзгу,
 Кўзларингдан айланай.
 Алла, болам, алла-ё.

Соф осмонда маъсум боққан
 Тулин ойдир йўлдошим.
 Меҳринг билан ловулаган
 Кўксимда сен қуёшим.
 Алла, болам, алла-ё.

Нафасингга қалбим тўйиб,
Майин-майин куйлайман.
Дилбар тунда кўриб, ёрқин
Тонгларингни уйлайман.
Алла, болам, алла-ё.

Ой ҳам сенга термулади,
Бошинг узра мен — онанг.
Ер сени деб айланади,
Олам сенинг парвонанг.
Алла, болам, алла-ё.

8

Соч ўрнига сунбулим, алла,
Боғимдаги булбулим, алла.
Ичим гашга тўлганда, алла,
Очувчи қулфи дилим, алла.

Алла, алла ярашсин, алла,
Бўйнига гул ўрашсин, алла.
Атласлардан тўнлар тиксам, алла,
Чин бўйнига ярашсин, алла.

Қизил гул новдасидан, алла,
Камар қилай белингга, алла.
Сочларим толасидан, алла,
Боғич қилай тўнингга, алла.

9

Ухла, кўзим, юлдузим, алла,
Қора кўзим — қундузим, алла.
Оппогимсан, жонимсан, алла,
Дилимда оромимсан, алла.

Ўзинг гулзор боғимсан, алла,
Суянишга тоғимсан, алла.

Қоронги кечаларда, алла,
Ёндирган чирогимсан, алла.

Йулбарслардай юраклим, алла,
Қоплонлардай билаклим, алла.
Яхши-ёмон кунимда, алла,
Менга жуда кераклим, алла:

10

Алла айтай, жоним болам,
Ором олгин, алла.
Ширин аллам тинглаб, аста
Ухлаб қолгин, алла.

Юзларингга томган сувга
Ҳайрон бўлма, алла-ё.
Бахтимга сен катта бўлгин,
Қурар қўзим, алла.

Истиқболнинг порлоқ сенинг,
Жажжигинам, алла-ё.
Бахтимга сен катта бўлгин,
Қурар қўзим, алла.

Ширин ухлаб, ором олгин,
Олтин қўзим, алла-ё.
Мен шўрликдай тўкилмагин,
Хазон бўлма, алла.

11

Хуййа-хуй,
Хуй, жоним-ай.
Кичкина жоним
Улгайгай-ай.

Кокиллари (боламнинг)
Тиллодан-ай.
Хуййа-хуй,
Хуй, жоним-ай.

Сувда балиқ
Жонланди-яй.
Хуййа-хуй,
Хуй, жоним-ай.

Балиқмикан, деб
Ўйласам-ай,
Хуййа-хуй,
Хуйланди-яй.
Илон бўлиб
Товланди-яй.

Хуййа-хуй,
Улгайгай-ай.

ТЕРМА ТЎРТЛИКЛАР

Ёрим, қайга борасан
Қошу кўзингни сузиб?
Кимнинг ёри бўласан
Менинг кўнглимни бузиб?

* * *

Ариқ бўйида толлар,
Толлар тагида чоллар.
Бу чоллар ёмон чоллар,
Ўтган кампирни пойлар.

* * *

Ёрим келадир яшнаб,
Кокилларини ташлаб,
Хипча белини ушлаб,
Шаккар лабини тишлаб.

* * *

Қош қоқаринг мен бўлай,
Киприк сузаринг мен бўлай.
Ҳамманинг кўзи сендадир,
Кўз туморинг мен бўлай.

* * *

Том бошида турган қиз,
Сочини майда ўрган қиз.
Жамалагин эшолмай,
Эшиб кўйинг, деган қиз.

* * *

Томга ёйдим тараша,
Бўйинг менга яраша.
Отанг менга бермаса,
Эрта кўрсин томоша.

* * *

Қизларжон, қилиққинанг қил ёради,
Лабгинангнинг шаккари тил ёради.
Қошларинг қози бўлиб юрт сўраса,
Кипригинг жаллод бўлиб бош олади.

* * *

Олма, деб отганинг кесак экан-ей,
Кошки олма бўлса, есак экан-ей.
Иккимизни ошиқ-маъшуқ дейдилар,
Кошки ошиқликни билсак экан-ей.

* * *

Шу кўча тўрида кўрдим иморат,
Бировнинг ёрени олдим омонат.
Бировнинг ёрени олиб омонат,
Уйнаб-кулолмадим бўлиб хижолат.

* * *

Коса-коса сув ичарман
Бу юрагим куйди деб.
Ҳар замон уйдан чиқарман
Ёри жоним келди деб.

* * *

Пиёла рангига боқсам,
Менинг рангимга ўхшайди.
Ичидаги қора чойи
Юрак доғимга ўхшайди.

* * *

Қошингнинг ханжари тегди,
Йиқилдим — чиқмади жоним.
Сенинг олдингда жон берсам,
Юракда қолмас армоним.

* * *

Қизил гул гунча-гунча,
Юракда дарду гам анча.
Келиб ёнимда ултиргин
Қизил гуллар очилгунча.

* * *

Эй ука, дардим ёмон,
Бошимни олиб кетаман.
Ҳамма ёр сендек эса,
Дунёдан ёрсиз ўтаман.

* * *

Қошингнинг қорасига қотгил мани,
Ошиқлар бозорида сотгил мани.
Ошиқлар бозорида олмасалар,
Кипригингдан ўқ ясаб, отгил мани.

* * *

Булбул сайрайди богда,
Менинг ёрим қаёғда?¹
Мен ёримни тополмай,
Куйиб-ёнаман доғда.

. * * *

Мен кетарман, сен қоларсан,
Йиглагайсан зор-зор.
Излагайсан, топмагайсан
Ҳеч менингдек гамгусор.

* * *

Том бошида йўнгичқа¹,
Ака, белим ингичка.
Ингичка, деб койиманг,
Энди кирдим ўн учга.

¹ Йўнгичқа — беда.

* * *

Ариқ буйида ялпиз,
Ялпизнинг шохи ёлгиз.
Уйланмаган йигитлар
Қандай ётади ёлгиз?

* * *

Сув тиниги бунда қолди,
Бориб ичди лойини.
Бош эсон бўлса, кўрармиз
Севиб олган ёрини.

* * *

Қўй келади кўзи билан, ларзон гул,
Бир-бирининг изи билан, ларзон гул,
Бир-бирининг изини кўр, ларзон гул,
Ҳамсоянинг қизини кўр, ларзон гул,
Гул хирмани ўзини кўр, ларзон гул,
Хумор-хумор кўзини кўр, ларзон гул.

* * *

Баланд тоғлар устида эримайди қор,
Атрофидан айлансам — қарамайди ёр.
Қараса-қарамаса не парвойим бор?
Менга ҳам топилади ўзим тенги ёр.

* * *

Айрил, айрил, дейдилар,
Айрилган ёмон экан.
Арпанинг сомонидек
Саргайган ёмон экан.

* * *

Ариқ буйида райҳон,
Ялла, ёрим, ялла.
Гуллагани-гуллаган,
Ялла, жоним, ялла.

Рўпарамда бир йигит,
Ялла, ёрим, ялла.
Имлагани-имлаган,
Ялла, жоним, ялла.

* * *

Қошинг билан кўзингнинг савлати бор,
Сени олган йигитнинг давлати бор.
Сени олган йигит олдим дегайми?
Қўлингдан чой ичиб, қондим дегайми?

* * *

Қизил гул тагида турсам,
Тикони санчилиб кетди.
Бўйингдан ўргилай, ёрим,
Сенинг қадринг ёмон ўтди.

* * *

Чиннини заргарга бердим,
Кимн¹ қилгайми деб.
Чин кўнгилни ёрга бердим,
Ошино бўлгайми деб.

* * *

Ойга ўхшайди юзинг,
Чулпонга ўхшайди кўзинг.
Шунча ҳам иссиқ бўларми,
Эл ичида юлдузинг?!

* * *

Қора қош, қайрилма қош,
Ўсма анга даркор эмас.
Уйда ёрим бор менинг,
Бегоналар даркор эмас.

¹ Кимн^е — бу сзда: нодир, қимматбаҳо.

* * *

Осмонда юлдузгина,
Санасам уттизгина.
Ўзинга-ўзинг қилдинг:
Ётасан ёлғизгина.

* * *

Қошинг қиёласанми?
Чинни пиёласанми?
Нимага қарамайсан —
Мендан уяласанми?

* * *

Томда товуқ ётади,
Оёғи шамдек қотади.
Ёр олмаган йигитлар
Қандай ёлғиз ётади?

* * *

Қизил гулни мен терай энгим билан,
Ўйнаб-кулсам эди ўз тенгим билан.
Ўйнамасам-кулмасам тенгим билан,
Юрак утини учирай энгим билан.

* * *

Қишлоғимиз баҳори,
Чиройлидир наҳори.
Тонг қушлари сайраса,
Кетар дилнинг губори.

Боққа кирдим мўралаб,
Бир гул уздим саралаб.
Ўзмасам бўлар экан,
Бу қиз кетди оралаб.

* * *

Румолим учи сочиқ,
Борсам — дарвозанг очиқ.

Мунчаям ширин экан,
Күз очиб кўрган ошиқ.

* * *

Ҳо дўрма-дўрма, дўрма,
Қошу кўзингга сурма.
Ваъдаси ёлгон бўлса,
Ёрга кўнглингни берма!

* * *

Рўмолим чорси, ёрим,
Дарвозанг қайси, ёрим.
Намозшомда келасиз,
Қилиғи яхши ёрим.

* * *

Қизларжон, қайнар булоққа бошламанг,
Моли кўп, деб бой боласин хушламанг.
Мол деган қўлнинг кири — ювса кетар,
Коккилингиз чор тарафга ташламанг.

* * *

Чўлдаги битган гиёҳнинг
Сояси бўлгаймикан?
Ёр учун ёнган юракнинг
Чораси бўлгаймикан?

Ёр учун ёнган юракнинг
Дориси бир қандипар.
Қандипар ичган киши
Дарддан халос бўлгаймикан?

* * *

Учакка чиқвадим¹ — саз саси келди,
Саз билан жаранглаб ёр саси келди.

¹ Чиқвадим — чиққан эдим.

Имкон бўлса, борар эдим ёнига,
Ўзи келмай, ўтлар солди жонимга.

* * *

Оёқдан¹ келаман — алимда кўза,
Қайрилиб-қайрилиб қарадим сиза.
Аввалдан ошиқман шу қора кўза,
Ҳеч кўнгил бермангиз ялтироқ сўза.

* * *

Ога, бўйларингга садаф урайин,
Бўйингни бўйима тенглаб кўрайин.
Бўйингиз бўйима муносиб бўлса,
Кўнглингизни истаганин берайин.

* * *

Икки қўли бод олади юрганда,
Ичгинамни ўт олади кўрганда.
Уйларингиз уйларимнинг ёнида,
На бўлади кунда-кунда келганда?!²

* * *

Қизил гул устина сарсалар мани,
Ўзим севган ёрга берсалар мани.
Ўзим севган ёрга насиб бўлганда,
Солланиб юрганим кўрсалар мани!

* * *

Эшигингни олди долонли², ёрим,
Чақирсанг, уйингга бороли, ёрим.
Иккимизни айтадилар ошиқ деб,
Ўлмасак давронлар суроли, ёрим.

¹ Оёқдан — пастан, қуйдан.

² Долон — айвон.

* * *

Тутикуш боласига ипак керак,
Ёр билан ўйнашмоққа юрак керак.
Ёр билан ўйнай-ўйнай синди билак,
Дунёнинг моли билан битмас тилак.

* * *

Шу ердан ёрим-ўтдими?
Нолам фалакка етдими?
Кўз ёшим дарё бўлиб,
Ёрим йўлини тутдими?!

* * *

Гул бўлдим, булбул бўлдим,
Бели боғли қул бўлдим.
Ёмон ёрнинг дастидан
Ёна-ёна қул бўлдим.

* * *

Юрагимнинг дардлари
Қизил гулдай қатма-қат.
Юраккинамнинг ўтига
Дўзах ўти мос фақат.

* * *

Ғамлар бошимдан ошади,
Юрагим тўлиб-тошади.
Ғамнинг бири кетмай туриб,
Бошқаси келишга шошади.

* * *

Адо бўлдим, адо бўлдим,
Адо бўлганга йигларман.
Қариндош, ёру дўстимдан
Жудо бўлганга йигларман.

* * *

Чаман-чаман очилар
Баҳор чоги гуллола.
Гулни яхши кўради
Катта-кичик — ҳар бола.

* * *

Далаларда шўралар,
Оёгимга ўралар.
Бизлар кетиб борамиз,
Яхши қолинг, жўралар.

* * *

Осмондаги уч ўрдак,
Учаласи ҳам бирдак.
Шу замоннинг қизлари
Очилган қизил гулдак.

* * *

Баланд тоғлар паст бўлурму
Қор-ёмғир ёққан билан?!
Давлатингиз кам бўлурму
Бир қиё боққан билан?!

Бир қиё боқдим — илиндим
Тўтининг занжирига.
На қилай, қандоқ қилай,
Парвардигор тақдирига?!

* * *

Намозшомда чиққан ойлар ботмагай,
Севар ёра келган давлат қайтмагай.
Галмий-галмий бир галибсиз бизлара,
Тўққиз оқшомгача тонглаз отмагай.

МУНДАРИЖА

Эргаш ОЧИЛОВ. Қушиқларга жо бўлган олам.....	3
Сунбула.....	15
Дарё — тошқин.....	16
Иул бўлсин.....	17
Бодомқовоқ.....	18
Жонон буламан деб.....	19
Румолим бор.....	20
Оғо дором.....	21
Дигажон.....	22
Қутлуг бўлсин тўйлари.....	23
Дуст буламиз.....	24
Осмондаги юлдузни.....	24
Ҳа, дурси.....	25
Шода-шода марварид.....	26
Куча боғи.....	26
Қайдадур, билмам, дилдорим?.....	27
Чиқдим тоғнинг бошина.....	28
Сизнинг айвон.....	28
Раънони гўрдим.....	29
Юрагимда оти бор.....	30
Фаргонача.....	31
Узганча.....	32
Гулёр — 1.....	33
Жаҳона галмас.....	33
Қайларга борай?.....	34
Гулнор.....	34
Қаландар — III.....	35
Дуппи тикдим.....	35
Ёргинам.....	36
Қора сочим.....	36
Уйна, лола.....	37
Қошинг қароси.....	37
Доғу доғ.....	38
Ҳалим Қашқари.....	38
Ганжи Қорабоғ.....	39
Ҳай, ёр-ёр, айланай.....	39
Юрагини билиб ол.....	40
Оҳ, Лайли.....	40
Галдир.....	41
Жононга бордим бир кеча.....	42

Сув келади лойланиб.....	42
Гайра-гайра.....	43
Илилла ёр.....	44
Чарх.....	44
Билакузук.....	45
Қаргалар.....	46
Бугун Наврӯз экан.....	47
Ўргилай.....	47
Бойчечак.....	48
Булсам.....	48
Нималар дедим сизга?.....	49
Бошгинам оғрийди.....	50
Дилбар.....	51
Ўлмишам.....	51
Ўйнасин.....	52
Ҳай, ёр, ёр, ёраммо.....	52
Қилпилама.....	53
Уялма.....	54
Ўт энди гуноҳимни.....	55
Гала Лайлим.....	56
Галдим сана меҳмон бўлиб.....	57
Чипро далли.....	58
Лапар.....	59
Суйганим.....	59
Ўсар қора зулфинг санинг.....	60
Оқ олма, қизил олма.....	61
Фаргонани йўли соз.....	61
Юрак дук-дук урмийми?.....	62
Ғижима рўмол.....	63
Бозорга борайми, қизим?.....	63
Келгин, ёр, ўйнайлик.....	64
Агар кўрсам жамолингни.....	64
Читти гул.....	65
Узоқ кетма, жонгинам.....	66
Ялла, жоним, ялла.....	67
Гул ўғлон.....	68
Севар ёр.....	69
Пардевор.....	69
Даврон сурайлик.....	70
Айш қиламиз.....	70
Лаълихон.....	71
Тепкин-тепки.....	71

Согиниб келганман.....	72
Ёрим кетаман, дейди.....	73
Сушт хотин.....	74
Ошиқлик дарди.....	75
Овворалар қилдинг мани.....	75
Қорақош.....	76
Қизил гул.....	77
Бормайман, деди.....	78
Гуллола.....	79
Ўсмаларингга, яли.....	79
Атлас кўйлак.....	80
Ўзим ургилай.....	81
Ишқ утида.....	82
Бозургоний.....	83
Бойсунча тановар.....	84
Эй ёрим.....	84
Яққу яқ.....	85
О, зан-зан.....	85
Богда учратдим сани.....	86
Асил ёр.....	87
Бог аролаб бораман.....	88
Дерми?.....	88
Қимнинг ёрисан?.....	89
Қизларжон.....	89
Гиря.....	90
Бозорга борманг, ёрим.....	91
Сочлари тароқ.....	91
Бузтўрғай.....	92
Омон бўлайлик.....	92
Қизгина.....	93
Оламачаю оламача.....	93
Ул ёр қўлида кўза.....	94
Қизил гул тагида.....	95
Чинор-чинорим.....	95
Ёлворма, жоним.....	96
Ёрдан айрилган йигит.....	96
Ёргинам ҳовли олибди.....	97
Қошинг қорами, қундуз?.....	97
Жамбилхон.....	98
Бўйингдан айланай.....	99
Менга бир ёр учради.....	99
Қош қароси сизда бўлса.....	100

Дилдорим.....	101
Ёр галмака уёламакан?	102
Чорхурозим — 1.....	102
Чорхурозим — 2.....	103
Чорхурозим — 3.....	104
Тарона.....	105
Биримда кўрдим.....	105
Бибижон.....	106
Туиннай.....	107
Донра дум-дума.....	107
Сира умид узмайман.....	108
Румолимни сардим гулга.....	109
Қошинг қаро қатлама.....	109
Хива дудори.....	110
Ман сандан айлансам гарак.....	111
Тақдир.....	111
Эй паризод.....	112
Огамсан.....	113
Ялли-ялосидан.....	114
Ҳа, дурма-дурма.....	115
Орқа сочим жамалак.....	115
Уйна, уйна, қора кўз.....	116
Олмани айирдилар.....	116
Ёрим менга қарамайди.....	117
Айрилама мандан.....	118
Догман.....	119
Ялло, ялло.....	119
Мен ёримни согиндим.....	120
Бизнинг ёр.....	120
Учур-учур.....	121
Гиргитгон.....	122
Айт деганда.....	122
Жигарпора.....	123
Қизил гулнинг донаси.....	123
Ҳа, ялли.....	124
Дуст, менга ишонма — 1.....	125
Дуст, менга ишонма — 2.....	126
Ёп бўйида.....	127
Дуст, менга ишонма — 3.....	128
Дуст, менга ишонма — 4.....	129
Қичқир, журалар.....	130
Боққа кирдим боқмоққа.....	131

Ошнамсан.....	132
Мен сени ёрим десам.....	132
Олма-анор.....	133
Қора куз.....	133
Олмача анор.....	134
Хуморим.....	134
Юмалаб-юмалаб.....	135
Бутма билагим.....	136
Сой ёқалаб ёр келди.....	136
Яллолашайлик.....	137
Бизнинг богда.....	137
Ораз.....	138
Ойхонимжон.....	138
Оҳ, менинг шоҳим.....	139
Қийнама.....	140
Омон-омон — 1.....	140
Анорхон.....	141
Ўйнанг, ёр.....	141
Каримқулибеги — IV.....	142
Каримқулибеги — V.....	142
Каримқулибеги — VI (Қашқарча).....	143
Айланай.....	143
Ёр, дедим.....	144
Ҳо, Лайло.....	144
Омад-омадаст.....	145
Ҳайрона солибсан.....	146
Воҳай бола.....	147
Мол ҳайдадим.....	148
Куйдирма.....	149
Яшнар баҳорим.....	150
Қора папогингни.....	151
Қошинг дейми?.....	151
Олма пишганда галинг — 1.....	152
Олма пишганда галинг — 2.....	153
Эй нозли ёрим.....	154
Ялли.....	155
Ҳо-ҳо, ялли.....	156
Қоши қора.....	157
Азим дарё — 1.....	158
Азим дарё — 2.....	159
Сув буйнда.....	159
Гулларингдан.....	160

Омон, омон, омон-ей.....	161
Огажон.....	162
Менинг борар ерим ушал Намангон.....	162
Дейди-дейди.....	164
Лақашиқалдоқ.....	165
Дарёдан оқиб келар.....	166
Ёрим демасман — 1.....	167
Қошингни кўп қаро қилма.....	168
Субҳидамнинг салқини.....	168
Бир қизни кўрдим.....	169
Эшигингдан утаман.....	169
Боғим бор.....	170
Уйинга тушган қиз.....	170
Кирдим қаландар боғига.....	171
Э, воҳ, санам.....	172
Оҳо, ялли.....	173
Қалпоқ тикдим.....	173
Нима, нима, нима дейсиз?.....	174
Кичкина чорбоғ ичида.....	175
Тановар — 1.....	176
Тановар — 2.....	176
Омон ёр — 1.....	177
Омон ёр — 2.....	178
Омон ёр — 3.....	179
Омон ёр — 4.....	180
Омон ёр — 5.....	181
Омон ёр — 6.....	182
Гулёр — 2.....	183
Ёри вафодор — 1.....	184
Ёри вафодор — 2.....	185
Чаманнорингдан — 1.....	185
Чаманнорингдан — 2.....	186
Чаманнорингдан — 3.....	187
Чаманда гул — 1.....	188
Чаманда гул — 2.....	189
Ҳаккалакам уйнасам ман — 1.....	190
Боғ айланиб гул эқдим.....	191
Вой, дод-ай (Ҳаккалакам уйнасам ман — 2).....	192
Ваҳ-ваҳ, тўрам — 1.....	193
Воҳ-воҳ, тўрам — 2.....	194
Воҳ-воҳ, тўрам — 3.....	195
Дейди-ё.....	196

Ҳовуз буйинда.....	196
Бинафша.....	197
Лолача — 1.....	198
Лолача — 2.....	198
Чиройлик.....	199
Андижонга борай, дедим, боролмадим.....	200
Эшик олди зардоли.....	201
Яли, яли, ялола.....	202
Майда-ё, майда.....	203
Васлингнинг зориман.....	204
Ёрдан айрилган ёмон.....	205
Сени ёқиб, ёндириб.....	206
Бугмача билагим.....	207
Дутор чалиб утирсам.....	208
Осмондаги ой бўлсам.....	209
Карима куйлак кийди.....	210
Ўзим айланай.....	211
Истадим сени.....	212
Давримизни куйлайлик.....	213
Гулбоққа.....	214
Гулни гул дерму киши.....	215
Сув келар гулдур-гулдур.....	216
Суратимни олиб қол.....	216
Ёрим демасман.....	217
Э, хонимой-ей.....	218
Эшик олди гул ҳовуз.....	219
Нега келмайсиз?.....	219
Ариқ буйида бир гул.....	220
Зебижон.....	220
Найлай.....	221
Севгинг дилимда сақлайман.....	221
Оқ, ойдин кечалар — 1.....	222
Оқ, ойдин кечалар — 2.....	223
Ажаб ёрларим.....	224
Ҳай, ёр-ай, ёрингман.....	224
Мен ёримнинг дилиман.....	225
Ёр-ёр.....	226
Ишқ ути.....	227
Эшигимдан.....	228
Яллама, ёрим.....	229
Олма пишганда галинг — 3.....	230
Келди ёрим.....	231

Мен кетаман бош олиб.....	232
Айланаман, ёрларим.....	233
Икки булбул сайрашади.....	234
Қошгинангнинг қаролиги.....	235
Тогдан нари тегирмон.....	235
Ошиқ-маъшук.....	236
Баланд тоғ устида.....	236
Кунгил берманг.....	237
Оқинаман.....	237
Сен чаманнинг гули булсанг.....	238
Ёр-ёраҳон.....	238
Зор ўлар.....	239
Қош устида дурраси.....	239
Нозли ёр.....	240
Мани ёрим Қўқонда.....	241
О-ҳой, бола.....	242
Э, во-ей.....	242
Лайлала, бурдан-бурдан.....	243
Ёримга бино қўйдим.....	244
Чилдирма чола-чола.....	245
Бевафо ёр.....	246
Адолатингдан.....	246
Қизил гулинг бўлай.....	247
Юрагимнинг дарди бор.....	248
Бедона.....	249
Яллола.....	250
Андижон борай, дедим.....	251
Келди баҳор.....	252
Новвойлар қўшиги.....	253
Оқ уйингдан бир қиз чиқар.....	254
Киштала-киштала.....	255
Отма мени тошлар билан.....	255
Ковушим.....	256
Ҳай бола-бола, ёр-ёр.....	257
Хўп майда.....	258
Чилим айтадир.....	259
Ёри борин билмадим.....	260
Мен нанинг ҳайрони? — 1.....	261
Мен нанинг ҳайрони? — 2.....	262
Мен нанинг ҳайрони? — 3.....	263
Ҳо, ялло, ялло, қизгина.....	264
Омон-омон — 2.....	265

Богингиздаги олича.....	266
Гулбоғ.....	267
Яло, яло демагин.....	268
Алам, алам, алам-о.....	269
Каш-каш гул.....	270
Уфу, жақала.....	271
Улижон.....	272
Дуппи.....	275
Бугун Навруз.....	276
Нега галдинг?.....	277
Хабар олмайсиз.....	278
Ошиқман.....	279
Сени севдим, қора куз.....	280
Меҳригисси борми?.....	281
Айридим.....	282
Севган ёрим.....	283
Сувга чиқсам.....	284
Чолини кўрса кампирлар.....	284
Тоққа чиқдим той билан.....	285
Ёр билан қовушмагунча.....	286
Ажаб-ажаб.....	286
Омон ёр — 7.....	288
Том бошида тоғора.....	289
Қошгинамининг қораси.....	290
Мутти-мутти.....	291
Оҳ-ху-воҳ.....	292
Ҳар кун йўлга қарайман.....	292
Чаманда гул — 3.....	293
Оличани гуллатган.....	294
Ўйнанг, дўстлар — 1.....	295
Ўйнанг, дўстлар — 2.....	296
Ёшлигимда.....	297
Энди мани ёр ўлдирса, ёр ўлдирсин.....	298
Олманинг баргидаккина.....	299
Шишани заргарга бердим.....	300
Жамалаги тилло қизгина.....	301

ХАЛҚ ДОСТОНЛАРИДАН ОЛИНГАН ҚҶШИҚЛАР

Саллона-саллона.....	302
Салом келибди.....	303
Қизлар.....	304
Булбул кўрдим.....	305

Саъдхон боғдадир-боғда.....	306
Қора кўзларинг на тилар мандан?	307
Ёра тегмасин.....	308
Кетирар.....	309
Йулиқдим.....	310
Қайдин галдинг?	311
Гузалхон.....	312
Насихат.....	313
Боғ сайлига кетайлик.....	314
Ёрнинг гули галди.....	315
Қайдин булурсан?	316
Зурёд.....	317
Овозинг сени.....	318
Булурму?	319
Боғ сайлина галади.....	320
Етти йилга кетган ёрим.....	321
Менинг гулим очилмасми?	322
Борми?	322
Бари гал.....	324
Нолиш.....	326
Намасан?	327
Ёра бора билмадим.....	328
На булди — ёрим галмади?	329
Богинг ичра.....	330
Бозиргона учрадим.....	331
Қора кўзли бир пари.....	332
Йигламайинми?	333
Ошиқ булиб.....	333
Аё дилбар.....	334
Ёрим берган оқ рўмол.....	335
Олдирдим.....	336
Найлар.....	337
Дардингдан.....	338
Хуш қол.....	339
Илғор.....	340
Унутма.....	341
Келдим.....	342
Орзу айлаб.....	343
Ҳижрона тушдим.....	344
Айра солдинг.....	345
Қизлар галади.....	346
Учирдим шунқор қушимни.....	347

Озод қил.....	348
Ёронлар — 1.....	349
Ёронлар — 2	350
Ишонма.....	351
Севдигим.....	352
Сиз ёр гарак.....	353
Галдим.....	354
Найлайин.....	355
Қадрини на билсин.....	356
Сайрона этали.....	357
Кургали галдим.....	358
Гуринди.....	359
Билабиладим.....	360
Хуш келдинг.....	361
Томошасини.....	362
Уйгон энди.....	363
Кел.....	364
Дод алиндан.....	365
Қурбон бўлайин.....	366
Бош устина.....	367
Нокас нонинг қадрин билмас.....	368
ЁР-ЁРЛАР.....	369
АЛЛАЛАР.....	388
ТЕРМА ТҮРТЛИКЛАР.....	395

ШОДА-ШОДА МАРВАРИД

(Ўзбек халқ қўшиқлари)

«Шарқ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
Бош таҳририяти
Тошкент — 2006

Лойиҳа муаллифи *Аҳрор Аҳмедов*

Муҳаррир *Г. Зокирова*
Бадний муҳаррир *М. Аъламов*
Рассом *Г. Шоабдурахимова*
Техник муҳаррир *Р. Бобохонова*
Мусаввир *Н. Ҳолова*

Теришга берилди 28.10.05. Босишга рухсат этилди 06.03.2006.
Бичими 84X108 1/2. Академия гарнитураси. Офсет босма.
Шартли босма табоги 20,8. Нашриёт-ҳисоб табоги 21,5. Адади 5000 нусха.
Бузортма № 1980. Баҳоси келишилаган асосда.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси,
700083, Тошкент шаҳри, Буюк Турон, 41.